

PLAN DE AMENAJARE A JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA

Județul DÂMBOVIȚA
Regiunea Súd – Muntenia

-REVIZIA 1-

MEMORIU GENERAL

Volumul IV

-POPULAȚIA ȘI REȚEAUA DE LOCALITĂȚI-

-REVIZIA 1-

Proiect nr. : 0A36/2014

Beneficiar:

JUDEȚUL DÂMBOVIȚA prin Consiliul Județean DÂMBOVIȚA

Proiectant:

S.C. "AMBIENT URBAN" s.r.l. Târgoviște

-MAI 2021

COLECTIV DE ELABORARE

- PROIECTANT GENERAL: S.C. „AMBIENT URBAN” s.r.l. Târgoviște

Director general: arh. Mircea NIȚESCU

Manager proiect: arh. Dan NIȚESCU

Proiectanți de specialitate:

-amenajarea teritoriului: arh. Mircea NIȚESCU

arh. Răzvan NIȚESCU

arh. Luchian SORIN NIȚESCU

arh. Alin NIȚESCU

-geologie, riscuri :

dr. ing. Mihai Alexandru SAMOILĂ

-rețele edilitare : dr. ing. Dorin STAICU

ing. Corina MEREU

-mediu :

ing. Mirela COJOACĂ

Consultant științific : prof. dr. arh. Nicolae Cătălin SÂRBU

Cuprins

1. INTRODUCERE	6
1.1. DATE DE RECUNOAȘTERE A LUCRĂRII	6
1.2. OBIECTUL LUCRĂRII	6
1.3. SURSE DE DOCUMENTARE	6
1.3.1. Acte normative privind documentațiile de urbanism :	6
1.3.2. Acte normative cu caracter general complementare urbanismului:	7
1.3.3. Acte normative privind protecția mediului și peisajul:	7
1.3.4. Acte normative privind zonele protejate și monumentele :	8
1.3.5. Acte normative privind utilitățile:	8
2. CONSIDERAȚII GENERALE PRIVIND VOLUMUL IV – POPULAȚIA ȘI REȚEAUA DE LOCALITĂȚI	9
2.1. Obiectivele volumului IV – Populația și rețeaua de localități	9
3. EVOLUȚIA ORGANIZĂRII TERITORIAL-ADMINISTRATIVE A JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA	10
3.1. Scurtă cronologie istorică a Dâmboviței	10
3.1.1. Epoca daco-romană	10
3.1.2. Perioada medievală	10
3.1.3. Perioada modernă	12
3.2. Evoluția istorică a organizării administrative a județului Dâmbovița	13
3.2.1. Începuturile	13
3.2.2. Marile reforme administrative ale secolului XIX	14
3.2.3. Evoluția organizării administrative în etapa actuală	18
3.2.4. Concluzii la evoluția istorică a organizării administrative	18
3.3. Număr, structura, categorii de mărime, repartitie în teritoriu a rețelei de localități	21
3.3.1. Date generale ; indicatori minimali de definire pe categorii de localități	21
3.3.2. Număr, categorii de mărime, repartitie în teritoriu a unităților administrative	22
3.3.3. Tipologia funcțională a localităților	29
3.4. Disfuncționalități ale rețelei de localități	31
4. POPULAȚIA. ELEMENTE DEMOGRAFICE ȘI SOCIALE	31
4.1. Evoluția populației	32
4.2. Numărul, densitatea și structura pe medii rezidențiale a populației județului Dâmbovița	33
4.3. Structura populației pe sexe și vârste	34
4.4. Dinamica populației	36
4.5. Mișcarea naturală a populației	37
4.6. Speranța medie de viață	43
4.7. Mișcarea migratorie	44
4.8. Forța de muncă	45
4.9. Pensionarii	49
4.10. Nivelul de trai	49
4.10.1. Câștigul salarial nominal	49
4.10.2. Veniturile totale medii lunare	50
4.10.3. Cheltuielile totale	51
4.10.4. Consumul mediu lunar de produse alimentare	52
4.11. Gradul de sărăcie	54

4.11.1. Rata deprivării materiale severe	55
4.11.2. Rata sărăciei relative.....	55
4.11.3. Rata riscului de excluziune socială (AROE)	55
4.11.4. Marginalizarea socială	56
4.12. Zone cu accentuat grad de sărăcie	57
4.13. Participarea socială	57
4.14. Concluzii	58
5. PROIECȚII DEMOGRAFICE	59
5.1. Proiectarea populației județului Dâmbovița, până în anul 2025.....	59
5.2. Principalele concluzii din analiza demografică	60
5.2. Principalele concluzii din analiza demografică	61
5.2.1. Tendința de îmbătrânire a populației	62
5.2.2. Creșterea populației pensionate.....	62
5.3. Presumarea populației de perspectivă	62
5.3.1. Presumarea populației de perspectivă prin metoda tendențională.....	62
5.3.2. Presumarea populației de perspectivă prin metoda de creștere biologică.....	62
6. ASIGURAREA CU FACILITĂȚI URBANE PENTRU POPULAȚIE.....	63
6.1. Locuirea	63
6.1.1. Fondul de locuințe	63
6.1.2. Suprafața locuibilă	65
6.1.3. Indicatori de evoluție a fondului locativ	66
6.2. Educația	67
6.2.1. Nivelul de instruire al populației.....	67
6.2.2. Derularea procesului de învățământ	68
6.2.3. Infrastructura de învățământ.....	73
6.3. Sănătatea	77
6.3.2. Infrastructura de sănătate	79
6.4. Asistența socială	83
6.4.1. Protecția copilului în dificultate	83
6.4.2. Protecția copilului abuzat, neglijat, exploatat	84
6.4.3. Copii reintegrați în familie	84
6.4.4. Protecția persoanelor cu dizabilități	84
6.4.5. Infrastructura socială	85
6.5. Cultura	86
6.5.1. Biblioteci	87
6.5.2. Cinematografe	89
6.5.3. Instituții de spectacol.....	89
6.5.4. Muzei și colecții.....	91
7. STRATEGIE DE DEZVOLTARE SPAȚIALĂ.....	92
7.1. Dezvoltarea organizării teritorial - administrativă a județului	93
7.2. Structura sistemului de așezări în regiunea Sud-Muntenia și județul Dâmbovița	102
7.3. Întărirea rolului de polarizare a localităților urbane.....	103
7.4. Rolul strategic al orașelor	105
7.5. Recomandări privind rolul centrelor urbane în dezvoltarea județeană și intraregională.....	106
7.6. Aria metropolitană Târgoviște	110
7.6.1. Context teritorial privind structura relațiilor funcționale	110
7.6.2. Premizele dezvoltării metropolitane a municipiului Târgoviște	111

7.7. Dezvoltarea rurală	112
7.8. Formele asociative și rolul lor polarizator	112
7.8.1. Asociații de Dezvoltare Intercomunitară (A.D.I.)	112
7.8.2. Grupuri de Acțiune Locală (G.A.L.)	114
7.9. Zone defavorizate	117
7.9.1. Zonele montane	117
7.9.2. Zone defavorizate de condițiile naturale specifice	117
7.9.3. Zone monoindustriale	117
8. ANEXE	119
Anexa nr. 1 – Lista localităților atestate între 1520 - 1740	119
Anexa nr. 2 - Așezările ce alcătuiau județul Dâmbovița, conform Catagrafiei de la 1810	121
Anexa nr. 3 - Așezările ce alcătuiau județul, conform Marelui Dicționar Geografic al României (1890)	123
Anexa nr. 4 - Localitățile și populația județului Dâmbovița la anul 1925	126
Anexa nr. 5 - Localitățile din județul Dâmbovița la 1 iulie 1936	136
Anexa nr. 6 - Legea nr. 2/1968, republicată în 1981/Anexa 1 - Județul Dâmbovița	139
Anexa nr. 7 - Principalele situații administrative din trecutul interbelic și postbelic al României	147
Anexa nr. 8 - Principalele situații administrative actuale din țările europene	148
Anexa nr. 9 - Diagrama clasificărilor localităților urbane și rurale	151
Anexa nr. 10 - Diagrama clasificărilor localităților după densitatea populației	152
Anexa nr. 11 - Diagrama clasificării localităților după numărul de locuitori	153
Anexa nr. 12 - Diagrama clasificării localităților după clasele de bonitate a terenurilor	154
Anexa nr. 13 - Diagrama clasificării localităților după rata de activitate	155
Anexa nr. 14 - Diagrama clasificării localităților după indicatorul de sustenabilitate a grupei C	156
9. BIBLIOGRAFIE	158

1. INTRODUCERE

1.1. DATE DE RECUNOAȘTERE A LUCRĂRII

Denumire proiect : PLAN DE AMENAJARE A JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA și STRATEGIA DE DEZVOLTARE SPAȚIALĂ – județul DÂMBOVIȚA, regiunea Sud – Muntenia
Beneficiar : Județul Dâmbovița prin Consiliul județean Dâmbovița
Proiectant : S.C. "Ambient Urban" s.r.l. Târgoviște
Număr proiect : 0A36 / 2014
Faza : Revizia I
Data de elaborare : 2021 -

1.2 OBIECTUL LUCRĂRII

Activitatea de amenajare a teritoriului județean concentrează rezolvări ale cerințelor sociale în raport cu factorii politici și de decizie în vederea promovării unei concepții generale de utilizare și organizare a spațiului, de repartizare a activităților economico-sociale, de ameliorare a calității vieții și protecție a mediului înconjurător în condițiile de progres tehnic în toate sferile de activitate.

Obiectul lucrării este realizarea planului de amenajare a teritoriului județean (P.A.T.J. Dâmbovița), care este definit de lege drept o documentație cu caracter director, ce are ca scop transpunerea spațială a programului de dezvoltare economică și socială, culturală și instituțională a județului, elaborat de către autoritățile județene, pentru teritoriul pe care îl gestionează, prevederile P.A.T.J. devenind obligatorii pentru documentațiile de amenajarea teritoriului și urbanism subsecvente (P.U.G., P.U.Z., P.U.D.).

1.3 SURSE DE DOCUMENTARE

Pe parcursul elaborării lucrării prezente s-au folosit următoarele surse de documentare:

1.3.1. Acte normative privind documentațiile de urbanism :

- Legea 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismului, republicată, cu modificări și completări;
- Legea 363/2006 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național – Secțiunea a I-a – Rețele de transport;
- Legea 171/1997 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național – Secțiunea a II-a – Apă;
- Legea 5/2000 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național – Secțiunea a III-a – Zone protejate (anexele nr. I-IV);
- Legea 351/2001 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național – Secțiunea a IV-a – Rețeaua de localități;
- Legea nr. 575/2001 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național – Secțiunea a V-a – Zone de risc natural;
- Ordonanță de Urgență nr. 142 din 28 octombrie 2008 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național Secțiunea a VIII-a - zone cu resurse turistice, aprobată prin Legea nr. 190/2009 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național – Secțiunea a VIII-a – Zone turistice;
- Legea 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, modificată și completată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 22/2014, aprobată și actualizată prin Legea nr. 197 din 31 octombrie 2016 pentru modificarea și completarea Legii nr. 50/1991, republicată 2016;
- Ordinul MLPTL nr. 839 / 2009 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, cu modificările și completările ulterioare prin Ordinul M.D.R.T. nr. 1867/2010, Ordinul M.D.R.A.P. nr. 3451/2013 și Ordinul M.L.P.D.A.P. nr. 3454/2019;
- HG nr. 525/1996 pentru aprobarea Regulamentului general de urbanism, republicată 2002;
- HG nr. 907/2016 privind etapele de elaborare și conținutul-cadru al documentațiilor tehnico-economice aferente obiectivelor/proiectelor de investiții finanțate din fonduri publice;
- Ordinul Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice nr. 233/2016 de aprobare a normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul și de elaborare și actualizare a documentațiilor de urbanism;

- Ordinul M.L.P.A.T. nr. 37/N/2000 pentru aprobarea reglementării tehnice „Ghid privind metodologia de elaborare și conținutul-cadru al planului urbanistic de detaliu”;
- Ordinul M.L.P.A.T. nr. 176/N/2000 pentru aprobarea reglementării tehnice „Ghid privind metodologia de elaborare și conținutul-cadru al planului urbanistic zonal”;
- Ordinul M.L.P.A.T. nr. 21/N/10.04.2000 pentru aprobarea reglementării „Ghid privind elaborarea și aprobarea Regulamentelor Locale de Urbanism – reglementare tehnică”, completată cu toate actele normative apărute ulterior în legislația complementară domeniului urbanismului și amenajării teritoriului;
- Ordinul M.T.C.T. nr. 562/2003 pentru aprobarea Reglementării tehnice „Metodologie de elaborare și conținutul-cadru al documentațiilor de urbanism pentru zone construite protejate (P.U.Z.)”;
- Ordinul M.D.R.A.P. nr. 456/01.04.2014 pentru aprobarea procedurilor de control al statului la autoritățile administrației publice privind respectarea prevederilor la emiterea certificatelor de urbanism și autorizațiilor de construire/desființare;
- Acte normative, norme și standarde tehnice ce cuprind reguli privind modul de ocupare a terenului și de realizare a construcțiilor, în vigoare la data elaborării prezentului R.L.U.
- Planul Urbanistic General pentru localitățile orașului Videle, avizat de organismele teritoriale interesate și aprobat de Consiliul Local, precum și Regulamentul Local de Urbanism aferent Planului Urbanistic General, pentru localitățile orașului Videle, județul Teleorman, aprobat de Consiliul Local.

1.3.2. Acte normative cu caracter general complementare urbanismului:

- Legea nr. 10/1995 privind calitatea în construcții, republicată în temeiul art. V din Legea nr. 177/2015 pentru modificarea și completarea Legii nr. 10/1995 privind calitatea în construcții;
 - Legea nr. 7/1996 privind cadastrul și publicitatea imobiliară, republicată și actualizată prin Ordonanța de urgență 98/2016 și Legea 243/2016 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 35/2016 privind modificarea și completarea Legii cadastrului și a publicității imobiliare nr. 7/1996;
 - Legea 114/1996, a locuinței, cu modificările și completările ulterioare, republicată și actualizată 2016;
 - Legea nr. 215/2001 privind administrația publică locală, actualizată 2007;
 - Legea nr. 18/1991, legea fondului funciar, actualizată conform Legii nr. 169/1997 și republicată în Monitorul Oficial nr. 1/05.01.1998, modificată și completată prin Legea nr. 1/2000 pentru reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor agricole și celor forestiere, Legea nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv, Legea nr. 290/2003 privind acordarea de despăgubiri sau compensații pentru bunurile proprietate sechestrate, Legea nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizare a procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România și Legea nr. 186/2017 pentru modificarea și completarea Legii fondului funciar nr. 18/1991;
 - Ordonanța Guvernului nr. 43 din 28.08.1997 privind regimul juridic al drumurilor, completată de Ordonanța Guvernului nr. 38 din 09.08.2006, completată și modificată prin Ordonanța Guvernului nr. 7 din 2010 ;
 - Ordinul Ministrului Transporturilor nr. 44 din 27.01.1998 pentru aprobarea Normelor privind protecția mediului ca urmare a impactului drum-mediului înconjurător;
 - Ordinul Ministrului Transporturilor nr. 45 din 27.01.1998 pentru aprobarea Normelor tehnice privind proiectarea, construirea și modernizarea drumurilor;
 - Ordinul Ministrului Transporturilor nr. 46 din 27.01.1998 pentru aprobarea Normelor tehnice privind stabilirea clasei tehnice a drumurilor publice;
 - Ordinul Ministrului Transporturilor nr. 47 din 27.01.1998 pentru aprobarea Normelor tehnice privind amplasarea lucrărilor edilitare, a stâlpilor pentru instalații și a pomilor în localitățile urbane și rurale;
 - Ordinul Ministrului Sănătății nr. 119/2014 pentru aprobarea Normelor de igienă și sănătate publică privind mediul de viață al populației;
 - Codul Civil și Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul Civil
- ### 1.3.3. Acte normative privind protecția mediului și peisajul:
- Legea nr. 451/2002 privind ratificarea Convenției Europene a Peisajului, Florența, 20.10.2000;
 - O.U.G. nr. 195/2005 privind protecția mediului, adoptată prin Legea nr. 265/2006;
 - Legea 389/2006 de ratificare a Convenției-cadru de protecție/dezvoltare durabilă Carpați, Kiev 2003;

1.3.4. Acte normative privind zonele protejate și monumentele :

- Legea nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice, republicată, modificată și completată prin Legea nr. 468/2003;
- Legea nr. 182/2000 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil, republicată în 2008;
- Legea nr. 26/2008 privind protejarea patrimoniului cultural imaterial;
- Legea nr. 410/2005 privind acceptarea Convenției pentru salvagardarea patrimoniului cultural imaterial, adoptată la Paris la 17 octombrie 2003;
- Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 236/2000 privind regimul ariilor protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, aprobată prin Legea nr. 462/2001;
- Ordinul ministrului culturii nr. 2.828/2015, pentru modificarea anexei 1 la Ordinul ministrului culturii și cultelor nr. 2.314/2004 privind aprobarea Listei monumentelor istorice, actualizată, și a Listei monumentelor istorice dispărute;
- Ordinul M.C.C. nr. 2260 din 18 aprilie 2008 privind aprobarea Normelor metodologice de clasare și inventariere a monumentelor istorice;
- Ordinul M.C.C. nr. 2815/2014 pentru modificarea și completarea Ordinului ministrului culturii și cultelor nr. 2.237/2004 privind aprobarea Normelor metodologice de semnalizare a monumentelor istorice;

2.1.5. Acte normative privind patrimoniul arheologic:

- Legea nr. 150/1997 privind ratificarea Convenției europene pentru protecția patrimoniului arheologic (revizuită), adoptată la La Valetta la 16 ianuarie 1992;
- O.G. nr. 43/2000 privind protecția patrimoniului arheologic și declararea unor situri arheologice ca zone de interes național, aprobată aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 378/2001;
- Ordinul M.C.C. nr. 2483/2006 privind aprobarea Listei cuprinzând zonele de interes arheologic prioritar aprobat cu modificări și completări prin Legea nr. 378/2001, republicat în temeiul art. IV din Legea nr. 258/2006 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 43/2000;
- Ordinul M.C.C. nr. 2103/2007 privind coordonarea activităților de cercetare arheologică în siturile arheologice declarate zone de interes național;
- Ordinul M.C.C. nr. 2518/2007 privind aprobarea Metodologiei de aplicare a procedurii de descărcare de sarcină arheologică

1.3.5. Acte normative privind utilitățile:

- Legea nr. 326/2001 privind serviciile publice de gospodărire comunală, modificată prin O.U.G. nr.9/2002;
- Legea nr. 123 din 10 iulie 2012 a energiei electrice și a gazelor naturale ;
- Legea serviciului de alimentare cu apă și canalizare 241/2006, modificată și completată prin O.U.G. nr. 13/2008, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 204/2012 și republicată 2013;
- Legea apelor nr. 107 din 25.09.1996, modificată și actualizată prin Legea 196 din 9.07.2015, republicată;
- Legea 154/2012 privind regimul infrastructurii rețelelor de comunicații electronice;
- Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în domeniul Energiei (A.N.R.E.) nr. 48/2008 privind aprobarea Metodologiei pentru emiterea avizelor de amplasament de către operatorii de rețea;
- Legea 101/2006 privind serviciul de salubritate a localităților, modificată/completată de Legea 99/2014; Au fost luate în considerare și documentele organismelor mondiale și europene aferente domeniului :
 - Carta Europeană a Amenajării Teritoriului - CEMAT, Torremolinos, 1983;
 - Schema de Dezvoltare a Spațiului Comunitar - UE, Postdam, mai 1999;
 - Rezoluțiile Conferinței Europene a Miniștrilor Responsabili cu Amenajarea Teritoriului și Principiile directoare de dezvoltare teritorială durabilă a continentului european - CEMAT, Hanovra, 7-8 sept. 2000;
 - Directivele și Recomandările Consiliului Europei în domeniu (cooperare transfrontalieră, autonomie regională, Convenția Europeană a Peisajului, Carta Europeană a Zonelor Rurale);
 - Convenția europeană a peisajului, octombrie 2000;
 - Declarația ONU privind Dezvoltarea Durabilă (Johannesburg, august 2002);
 - Carta de la Leipzig privind dezvoltarea durabilă a orașelor, 24-25 mai 2007;
 - Recomandarea Comitetului de Miniștri ai Statelor membre ale Consiliului Europei privind principiile directoare pentru o dezvoltare spațială durabilă a continentului european (30 ianuarie 2002);

- Perspectiva europeană privind dezvoltarea spațială - Potsdam, mai 1999;
- Declarația de la Rio și Agenda 21 - ONU, Rio de Janeiro, iunie 1992;
- Declarația de la Vancouver asupra Așezărilor Umane;
- Declarația ONU de la Istanbul, iunie 1996;
- Declarația miniștrilor adoptată la Reuniunea Ministerială privind Așezările Umane, Geneva, sept. 2000;
- Declarația privind Orașele și Alte Așezări Umane în Noul Mileniu;
- Raportul „Locuința și politica regională” - inițiat de euro-deputatul italian Alfonso Andria, aprobat de Parlamentul European în 10 mai 2007;
- Declarația miniștrilor responsabili cu domeniul locuirii Marsilia, 24 noiembrie 2008;

2. CONSIDERAȚII GENERALE PRIVIND VOLUMUL IV – POPULAȚIA ȘI REȚEAUA DE LOCALITĂȚI

Documentațiile de amenajare a teritoriului cuprind propuneri cu caracter director care stabilesc strategiile și direcțiile principale de evoluție a unui teritoriu la diferite nivele de complexitate și care sunt ulterior detaliate prin reglementări specifice în limitele teritoriilor CONSIDERAȚII GENERALE administrative ale orașelor și comunelor.

Întocmirea documentației P.A.T.J. se înscrie în eforturile Consiliului Județean Dâmbovița de îndeplinire a atribuțiilor ce-i revin în conformitate cu articolele 21 și 22 din Legea nr.350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul, în sensul coordonării activității în acest domeniu la nivelul întregului teritoriu județean și al asigurării elaborării și aprobării Planului de amenajare a teritoriului județean, care potrivit legii, se actualizează periodic la o perioadă de maxim 10 ani.

La această dată, Consiliul Județean Dâmbovița nu are un Plan de Amenajare a Teritoriului Județean (P.A.T.J.) elaborat și aprobat.

2.1. Obiectivele volumului IV – Populația și rețeaua de localități

Planul de amenajare a teritoriului județean constituie instrumentul principal de coordonare și concertare a acțiunilor de amenajare, în vederea dezvoltării armonioase a unităților administrative componente.

Documentația materializează politica generală de amenajare definită de Consiliul Județean printr-un act normativ care cuprinde obiectivele și măsurile principale pentru amenajarea teritoriului județean.

Totodată, prevederile sale asigură rezolvarea integrării în propunerile de dezvoltare spațială durabilă și a unor aspecte legate de integrarea europeană.

Sunt vizate realizarea unor prevederi care să răspundă unor aspect precizate ca elemente de temă:

- adaptarea propunerilor la politicile și programele de dezvoltare ale județului la cele naționale și regionale;
- crearea unei atractivități investiționale;
- evidențierea noilor probleme și disfuncționalități survenite din teritoriu și prevederea unui set de măsuri pentru diminuarea sau înlăturarea efectelor negative ale acestora;
- introducerea modificărilor legate de infrastructura tehnico-edilă și de gospodărie comunală a județului;
- reducerea/eliminarea poluării mediului și supravegherea calității factorilor de mediu;

Aceste obiective și măsuri se supun consultării populației și tuturor mediilor interesate chemate să se exprime în cadrul unor consultări organizate permanent și rezervate exclusiv obiectivelor de amenajare a teritoriului.

Ca expresie spațială a politicii economice, sociale, culturale și ecologice a colectivităților teritoriului considerat, amenajarea teritoriului județean are ca obiective prioritare atât crearea unui cadru favorabil prosperității vieții individuale, familiale, economice și sociale, încurajând dezvoltarea armonioasă a județului, orașelor și comunelor, cu respectarea specificității geografice, economice, tradiționale și culturale locale și asigurarea dezvoltării durabile, prin propuneri concrete privind măsuri de deconcentrare, apelându-se la promovarea unei evoluții echilibrate a structurii urbane și la definirea unei ierarhizări a rolului și funcției fiecărei localități.

Pentru transformarea concluziilor critice ale studiului de fundamentare în propuneri și oportunități de dezvoltare armonizate și durabile, este necesară existența unei baze de referință privind evoluția și mai ales, perspectivele de evoluție a populației și maniera de dezvoltare a rețelei de localități.

Acest lucru este cu atât mai necesar cu cât documentele programatice ale Uniunii Europene impun regionalizarea pentru ca teritoriul să aibă cele trei subdiviziuni administrativ - teritoriale conform Convenției EUROSTAT (ceeace într-un final va conduce chiar și la modificarea Constituției), respectiv pentru respectarea tuturor normativelor subsecvente pentru toate categoriile de localități, metropolitan, urbane, suburbane, rurale.

3. EVOLUȚIA ORGANIZĂRII TERITORIAL-ADMINISTRATIVE A JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA

Județul Dâmbovița este una din cele mai vechi unități administrative ale țării, cu o istorie multimilenară continuă, demonstrată prin descoperiri arheologice prestigioase și printr-o multitudine de documente.

Monumentele istorice, în care județul este deosebit de bogat, constituie cea mai bună „carte de vizită” și demonstrează cel mai clar atât vechimea, cât și continuitatea și bogăția existenței sale.

3.1. Scurtă cronologie istorică a Dâmboviței

3.1.1. Epoca daco-romană

- Cucerirea Daciei de către romani - prin organizarea administrativă și militară a noii provincii, nu s-a afectat direct Muntenia de vest. Teritoriul județului Dâmbovița a rămas un teritoriu al dacilor liberi.

- Sfârșitul epocii romane – lucrări importante de apărare la limita nord - estică a imperiului; se construiește Brazda lui Novac, ce străbate mai multe comune ale județului.

- Epoca migrațiilor – a lăsat numeroase urme pe teritoriul județului, în special în partea sudică fiind încă prezente, în număr mare, înhumările de tip tumul, în timp ce în nord, pe valea Dâmboviței, au fost descoperite înhumări în cistă de piatră, cu inventar arheologic specific.

3.1.2. Perioada medievală

- Constituirea statului feudal Țara Românească –

- 1368 – lupta dintre voievodul Transilvaniei Nicolae Lackfi și pârcălabul Dragomir, purtată în zona Târgoviștei, atestă primele fortificații existente în această zonă, ridicate de Vladislav I.

- A doua jumătate a sec. al XIV-lea - Conturarea principalelor drumuri comerciale de importanță strategică, contribuie la dezvoltarea rapidă a așezărilor aflate în proximitatea acestora. Dintre acestea, drumul ce lega Centrul Europei de Dunărea de jos, cobora de la Brașov, prin Bran – Rucăr, urmând apoi valea Dâmboviței, până la Târgoviște și plecând prin Târgșor și Gherghița, spre Dunăre, avea să contribuie la ridicarea Târgoviștei și a unui important număr de sate de 1431 pe teritoriul județului.

- 1386 – Mircea cel Bătrân devine domn al Țării Românești – mutarea capitalei țării la Târgoviște – anterior anului 1396 – va contribui la atragerea către teritoriul județului Dâmbovița a celor mai importante forțe administrative, economice și politice, pentru aproape trei secole.

- 1391 – acordarea privilegiului de vamă pentru negustorii lituanieni și poloni, la Târgoviște, contribuie la instalarea orașului pe harta economică a Europei de est.

Au urmat o serie lungă de alte privilegii similare, care au dus la o importantă creștere a prosperității nu numai în capitala statului – Târgoviște – ci și în toate așezările din jur.

- Sfârșitul sec. al XIV-lea – încep atestările documentare pentru numeroase așezări ale județului, iar cele ce au atestări documentare mai târzii, au în acte precizarea că sunt întemeiate „din descălecătoria țării.”

- 1417 – turcii cuceresc cetatea Giurgiu și teritoriul înconjurător; are loc o remodelare administrativă, județul Dâmbovița pierzând o parte a teritoriul său, la sud de Găești, care va trece la județul Vlașca, revenind abia în 1830.

- 1431 – Alexandru Aldea voievod întemeiază mănăstirea Dealu; alături de aceasta, mănăstirile Butoiu și Nucet, atestate anterior, conturează deja o puternică viață monahală în județul Dâmbovița, legată strâns de viața politică și economică a zonei.

- 1457 – Vlad Țepeș întemeiază la București o nouă reședință domnească, ce va fi utilizată periodic, în alternanță cu Târgoviștea, în următoarele secole. Drumul de legătură între cele două reședințe domnești va genera dezvoltarea localităților din partea de sud a județului.

- A doua jumătate a sec. al XV-lea – numeroase atestări documentare de sate, în principal cele aflate în jurul Târgoviștei și spre nord, pe valea Ialomiței, dar și în zona de vest: Săteni, Viforâta, Vulcana și Brănești – 1451, Răzvad – 1431, Dragomirești și Aninoasa – 1453, Găești – 1458.

- Sfârșitul sec. al XV-lea – în registrele brașovenilor sunt menționați negustorii târgovișteni, ca parteneri importanți de afaceri. În aceeași perioadă sunt construite sau mărite și înnoite mănăstiri puternice din județ: Dealu – de către Radu cel Mare, Nucet – de către Gherghina, pârcălabul de Poenari, Mărginenii – de către vornicul Drăghici.

- 1512 – 1521 domnia lui Neagoe Basarab – reprezintă o nouă creștere în importanță pentru Târgoviște și județul Dâmbovița: Mitropolia țării se mută la Târgoviște și sosește aici, pentru a reorganiza viața bisericească, patriarhul Nifon al Constantinopolului. Târgoviște și Dealu devin centrul unei importante activități tipografice și artistice (școala de pictură a lui Dobromir de la Târgoviște).
- Sec. al XVI-lea – deși frământată de lupte pentru domnie, catastrofe naturale, foamete, epoca e bogată în ctitorii și atestări de noi localități. Se construiește mănăstirea Viforâta, o parte importantă a bisericilor orașului Târgoviște și sunt atestate documentar mai multe sate din bazinul superior al Ialomiței: Cucuteni – 1550, Moțăieni – 1577, Bădeni și Runcu – 1568, Muscel – 1574, Bezdead – 1572.
- A doua jumătate a sec. al XVI-lea – ridicarea păturii marii boierimi atrage după sine modificarea drastică a regimului de proprietate asupra pământului. Astfel: Dragomir – mare vornic între 1568 și 1574 – stăpâna moșiile: Potlogi, Lucieni, Severinți, Românești, Gemenea și Brătulești; Ivașcu Goleșcu – mare vornic între 1581 – 1583 – stăpâna Ghimpații, Văcăreștii de Răstoacă, Băcanii; Udrea Băleanu – mare armaș între 1596 – 99, era stăpânul moșilor: Băleni, Racovița, Brețculești, Mărcești, iar Radu Buzescu – mare clucer - stăpâna la Potocelu, Decindeni, Poenari, Românești.
- O dată cu definirea marilor proprietăți feudale apar și construcțiile de curți boierești, cu biserici de zid și fortificare cu incinte, în majoritatea satelor de reședință.
- 1593 – 1601 - domnia lui Mihai Viteazul – ocuparea Târgoviștei de către oștirea lui Sinan Pașa, invadarea teritoriului județului urmată de retragerea turcească, au lăsat urme importante: de la fortificațiile ambelor tabere, până la distrugerile de sate și de documente de proprietate ale obștilor și ale marii boierimi. Tradiția și toponimele atestă intensitatea momentului în special pe valea Dâmboviței: cetatea de la Gemenea (conform tradiției construită de Mihai Viteazul), toponimele „Parul Pașei” sau „Valea Pașei Buliman” în zona Bărbulețu. La Burlănești, pe locul unde s-a descoperit un cimitir din epocă, există și azi o cruce de piatră ridicată de Radu și Preda Buzescu în amintirea luptelor cu turcii și a celor căzuți acolo.
- Secolul al XVII-lea, deși foarte agitat, plin de incursiuni inamice, de cutremure și epidemii, a fost pentru Dâmbovița și Târgoviște unul de mare ascensiune. Prin danii succesive lanțul de mănăstiri din Târgoviște și împrejurimi a devenit o adevărată centură de apărare: Mitropolia, Stelea, Viforâta, Panaghia, Gorgota, Dealu și Nucet și-au folosit zidurile de incintă pentru a proteja atât nobilimea cât și sătenii de dese incursiuni de jaf ale vecinilor.
- 1632 – 1654 – domnia lui Matei Basarab – a fost dominată de o amplă activitate de construire atât pentru edificiile de cult cât și pentru cele civile și militare. De al fortificarea Târgoviștei cu sistemul defensiv de tip val – șanț, până la ridicarea de noi mănăstiri în jurul orașului (Săcuieni – 1655, Lăculețe – 1645, Vulcana 1656), domnitorul urmat îndeaproape de marea boierime, au contribuit la dezvoltarea impresionantă a zonei. Familiile boierești dominante au fost, în această perioadă: Neagoe Săcuianu, mare postelnic, a lui Gheorghe Băleanu, mare ban, a lui Radu Crețulescu.
- Apar și mugurii unei activități industriale: prima sticlărie, de la Vulcana Pandlele.
- 1658 – Mihnea al III-lea – inițiază o puternică mișcare otomană, care va eșua însă și va transforma Târgoviștea și satele din jur într-un teritoriu pustii.
- 1668 – scaunul Mitropolitan se mută la București, începe decăderea ansamblului Mitropoliei din Târgoviște.
- Sfârșitul secolului al XVII-lea - prin domniile lui Șerban Cantacuzino și Constantin Brâncoveanu, aduc Târgoviștea și județul Dâmbovița la un apogeu al dezvoltării economice, politice și administrative. O intensă activitatea de reparare și ctitorire de noi biserici, dar și o deosebită atenție pentru ansamblurile civile: curțile domnești de la Potlogi și Doicești, inspiră o dezvoltare a tuturor localităților (foarte multe fiind atestate documentar în această perioadă), pe fondul unei creșteri a populației județului.
- 1700 – apare la Padova harta stolnicului Cantacuzino, primul document cartografic de mare importanță pentru județul Dâmbovița.
- Secolul al XVIII-lea – este perioada salturilor economice, pe fondul introducerii de tehnologii moderne și a descoperirii de resurse importante ale subsolului. Apar numeroase manufacturi pentru prelucrarea produselor agricole și se dezvoltă comerțul prin inițierea târgurilor săptămânale, prilejuite de marile sărbători religioase.
- În satele reședințe de plasă sau de plai, bisericile de lemn se înlocuiesc cu biserici de zid; apar și primele **școli sătești, primele din județul Dâmbovița fiind la Pătroaia (1746), Cornești (1782) și Șuța (1792).**

- Proprietatea asupra terenurilor este mult disputată între obștile de moșneni și familiile boierești (marea proprietate feudală începe să se destrame, mica boierime împărțind proprietățile cu mănăstirile). Procese ce durează decenii, sunt duse de mai multe generații de moșneni, de multe ori existând presiunea ieșirii din devălmășie și de divizare a terenurilor.

- Secolul al XIX-lea este unul al marilor transformări sociale, în prima sa jumătate, și de progres economic în cea de a doua jumătate.

- 1821 – mișcarea revoluționară a lui Tudor Vladimirescu – găsește ecou în satele dâmbovițene, cu răzmerițe la Tâța, Bezdead și Brănești, iar finalul are loc la Târgoviște prin uciderea lui Tudor în incinta Mitropoliei. În replică, turcii ocupă din nou Târgoviștea, după ce înfrâng pe eteriști la Nucet și Cornășelu.

3.1.3. Perioada modernă

- 1831 – începe aplicarea Regulamentelor organice, care aduc și în Dâmbovița primele inițiative de „tragere la linie” a satelor, de îndreptare a traseelor unor drumuri, de utilizare a unor materiale mai durabile pentru clădirea caselor, iar drumurile din sudul județului se modernizează și se racordează la drumul București – Ploiești prin Bujoreanca și la axa București Pitești prin Fundata.

- 1837 – începe o intensă campanie de construire a localurilor de școli și de primării la sate.

- 1844 - 46 domnitorul Gheorghe Bibescu – vizitează Târgoviștea și inițiază lucrări de restaurare la mănăstirea Dealu, prin arhitectul Schlatter, care va furniza de altfel o serie de proiecte – tip pentru biserici sătești de zid. Cele mai multe comunități sătești din Dâmbovița își zidesc biserici noi.

- 1848 – un nou an revoluționar cu ecouri și în Dâmbovița. La Șerbănești și Pietroșița, Eliade Rădulescu este primit în triumf de populația satelor. Reprimarea revoluției aduce din nou trupe de ocupație la Târgoviște și în județ. Turcii și rușii (muscali) vor părăsi județul în primăvara lui 1851.

- 1864 – prima reformă agrară de după unirea Principatelor, împrumutată în județul Dâmbovița un număr de 22.846 clăcași, dintr-o suprafață de cca 156.772 ha, preluată de la marii proprietari și din moșiile expropriate ale mănăstirilor.

- 1866 – sosirea în țară a principelui Carol I de Hohenzolern, al cărui drum spre București a trecut și prin Găești, Titu, Ghergani și Ciocănești.

- 1869 – 1872 – primele 2 căi ferate străbat partea de sud a județului: linia Chitila–Pitești–Vârciorova cu stații la Ciocănești, Ghergani, Conțești, Titu, Mătăsaru și Găești și linia București – Ploiești cu gară la Crivina.

- 1872 – pornită de câteva decenii pe drumul unei puternice dezvoltări a capacității militare, Târgoviștea va găzdui importante unități militare ale armatei naționale și Arsenalul Armatei. Iar județul Dâmbovița, împreună cu Argeșul vor fi preferate pentru desfășurarea de manevre militare menite să facă din armata română o armată modernă și puternică, pregătită pentru viitorul război de cucerire a independenței de stat.

- 1877 – 1878 – Dâmbovițenii participă la războiul de independență, iar la mănăstirea Dealu se organizează lagărul prizonierilor turci prinși în război. Osman Pașa avut drept gardă de onoare și pază Compania I din Regimentul 3 linie din Dâmbovița.

- 1881 – deschiderea Pulberăriei de la Lăculețe, creează un nou pol de interes economic și militar, la nord de Târgoviște și generează începere căii ferate Titu – Târgoviște.

- 1883 – se dă în folosință calea ferată Titu – Târgoviște; în aceeași perioadă se lucrează la noile șosele de legătură a Târgoviștei cu Sinaia și Câmpulung, precum și la modernizarea principalelor drumuri din județ. Modernizarea transporturilor impulsionează puternic economia județului. O nouă reformă administrativă reorganizează județul, care are o populație de 165000 locuitori, în 114 comune rurale și 3 comune urbane.

- 1890 – 1894 – alte două etape de lungire a căii ferate, inițial între Târgoviște și Lăculețe, iar apoi până la Pucioasa, ale cărei izvoare de ape sulfuroase începuseră să fie valorificate deja.

- 1895 – conducerea județului inițiază un vast program de construire de localuri proprii pentru instituțiile publice, pentru care contractează un însemnat împrumut. Sunt construite, printre altele: spitalul de plasă de la Găești, tribunalul de la Târgoviște, podul de fier Mihai Bravu, cazărmi militare și drumuri noi, sunt reparate drumurile existente și podurile principale din județ.

- Ultimul deceniu al secolului al XIX-lea – începe extracția intensivă a petrolului, dar și industria de prelucrare prin rafinăriile de la Colanu. Se extrage cărbune la Mărgineanca și Șotânga și ia ființă prima fabrică de textile, la Brănești.

Agricultura progresează puternic prin introducerea soiurilor industriale (rapită, în, cânepă), centrul agricol de la Nucet face experimente cu noi soiuri de cereale, cartofi și porumb importate din statele europene sau America. Și creșterea animalelor înregistrează un spor fără precedent, defrișări masive creează noi pășuni, se aduc noi soiuri de rase porcine, cabaline și taurine, îngrijite prin serviciul veterinar ce ia ființă la 1901.

- 1906–1912 calea ferată ajunge la Pietroșița, iar în 1908 se construiesc în tot județul judecătoria, clădiri pentru administrația plășilor, dispensare și infirmerii.

- 1916 – 1918 – regimul de ocupație germană instalează comandamente în reședințe de plasă și în centre economice: Titu, Găești, Pucioasa, Răzvad, Gura Ocnitei; se exploatează mari cantități de petrol și material lemnos.

- 1921 – în plină redresare economică, se intră în cea de a doua reformă agrară, ce aduce prosperitate.

3.2. Evoluția istorică a organizării administrative a județului Dâmbovița

3.2.1. Începuturile

Problema organizării administrative și teritoriale a Țării Românești din epoca medievală până acum aproape 200 de ani (Regulamentul organic) a suscitat interes deosebit din partea istoricilor, concomitent cu numeroase controverse.

Județul Dambovița a avut, o perioadă îndelungată, ca și conducător, pe cel care conducea orașul Târgoviște și care a purtat numele când de "județ", când de "pârcălab", iar mai apoi "ispravnic" sau "vornic".

Prima separare a celor două funcții apare spre sfârșitul domniei lui Șerban Cantacuzino, când ispravnic al scaunului de Târgoviște era Gheorghe Băleanu - fost mare ban (16 iunie 1688), iar în funcția de ispravnic al județului Dâmbovița îl găsim pe Alexandru marele clucer (3 septembrie 1688).

Noul domnitor Constantin Brâncoveanu numește ca ispravnic al scaunului de Târgoviște pe Pascalie, mare vornic, un om de încredere al lui, pe care îl găsim pentru prima dată menționat în documente la 10 iunie 1710. Singura posibilitate pentru a determina cât de cât funcțiile județului și ale conducerii locale este asocierea numelui și rangurilor cu destinația documentelor în care este menționat județul.

Din documente, dar și din funcțiile menționate anterior se pot trage două concluzii:

a) Județul Dâmbovița se confundă cu "scaunul de Târgoviște", administrația fiind comună, dar autoritatea ultimului fiind determinată nu numai pentru județ, ci practic pentru întreaga Țară Românească.

b) După importanța funcțiilor destinate în stat, importanța și rolul conducerii locale a fost pentru o bună perioadă de timp secundară, ca și atribuțiile conferite de domnitor. Primul dregător important este menționat la 14 mai 1673 în persoana lui Stroe, mare pârcălab.

c) Funcțiile județului pentru întreaga perioadă studiată au fost limitate și nici măcar nu s-au exercitat pe întreaga suprafață a județului. Funcțiile principale sunt fiscale și judecătorești, singura mai bine documentată fiind cea fiscal, ce se exercita asupra întregului teritoriu prin "vătășei" sau "zapcii", care erau în subordinea directă a ispravnicului, ei fiind reprezentanții acestuia în teritoriu (cătune, sate, târguri).

În privința autorității judecătorești, atribuțiile erau mai reduse. Cazurile mai importante cădeau în sarcina cancelariei domnești, ce numea consiliile de judecată, care se deplasau la fața locului, în special pentru "hotărnicii", dar care nu se limitau doar la teritoriul județului. Uneori, după caz, din scaunele de judecată făceau parte și reprezentanți ai puterii locale (ispravnici, județi, vornici, vătăfi).

Cea mai greu de determinat este funcția militară, menționarea pârcălabilor (conducătorii unei fortificații) făcând dovada că această funcție exista la nivelul județului pentru anumite momente, cel pentru conflicte militare.

Problema plaiurilor și a vătăfii de plai este cea mai complexă, importanța acestor ținuturi de munte la granița nordică a Țării Românești fiind evidentă, aceste plaiuri fiind locuite în general de moșneni, oameni scutiți de dări în schimbul serviciului militar, pus mai degrabă sub autoritatea directă a scaunului domnesc decât a ispravnicului.

Organizarea teritorială nu poate fi documentată decât din documente, prin menționarea satelor, ca unitate de bază a administrației locale.

Între 1520 și 1740 au fost identificate 58 de localități, ce ne dau posibilitatea trasării cu destulă exactitate a limitelor județului. (a se vedea anexa nr. 1).

De la început trebuie precizat că suprafața județului era mai mică decât cea cunoscută din epoca modernă. Județul se limita, în principal, la interfluviul Ialomița - Dâmbovița și localitățile de pe malurile de est, respectiv de

vest. Teritoriul din bazinele Argeșului și Neajlovului, ceea ce se va numi mai târziu plasa Cobia (Găești) și o parte din plasa Bolintinu a aparținut județului Vlașca până la 1830. (prin pierderea Giurgiului transformat după 1417 în "raia", județul Vlașca este împins spre nord, reședința fiind o vreme chiar la Găești).

O problema importantă de precizat este existența sau nu a subdiviziunilor județului. Chiar dacă plaiurile sunt menționate târziu, ele au existat dinainte, mai ales din rațiuni militare, dar sub aspect administrativ, dovezile existente astăzi fac este greu de precizat existența lor anterioară.

Epoca cunoscută în istorie a domniilor fanariote constituie, cu toate prejudecățile pe seama lor, trecerea de la epoca medievală la cea modernă. Reformele Mavrocordatilor, Constantin și Nicolae, dar și ale lui Alexandru Ipsilanti și nu numai, sunt determinante pentru configurația viitoare a organizării Țării Românești și a Moldovei în secolul XIX.

Printre altele domnitorii "fanarioți" au încercat (și în parte au reușit) să creeze o administrație locală mai eficientă, cu atribuții mai bine precizate.

Aceștia au reușit să creeze o administrație locală eficientă, cu atribuții și motivații bine precizate. Astfel, Constantin Mavrocordat a modificat sistemul de conducere al județelor, reducând numărul mare de slujbași privilegiați în favoarea unui corp de funcționari retribuiți după funcții și concentrând puterea județelor în mâinile a doi ispravnici, care dețin și puterea judecătorească.

Organizarea rămâne cea veche: în sate grupuri comandate de ceași, peste ei, în plase sau plaiuri (la zonele de munte) căpitani conduși de marele spătar. La munte, plaiurile sunt formate din grupuri de sate de plăeși, însărcinați cu paza trecătorilor și a frontierelor, conduși de vătăfii de plai, dependenți de marele vornic.

Amendamentele aduse de Alexandru Ipsilanti în 1775 la reformele lui Constantin Mavrocordat au meritul de a preciza pentru prima dată rolul și funcția județului în administrația Țării Românești, deoarece se înființează în reședințele de județ poterasii (conduși de un polcovnic) pentru urmărirea răufăcătorilor și apar vameșii (casierii județelor) care, după dispoziția marelui vistier E. Văcărescu din 1795, nu mai pot fi înlocuiți decât prin vină dovedită. Însă administrația "fanariotă" avea și multe hibe, cum sublinia și viitorul domn Barbu Știrbei într-un raport din 1832:

- a) Ispravnicii cumula atribuții administrative și judecătorești;
- b) Ispravnicii trăgeau foloase materiale din stabilirea birurilor pe sate;
- a) Ispravnicii primeau venituri nelegale din repartizarea pe sate a rechizițiilor în natură sau din corvezi.
- b) Zăpcii ce aveau în administrație 100.000 locuitori nu aveau decât 15 lei pe lună și-și mai și cumpărau posturile;
- c) Vameșul primea 100 lei pe lună, dar plătea marelui vistier între 5.000 - 200.000 lei anual.

Este perioada în care apar și primele preocupări edilitare legate de alinierea ulițelor și de lărgirea acestora.

Apar primele catagrafii și hărți, numărul documentelor crește și se diversifică, apar primele legi cu referire precisă la administrația locală, publicate în 1741 în "Mercure de France" sub titlul "Constitutiones" datorate domnitorului Constantin Mavrocordat.

Menționăm în același timp harta austriacă a Valahiei întocmită între 1790-1791 de maiorul Specht sau catagrafia întocmită în 1810 de armata rusă în timpul ocupației 1806-1812.

3.2.2. Marile reforme administrative ale secolului XIX

Secolul al XIX-lea va aduce două mari reforme în ceea ce privește organizarea administrativ teritorială a Țării Românești și, apoi a Principatelor Române.

Posibilitățile de abuz amintite pentru perioada fanariotă au dus la revolta populară de la 1821.

Prima adevărată reformă administrativă a fost cea începută în 1831, care a condus la elaborarea și aplicarea Regulamentelor Organice, sub supravegherea și amestecul Rusiei.

Rusia încearcă prin Regulamentele Organice să înlocuiască suzeranitatea otomană cu cea a sa proprie. Comisia de redactare va reuși să impună următoarele principii considerate revoluționare pentru acea vreme:

- Separația autorităților administrative de cele judecătorești;
- Introducerea impozitului pe venit;
- Desființarea corvezilor și a rechizițiilor în natură;
- Fixarea prețului zilei de muncă;
- Realizarea lucrărilor publice prin contracte ori în regie cu sume din casa de rezerve;

Aplicarea **Reformei administrative din 1831** a redus, pentru județul Dâmbovița, numărul unităților administrative la 5 plase și două plaiuri, totalizând 227 de localități, situație care se menține, în linii mari, până spre sfârșitul secolului:

1. Plaiul Dâmbovița cu reședința la Voinești și având 14 sate.
2. Plaiul Ialomița cu reședința la Șerbănești - Podurile și având 16 sate.
3. Plasa Ialomița cu reședința la Cornăești și având 54 sate.
4. Plasa Bolintin cu reședința la Potlogi și având 42 sate.
5. Plasa Mijlociu (Cobia) cu reședința la Găești și având 42 sate.
6. Plasa Dâmbovița cu reședința la Dragomirești și având 28 sate.
7. Plasa Dealu cu reședința la Târgoviște și având 30 sate.

A doua reformă importantă a secolului al XIX-lea a fost cea inițiată de Alexandru Ioan Cuza, odată cu **Reforma Agrară din 1864**. Pentru prima dată unitățile administrative căpătau personalitate juridică și erau reglementate separat comunele rurale și comunele urbane, asigurându-li-se independența și posibilitatea de a reprezenta interesele economice și sociale ale comunităților lor.

Județele (și în general unitățile administrative) nu aveau personalitate judecătorească și de aceea "Proclamația de la Izlaz" cerea la punctul 10 - "dreptul pentru fiecare județ de a-și alege dregătorii sai" deziderat împlinit în 1864.

Prin reformele sale promulgate de la 31 martie 1864 privind organizarea comunelor urbane și rurale, A.I.Cuza îndeplinește trei deziderate menite să dea o nouă așezare administrativă a Principatelor și anume:

- a) organizează prima dată comuna rurală, investind-o cu personalitate juridică;
- b) reglementează în mod deosebit administrația urbană de cea rurală;
- c) asigură independența comunelor proclamând că atât orașele, cât și satele, vor forma comune independente.

În administrația județeană se instituie un organ deliberativ ce se întrunește periodic și reprezintă interesele locale, colective și economice ale județului. Alegerea consiliului se face pe ocoale, plăși, plaiuri, fiecare dintre ele având dreptul la doi consilieri. Prefectul este comisarul guvernamental pe lângă consiliu și în fiecare plasă, plai sau ocol se instituie câte o subprefectură și câte o judecătorie.

La recensământul din 1871, situația administrativă a județului era următoarea: suprafața județului era de 728.839 pogoane, avea 115 comune rurale și 3 comune urbane (Târgoviște, Găești și Potlogi) și un număr total de 338 de localități. Organizarea județului era aceeași, dar așezările erau grupate în comune și reședințele erau diferite.

1. Plaiul Dâmbovița avea reședința subprefecturii la Pietrari și cuprindea 11 comune rurale;
2. Plaiul Ialomița avea reședința subprefecturii la Șerbănești (Pucioasa) și cuprindea 13 comune rurale;
3. Plasa Ialomița avea reședința subprefecturii la Bilciurești și cuprindea 19 comune rurale;
4. Plasa Bolintin avea reședința subprefecturii la Titu și cuprindea 20 comune rurale;
5. Plasa Cobia avea reședința subprefecturii la Găești și cuprindea 23 comune rurale;
6. Plasa Dâmbovița avea reședința subprefecturii la Dragomirești și cuprindea 13 comune rurale;
7. Plasa Dealu avea reședința subprefecturii la Târgoviște și cuprindea 16 comune rurale;

O schimbare importantă apare după 1881, când țara trece nu numai printr-o schimbare de nume, de la Principatele Române la Regatul României, dar și Consiliile Județene capătă prerogative de propuneri de reorganizare teritorială a județului. Tot atunci se hotărăște înființarea unui tribunal și a unui spital județean și a unor judecătorii de ocol la subprefecturi.

Și la nivelul județului Dâmbovița sunt hotărâte noi măsuri de reorganizare administrativă.

Cele două plaiuri se unifică sub numele de Plaiurile Unite cu reședința la Șerbănești – Podurile, iar plasele de mijloc se unesc sub numele de Plasa Dealu – Dâmbovița, desființându-se subprefectura de la Târgoviște (propunerea fiind validată de guvern începând cu anul fiscal 1882-1883).

Urmare a acestor măsuri, la sfârșitul celui de la XIX-lea secol, Marele Dicționar Geografic al României prezintă situația județului Dâmbovița astfel cum este descrisă în anexa nr. 3 la prezentul memoriu.

Dupa războiul de reîntregire, organizarea administrativă a României reîntregite devine o problemă capitală, pentru că era menită să dea un ritm de dezvoltare armonică tuturor provinciilor ce cunoscuseră timp de veacuri evoluții cu totul deosebite unele de altele. Era deci necesar ca în momentul unirii, alături de unificarea legislației și

cu multă trebuință să se ridice problema unificării administrative, pentru a se realiza un regim comun de organizare, menit să asigure României o unitate politică și sufletească.

Cu toate acestea, reforma a fost întârziată și de abia la 24 iunie 1925 este adoptată prima Lege administrativă a României întregite, mai curând o extindere a legislației vechiului regat în provinciile alipite, ce realizează astfel unificarea administrativă, care însă nu a putut corespunde tuturor necesităților, fiecare provincie având tendința de a-și păstra sistemul administrativ.

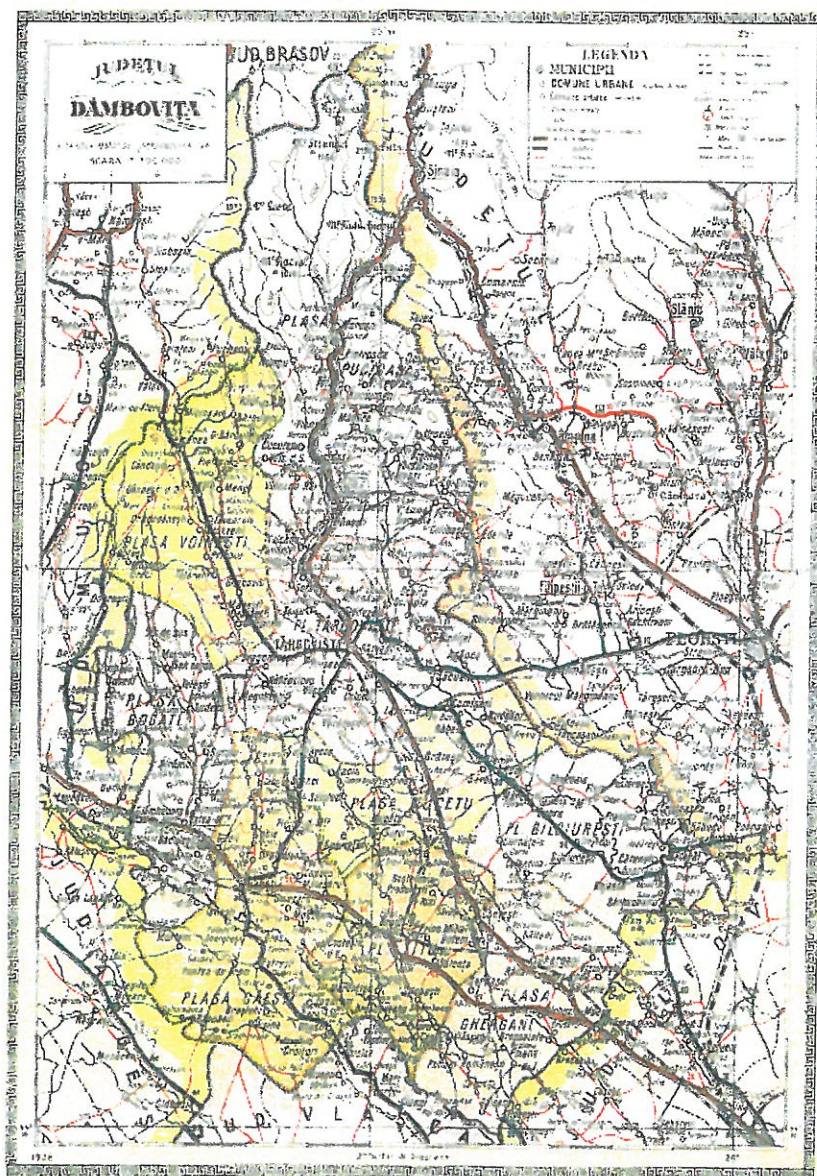
Lista plaselor, comunelor și a localităților componente, cu populația aferentă, precum și alte informații legate de instituții publice (bănci, școli, medici, notari, etc.) dar și despre proprietarii (de moșii, de păduri, de bălți, etc.) sau meseriașii locali (croitori, cizmari, șelari, brutari, măcelari, morari, cârciumari, băcani, etc.) a fost prezentată în Anuarul "Socec" din 1925 (a se vedea anexa nr. 4), un sumar al acestuia cu referire la județul Dâmbovița arătând astfel:

- 1. Plasa Târgoviște, 14 comune rurale și una urbană – reședința de județ Târgoviște, 50.344 locuitori;
- 2. Plasa Pucioasa, 14 comune rurale, 37.007 locuitori;
- 3. Plasa Voinești, 11 comune rurale, 21.515 locuitori;
- 4. Plasa Ghergani, 15 comune rurale, 35.069 locuitori;
- 5. Plasa Găești, 15 comune rurale și una urbană – orașul Găești, 30.686 locuitori
- 6. Plasa Bilciurești, 13 comune rurale, 29.482 locuitori
- 7. Plasa Bogați, 11 comune rurale, 21.170 locuitori
- 8. Plasa Titu, 15 comune rurale, 30.416 locuitori

Legea administrativă din 1925 a fost urmată de mai multe modificări și completări până în 1936, când în sfârșit, la 27 martie 1936, se adoptă noua lege a administrației locale, iar în 18 februarie 1937, regulamentul ei de aplicare.

Între timp, Legea din 3 august 1929 vine cu amendamente în vederea unei descentralizări administrative, înființându-se noi instituții menite să dea o mai mare autonomie locală, constituind cea mai modernă lege în acest sens la acel moment din Europa și printre cele mai înaintate din lume.

Teritoriul țării era împărțit în județe și comune, subdiviziuni cu personalitate juridică, cu patrimoniu și organe proprii de conducere, plasa fiind o simplă circumscripție administrativă, necesară pentru controlul autorităților locale.

Recensământul din 1930 și estimările de populație din 1934, ne arată, la publicarea noii Legi de împărțire administrativă, datele statistice de caracterizare a județului Dâmbovița și noutățile vremii, așa precum se vede în imaginea alăturată, reproducă dintr-un ziar al epocii.

În tabelul anexă nr. 5 este prezentată în amănunt organizarea administrativă din 1936 pe comune, sate, cătune și populația aferentă fiecărei localități.

Această împărțire administrativă va dura până în 1950, când noile autorități comuniste, urmărind modelul sovietic, vor desființa județele.

Schimbarea radicală de sistem politic intervenită după cel de-al doilea război mondial a determinat și o schimbare radicală la nivelul organizării administrative a teritoriului. Sistemul vechi de delimitare a plaselor este desființat, iar teritoriul județului Dâmbovița va fi împărțit între trei regiuni: Ploiești, București și Pitești.

Regiunea Ploiești subordona raioanele Târgoviște și Pucioasa, iar Moreni devenea raion în aceeași regiune. Regiunea București subordona raionul Buftea unde fuseseră înglobate Titu și Răcari și comunele din jur.

De regiunea Pitești, în raioanele Topoloveni și Câmpulung, țineau toate comunele din partea vestică a județului.

Comunele și-au schimbat teritoriul și reședințele, resursele județului sunt dirijate spre centrele noilor regiuni, teritoriului județului Dâmbovița fiind lăsat în părăsire din toate punctele de vedere.

O consecință nefastă a acestor redistribuiri a fost că prin concentrarea resurselor financiare și a industriei în reședințele de regiune (București, Ploiești, Pitești) și transformarea lor în puternice centre industriale și muncitorești, bastioane ale noii puteri, teritoriul fostului județ Dâmbovița, mai ales satele, fiind lăsate în părăsire, nu numai economic, dar și social, cultural, sanitar.

Această situație durează până în 1968, când prin aplicarea noii reforme administrative, se revine la împărțirea în județe. Reînființat, județul Dâmbovița va avea doar parțial componența de până în 1948. Sunt alipite comune care aparținuseră istoric de județe limitrofe: Șelaru, Corbii Mari din Vlașca, Moreni, Iedera, Dărmănești și I.L. Caragiale din Prahova, Văleni Dâmbovița și Malu cu Flori din Muscel.

Sunt, totodată, date către județele vecine, o serie de comune și sate ce aparținuseră județului Dâmbovița: Botești și Bogați către județul Argeș, Brezoele și Ciupele către Ilfov, Tătărei și Bălțița către Prahova, Găiseni către Giurgiu etc.

Prin legile 2 și 3 din 17 februarie 1968 se revine la vechea formulă administrativă, printre cele 39 de județe reînființate numărându-se și Dâmbovița.

Noua politică așa zisă de "dezvoltare armonioasă a teritoriului țării" nu ține seama de vechea împărțire administrativă, plășile nu se reînființează, sunt alipite comune ce nu au aparținut niciodată județului Dâmbovița, sau sunt luate comune ce le-a avut în componență dintodeauna. În prima categorie se enumeră Șelaru, Moreni, Iedera, Dărmănești, I.L. Caragiale, Văleni Dâmbovița, Malu cu Flori, Puchenii, iar din a doua categorie Botești, Bogați, Glâmbocata, Ciupele, Bălțița, Tătărei, Găiseni.

În această perioadă istorică, județul a avut 70 de comune suburbane și rurale, 5 orașe și un municipiu, putând fi văzută în ansamblu în anexa nr. 6.

DÂMBOVIȚA

Date statistice după recensământul din 1930.
 Suprafața jud. 3440 Km.².
 Densitatea 90.2

Populația:

Târgoviște
 Sub. urb.

15189

PLĂȘI:

Colanul 810

Priseaca 748

Teișu 1042

Almi 1050

VL. Voevozilor 1461

Vilorâta 2182

Total Târgoviște 22482

C. urb. Găești 6540

Pucioasa 5779

C. rurale: 275.509

I. Bîlciurești reș. Bîlcir.

II. Ghergani " Gher.

III. Găești " Găești

IV. Pucioasa " Pucio.

V. Târgoviște " Târgv.

VI. Titu " Titu.

VII. Voinești " Voin.

S'a încuviințat schimbarea satelor: Puturosu de Dâmbovița și Puturosu de Prahova (Dâmbovița), în acelea de Sultanu și Dospinești.

Populația probabilă la 1 Ian. 1934, 327.600 (după buletinul demografic al României).

Datorită unei supărări a șefului statului pe conducerea județului Ilfov, acesta este desființat prin decretul 15 din 23 ianuarie 1981 și 7 comune din fostul județ sunt trecute în județul Dâmbovița – respectiv Slobozia Moara, Brezoarele, Tărtășești, Ciocănești, Crevedia, Butimanu și Niculești, mărindu-se suprafața județului de la 3.702 la 4.046 kmp.

O parte dintre ele făcuseră parte și din Dâmbovița istorică. La 1981 județul avea 375 de sate.

În aprilie 1989, o nouă lege de organizare administrativă a comasat, din fericire doar pentru puțină vreme, comunele județului Dâmbovița la doar 64, unele devenind prea mari pentru a fi gestionate (de exemplu noua comună Ghergani comasa 7 comune existente la 1936). În principal, politica de urbanizare forțată a satelor avea în vedere reducerea drastică a numărului acestora prin desființare sau prin regroupare / comasare.

3.2.3. Evoluția organizării administrative în etapa actuală

După 1990 se revine la organizarea din 1981, iar actuala Lege a administrației locale, cu unele modificări inerente, readuce modelul de administrare a teritoriului din 1936 (județ, municipiu, oraș, comună, sat).

În noua împărțire teritorial - administrativă lipsește treapta intermediară dintre județ și comune - plășile (cu centrele lor de polarizare - reședințele de plăși), care aduceau un anumit tip de decizii mai aproape de cetățean.

În sensul susmenționat este de semnalat reînființarea judecătoriilor teritoriale în orașele Moreni, Pucioasa, Găești

După anul 2000, un nou proces de fărâmițare a structurii administrative, patru comune fiind despărțite în câte două sau trei comune, uneori cu câte un singur sat.

În prezent structura administrativă a județului este următoarea: două municipii – Târgoviște reședința județului și Moreni, cinci orașe – Fieni, Pucioasa, Găești, Titu și Răcari și 82 de comune compuse din 367 de sate, toate însumând 4054 kmp.

3.2.4. Concluzii la evoluția istorică a organizării administrative

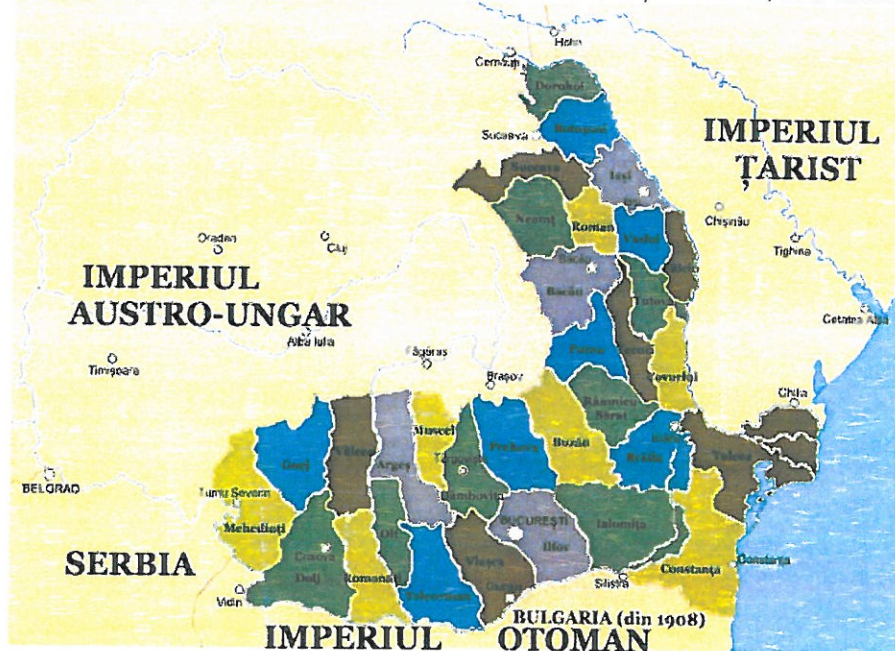
După acest periplu istoric al evoluției organizării administrative a Țărilor Române și României, este absolut necesar a ne face o părere avizată în legătură cu enunțata reîmpărțire administrativă denumită regionalizare.

Pentru aceasta merită punctate câteva etape și caracteristici speciale ale fiecăreia :

- După unirea din 1859 Principatele Române și-au organizat teritoriul din punct de vedere administrativ în "județe" în sud și "ținuturi" în est, având ca subunități "ocoalele" (în Moldova) respectiv, „plaiurile” (mai ales în zonele de munte) și „plășile” (în zonele de deal și câmpie din Muntenia și Oltenia).

În cadrul noului stat, România (1862) "Legea pentru înființarea Consiliilor județene" conturează structura administrativ teritorială a țării, generalizând forma și denumirea unității de bază, "județul" condus de un "prefect" numit de Guvern și împărțindu-l în subunități numite "plăși" (conduse de câte un subprefect).

- După unirea din anul 1918 a Regatului (vechile Principate Unite) cu Transilvania și Basarabia, se impunea o nouă reorganizare administrativă a teritoriului României, odată cu revenirea provinciilor istorice Basarabia (parafată pe 9 aprilie 1918), Bucovina (9 noiembrie 1918) și a Transilvaniei, Crișanei, Banatul și Maramureșului (1

decembrie 1918), provincii românești care au evoluat în sisteme politico-administrative diferite, teritoriul național fiind reîntregit, Marea Unire conferind României o suprafață de peste 297.000 km². Unirea Transilvaniei, Bucovinei și Basarabiei cu regatul României, a ridicat în fața puterii de la București sarcina foarte dificilă și complexă a gestionării unitare a acestora, a articulării și armonizării vieții noului stat. Acest lucru reclama, firesc, o etapă tranzitorie, necesară unificării legislative și a unei reforme administrative adecvate.

În 1925, apariția "Legii pentru unificarea administrativă" completează vechea organizare instituind 71 de județe în cele 10 provincii istorice ale țării :

- - Muntenia
- - Moldova
- - Ardeal
- - Oltenia
- - Basarabia
- - Dobrogea
- - Bucovina
- - Maramureș
- - Crișana
- - Banat

Totodată, erau menținute și subdiviziunile acestora denumite în continuare "plăși".

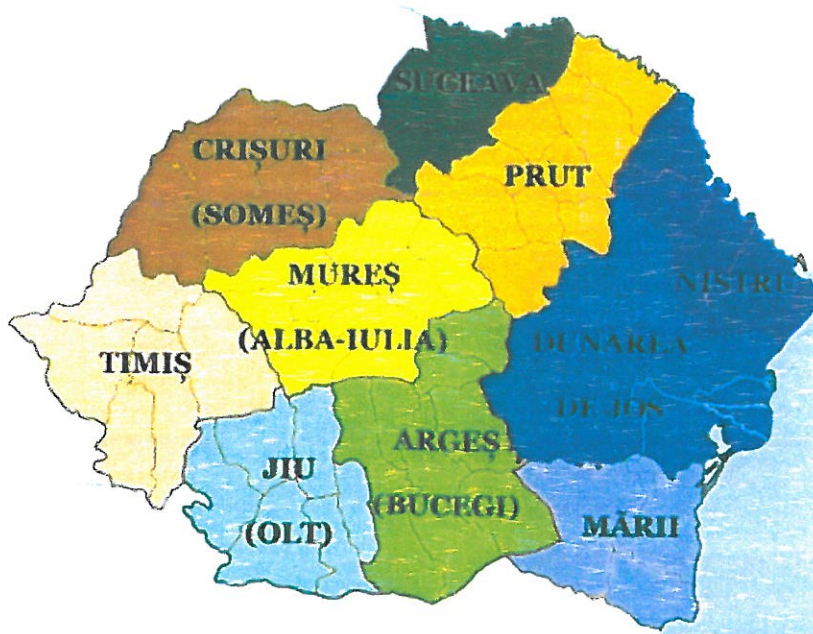
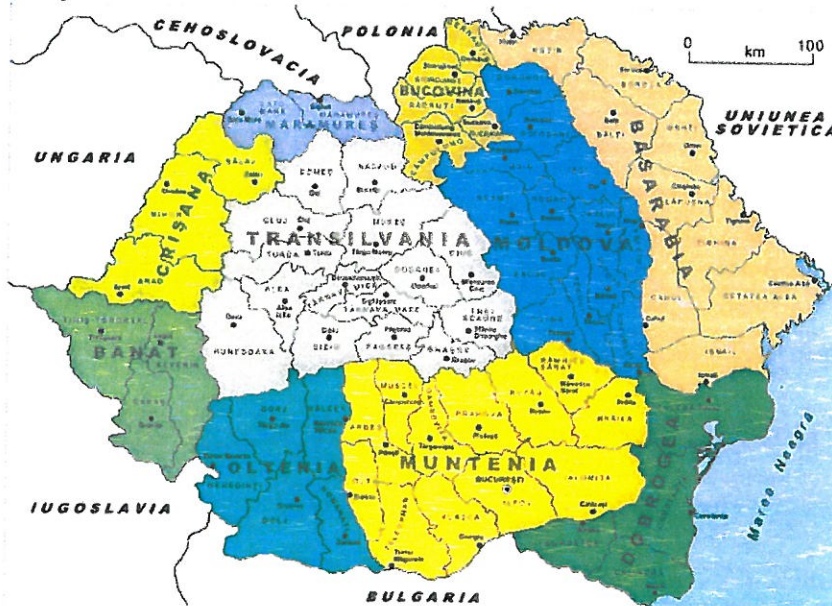
• Dictatura carlistă instituită de Carol al II-lea în 1938 promulga o nouă lege de organizare administrativă a țării, introducând în locul provinciilor - "ținuturile", care erau în număr de 10.

La o analiză mai atentă acestea se identifică cu cele zece mari regiuni istorice ale României, majoritatea ținuturilor primind numele unor râuri, unul numele fluviului Dunărea și unul al Mării Negre :

- 1- Argeș cu capitala la București
- 2- Dunărea de Jos - Galați

- 3- Jiu Olt - Craiova
- 4- Mării - Constanța
- 5- Mureș - Alba Iulia
- 6- Nistru - Chișinău
- 7- Prut - Iași
- 8- Someș - Cluj
- 9- Suceava - Cernăuți
- 10- Timiș - Timișoara

Cunoscând prețuirea pe care regele Carol a acordat-o Școlii Sociologice de la București, profesorului Dimitrie Gusti și, în general, cercetărilor academice, înclinăm să credem că la această viziune privind reorganizarea administrativă a României, în perfectă sincronie cu structurile administrative ale celor mai dezvoltate țări europene (a Germaniei pe landuri, a Franței pe regiuni istorice, a Italiei pe provincii istorice, a Elveției pe cantoane, etc.) și renunțarea la puzderia de județe, care fărămița întreg potențialul economic și social al țării, condamnând-o la subdezvoltare, au fost invitați pentru întâia oară să-și aducă aportul cei mai importanți savanți ai țării.

Ținuturile au luat în general denumiri de ape, pentru a trece pe plan secund apartenența istorică a teritoriilor lor, iar județele din Transilvania locuite preponderent de maghiari au fost incluse în ținuturi separate, astfel încât procentul minorităților să fie redus per totalul ținutului: județul Trei Scaune a fost inclus în Ținutul Argeș, iar județele Ciuc și Odorhei în Ținutul Alba Iulia.

Din păcate, mareșalul Antonescu revine la vechea împărțire administrativă, renunțând la ținuturi și amendând numărul județelor, pe care îl reduce la 59.

• După abdicarea regelui Mihai, guvernul pro-moscovit condus de Petru Groza a impus o nouă reformă administrativă, de această dată renunțându-se la orice fel de continuitate a tradițiilor naționale și implementându-se un model străin culturii administrative a României, "Legea organizării teritoriale" copiind modelul sovietic și introducând ca unitate principală "regiunea" și ca unitate secundară "raionul".

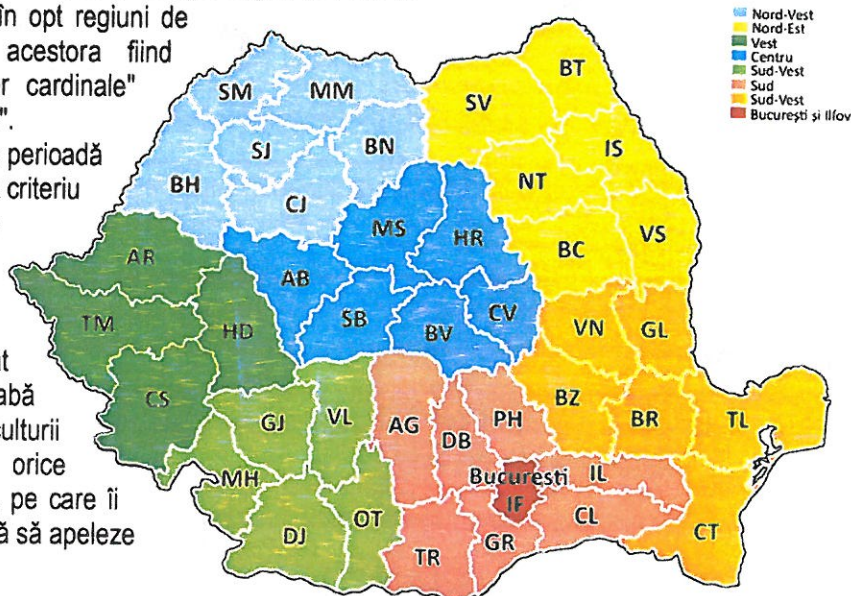
Prin legea nr. 5 din 6 septembrie 1950, în locul celor 58 de județe, 424 de plăși și 6000 de comune, au fost create 28 de regiuni, 177 raioane și 4052 comune, precum și 8 orașe de subordonare republicană.

Ulterior, prin decretul nr. 12 din 1956, numărul regiunilor s-a redus la 16 (vezi diagrama).

• Cu politica sa socialist-naționalistă, Nicolae Ceușescu promulgă "Legea reorganizării administrativ-teritoriale nr. 2 din 16 februarie 1968, care decretează revenirea la vechile unități administrative, județele. Prin noua lege sunt desființate 19 județe din cele existente în perioada de dinaintea anului 1950.

După adoptarea Constituției din 1991, în efortul de a "alinia" structura teritorial-administrativă a României la cele europene, luate din nou ca model, de această dată renunțându-se la orice relaționare sau referință istorică și la orice continuare a tradițiilor naționale, se promulgă Legea 151 din 15 iulie 1998, care împarte România în opt regiuni de dezvoltare, criteriul denominării acestora fiind "compozit" – respectiv al "punctelor cardinale" combinat cu cel al "regiunilor istorice".

Nicăieri în Europa și în nici o perioadă istorică nu s-a recurs la un asemenea criteriu de numire a structurilor teritoriale ale unei țări. În plus, soluția aleasă depersonalizează și aruncă în desuetudine noua împărțire a țării, atât de "nouă" și "originală", încât servește spre orientare mai degrabă străinilor necunoscători ai istoriei și culturii acestei țări, decât românilor din orice regiune de dezvoltare ar face parte, pe care îi rupe de orice tradiție și îi demotivează să apeleze la patriotismul regional.

Pentru regiunea căreia îi aparține județul Dâmbovița (Regiunea 3 Sud Muntenia), alăturarea unor județe bine dezvoltate industrial situate într-o zonă geografică de deal și munte, având problemele specific acesteia, unui grup de județe cu profil predominant agricol și situate în zona luncii Dunării, în cadrul unui conglomerat amorf cu centrul administrativ într-o extremitate, la cca 300 km de cealaltă extremitate, constituie un mare dezavantaj. O altă caracteristică aparte, cu multiple implicații de ordin socio-economic (multe cu caracter negativ), o reprezintă faptul că este singura regiune din țară ce conține o regiune enclavă în partea mediană, anume regiunea București-Ilfov.

Singurul aspect favorabil îl reprezintă prezența, în partea de sud a regiunii, a fluviului Dunărea, fapt ce oferă posibilitatea de a avea conexiuni cu cele opt țări riverane, iar prin intermediul canalului Dunăre - Marea Neagră de a avea ieșire la Marea Neagră.

3.3. Număr, structura, categorii de mărime, repartitie în teritoriu a rețelei de localități

3.3.1. Date generale ; indicatori minimali de definire pe categorii de localități

Pentru determinarea gradului actual de dezvoltare a rețelei de localități a județului Dâmbovița este necesară analiza următoarelor date și elemente caracteristice:

- Rețeaua de localități și organizarea așezărilor în unități administrativ – teritoriale, numărul total de localități, din care orașe și sate ;
- Repartizarea localităților în teritoriu - densitatea medie (număr de localități /100 kmp), densități specifice în raport cu marile trepte de relief și situarea față de căile de comunicații - drumuri naționale, județene, căi ferate ;
- Funcțiunile economice ale localităților ;
- Structurarea rețelei de localități - urbane și rurale - pe categorii de mărime după numărul de locuitori ;
- Forma și structura așezărilor ;
- Ierarhizarea și funcțiunile localităților ;
- Poli urbani de creștere în județ ;
- Dotarea cu servicii publice a așezărilor, echiparea tehnico-edilitară a localităților ;

Pentru a analiza satisfacerea indicatorilor minimali de definire, pe categorii de localități, în ceea ce privește infrastructura socio-culturală, echiparea tehnico-edilitară, locuirea, conform PATN - secțiunea a IV-a, trebuie cercetați o serie de factori și influențele lor asupra dezvoltării rețelei de localități:

- Accesibilitatea ;
- Zone lipsite de municipii și orașe ;
- Zone rurale defavorizate ;
- Zone/localități lipsite de dotări publice cu rol teritorial, de echipare tehnico-edilitară, cu fond construit nevaloros, lipsite de legături telefonice și alimentare cu energie electrică ;
- Zone/localități greu accesibile sau lipsite de legături corespunzătoare în teritoriu ;
- Localități în care sunt necesare renovări ale fondului de locuit ;
- Localități cu zone de extindere necontrolată și fenomene de suburbanizare ;
- Unități administrative - teritoriale de bază nefuncționale/deficitară și cele cu perspective de promovare în categorii superioare ;

Pornind de la analiza disfuncționalităților rețelei de localități, autorii P.A.T.J. își propun formularea următoarelor obiective care să fie cuprinse în Strategia județeană de dezvoltare durabilă și Programul de dezvoltare:

- Structurarea localităților în raport cu rangul lor stabilit prin lege ;
- Promovarea unui model de dezvoltare policentrică la nivel de județ în vederea realizării unei conexiuni teritoriale și modul de interconectare cu rețelele de transport pe eurocoridoare ;
- Promovarea de localități urbane cu rol de echilibru față de reședința de județ ;
- Localități rurale principale care întrunesc condiții de a deveni centru cu rol intercomunal ;
- Categorii de mărime a localităților după numărul de locuitori estimați în perspectivă ;
- Măsuri pentru satisfacerea indicatorilor minimali de definire a categoriilor de localități după rang ;

- *Propuneri de reabilitare, completare și implementare în localități a dotărilor cu unități publice cu rol teritorial și a echipării tehnico –edilitare ;*
- *Îmbunătățirea accesibilității ;*
- *Asigurarea necesarului de locuințe în localitățile urbane și rurale.*
- *Propuneri de îmbunătățire/modificare a organizării administrative a teritoriului județean (declararea de orașe, înființarea de comune, schimbări ale statutului de reședință de comună, trecerea satelor de la o unitate administrativă la alta).*

În conformitate cu legea 351 din 6 iulie 2001 pentru ca o comună să poată deveni oraș trebuie să îndeplinească următorii indicatori cantitativi și calitativi minimali:

- Număr de locuitori – 10.000
- Populație ocupată în activități neagricole(% din total populație ocupată) 75%
- Dotarea locuințelor cu instalații de alimentare cu apă (% din total locuințe) 70 %
- Dotarea locuințelor cu instalații de canalizare (% din total locuințe) 55%
- Dotarea locuințelor cu instalații de încălzire centrală (% din total locuințe) 35%
- Număr de paturi în spitale la 1.000 de locuitori - 7
- Număr de medici la 1.000 de locuitori - 1,8
- Unități de învățământ liceal sau altă formă de învățământ secundar
- Locuri la hoteluri 50
- Străzi modernizate (% din lungimea totală a străzilor) 50%
- Străzi cu rețele de distribuție a apei (% din lungimea totală a străzilor) 60%.
- Străzi cu conducte canalizare (% din lungimea străzilor) 50 %

Unele din aceste criterii intră în contradicție cu condițiile (stabilite de aceeași Lege) ce trebuiesc îndeplinite de localitățile urbane de rangul III, respectiv :

- Populația - de regulă de la 5000 locuitori la 3000 locuitori
- Raza de servire 10 - 20 km.
- Acces direct la un drum național sau județean.
- Legături facile cu localitățile din zona de influență.
- Funcțiuni economice: capacități de producție din domeniul secundar (industrie prelucrătoare și construcții, terțiar (servicii sociale și comerciale) și primar (industrie extractivă, agricultură, piscicultură, silvicultură)
- Nivel de dotare- echipare :
- Administrație: primărie, judecătorie, parchet, tribunal, notariat, sedii pentru asociații, camera agricolă.
- Educație: învățământ preșcolar, primar, gimnazial, liceal
- Sănătate: spital/secție spital, maternitate, dispensar policlinic, stație salvare, farmacie, cămin bătrâni
- Cultură: casa de cultura, cinematograf, bibliotecă publică, muzee, sală de expoziție, club.
- Comerț, prestări servicii: magazine universale și specializate en gross și en detail, piață agroalimentară.
- Turism: hotel de două stele cu minim 50 locuri
- Finanțe - bănci: sucursale sau filiale bănci, instituții de credit, societăți de asigurare, C.E.C.
- Sport agrement: terenuri de sport eventual stadion cu tribune, săli de sport eventual pentru competiții locale cu tribune, grădini publice și alte spații verzi amenajate.
- Protecția mediului: servicii de protecție a mediului pompieri, dezapezire.
- Alimentare cu apă: front captare, gospodărie apă, rețele de alimentare cu apă.
- Canalizare: sistem colector de canalizare, stație de epurare.
- Culte: lăcaș de cult
- Transport-comunicații: autogară, gară, poștă, centrală telefonică.
- Ordine și siguranță publică: sedii Poliție și Jandarmerie.

3.3.2. Număr, categorii de mărime, repartiție în teritoriu a unităților administrative

Teritoriul județean Dâmbovița cuprinde unități morfologice foarte variate de la zona montană în nord, cu altitudine de peste 2000 m, cu cea mai mare energie de relief, la zona de câmpie din partea de sud, cu variații slabe de altitudine, datorate aproape numai acțiunii rețelei hidrografice.

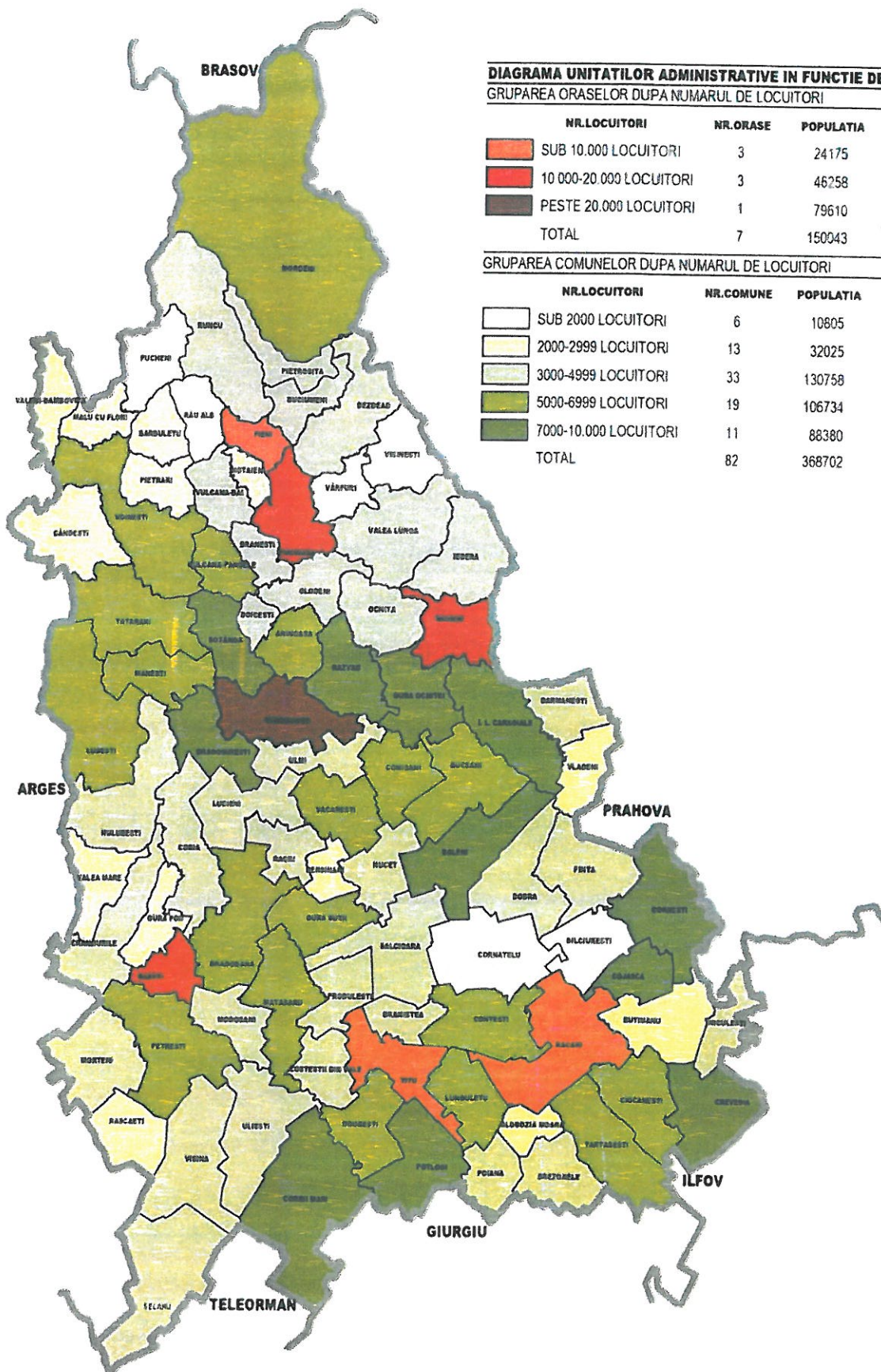

DIAGRAMA UNITATILOR ADMINISTRATIVE IN FUNCTIE DE POPULATIE
GRUPAREA ORASELOR DUPA NUMARUL DE LOCUITORI

NR.LOCUITORI	NR.ORASE	POPULATIA	% DIN TOTAL
SUB 10.000 LOCUITORI	3	24175	16
10.000-20.000 LOCUITORI	3	46258	31
PESTE 20.000 LOCUITORI	1	79610	53
TOTAL	7	150043	100

GRUPAREA COMUNELOR DUPA NUMARUL DE LOCUITORI

NR.LOCUITORI	NR.COMUNE	POPULATIA	% DIN TOTAL
SUB 2000 LOCUITORI	6	10805	2.9
2000-2999 LOCUITORI	13	32025	8.7
3000-4999 LOCUITORI	33	130758	35.5
5000-6999 LOCUITORI	19	106734	28.9
7000-10.000 LOCUITORI	11	88380	24.0
TOTAL	82	368702	100.0

Astfel, din punct de vedere geomorfologic, pe teritoriul județului se pot individualiza următoarele zone:

- 1 - Zona de munte
2 - Zona dealurilor subcarpatice
3 - Zona de câmpie

Pe trepte de relief distribuția pe localități este următoarea:

- În zona de munte - 4 comune : Moroieni, Pietrosița, Runcu, Pucheni, cu 19 sate ;
- În zona de deal un municipiu, 2 orașe, 26 de comune cu 110 sate ;
- În zona de câmpie un municipiu, 3 orașe, 51 de comune cu 232 de sate.

Categoriile administrative ale localităților pe criteriile de clasificare enunțate existente pe teritoriul județului Dâmbovița sunt următoarele:

Categorii de localități	Număr	Populație aferentă	% din total
Municipii	2	120.989	21,78%
Orașe	5	61.503	11,07%
Comune	82	373.068	67,15%
Total	89	555.560	100.00%

Sursa : I.N.S. – Baza de date – Tempo Online

Din aceste 89 de unități teritorial-administrative, numărul localităților de tip rural este de 366 de sate, majoritatea covârșitoare a localităților fiind de tip rural.

În cele 366 de sate, sunt incluse și cele 20 de sate ce aparțin unora dintre orașele județului și anume:

- Priseaca la municipiul Târgoviște;
- Berevoiești și Costești la orașul Fieni;
- Bela, Diaconești, Glodeni, Malurile, Miculești și Pucioasa Sat la orașul Pucioasa;
- Fusea, Hagioaica, Popu și Sălcuța la orașul Titu;
- Bălănești, Colacu, Ghimpați, Ghergani, Mavrodin, Sabiești, Stănești la orașul Răcari.

Menționăm că în toate calculele aceste 20 de sate vor fi incluse ca populație la "mediul urban".

Cele 346 de sate rămase se constituie în 82 de comune.

Comuna medie are 4,22 sate, dar variația este destul de mare, începând cu 1 sat pe comuna - Slobozia Moara, Ocnița, Doicești, Vlădeni, Perșinari și terminând cu 10 sate pe comună - Cobia, Cornești și Valea Lungă. Cea de-a patra comună care a avut 10 sate, la recesământul precedent, Bărbulețu s-a divizat în 3 noi comune, respectiv Bărbulețu, Pietrari și Râu Alb.

Centralizat pe județ situația comunelor după număr de sate situația este următoarea:

- Comune cu un sat -	5	$x 1 = 5$
- Comune cu 2 sate -	17	$x 2 = 34$
- Comune cu 3 sate -	19	$x 3 = 57$
- Comune cu 4 sate -	9	$x 4 = 36$
- Comune cu 5 sate -	11	$x 5 = 55$
- Comune cu 6 sate -	6	$x 6 = 36$
- Comune cu 7 sate -	5	$x 7 = 35$
- Comune cu 8 sate -	5	$x 8 = 40$
- Comune cu 9 sate -	2	$x 9 = 18$
- Comune cu 10 sate -	3	$x 10 = 30$

Total sate	346
-------------------	------------

Se poate remarca ponderea însemnată, de 52,6 % din total, pe care o au comunele cu 2, 3, 4 și 5 sate. Acest indicator a crescut față de anul 1992, datorită divizării unui număr de comune (de ex. comuna Bărbulețu, care avea 10 sate, s-a divizat în trei comune - Pietrari 5 sate, Bărbulețu 3 sate, Râul Alb 2 sate).

În ceea ce privește repartitia în teritoriu, se poate semnală o grupare a comunelor cu un număr mai mic de sate (până la 5) în zona centrală și sud-estică a județului, tip de comună regăsit însă în toate cele 3 forme de relief.

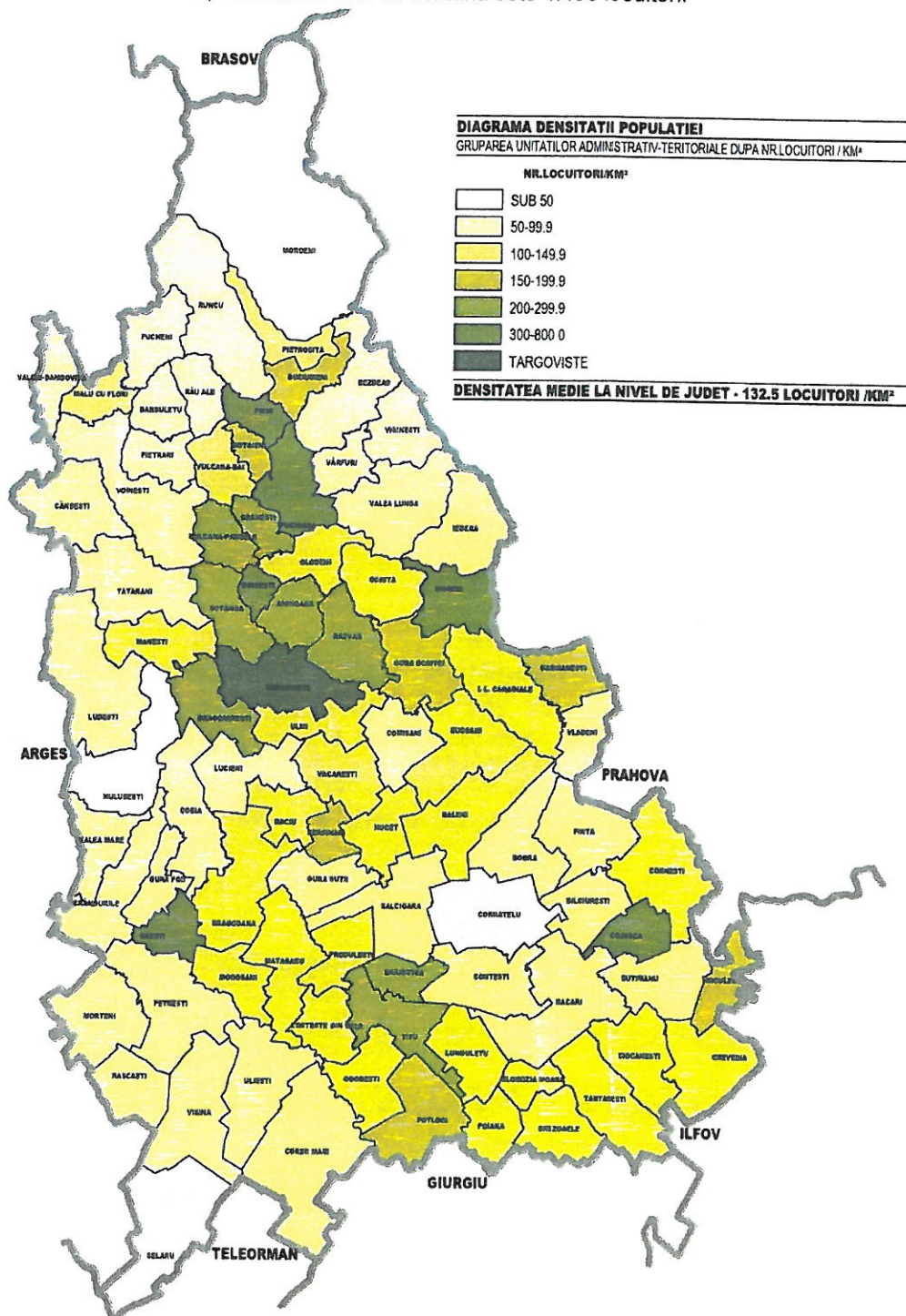
Media de 4,22 sate pe comună este sensibil sub valoarea medie pe țară de 4,7 sate la o comună.

În același timp populația medie pe comună la nivelul județului Dâmbovița de 4.114 locuitori depășește consistent media națională care este de 3780 locuitori. Cei doi indicatori coroborați indică o concentrare a populației în satele județului, facilitând întreținerea rețelilor edilitare.

Pe de altă parte densitatea mare a populației coroborată cu slaba resursă de teren agricol ridică problema subzistenței unei populații din mediul rural și așa îmbătrânite incapabile de cele mai multe ori să investească pentru a transforma agricultura - cultivarea pământului într-o afacere rentabilă.

• Diagrama privind clasificarea localităților după densitatea populației pune în evidență existența unui nucleu central de U.A.T.-uri cu densități ale populației de 300–800 loc./km² pe axa Târgoviște – Pucioasa – Fieni (cu excepția comunei Glodeni), în restul teritoriului arealele cu densități foarte mari fiind dispersate.

În ceea ce privește mărirea comunelor după numărul de locuitori, valoarea indicatorului este în scădere. Astfel în 1992, mărirea medie de comună a fost de 5,085 locuitori, în 2002 a fost de 5.028 locuitori, iar în prezent conform recesământului din 2012, mărirea medie de comună este 4.496 locuitori.

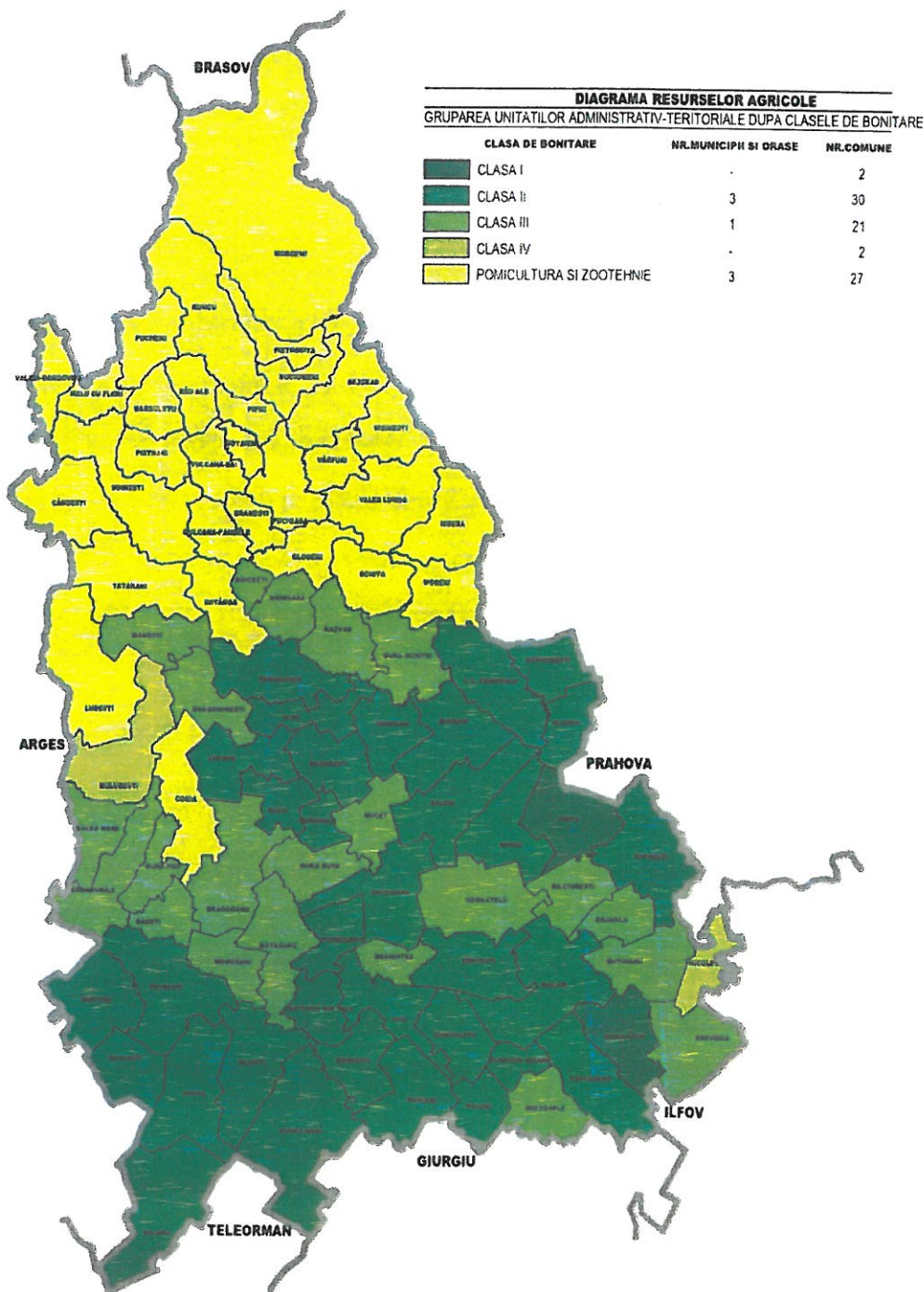
Această scădere are o triplă explicație :

- Scăderea populației rurale în cifre absolute de la 382.160 în 2002 la 368.702 în 2012, tendință manifestată încă din anii 1997-1998.

- Trecerea unei comune importante dintre comunitățile rurale - respectiv Răcari, cu o populație de 6892 locuitori (în 2002) și ridicarea ei la rangul de oraș.

- Creșterea numărului de comune de la 76 la 82 prin divizarea unor comune existente în 2002.

• Diagrama privind clasificarea localităților după resursele agricole ne arată o clară scindare între zona de nord (cu U.A.T.-uri specializate în pomicultură și zootehnie) și zona de sud (cu o agricultură pe terenuri preponderent de clasele de bonitate II și III – cu excepția comunelor de clasa I Finta și Ciocănești și a comunelor Cobia și Ludești, cu specific de pomicultură și zootehnie).

• Diagrama privind clasificarea localităților după rata de activitate și profilul ocupational al locuitorilor ne arată existența unui nucleu central de U.A.T.-uri axate pe centrele urbane Târgoviște–Pucioasa–Fieni, cu două extensii spre municipiul Moreni și orașul Găești, unde predomină activitățile mixte, cu dominantă industrie și servicii, restul teritoriului evidențiind predominarea activităților agricole. În ceea ce privește rata de activitate, se poate observa lesne că aceasta e mai mică în localitățile mai depărtate de un centru urban sau o arteră majoră de acces.

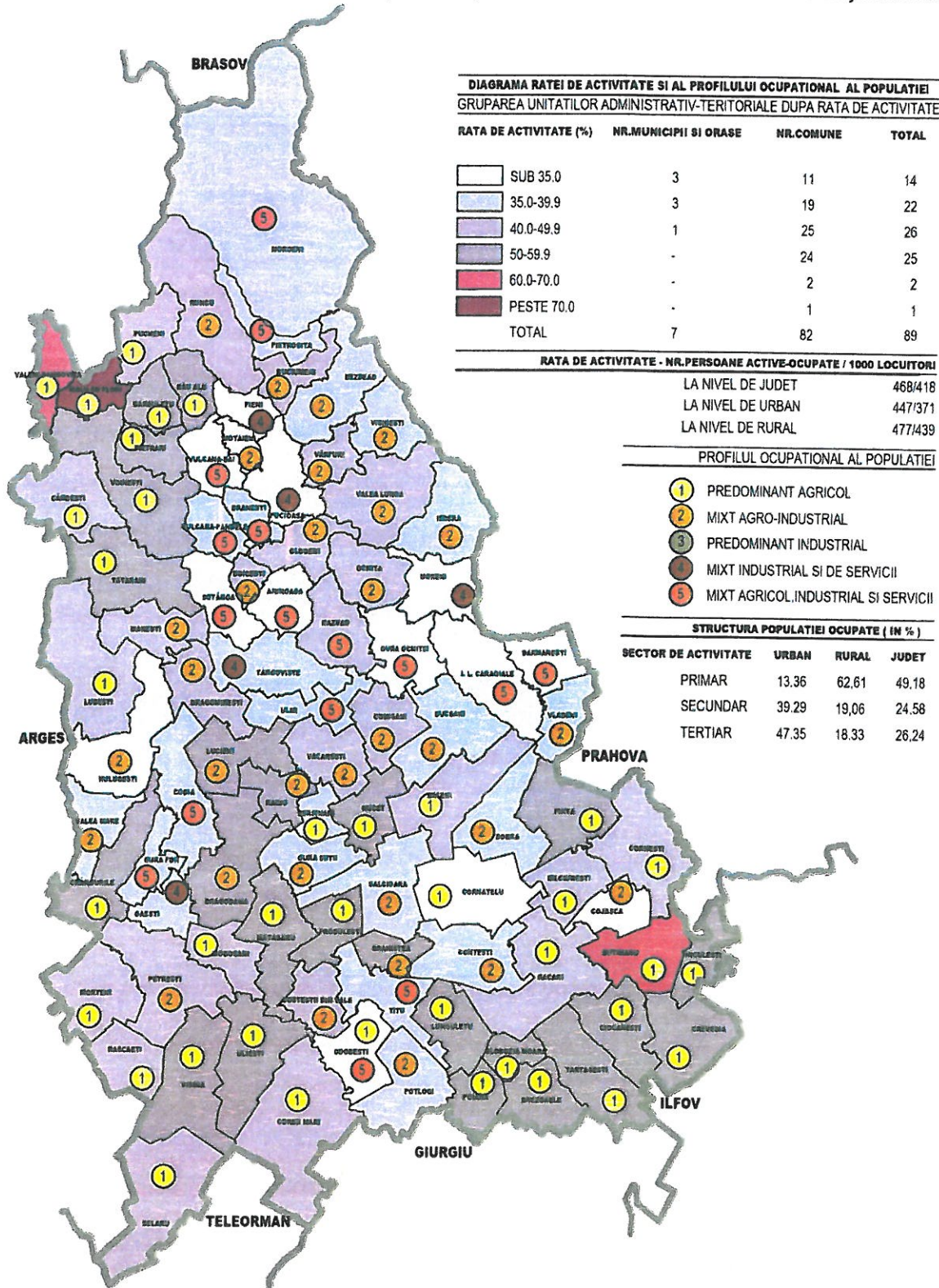

DIAGRAMA INDICATORULUI DE SUSTENABILITATE A GRUPEI C
GRUPAREA UNITATILOR ADMINISTRATIV-TERITORIALE DUPA RAPORTUL A / I

RAPORT ACTIV/INATIVI	NR.MUNICIPII SI ORASE	NR.COMUNE
A/I=0,8-0,99	-	2
A/I=1,0-1,29	-	10
A/I=1,3-1,49	-	28
A/I=1,5-1,69	1	31
A/I=1,7-1,99	-	11
A/I=2,0-3,0	6	-

RAPORT A / I = POPULATIA ACTIVA (INTRE 15-64 ANI-ORASE, RESPECTIV 15-59 ANI-COMUNE) / POPULATIA INACTIVA (INTRE 0-14 ANI SI PESTE 65ANI-ORASE, RESPECTIV PESTE 60ANI-COMUNE)

3.3.3. Tipologia funcțională a localităților

Structura de localități urbane și rurale în raport cu dezvoltarea funcțiunilor economice reflectă în general dezvoltarea socio - economică a județului din ultima perioadă istorică (1950 - 2012).

Orașul Târgoviște - reședința de județ - face parte din categoria orașelor mijlocii ca număr de locuitori, municipiu cu funcțiuni economico - sociale complexe și rol de coordonare și armonizare a dezvoltării teritoriului, care suportă o concurență dură din partea polilor de dezvoltare din est - Ploiești și din vest - Pitești și a două mari aglomerări metropolitane în sud (București) și nord (Brașov). Cu un trecut important - capitală istorică a Țării Românești (Valahia) – când, după ce Mircea cel Bătrân în 1396 a stabilit reședința să domnească aici, și până în 1660 când, din ordinul turcilor, se distruge Curtea Domnească, iar Bucureștiul devine noua Capitală a Țării Românești, dar cu un prezent incert, datorită și unei industrializări forțate în anii 1970 -1990, care nu a rezistat dispariției "lagărului socialist", trebuie să își găsească rapid un statut, pentru a nu deveni din nou un oraș al "ruinurilor". Privatizarea cu "orice preț" a făcut ca unități fanion ale industriei târgoviștene (Combinatul de Oțeluri Speciale și Întreprinderea de Utilaj Petrolier) să ajungă precum grăia vorba unui clasic în viață un "morman de fiare vechi".

Orașul Moreni - din categoria orașelor mici - a primit statutul de municipiu în 2004, având o populație în 1992 de 22.886. Din păcate, industriile de armament din zonă, intrate în faliment, nu au reușit să stabilizeze trendul ascendent al sporului natural și, la recesământul din 2011, populația municipiului Moreni, situat pe granița cu un județ puternic (Prahova, a cărei zonă industrială din vestul Ploieștiului a primit numeroase investiții), a scăzut cu populația stabilă sub limita de 20.000, respectiv 18.687 locuitori. Vocația industrială a orașului, cultivată prin parcul industrial nou înființat, trebuie să fie un incubator de proiecte de succes, altfel specialiștii din oraș, spre a supraviețui se vor ocupa de agricultura de subzistență, dacă nu își vor găsi loc de muncă în alt județ sau în altă țară

Orașele Găești și Fieni (din categoria orașelor mici) tind să se îndrepte spre un profil monoindustrial, fiindcă numai întreprinderea Artic și respectiv, Heidelberg Cement, au șanse de supraviețuire în concurența globală.

Orașul Titu - tot din categoria orașelor mici - a primit un impuls pentru dezvoltare, prin realizarea Centrului de Cercetare Renault. Nod de cale ferată, dar și cu un viitor rol de coordonare a activităților agricole din zonă, orașul pare că are cele mai mari șanse de dezvoltare dintre orașele județului, dacă va primi și unele investiții în domeniul infrastructurii rutiere - Centura ocolitoare pentru Drumul Sudului și înființarea unei judecătoria teritoriale.

Orașul Pucioasa - din categoria orașelor mici, stațiune balneo -climaterică de importanță locală - poate căpăta și importanță regională pentru categoria de afecțiuni tratabile prin apele minerale sulfuroase și cloro sodice - concurența fiind îndepărtată - Băile Herculane și Băile Felix, cu condiția redescoperirii izvoarelor de cură internă și, pe această bază, a realizării extinderii ariei de afecțiuni tratate și astfel, a capacității și importanței ca stațiune. Accesul direct și facil - rutier și feroviar, din București, este un argument în plus pentru vocația de stațiune a orașului

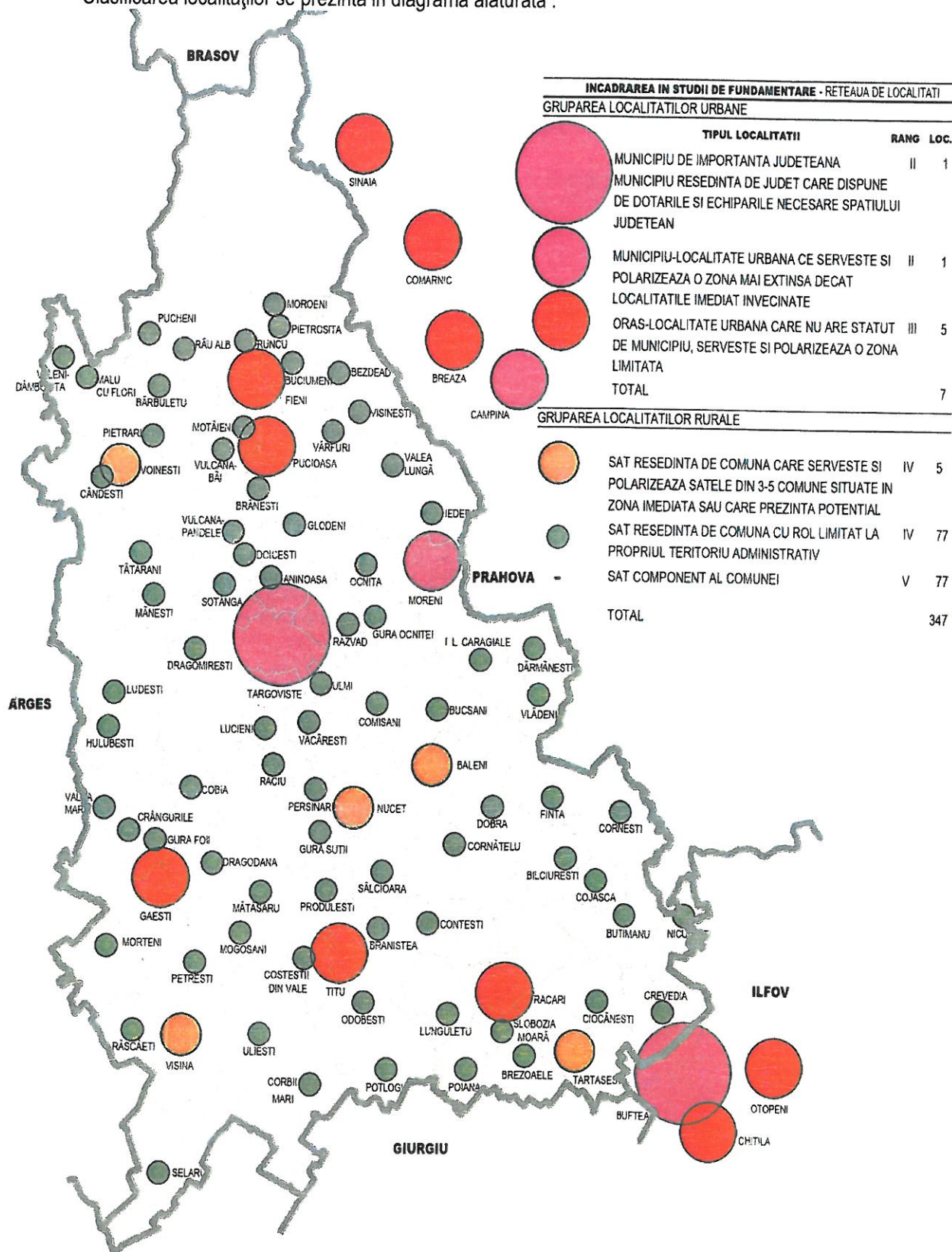
Realizarea unui drum "Transcarpatica" - transregional, de legătură între localitatea Moroieni (Dâmbovița) și Moieciu (Brașov) peste Bucegi ar putea însemna foarte mult pentru dezvoltarea nordului județului Dâmbovița și implicit și pentru orașul stațiune Pucioasa.

Ultimul oraș și cel mai proaspăt sosit în această categorie este orașul Răcari, de fapt fosta comună Răcari cu cele 7 sate aparținătoare, a fost trecut în rândul orașelor mai mult pentru a evita ultimul loc ca populație urbană la nivel național. Din păcate acest ultim loc nu a putut fi evitat, deoarece orașele județului Giurgiu au rezistat mai bine migrației externe. Orașul Răcari, la o distanță destul de mică de București, trebuie să-și justifice nominalizarea ca oraș, oferind servicii de importanță teritorială, altele decât judecătoria și liceul, unde va exista o concurență atât cu orașul Titu, cât și cu comuna Tărtășești. În același timp, într-o structură organizatorică pe plase, orașul Răcari ar trebui să înființeze o cameră agricolă, la care să aibă acces fermieri din zonă. Deoarece comunele din zona sa de influență (Conțești, Slobozia Moară, Tărtășești, Ciocănești, Brezoaiele) nu sunt incluse în nici un GAL și nu au primit fonduri europene pentru dezvoltare, trebuie avut în vedere în perioada care urmează și profitându-se de apropierea de București, să se accentueze caracterul de centralitate al localității Răcari, prin investiții atât în domeniul social -urbanistic, cât și prin atragerea unor investiții private în domeniul economic. Un prim pas s-a făcut prin înființarea parcului industrial privat.

În sistemul propus pe plase, orașul Răcari va avea un rol decisiv în contracararea influenței orașului de graniță din județul Ilfov - Chitila. În afară de servicii cu rol teritorial, este foarte important ca orașul Răcari să atragă investitori în diverse ramuri din județ, cel mai apropiat oraș de București devenind astfel un fel de avanpost de cercetare de piață.

Aprecierea potențialului de dezvoltare al satelor constituie baza de pornire în identificarea posibilităților de evoluție a lor în perspectivă.

Clasificarea localităților se prezintă în diagrama alăturată :

3.4. Disfuncționalități ale rețelei de localități

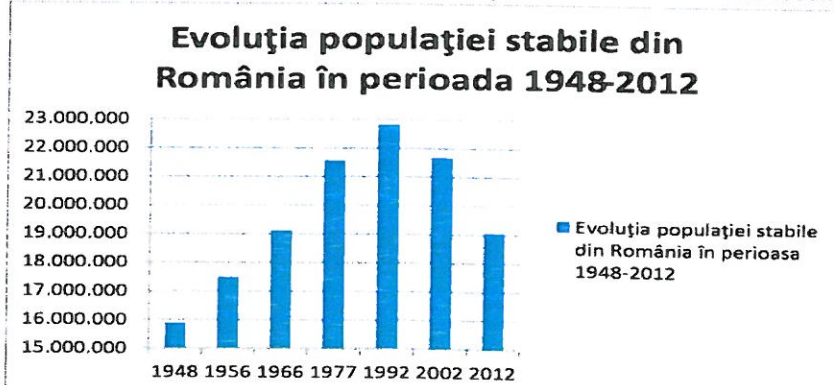
Principalele disfuncționalități ale rețelei de localități existente în teritoriu sunt :

- Gradul scăzut de urbanizare, fenomen prezent la nivelul întregului teritoriu ;
 - Lipsa așezărilor cu statut urban în zona sud-estică, dar și în zona nord-vestică a județului ;
 - Procesul accentuat de îmbătrânire a populației unor sate/comune și chiar a unor întregi areale.
 - Lipsa de colaborare între centrele urbane și comunele din aria de polarizare în realizarea unor investiții de importanță zonală (cu unele timide excepții) ;
 - În zona de nord a județului, localitățile sunt înșiruite în lungul drumurilor naționale DN 71 și DN 72A, ceea ce determină deplasări rutiere cu viteză scăzută și cu multe puncte de conflict ;
 - Zona de sud a județului, situată în interiorul izocroniei de 1/2h față de centrul Bucureștiului, suferă efectul vidului de forță de muncă activă, cea calificată preferând naveta ;
- Orașele din partea de sud a județului (Răcari, Titu, Găești) sunt concurate în domeniul investițiilor de București și orașele vecine din județul Ilfov (Buftea și Chitila), iar Moreni este concurat de Platforma industrială Vest a Ploieștiului.

4. POPULAȚIA. ELEMENTE DEMOGRAFICE ȘI SOCIALE

Conform datelor furnizate de Institutul National de Statistică în anul 2012 populația stabilă recenzată din România a scăzut cu peste 2,6 milioane de persoane în ultimul deceniu, ajungând la 19.043.767 de persoane și atingând astfel cel mai mic nivel înregistrat în ultimii 35 de ani, potrivit datelor preliminare ale celui mai recent recensământ, făcute publice de către reprezentanții Institutului Național de Statistică (INS).

Ea este însă similară cu cea înregistrată în urma recensământului din anul 1966 și este mai mare cu peste 3,1 milioane de persoane decât cea din 1948 când populația stabilă a României era de 15.872.624 de persoane.

Sursa : Institutul National de Statistică - Tempo Online

Cea mai mare populație stabilă înregistrată în ultimii 64 de ani a fost cea din 1992, când numărul românilor ajunsese la peste 22,8 milioane.

Populația stabilă a județului Dâmbovița, conform ultimelor date furnizate de INS (pentru anul 2019), este de 489.280 locuitori ceea ce reprezintă 2,53% din totalul populației României la această dată.

Sexe	Medii de rezidență	1992	2002	2012	2014	2016	2018	2019
		(persoane)						
Total	Total	562086	542414	528922	524989	503356	493806	489280
	Urban	175511	163165	161699	159299	142805	139224	138549
	Rural	386575	379249	367223	365690	360551	354582	350731
Masculin	Total	277484	265328	258156	256320	248712	244862	242833
	Urban	86180	78866	77016	75576	68050	66242	65747
	Rural	191304	186462	181140	180744	180662	178620	177086
Feminin	Total	284602	277086	270766	268669	254644	248944	246447
	Urban	89331	84299	84683	83723	74755	72982	72802
	Rural	195271	192787	186083	184946	179889	175962	173645

Sursa : Institutul National de Statistică - Tempo Online

Pentru o mai bună înțelegere a problemelor sociale cu care se confruntă județul Dâmbovița, trebuie relevate câteva aspecte precum: evoluția populației, structura populației după diverse criterii, problemele legate de resursele și piața forței de muncă.

4.1. Evoluția populației

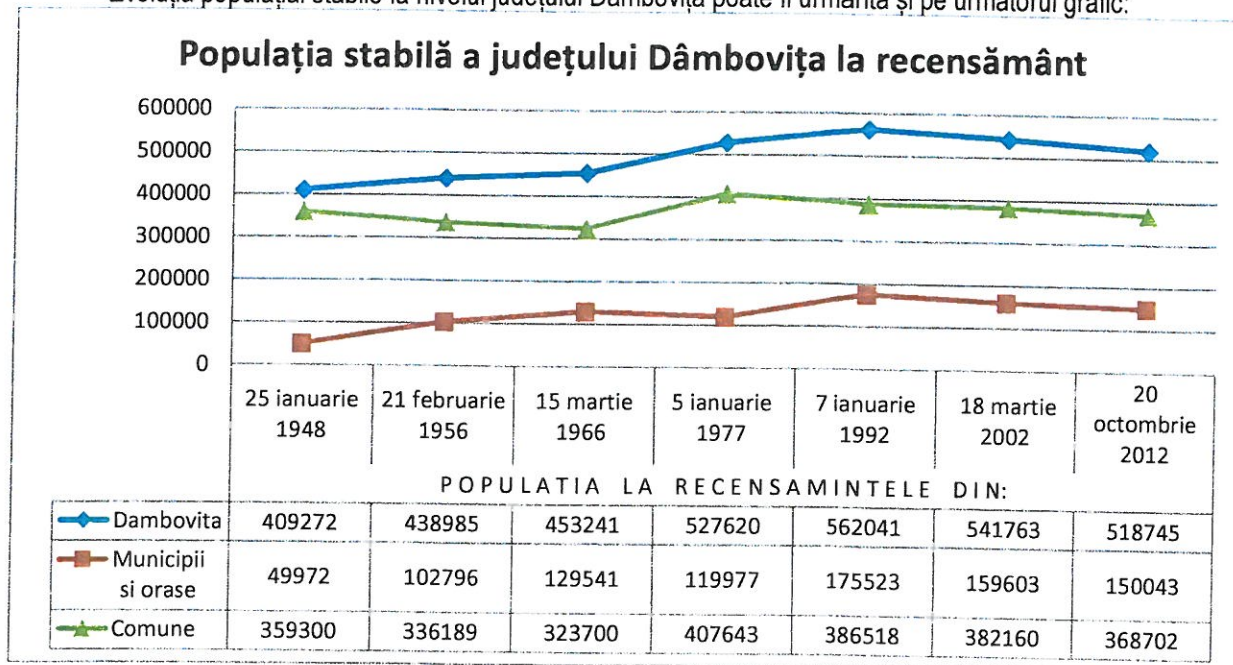
Analiza se va face prin comparație cu populația înregistrată la recensămintele din anii: 1930, 1948, 1956, 1966, 1977, 1992, 2002, 2011-2012 și înregistrările statistice la finele anului 2019.

Evoluția populației în județul Dâmbovița, regiunea Sud – Muntenia și România la recensământ arată astfel:

Recensământ (anul)	România (locuitori)	Regiunea Sud-Muntenia (locuitori)	Județul Dâmbovița (locuitori)
1930	14.280.729	2.343.223	nu există date
1948	15.872.624	2.749.671	409.272
1956	17.489.450	2.975.304	438.985
1966	19.103.163	3.149.107	453.241
1977	21.559.910	3.457.915	527.620
1992	22.811.392	3.560.034	562.086
2002	21.833.483	3.383.573	542.414
2012	21.355.849	3.239.247	528.922
Înregistrări 2019	19.375.835	2.916.325	489.280

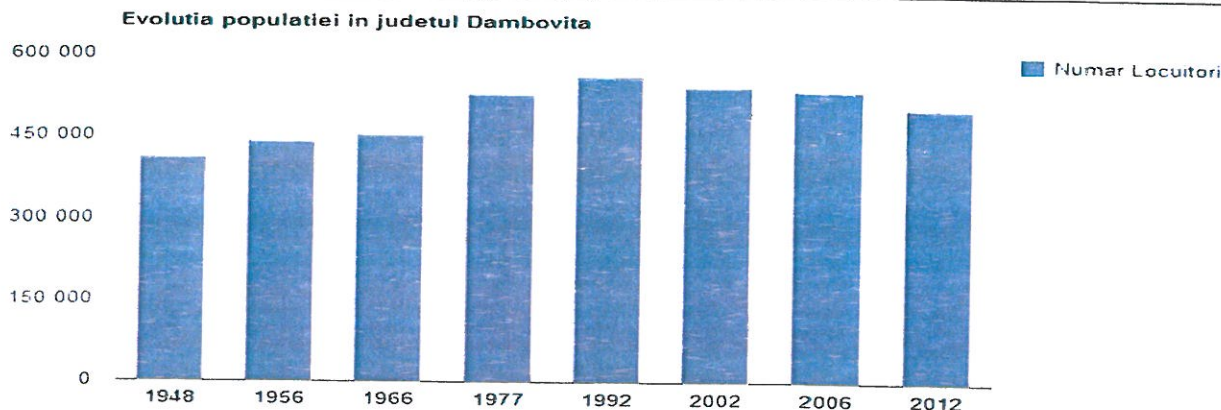
Sursa : Direcția de statistică județeană Dâmbovița și Institutul Național de Statistică - Tempo Online

Evoluția populației stabile la nivelul județului Dâmbovița poate fi urmărită și pe următorul grafic:

Se poate observa atât la nivelul țării, cât și al județului, tendința de creștere a populației din 1948 până în 1992, an în care această linie directoare se schimbă brusc și se înregistrează în evoluția populației o descreștere constantă, ce are tendința de a continua.

Tendențele demografice negative manifestate și înregistrate în ultimul deceniu ne arată că populația stabilă, ca volum total, a scăzut de la 562.086 locuitori, câți erau înregistrați în 1992, la 528.922 locuitori câți s-au înregistrat la recensământul din 2012, adică o pierdere demografică de 33.164 locuitori :

Populația județului Dâmbovița înregistrează în perioada 1992 – 2012 o scădere accentuată, datorată mai multor factori, printre care diminuarea sporului natural, migrația populației, situația economică încă precară.

Anii	România	Sud-Muntenia	Dâmbovița
1992	22.811.392	3.560.034	562.086
2002	21.833.483	3.383.573	542.414
2012	21.355.849	3.239.247	528.922
Diferența absolută	1.455.543	320.787	33.164
Diferența relativă	6,38%	9,01%	5,90%

Sursa : Direcția de statistică județeană Dâmbovița și Institutul Național de Statistică - Tempo Online

Evoluția populației județului Dâmbovița cunoaște în perioada 1992 – 2012 o scădere de 5,90%, mai mică decât cea națională (de 6,38%) și mult mai mică decât cea la nivel regional (de 9,01%).

Astfel, populația județului a scăzut cu aproximativ 33.164 persoane față de efectivul înregistrat în anul 1992. Această scădere a populației între 1992 și 2012 se înscrie în trendul înregistrat la nivel național.

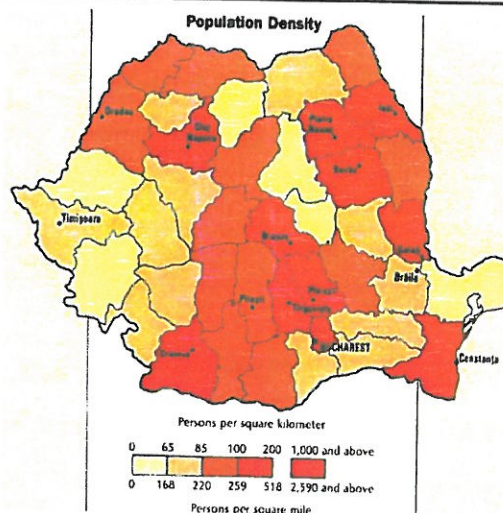
4.2. Numărul, densitatea și structura pe medii rezidențiale a populației județului Dâmbovița

Din punct de vedere al densității, județul are o poziție în primele trei 6 județe din țară, poziție remarcată și la cele mai recente recensăminte ale populației :

Anii de referință	România		Regiunea Sud-Muntenia		Dâmbovița	
	Numărul locuitorilor	Locuitori / km ²	Numărul locuitorilor	Locuitori / km ²	Numărul locuitorilor	Locuitori / km ²
1992	22.810.035	95,7	3.559.737	103,3	562.041	138,6
2002	21.680.974	90,9	3.379.406	98,1	541.763	133,6
2012	19.043.767	79,8	3.258.775	94,6	518.745	128,0

Dezvoltarea sectorului secundar a condus la concentrarea unei populații în arealul dâmbovițean, cu o întindere destul de mică, densitatea populației fiind cu mult mai ridicată decât la nivelul țării. Se observă lesne că în județul Dâmbovița există o densitate a populației mult mai mare față de media țării, dar și față de cea a regiunii. Pe medii de rezidență, la nivel județean, preponderentă este populația rurală (69,2%), fiind printre cele mai ridicate ponderi la nivel de regiune. Aceste ponderi ridicate ale populației rurale se corelează cu ponderea ridicată a ocupării în sectorul agricol de subsistență și implicit cu performanțele economice scăzute ale județului.

În ceea ce privește repartitia pe medii, la 1 iulie 2012, 31,13% din populația județului trăia în mediul urban și 68.87% în mediul rural, față de 41.4% și respectiv 58.6% cât se înregistra la nivel regional.

Prin urmare județul Dâmbovița este, după județele Ilfov și Giurgiu, cel mai slab județ din perspectiva urbanizării din regiune.

Acest aspect negativ este amplificat și de faptul că județul Dâmbovița se numără printre cele 17 județe a căror rețea de localități urbane este în totalitate formată din municipii și orașe de mici dimensiuni (inclusiv reședința de județ având o populație sub 100.000 de locuitori).

JUDEȚUL	POPULAȚIA LA RECENSĂMINTELE DIN:						
	25 ian. 1948	21 feb. 1956	15 mar. 1966	5 ian. 1977	7 ian. 1992	18 mar 2002	20 oct. 2012
DÂMBOVIȚA	409.272	438.985	453.241	527.620	560.270	541.431	528.619
URBAN	49.972	102.796	129.541	119.977	174.381	162.690	161.146
RURAL	359.300	336.189	323.700	407.643	385.889	378.741	367.473

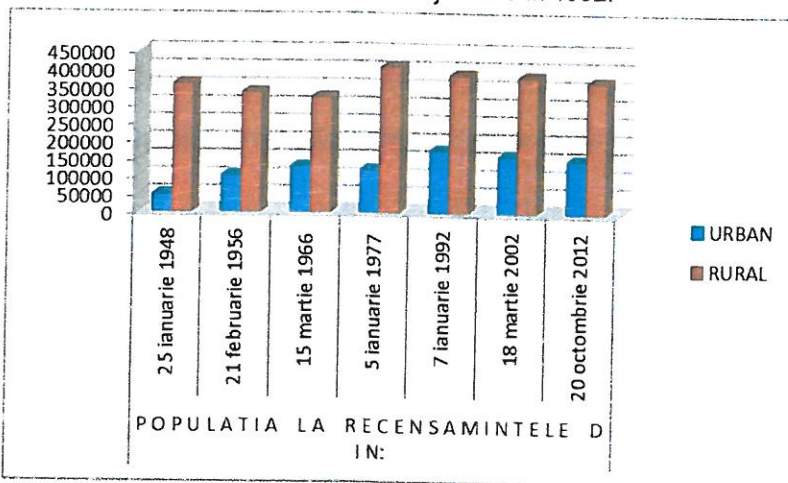
Sursa : Direcția de statistică județeană Dâmbovița și Institutul Național de Statistică - Tempo Online

Se observă că în anul 2012, populația cu domiciliul stabil în orașe și municipii era de 161.146 locuitori (toate orașele fiind printre cele mai mici la acest capitol, funcție de clasificarea fiecăruia), iar evoluția populației trăitoare în mediul urban a involuat semnificativ, pornind de la nivelul la care se ajunsese în 1992.

Deși rata natalității este mai ridicată în mediul rural față de cel urban, sporul natural este mult mai scăzut datorită ratei mortalității.

Rata căsătoriilor este de asemenea mai scăzută față de mediul urban, iar rata divorțurilor este mică, cel mai probabil datorită menținerii valorilor tradiționale.

Îngrijorător pentru mediul rural este faptul că numărul de nașcuți morți la 1.000 de nașcuți și numărul de decese până la vârsta de 1 an la 1.000 de nașcuți vii sunt mult mai ridicate față de mediul urban (2,7 comparativ cu 0,7, respectiv 8,3 comparativ cu 2,9).

Toate aceste fenomene indică diferențe majore față de mediul urban în ceea ce privește calitatea vieții și

MIȘCAREA NATURALĂ A POPULAȚIEI ÎN ANUL 2012 (la recensământ)							
Județul	Rate (la 1000 locuitori)					Nașcuți morți la 1000 de nașcuți	Decese la o vârstă sub 1 an la 1000 de nașcuți vii
	Nașcuți vii	Decese	Spor natural	Căsătorii	Divorțuri		
Total	9,0	11,8	-2,9	4,6	1,26	2,1	6,7
Urban	8,6	9,1	-0,5	5,8	2,14	0,7	2,9
Rural	9,1	13,0	-3,9	4,0	0,88	2,7	8,3

Sursa : Prelucrare după datele Direcției de statistică județeană Dâmbovița și Institutului Național de Statistică - Tempo Online
accesul la servicii medicale și consiliere pe acest tip de probleme.

4.3. Structura populației pe sexe și vârste

Distribuția pe sexe a populației regiunii Sud Muntenia în 2019 era în concordanță cu tendința de la nivel național, unde s-a înregistrat o pondere ușor mai crescută a femeilor în totalul populației (51,3%), comparativ cu ponderea populației de sex masculin (48,7%).

Totodată, analizând distribuția populației pe sexe, se poate observa faptul că cea mai ridicată pondere a populației de sex masculin s-a înregistrat în zonele mai puternic industrializate sau unde sunt concentrate activități economice importante, la polul opus situându-se zonele de producție agricolă (mai ales de subzistență).

În anul 2019, raportul între sexe a fost de 1054 femei la 1000 de bărbați, în timp ce în anul 2004, raportul între sexe era de 1047 femei la 1000 de bărbați. Astfel, se poate observa că în anul 2019, la nivelul regiunii Sud Muntenia, deficitul de populație masculină a fost de 2,6%, comparativ cu anul 2004, când deficitul de populație masculină a fost de 2,3%.

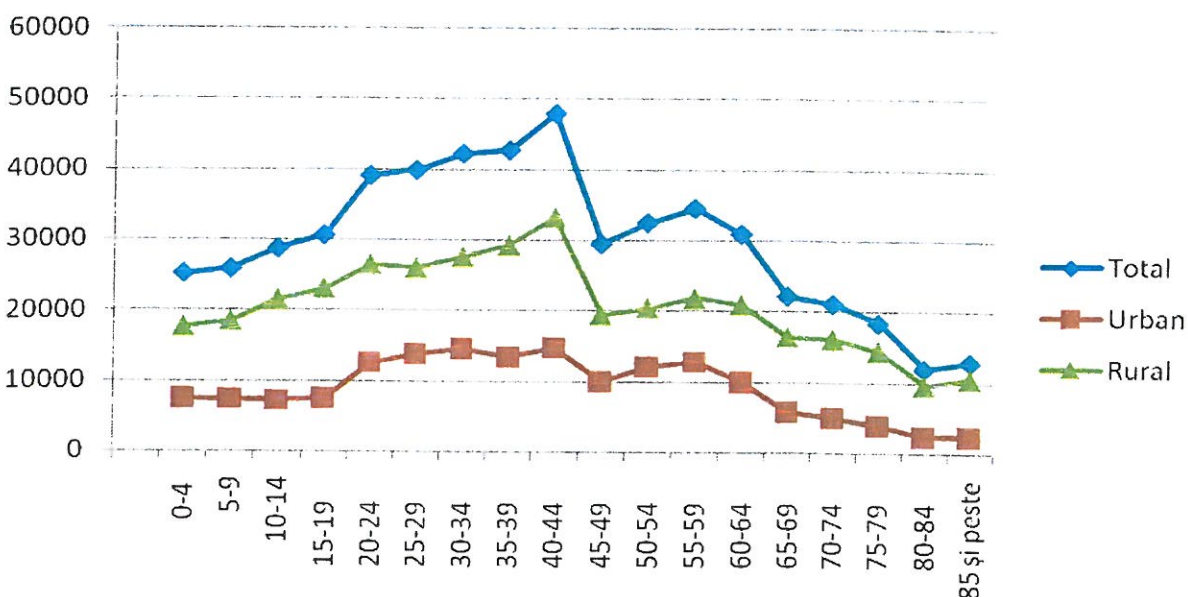
Unitatea administrativ teritorială	Populație / sexe	1992	2002	2012	2014	2016	2018	2019
(persoane)								
ROMÂNIA	Total	22.788.969	21.794.793	21.316.420	19.916.451	19.706.424	19.476.713	19.375.835
	Masculin	11.200.695	10.642.538	10.375.200	9.730.258	9.627.987	9.528.936	9.482.661
	Feminin	11.588.274	11.152.255	10.941.220	10.186.193	10.078.437	9.947.777	9.893.174
Regiunea SUD-MUNTENIA	Total	3.559.540	3.374.916	3.230.916	3.074.093	3.018.161	2.948.200	2.916.325
	Masculin	1.751.717	1.649.979	1.574.663	1.507.595	1.481.898	1.451.106	1.436.811
	Feminin	1.807.823	1.724.937	1.656.253	1.566.498	1.536.263	1.497.094	1.479.514
DÂMBOVIȚA	Total	560.270	541.431	528.619	511.196	503.356	493.806	489.280
	Masculin	275.565	264.816	258.064	252.243	248.712	244.862	242.833
	Feminin	284.705	276.615	270.555	258.953	254.644	248.944	246.447

Sursa : Prelucrare după datele Direcției de statistică județeană Dâmbovița și Institutului Național de Statistică - Tempo Online

Structura pe sexe la nivelul tuturor localităților județului se caracterizează printr-o ușoară preponderență numerică a populației feminine.

Astfel, la 1 iulie 2019, 50,37% din populația județului Dâmbovița era de sex feminin și 49,63% de sex masculin. La vârste tinere, până la 40 ani, raportul pe sexe este favorabil bărbaților, după această vârstă femeile devenind majoritare.

Structura pe categorii de vârstă a populației județului Dâmbovița (statistică 2019) poartă amprenta caracteristică unui proces de îmbătrânire demografică, datorat în principal scăderii natalității, care a determinat reducerea absolută și relativă a populației tinere și creșterea numărului și, implicit, a ponderii populației vârstnice (de 65 de ani și peste).

În evoluție, având ca momente reprezentative recensămintele populației din 1992, 2002 și 2012, împreună cu cifrele anului 2014, 2016, 2018 și 2019, structura populației pe grupe de vârstă prezintă o situație relativ stabilă la vârstele mici și de maturitate și în creștere la vârstele senectuții :

Județ	Grupe de vârstă	1992 (persoane)	2002 (persoane)	2012 (persoane)	2014 (persoane)	2016 (persoane)	2018 (persoane)	2019 (persoane)
Dâmbovița	Total	562.086	542.414	528.922	524.989	503.356	493.806	489.280
	0 - 4 ani	:	28.871	25.306	24.433	21.548	21.434	21.404
	5 - 9 ani	:	31.031	25.969	25.761	26.733	24.496	23.191
	10 - 14 ani	:	41.833	28.880	27.906	28.152	27.581	27.278
	15 - 19 ani	:	41.098	31.011	29.618	28.970	27.996	27.569
	20 - 24 ani	:	43.793	40.186	34.376	28.157	27.410	26.855
	25 - 29 ani	:	42.873	39.361	42.252	34.184	28.438	26.421
	30 - 34 ani	:	48.434	42.526	39.299	32.475	33.802	34.576
	35 - 39 ani	:	28.964	42.134	44.239	39.080	35.196	33.248
	40 - 44 ani	:	34.567	47.814	40.913	39.774	41.061	40.867
	45 - 49 ani	:	37.032	28.420	38.940	44.499	40.101	38.409
	50 - 54 ani	:	33.984	32.926	30.172	26.961	34.350	38.092
	55 - 59 ani	:	25.111	34.427	34.404	31.922	28.847	27.440
	60 - 64 ani	:	27.978	30.440	32.256	33.108	32.617	32.211
	65 - 69 ani	:	27.548	21.304	23.169	28.689	30.377	30.343
	70 - 74 ani	:	22.383	21.764	19.485	19.029	20.795	22.203
	75 - 79 ani	:	15.302	18.472	18.417	18.389	16.502	15.762
	80 - 84 ani	:	6.717	11.647	12.211	12.808	13.099	13.365
	85 ani și peste	:	4895	6335	7138	8.877	9.704	10.046

Sursa : Direcția de statistică județeană Dâmbovița și Institutul Național de Statistică - Tempo Online

Valorile negative ale sporului natural, conjugate cu cele ale soldului migratoriu, au avut ca efect scăderea constantă a populației județului de-a lungul perioadei analizate. Se observă faptul că în anul 2019, ponderea populației sub 25 de ani a fost de 25,81% la nivelul județului, în scădere cu 1,26% față de valoarea înregistrată în anul 2014 (27,07%) și populația cu vârsta cuprinsă între 25 - 64 de ani a înregistrat o scădere cu 2,18% în anul 2019 față de anul 2014. Totodată, ponderea populației vârstnice de 65 de ani și peste a crescut cu 3,43% în 2019 față de anul 2014.

Rata dependenței demografice indică faptul că, în anul 2019, în regiunea Sud Muntenia, la 100 de persoane potențial active reveneau 50 de persoane inactice (0-14 ani și peste 65 de ani), județul Dâmbovița.

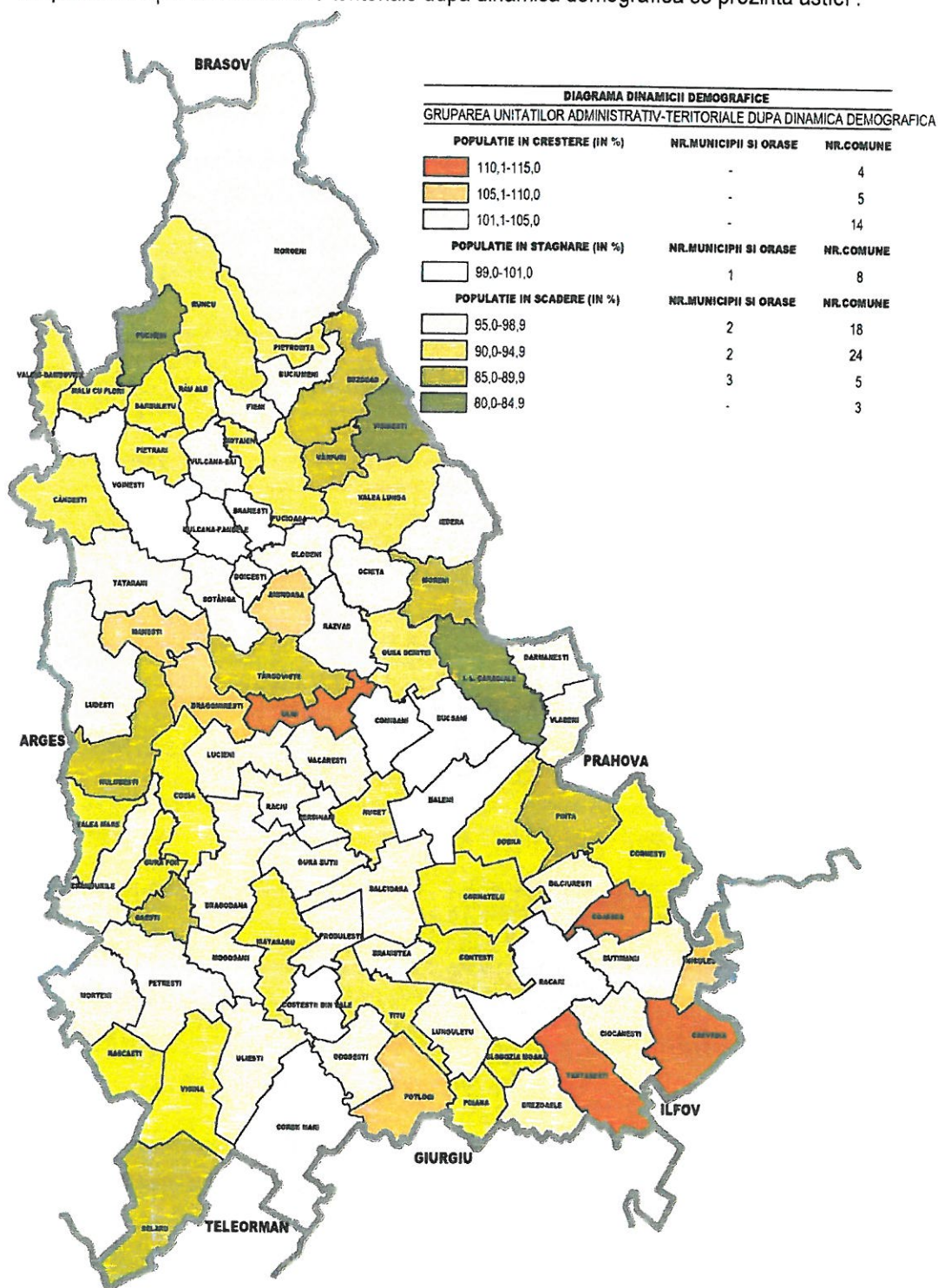
În ceea ce privește diferențierea pe medii de rezidență, în anul 2019, în mediul urban raportul de dependență demografică a fost de 45 de persoane inactice la 100 de persoane potențial active, în timp ce în mediul rural s-a atins valoarea de 55 persoane inactice la 100 de persoane potențial active.

4.4. Dinamica populației

Dinamica populației analizează modificările care determină numărul populației, precum și structura și răspândirea populației unui teritoriu, ca urmare a nașterilor, deceselor, a imigrărilor și emigrărilor.

În acest context, dinamica populației trebuie privită sub două aspecte: ca mișcare naturală (mobilitate demografică) și ca mobilitate teritorială (migrații).

Gruparea unităților administrative teritoriale după dinamica demografică se prezintă astfel :

4.5. Mișcarea naturală a populației

Mișcarea naturală a populației este una din componentele care determină creșterea populației, alături de mișcarea migratorie. Mișcarea naturală surprinde două fenomene demografice: natalitatea și mortalitatea.

Rata natalității reprezintă numărul de copii născuți într-o perioadă de timp determinată (1 an) la 1000 de locuitori. Natalitatea este un fenomen demografic supus transformărilor mediului economic și social. Astfel, aceasta este influențată, uneori, de declinul economic care afectează familia și relațiile între membrii familiei.

Mișcarea naturală a populației din județul Dâmbovița 1992 - 2019, comparativ cu evoluția la nivel național și la nivelul regiunii de dezvoltare Sud – Muntenia a avut următoarea evoluție (analizată atât pe medii de rezidență, cât și a compoziției pe sexe a noilor născuți) :

Sexe	Natalitate /medii de rezidență	România, regiuni de dezvoltare și județe	1992	2002	2012	2014	2016	2018	2019
			(persoane)						
Total	Total	România	260.393	210.529	201.104	202.501	209.641	206.575	178.609
		Regiunea Sud-Muntenia	39.629	31.114	28.215	27.535	28.246	27.235	23.815
		Dâmbovița	6.656	5.297	4.749	4.594	4.750	4.594	4.115
	Urban	România	124.016	98.190	108.425	110.442	115.105	113.953	95.191
		Regiunea Sud-Muntenia	15.124	11.733	11.632	11.503	11.862	11.290	9.204
		Dâmbovița	1.847	1.415	1.387	1.334	1.414	1.292	1.094
	Rural	România	136.377	112.339	92.679	92.059	94.536	92.622	83.418
		Regiunea Sud-Muntenia	24.505	19.381	16.583	16.032	16.384	15.945	14.611
		Dâmbovița	4.809	3.882	3.362	3.260	3.336	3.302	3.021
Masculin	Total	România	133.786	108.295	103.354	104.135	107.638	105.979	92.163
		Regiunea Sud-Muntenia	20.373	15.924	14.647	14.163	14.636	13.910	12.369
		Dâmbovița	3.408	2.760	2.415	2.380	2.510	2.345	2.122
	Urban	România	63.689	50.533	55.723	56.932	59.258	58.342	49.241
		Regiunea Sud-Muntenia	7.792	6.017	6.022	5.918	6.174	5.719	4.769
		Dâmbovița	975	749	681	692	754	666	558
	Rural	România	70.097	57.762	47.631	47.203	48.380	47.637	42.922
		Regiunea Sud-Muntenia	12.581	9.907	8.625	8.245	8.462	8.191	7.600
		Dâmbovița	2.433	2.011	1.734	1.688	1.756	1.679	1.564
Feminin	Total	România	126.607	102.234	97.750	98.366	102.003	100.596	86.446
		Regiunea Sud-Muntenia	19.256	15.190	13.568	13.372	13.610	13.325	11.446
		Dâmbovița	3.248	2.537	2.334	2.214	2.240	2.249	1.993
	Urban	România	60.327	47.657	52.702	53.510	55.847	55.611	45.950
		Regiunea Sud-Muntenia	7.332	5.716	5.610	5.585	5.688	5.571	4.435
		Dâmbovița	872	666	706	642	660	626	536
	Rural	România	66.280	54.577	45.048	44.856	46.156	44.985	40.496
		Regiunea Sud-Muntenia	11.924	9.474	7.958	7.787	7.922	7.754	7.011
		Dâmbovița	2.376	1.871	1.628	1.572	1.580	1.623	1.457

Sursa : Direcția de statistică județeană Dâmbovița și Institutul Național de Statistică - Tempo Online

Valorile înregistrate în județul Dâmbovița în ceea ce privește rata de natalitate sunt complet diferite de mediile naționale și regionale.

Rata de natalitate, per ansamblul județului, este mult mai scăzută decât mediile naționale, dar mai ridicată decât mediile regionale, atât în mediul urban, cât și în rural (la nivelul anului 2020):

Rata de natalitate /medii de rezidență	România, regiuni de dezvoltare și județe	1992	2002	2012	2014	2016	2018	2020
		(născuți vii la 1000 locuitori) (persoane)						
Total	România	11,4	9,7	9,4	9,1	9,4	9,3	8,1
	Regiunea Sud-Muntenia	11,1	9,2	8,7	8,4	8,7	8,5	7,6
	Dâmbovița	11,9	9,8	9	8,6	9	8,8	8,0
Urban	România	10,2	8,5	9,3	8,8	9,2	9,1	7,6
	Regiunea Sud-Muntenia	10,4	8,5	8,7	8,2	8,5	8,2	6,8
	Dâmbovița	10,7	8,7	8,6	7,8	8,4	7,8	6,7
Rural	România	12,9	11	9,6	9,5	9,7	9,6	8,6
	Regiunea Sud-Muntenia	11,6	9,7	8,7	8,5	8,8	8,7	8,1
	Dâmbovița	12,4	10,2	9,1	9	9,3	9,3	8,6

Sursa : Direcția de statistică județeană Dâmbovița și Institutul Național de Statistică - Tempo Online

În ceea ce privește mișcarea naturală a populației, în anul 2020, regiunea Sud Muntenia se afla pe locul 3 în țară în privința numărului de nou născuți vii (23.815 persoane), dar, în același timp și pe primul loc în privința deceselor (49.963 persoane).

Iată, în evoluție (1992 – 2020) evoluția indicelui de decese înregistrate, în comparație cu nivelurile administrative superioare (regiune de dezvoltare și țară) :

Decese / medii de rezidență	România, regiuni de dezvoltare și județe	1992	2002	2012	2014	2016	2018	2020
		(persoane)						
Total	România	263.855	269.666	255.539	255.604	258.896	264.317	297.345
	Regiunea Sud-Muntenia	44.571	46.023	43.246	42.669	43.509	43.496	49.963
	Dâmbovița	6.682	6.814	6.263	6.276	6.361	6.453	7.637
Urban	România	106.784	113.225	117.661	119.405	123.027	126.258	147.884
	Regiunea Sud-Muntenia	11.895	13.063	13.355	13.625	14.417	14.460	17.486
	Dâmbovița	1.259	1.378	1.463	1.563	1.585	1.664	1.927
Rural	România	157.071	156.441	137.878	136.199	135.869	138.059	149.461
	Regiunea Sud-Muntenia	32.676	32.960	29.891	29.044	29.092	29.036	32.477
	Dâmbovița	5.423	5.436	4.800	4.713	4.776	4.789	5.710

Sursa : Direcția de statistică județeană Dâmbovița și Institutul Național de Statistică - Tempo Online

În ceea ce privește rata mortalității pe medii, România, regiunea de dezvoltare Sud Muntenia și județul Dâmbovița, este de remarcat pentru acesta din urmă că rata mortalității per ansamblu e mai mare decât cea la nivel național și mai mică decât cea regională și prezintă mari diferențe între mediile de viață, respectiv foarte bună în urban și foarte rea în rural.

Rata mortalității / medii de rezidență	România, regiuni de dezvoltare și județe	1992	2002	2012	2014	2016	2018	2019
		(decedați la 1000 locuitori) (persoane)						
Total	România	11,6	12,4	12	12,8	13,1	13,6	13,4
	Regiunea Sud-Muntenia	12,5	13,6	13,4	13,9	14,5	14,8	14,9
	Dâmbovița	11,9	12,6	11,8	12,4	12,8	13,2	13,3
Urban	România	8,7	9,8	10,1	11	11,5	11,9	11,9
	Regiunea Sud-Muntenia	8,2	9,5	10	11,1	12	12,3	12,4
	Dâmbovița	7,3	8,4	9,1	10,6	11,1	11,8	11,6
Rural	România	14,8	15,3	14,3	14,9	15	15,4	15,2
	Regiunea Sud-Muntenia	15,4	16,4	15,7	15,8	16,1	16,4	16,5
	Dâmbovița	14	14,3	13	13,1	13,4	13,7	14

Sursa : Direcția de statistică județeană Dâmbovița și Institutul Național de Statistică - Tempo Online

În privința sporului natural a populației, în anul 2019, regiunea Sud Muntenia, se afla pe ultimul loc (-14.852 persoane) la nivelul țării, pe locul 4 privind numărul de căsătorii încheiate (13.760) și pe locul 5 în privința numărului de divorțuri înregistrate (4.227).

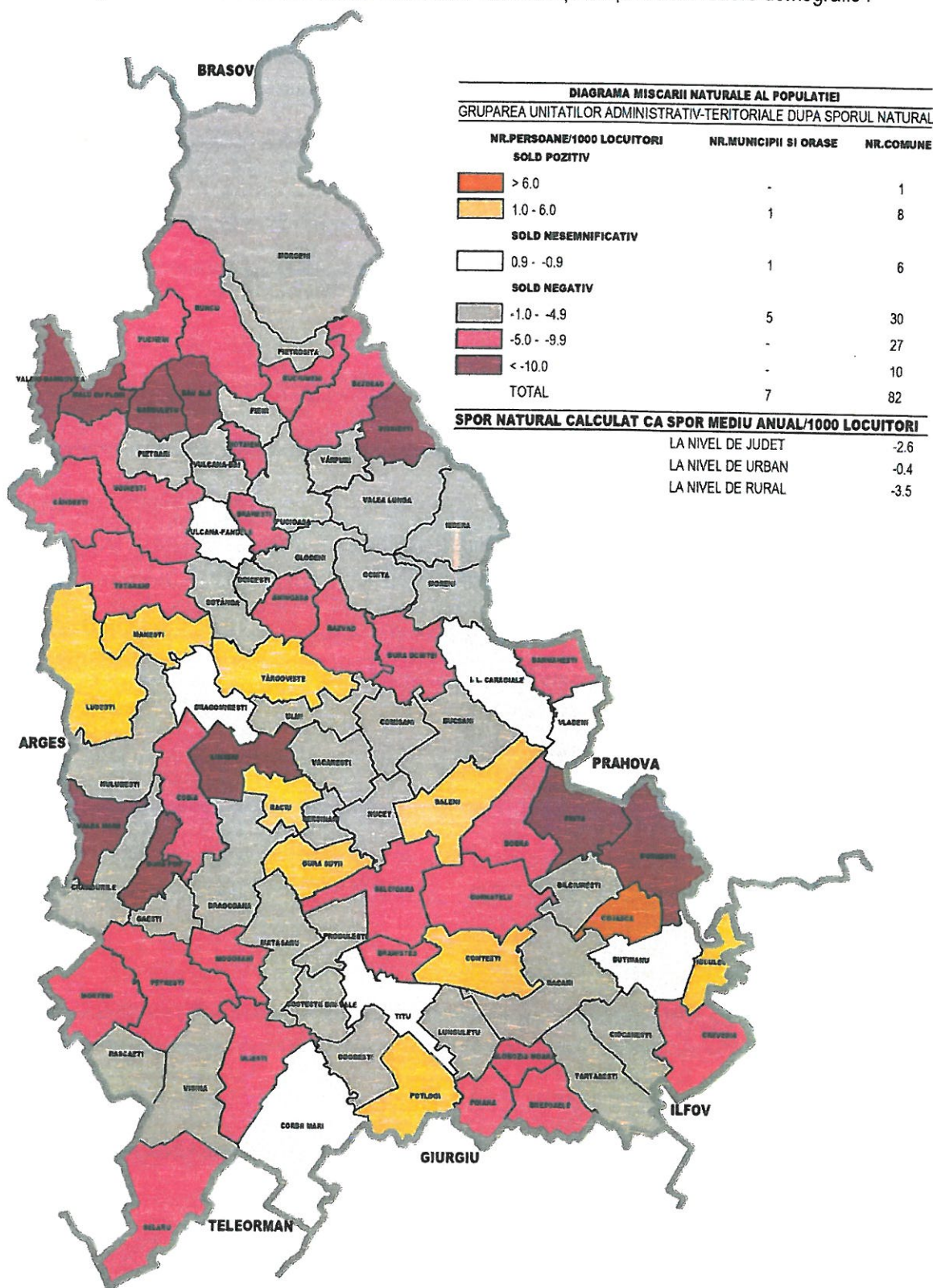
Din analiza evoluției mișcării naturale a populației, în anul 2020 comparativ cu anii 2002 și 2012, se poate observa faptul că aceasta a avut o tendință descendentă generalizată atât la toate nivelurile administrative, cât și la nivelul întregului teritoriu național, județul Dâmbovița înregistrând un minus de 2.689 persoane.

Sporul natural / medii de rezidență	România, regiuni de dezvoltare și județe	1992	2002	2012	2014	2016	2018	2020
		(persoane)						
Total	România	-3.462	-59.137	-54.435	-53.103	-49.255	-57.742	-118.736
	Regiunea Sud-Muntenia	-4.942	-14.909	-15.031	-15.134	-15.263	-16.261	-26.148
	Dâmbovița	-26	-1.517	-1.514	-1.682	-1.611	-1.859	-3.522
Urban	România	17.232	-15.035	-9.236	-8.963	-7.922	-12.305	-52.693
	Regiunea Sud-Muntenia	3.229	-1.330	-1.723	-2.122	-2.555	-3.170	-8.282
	Dâmbovița	588	37	-76	-229	-171	-372	-833
Rural	România	-20.694	-44.102	-45.199	-44.140	-41.333	-45.437	-66.043
	Regiunea Sud-Muntenia	-8.171	-13.579	-13.308	-13.012	-12.708	-13.091	-17.866
	Dâmbovița	-614	-1.554	-1.438	-1.453	-1.440	-1.487	-2.689

Sursa : Direcția de statistică județeană Dâmbovița și Institutul Național de Statistică - Tempo Online

În județul Dâmbovița se înregistrează astfel un spor natural negativ, mai sever decât cel la nivel național, dar mai mic decât cel la nivelul regiunii de dezvoltare. E interesant că rata sporului natural în mediul urban a fost pozitivă până în 2002, iar actualmente este negativă.

În diagrama alăturată sunt prezentate elementele de referință din punct de vedere demografic :

Din analiza evoluției mișcării naturale a populației, în anul 2020 comparativ cu anii 2002 și 2012, se poate observa faptul că aceasta a avut o tendință descendentă generalizată atât la toate nivelurile administrative:

Rata spor natural / medii de rezidență	România, regiuni de dezvoltare și județe	1992	2002	2012	2014	2016	2018	2019
		(spor natural la 1000 locuitori) (%)						
Total	România	-0,2	-2,7	-2,6	-2,8	-2,7	-3,2	-3,1
	Regiunea Sud-Muntenia	-1,4	-4,4	-4,7	-5,1	-5,3	-5,7	-5,9
	Dâmbovița	:	-2,8	-2,8	-3,9	-3,9	-4,5	-4,4
Urban	România	1,5	-1,3	-0,8	-0,8	-0,8	-1,2	-1,3
	Regiunea Sud-Muntenia	2,2	-1	-1,3	-1,9	-2,3	-2,8	-3,2
	Dâmbovița	3,4	0,3	-0,5	-2,4	-2,2	-3,5	-3,2
Rural	România	-1,9	-4,3	-4,7	-5,1	-4,9	-5,4	-5,2
	Regiunea Sud-Muntenia	-3,8	-6,7	-7	-7,3	-7,3	-7,6	-7,7
	Dâmbovița	-1,6	-4,1	-3,9	-4,6	-4,5	-4,8	-4,9

Sursa : Direcția de statistică județeană Dâmbovița și Institutul Național de Statistică - Tempo Online

În intervalul analizat, o reducere semnificativă a avut și numărul de căsătorii încheiate, respectiv cu 2.463 căsătorii, adică o reducere cu 42,69% în 2020 față de 1992).

Căsătorii/ medii de rezidență	România, regiuni de dezvoltare și județe	1992	2002	2012	2014	2016	2018	2020
		(număr căsătorii)						
Total	România	174.593	129.018	107.760	118.075	133.183	143.292	81.343
	Regiunea Sud-Muntenia	27.459	17.840	14.306	14.646	17.375	18.318	11.160
	Dâmbovița	4.298	2.931	2.420	2.415	2.846	2.919	1.835
Urban	România	92.663	76.547	68.821	76.833	84.226	91.960	46.918
	Regiunea Sud-Muntenia	11.043	8.745	7.353	7.281	8.248	8.844	4.654
	Dâmbovița	1.246	1.077	945	868	1.053	996	502
Rural	România	81.930	52.471	38.939	41.242	48.957	51.332	34.425
	Regiunea Sud-Muntenia	16.416	9.095	6.953	7.365	9.127	9.474	6.506
	Dâmbovița	3.052	1.854	1.475	1.547	1.793	1.923	1.333

Sursa : Direcția de statistică județeană Dâmbovița și Institutul Național de Statistică - Tempo Online

Rata de nupțialitate la nivelul județului s-a aflat în permanent trend descendent, fiind înjumătățită :

Rata de nupțialitate în județul:	1992	2002	2012	2014	2016	2018	2020
	(căsătorii/1000 locuitori)						
Dâmbovița	7,7	5,4	4,6	4,5	5,4	5,6	3,5

Sursa : Direcția de statistică județeană Dâmbovița și Institutul Național de Statistică - Tempo Online

4.6. Sperața medie de viață

În anul 2020, în regiunea Sud Muntenia, durata medie a vieții a fost de 74,44 ani (sub media națională, care este de 76,11 ani), fiind în general mai mare la femei decât la bărbați (71,77 ani la bărbați și 79,26 ani la femei) și mai ridicată în mediul urban decât în mediul rural (77,17 ani în mediul urban și 74,16 ani în mediul rural).

La nivelul județului Dâmbovița, în anul 2020, durata medie a vieții a fost de 75,83 ani (sub media națională care este de 76,11 ani), fiind în general mai mare la femei decât la bărbați (72,11 ani la bărbați și 79,68 ani la femei) și mai ridicată în mediul urban decât în mediul rural (77,79 ani în mediul urban și 74,98 ani în mediul rural).

Medii de rezidență	Sexe	România, regiuni de dezvoltare și județe	1992	2002	2012	2014	2016	2018	2020
Total	Total	România	69,78	71,18	74,26	75,41	75,5	75,85	76,11
		Reg. Sud-Muntenia	69,33	71,11	74,02	74,96	75,1	75,36	75,44
		Dâmbovița	69,45	71,55	74,76	75,16	75,37	75,66	75,83
	Masculin	România	66,56	67,61	70,72	71,97	72,04	72,37	72,54
		Reg. Sud-Muntenia	66	67,38	70,39	71,39	71,55	71,67	71,77
		Dâmbovița	66	67,57	71,3	71,52	71,79	72,03	72,11
	Feminin	România	73,17	74,9	77,86	78,89	79,03	79,38	79,75
		Reg. Sud-Muntenia	72,88	75,04	77,76	78,63	78,77	79,19	79,26
		Dâmbovița	73,12	75,72	78,24	78,82	79,03	79,37	79,68
Urban	Total	România	:	72,02	75,05	76,6	76,72	77,12	77,44
		Reg. Sud-Muntenia	:	71,85	75,00	76,34	76,39	76,8	77,17
		Dâmbovița	:	72,24	74,91	76,59	76,52	76,48	77,79
	Masculin	România	:	68,55	71,59	73,37	73,48	73,9	74,09
		Reg. Sud-Muntenia	:	68,43	71,53	72,94	73,27	73,39	73,85
		Dâmbovița	:	68,39	71,72	73,12	73,12	73,01	74,08
	Feminin	România	:	75,51	78,37	79,68	79,81	80,16	80,6
		Reg. Sud-Muntenia	:	75,31	78,37	79,6	79,35	80,06	80,29
		Dâmbovița	:	76,19	77,93	79,87	79,72	79,38	81,31
Rural	Total	România	:	70,08	73,21	73,91	73,97	74,24	74,41
		Reg. Sud-Muntenia	:	70,4	73,23	73,95	74,13	74,28	74,16
		Dâmbovița	:	71,03	74,61	74,54	74,84	75,22	74,98
	Masculin	România	:	66,35	69,6	70,3	70,34	70,58	70,69
		Reg. Sud-Muntenia	:	66,46	69,53	70,29	70,38	70,5	70,36
		Dâmbovița	:	66,95	71,06	70,88	71,23	71,45	71,26
	Feminin	România	:	74,2	77,19	77,92	78,04	78,38	78,66
		Reg. Sud-Muntenia	:	74,74	77,29	77,96	78,28	78,52	78,5
		Dâmbovița	:	75,42	78,31	78,39	78,72	79,28	79,06

Sursa : Direcția de statistică județeană Dâmbovița și Institutul Național de Statistică - Tempo Online

Analizând durata medie a vieții pe sexe, s-a constatat faptul că s-a menținut tendința generală conform căreia, atât pentru persoanele de sex masculine, cât și pentru persoanele de sex feminin, în anul 2020, s-au înregistrat valori mai ridicate, peste media regională, în cele trei județe din nordul regiunii Sud Muntenia (inclusiv Dâmbovița), în timp ce valori mai scăzute s-au înregistrat în județele din sud.

4.7. Mișcarea migratorie

Alături de natalitate și mortalitate, mișcarea migratorie contribuie la creșterea sau descreșterea unei populații. Migrația internă reprezintă totalitatea deplasărilor însoțite de schimbarea definitivă a domiciliului între unitățile administrativ-teritoriale ale unei țări sau între țări. Ea este o componentă esențială a proceselor de dezvoltare, fiind corelată cu schimbările economice, de structură socială sau calitatea vieții.

Un factor important și, pe alocuri, determinant, al scăderii populației județului și al Regiunii Sud Muntenia este migrația, atât cea internă, cât și cea externă.

Mutațiile din structura socio-economică a României au determinat o intensă mobilitate teritorială a populației, cu consecințe în modificarea numărului și structurii socio-demografice a populației în profil teritorial.

În cadrul migrației interne, fluxul rural-urban merită o mențiune deosebită, fiind cel care deține cea mai mare pondere în cadrul acesteia. Referitor la segmentul de populație care este mai dispusă la modificarea domiciliului se constată o migrare a populației tinere către oraș, mai întâi la școală, iar mai apoi prin integrarea pe piața muncii, dar în ultima perioadă, este mai relevantă reîntoarcerea la domiciliul rural, în primul rând pentru traiul în natura mai puțin alterată și facilitățile alimentare (zarzavaturi, animale mici, fructe, etc. din gospodăria proprie), costurile mai reduse ale serviciilor și faptul că echiparea tehnico-edilitară a unor comune este superioară orașelor.

Soldul schimbărilor de domiciliu pe medii, regiuni de dezvoltare și județe ilustrează pe deplin aceste aspect, în județul Dâmbovița trendul fiind de a se pleca de la oraș către mediul rural, dar într-un ritm mai puțin alert decât la nivelul țării sau al regiunii de dezvoltare, ceea ce ne conferă o poziție privilegiată.

Medii de rezidență	România, regiuni de dezvoltare și județe	1992	1997	2002	2007	2012	2014	2016	2018	2020
		(persoane)								
Total	Reg. Sud-Muntenia	-5.864	394	-896	497	-1.966	-3.145	-4.572	-8.321	-8.451
	Dâmbovița	-864	409	-285	-436	561	-235	-320	-959	-835
Urban	România	74.701	-12.588	-24.696	-38.002	-43.913	-32.247	-38.338	-19.165	-38.666
	Reg. Sud-Muntenia	7.228	-2.106	-4.812	-6.864	-7510	-5.875	-8.421	-7.162	-9.599
	Dâmbovița	406	-524	-685	-1.121	-961	-1.044	-1.131	-918	-1.130
Rural	România	-74.701	12.588	24.696	38.002	43.913	32.247	38.338	19.165	38.666
	Reg. Sud-Muntenia	-13.092	2.500	3.916	7.361	5.544	2.730	3.849	-1.159	1.148
	Dâmbovița	-1.270	933	400	685	1.522	809	811	-41	295

Sursa : Direcția de statistică județeană Dâmbovița și Institutul Național de Statistică - Tempo Online

În mediul rural, la nivelul regiunii Sud Muntenia s-a înregistrat un sold migratoriu pozitiv de 1.148 de persoane, cea mai ridicată valoare a soldului migratoriu înregistrându-se în județul Dâmbovița cu 295 persoane.

Anii tranziției au generat noi tendințe privind migrația internă a populației, remarcându-se o inversare a fluxului migratoriu sat-oraș pe de o parte și o reducere a migrației interne interjudețene, pe de altă parte.

Anul 1998 a marcat statistic o schimbare de sens a migrației sat-oraș, de acum înregistrându-se în mod constant un sold migratoriu pozitiv în mediul rural.

Orașul nu mai absoarbe, ca în trecut, surplusul de forță de muncă din mediul rural.

În cadrul stabilirilor de domiciliu în județul Dâmbovița, fluxul migrațiilor din urban în rural și din rural în rural dețineau cele mai mari ponderi (37,7% și 34,7%).

Motivele principale ale migrației interne sunt legate de problemele familiale (căsătorii, pensionări, etc.) în detrimentul celor legate de muncă. Reducerea migrației pe distanțe lungi în favoarea celei pe distanțe scurte, a făcut ca migrația intrajudețeană să depășească semnificativ migrația interjudețeană.

Există, însă, și o altă tendință, la nivel național și, evident, și la nivelul județului, anume aceea de stabilire a reședinței în general în mediul urban, într-un municipiu sau oraș cât mai mare, din motive lesne de înțeles, legat de arondarea la serviciile de învățământ, sănătate, asistență socială, găsirea unui loc de muncă unde reședința în localitate este o condiție, etc.

De aceea, trendul schimbărilor de reședință este clar în antiteză cu cel al schimbărilor de domiciliu, mediul urban (și mai ales orașele mari) fiind preferat pentru alegerea sa ca reședință, așa cum reiese din tabel :

Medii de rezidență	România, regiuni și județe	1992	1997	2002	2007	2012	2014	2016	2018	2020
		(persoane)								
Total	Reg. Sud-Muntenia	-9.130	-13.380	-6.656	-10.588	-9.165	-10.666	-5.002	-7.003	1954
	Dâmbovița	-1.025	-1.863	-1.405	-1314	-1.889	-2.018	-1.657	-1.738	365
Urban	Reg. Sud-Muntenia	157.790	111.023	37.861	36.335	27.896	38375	8303	43.883	-
	Reg. Sud-Muntenia	10.662	1.267	-1.190	-4.502	-5.168	-3.043	-4.174	976	-7.179
	Dâmbovița	1.138	431	-730	-169	-766	-579	-234	101	-23
Rural	Reg. Sud-Muntenia	-157.790	-111.023	37.861	-36.335	-27.896	-38.375	-8.303	43.883	54.677
	Reg. Sud-Muntenia	-19.792	-14.647	-5.466	-6.086	-3.997	-7.623	-828	-7.979	9133
	Dâmbovița	-2.163	-2.294	-675	-1.145	-1.123	-1.439	-1.423	-1.839	388

Sursa : Direcția de statistică județeană Dâmbovița și Institutul Național de Statistică - Tempo Online

Alături de migrația internă, un factor deosebit de important pentru structura populației este și migrația externă. Imediat după 1990, când oamenii au putut circula liberi, s-a constatat la nivelul județului un flux migratoriu extern mai important, inițial plecând persoane care aveau rude sau prieteni plecați.

Schimbările din sistemul politico-social românesc au făcut ca populația din județ să se poată îndrepta atât spre țările membre ale Uniunii Europene, cât și spre SUA, Canada și Marea Britanie.

Mai ales după anul 1995, județul Dâmbovița cunoaște o emigrare a populației (în special a celei tinere, în general fără o meserie sau fără ocupație) către Italia, Spania, Germania și alte țări europene.

În timp ce, pentru județul Dâmbovița, emigranții reprezintă o pierdere netă, atestând capacitatea încă redusă a economiei și societății de a genera oportunități de muncă și remunerare corespunzătoare, pentru țările și regiunile primitoare constituie o forță de muncă capabilă încă multă vreme de performanțe înalte, o forță de muncă competitivă, din care vârfurile au acumulat cunoștințele și educația cu contribuția inclusiv a celor rămași acasă.

4.8. Forța de muncă

În perioada 1992 - 2013, regiunea Sud Muntenia a urmat tendințele de creștere a resurselor de muncă la nivel național, clasându-se pe locul 2 între cele opt regiuni de dezvoltare în ceea ce privește volumul resurselor de muncă (2068,8 mii de persoane), iar județul Dâmbovița a ocupat locul 3 în regiune (după Prahova și Argeș), urmând apoi, în perioada 2014 – 2020 o scădere a resurselor de muncă atât la nivel național și regional, cât și la nivelul județului Dâmbovița.

Referitor la repartizarea pe sexe a forței de muncă, județul a urmat tendințele naționale și regionale, conform cărora, în anul 2020, resursele de muncă de sex masculin erau ușor mai ridicate decât cele de sex feminin, aceeași situație înregistrându-se și la nivelul județului Dâmbovița.

Sexe	România, regiuni și județ	1992	2002	2007	2012	2014	2016	2018	2020
		(mii persoane)							
Total	România	13.136,7	13.342,6	13.772,7	14.033,7	12.597,7	12.562	12.238,9	12.198,3
	Regiunea Sud-Muntenia	1.986,3	2.002,0	2.049,3	2.078,8	1.899,4	1.884	1.813	1.789,5
	Dâmbovița	307,1	310,4	336,3	348,3	326,3	323,4	313,9	311
Masculin	România	6.832,6	6.755,9	7.115,4	7.233,9	6.603,4	6.572,8	6.352,4	6.408,8
	Regiunea Sud-Muntenia	1.034,2	1.022,5	1.066,4	1.079,6	1.007,2	979	952,8	955
	Dâmbovița	157,6	158,1	175,1	181	173,7	171,4	165,7	166,2
Feminin	România	6.304,1	6.586,7	6.657,3	6.799,8	5.994,3	5.989,2	5.886,5	5.789,5
	Regiunea Sud-Muntenia	952,1	979,5	982,9	999,2	892,2	887	860,2	834,5
	Dâmbovița	149,5	152,3	161,2	167,3	152,6	152	148,2	144,8

Sursa : Direcția de statistică județeană Dâmbovița și Institutul Național de Statistică - Tempo Online

În funcție de sectorul de activitate, se constată faptul că, în 2019, similar cu tendința înregistrată la nivel național, ponderea cea mai ridicată a populației ocupate civile a lucrat în agricultură, silvicultură și pescuit (49,2 mii persoane, reprezentând aproximativ 26,47% din populația ocupată civil la nivel județean), în industrie 51,2 mii de persoane și în comerț 27,8 mii de persoane. La polul opus s-au aflat tranzacțiile imobiliare, unde își desfășurau activitatea 700 de persoane, aceiași număr lucrând în intermedieri financiare și asigurări.

Populația ocupată civil pe activități ale economiei naționale în județul Dâmbovița, în evoluție până la nivelul anului 2019 se prezintă astfel :

Activități ale economiei naționale	2008	2010	2012	2014	2016	2018	2019
	(mii persoane)						
Total județ Dâmbovița	198,5	193,6	196,9	188,4	180,3	184,1	185,9
A. Agricultură, silvicultură și pescuit	69,7	69,3	72,5	65,9	48,9	49,7	49,2
INDUSTRIE	51,1	47,5	45,7	44,8	51,7	52	51,2
B. Industria extractivă	3,5	2,5	2,1	1,6	1,5	1,5	1,3
C. Industria prelucrătoare	43,8	41,4	40,4	40,3	47,4	47,6	46,7
D. Energie electrică/termică, gaze, apa caldă, aer condiționat	1,7	1,5	1	0,7	0,6	0,6	0,7
E. Distribuția apei, salubritate, deșeuri, decontaminare	2,1	2,1	2,2	2,2	2,2	2,3	2,5
F. Construcții	7,9	6,1	5,6	5,9	6,4	6,5	6,7
G. Comerț cu ridicata/amănuntul, reparare auto/moto	24,5	27,5	28	28,6	27,5	26,8	27,8
H. Transport și depozitare	10,3	12	13,1	11	12,1	13,3	13,6
I. Hoteluri și restaurante	2,8	1,8	2,6	2,6	3,2	3,5	3,9
J. Informații și comunicații	0,5	0,5	0,7	0,6	0,7	0,8	0,9
K. Intermedieri financiare și asigurări	1	0,9	0,9	1	0,7	0,8	0,7
L. Tranzacții imobiliare	0,9	0,5	0,6	0,4	0,4	0,4	0,4
M. Activități profesionale, științifice și tehnice	1,8	1,9	1,8	2	2	2	2,2
N. Activități de servicii administrative și servicii suport	3,2	3,4	4,2	4,4	5,4	5,7	6,3
O. Administrație publică, apărare, asigurări sociale (public)	5	4,4	4,2	4,1	4,2	4,4	4,4
P. Învățământ	9,2	8,4	8,1	8	7,9	8,1	8
Q. Sănătate și asistență socială	8,5	7,6	6,7	6,8	6,8	7,4	7,9
R. Activități de spectacole, culturale și recreative	0,7	0,7	0,7	0,8	0,6	0,9	0,9
S. Alte activități de servicii	1,4	1,1	1,5	1,5	1,8	1,8	1,8

În ceea ce privește rata de ocupare a resurselor de muncă, în regiunea Sud Muntenia s-a păstrat aceeași evoluție descrescătoare înregistrată atât la nivel național, cât și la nivel european. Astfel, în anul 2019 regiunea Sud Muntenia a ocupat locul 6 între cele opt regiuni de dezvoltare (55,4%), situându-se mult sub media națională (59,6%). De asemenea, rata de ocupare a resurselor de muncă de sex masculine (56,2%) a fost mai ridicată decât rata de ocupare a resurselor de muncă de sex feminin (54,5%). Totodată, în ceea ce privește repartizarea pe medii de rezidență, se constată faptul că trendul a fost de creștere a ratei de ocupare a resurselor de muncă în mediul urban și de ușoară descreștere în mediul rural. În ceea ce privește rata de ocupare a populației (15 - 64 de ani), pe sexe, se poate observa faptul că rata de ocupare în rândul populației de sex masculin (62,9%) era mult mai ridicată, decât rata de ocupare a populației (15 - 64 de ani) de sex feminin (47,6%).

Numărul mediu al salariaților pe forme de proprietate, în evoluție, diferențiat pe regiuni de dezvoltare și județe, ne arată că mai mult de jumătate din angajații din județ (49.918 persoane, reprezentând 59,32% din numărul mediu de angajați în județ) sunt cei din domeniul exclusiv privat, angajații la unități publice reprezentând doar 27,59% din total (23.208 persoane).

Forme de proprietate	România, regiuni de dezvoltare și județ	2002	2007	2012	2014	2016	2018	2019
		(persoane)						
Total	România	4.567.820	4.885.319	4.442.865	4.507.729	4.759.419	5.068.063	5.164.471
	Regiunea Sud-Muntenia	595.808	597.039	523.551	531.232	547.849	588.074	593.224
	Dâmbovița	87.349	83.318	71.203	72.894	73.939	80.812	84.147
Proprietate publică	România	1.517.814	1.408.699	1.212.762	1.190.681	1.181.405	1.211.295	1.218.028
	Regiunea Sud-Muntenia	200.658	175.402	148.958	144.236	142.177	145.581	145.485
	Dâmbovița	34.011	28.672	24.220	22.494	22.306	22.877	23.208
Proprietate integral de stat	România	568.377	398.052	282.813	269.259	250.247	242.359	240.538
	Regiunea Sud-Muntenia	74.592	43.131	30.279	27.747	27.055	26.509	25.940
	Dâmbovița	11.264	7.026	4.946	4.007	3.951	3.665	3.382
Proprietate mixtă	România	572.570	257.952	165.422	138.503	122.532	123.298	117.775
	Regiunea Sud-Muntenia	96.941	34.726	23.296	18.913	18.353	17.412	16.348
	Dâmbovița	19.370	9.058	6.132	4.501	4.006	4.000	3.670
Proprietate majoritar de stat	România	366.131	54.970	52.894	50.280	45.986	49.293	48.325
	Regiunea Sud-Muntenia	72.466	4.768	5.389	4.551	4.734	4.898	5.001
	Dâmbovița	14.608	599	694	709	676	787	780
Proprietate majoritar privată	România	206.439	202.982	112.528	88.223	76.546	74.005	69.450
	Regiunea Sud-Muntenia	24.475	29.958	17.907	14.362	13.619	12.514	11.347
	Dâmbovița	4.762	8.459	5.438	3.792	3.330	3.213	2.890
Proprietate privată	România	2.138.441	2.774.059	2.499.613	2.569.412	2.728.409	2.925.739	3.012.043
	Regiunea Sud-Muntenia	263.016	334.091	285.001	296.837	305.696	338.773	346.539
	Dâmbovița	31.015	40.010	33.261	39.975	41.199	46.833	49.918
Proprietate cooperatistă	România	92.320	51.037	28.474	29.999	22.052	17.634	19.182
	Regiunea Sud-Muntenia	11.463	4.567	5.839	3.888	1.896	2.021	2.574
	Dâmbovița	1.012	664	1.723	343	146	236	282
Proprietate obștească	România	13.530	19.306	19.812	22.230	22.279	22.130	23.422
	Regiunea Sud-Muntenia	719	498	950	1.048	1.174	1.143	1.024
	Dâmbovița	69	65	137	120	118	62	60
Proprietate integral străină	România	233.145	374.266	516.782	556.904	682.742	767.967	774.021
	Regiunea Sud-Muntenia	23.011	47.755	59.507	66.310	78.553	83.144	81.254
	Dâmbovița	1.872	4.849	5.730	5.461	6.164	6.804	7.009
Propr. publică de interes național/local	România	949.437	1.010.647	929.949	921.422	931.158	968.936	977.490
	Regiunea Sud-Muntenia	126.066	132.271	118.679	116.489	115.122	119.072	119.545
	Dâmbovița	22.747	21.646	19.274	18.487	18.355	19.212	19.826

Sursa : Direcția de statistică județeană Dâmbovița și Institutul Național de Statistică - Tempo Online

Transformările socio-economice și criza economică au influențat puternic fenomenul șomajului, atât la nivel național, cât și la nivel regional, județean și local.

Astfel, din analiza indicatorilor statistici, se poate observa faptul că rata șomajului, după 1989, a avut un trend descendent în perioada 2005 - 2008, apoi, pe fondul efectelor crizei economice, a înregistrat o creștere continuă până în anul 2019, urmând un trend ascendent până în zile noastre.

De asemenea, se poate observa faptul că rata șomajului este ușor mai ridicată în rândul femeilor, decât în rândul bărbaților și se observă o rată scăzută a șomajului în rândul populației cu vârsta cuprinsă între 55 - 64 de ani, precum și o rată crescută a acestuia în rândul populației tinere (15 - 24 de ani).

În ceea ce privește numărul total de șomeri, tendința la nivelul județului este cea generală, declanșată în 2008, creșterea numerică la nivelul județului Dâmbovița fiind de 1,5 ori față de anul 2007 (anul intrării în U.E.).

Categorii de șomeri	România, regiune de dezvoltare și județ	1997	2002	2007	2012	2014	2016	2018	2020
		(persoane)							
Total șomeri din care :	România	881.435	760.623	367.838	493.775	478.338	418.237	288.896	296.051
	Regiunea Sud-Muntenia	120.983	123.577	65.517	87.880	89.831	74.177	46.238	44.313
	Dâmbovița	21.077	19.564	11.366	15.868	16.228	13.610	8.023	6.182
Femei	România	428.620	339.520	166.626	210.795	199.885	173.182	129.245	141.801
	Regiunea Sud-Muntenia	55.779	52.475	29.337	36.611	36.906	30.019	20.862	21.469
	Dâmbovița	9.262	8.571	5.128	6.644	6.815	5.762	3.795	3.008

Sursa : Direcția de statistică județeană Dâmbovița și Institutul Național de Statistică - Tempo Online

Analizând evoluția cheltuielilor anuale cu protecția socială a șomerilor după categoriile de cheltuială, se poate lesne observa că, per total, în anul 2020, acestea au crescut de aproximativ 4,13 ori, raportându-ne la cifrele anului 2007, anul accederii în Uniunea Europeană, ceea ce denotă că sistemul de protecție socială funcționează.

Categorii de cheltuieli cu protecția socială a șomerilor	2002	2007	2012	2013	2016	2018	2020
	(milioane lei)						
Total județ Dâmbovița	293.499	28.542.134	38.024.005	47.779.699	21.017.904	21.935.622	118.001.561
Indemnizație de șomaj (șomeri cu experiență în muncă)	149.573	14.989.820	20.919.357	26.889.611	9.267.371	7.778.448	9.909.797
Indemnizație de șomaj (șomeri fără experiență în munca)	16.400	1.140.923	2.684.077	2.943.633	1.347.820	509.987	370.804
Alocație de sprijin	30.535	:	:	:			
Cheltuieli formarea profesională	720	292.862	263.630	401.920	586.498	671.362	686.796
Plata absolvenților	2.660	1.020.160	445.622	510.552	778.077	724.279	427.505
Plăți pentru stimularea absolvenților	:	46.765	20.846	20.003	39.998	14.000	4.500
Plăți - stimularea somerilor angajați înaintea expirării perioadei de șomaj	2.575	306.567	249.021	334.531	235.714	346.827	419.918
Combaterea marginalizării sociale	:	187.498	87.790	73.801	:	:	:
Plăți pentru stimularea mobilității forței de muncă	328	115.593	86.500	145.250	84.000	102.297	79.053
Plăți - stimularea angajatorilor de șomeri din categoria defavorizați	1.247	1.299.334	1.256.218	1.310.531	2.244.159	3.049.679	4.951.029
Plăți compensatorii programe de restructurare, privatizare și lichidare	4.869	1.328.175	:	:	:	:	:

Sursa : Direcția de statistică județeană Dâmbovița și Institutul Național de Statistică - Tempo Online

4.9. Pensionarii

Numărul mediu trimestrial al pensionarilor, pe tipuri de asigurări sociale, la nivel național, al regiunii de dezvoltare și județului Dâmbovița s-a prezentat astfel:

Tipuri de asigurări sociale	România, regiuni de dezvoltare și județ	Trimestrul IV 2002	Trimestrul IV 2007	Trimestrul IV 2012	Trimestrul IV 2014	Trimestrul IV 2016	Trimestrul IV 2018	Trimestrul IV 2020
		(persoane)						
Asigurări sociale de stat	România	4.553.523	4.647.365	4.692.569	4.690.062	4.677.319	4.688.131	4.679.346
	Regiunea Sud-Muntenia	740.625	749.950	737.013	730.669	723.208	718.543	711.270
	Dâmbovița	122.826	121.446	115.155	112.507	111.837	111.296	111.241
Agricultori	România	1.637.965	908.001	597.415	495.301	403.261	322.390	253.335
	Regiunea Sud-Muntenia	316.311	174.617	115.290	95.253	77.116	61.451	47.880
	Dâmbovița	40.305	21.825	14.159	11.537	9.153	7.183	5.557

Sursa : Direcția de statistică județeană Dâmbovița și Institutul Național de Statistică - Tempo Online

Pensia medie lunară s-a calculat prin raportarea sumelor cuvenite (conform deciziilor) pensionarilor existenți în plată în anul de referință la numărul mediu lunar al acestora înmulțit cu 12, inclusive sumele pentru pensia suplimentară, precum și valoarea impozitului aferent sumelor ce depășesc plafonul stabilit prin lege.

Tipuri de asigurări sociale	România, regiuni de dezvoltare și județ	Perioade								
		1997	2002	2007	2012	2013	2014	2016	2018	2020
		(lei vechi)			(lei RON)					
Asigurări sociale de stat	România	254917	1634945	399	778	809	845	931	1.126	1.450
	Regiunea Sud-Muntenia	244730	1546984	375	738	770	807	892	1.083	1.395
	Dâmbovița	240938	1533327	370	734	766	804	887	1.079	1.386
Agricultori	România	69113	343816	159	313	327	343	381	463	588
	Regiunea Sud-Muntenia	69497	347158	161	319	333	349	388	472	599
	Dâmbovița	67663	343418	150	303	316	332	370	452	576

Sursa : Direcția de statistică județeană Dâmbovița și Institutul Național de Statistică - Tempo Online

Evoluția pensiei medii lunare comparativ la cele trei niveluri administrative de interes ne prezintă faptul că, la nivelul corpului de pensionari (de toate categoriile) dâmbovițeni, veniturile acestora se situează (pe medie) sub nivelurile național și regional.

4.10. Nivelul de trai

Nivelul de trai este un indicator compozit, care presupune analizarea unui cumul de indicatori.

Dintre aceștia, cei mai relevanți indicatori care relevă nivelul de trai din județ sunt aceia reprezentați statistic doar la nivelul regiunii (Sud Muntenia pentru județul Dâmbovița) și sunt analizați în cele ce urmează.

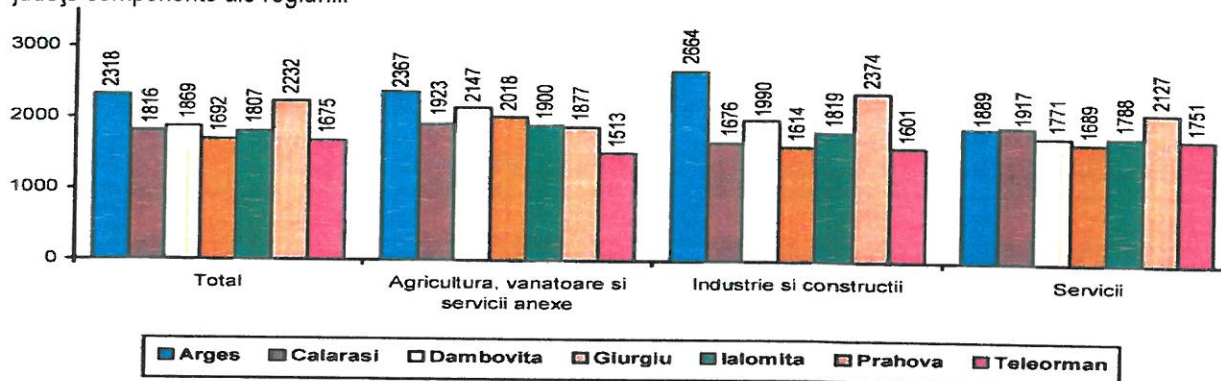
4.10.1. Câștigul salarial nominal

Câștigul salarial nominal mediu brut și net a crescut constant în perioada 2004 - 2019, în regiunea Sud Muntenia de la 778 lei în anul 2004, la 4853 lei/persoană (anul 2019), cel mediu net fiind de 2986 lei/persoană, urmând tendința de creștere înregistrată la nivel național.

În toate județele Regiunii Sud Muntenia, atât câștigul salarial mediu brut cât și câștigul salarial mediu net, a fost sub nivelul înregistrat la nivel național.

În luna octombrie 2019, indicele câștigului salarial real (calculat ca raport între indicele câștigului salarial nominal net și indicele prețurilor de consum) la nivel național a fost de 100,2%, comparativ cu luna precedentă, de 127,0% față de octombrie 1990 și de 104,1% față de aceeași perioadă a anului 2013.

De asemenea, tendința de creștere continuă s-a înregistrat în perioada analizată și la nivelul celor șapte județe componente ale regiunii.

Astfel, se poate observa în graficul de mai jos faptul că în județele dezvoltate din nordul regiunii, salariul nominal mediu brut a avut cea mai semnificativă creștere, la polul opus fiind județele din sud, sub media înregistrată la nivel regional.

4.10.2. Veniturile totale medii lunare

Veniturile totale medii lunare pe o gospodărie, pe categorii de venituri și principalele categorii sociale ilustrează creșterea constantă.

În perioada 2008 - 2019, veniturile totale medii lunare ale gospodăriilor din regiunea Sud Muntenia au crescut constant, de la 2.059,45 lei în anul 2008, în 2019 veniturile totale medii lunare ale gospodăriilor reprezentând, în termeni nominali, 5.216,38 lei pe gospodărie.

Veniturile bănești au fost în medie de 4.485,52 lei, reprezentând 91,39% din veniturile totale, în timp ce veniturile din agricultură au fost de doar 91,76 lei, reprezentând 1,87% din veniturile totale.

Categorii de venituri	Principale categorii sociale	2008 (lei)	2009 (lei)	2010 (lei)	2011 (lei)	2012 (lei)	2014 (lei)	2016 (lei)	2018 (lei)	2020 (lei)
Venituri totale	Total	2059,45	2251,42	2369,21	2337,56	2434,89	2.442,6	2.696,43	4.021,39	4.908,32
	Salariați	2779,29	3064,74	3181,35	3065,11	3219,53	3.424,89	3.822,42	5.937,56	7.171,81
	Agricultori	1533,82	2044,09	1878,15	1951,4	2203,49	1.919,25	1.994,52	2.374,4	3.969,88
	Pensionari	1736,23	1864,93	2026,62	2037,93	2057,11	1.973,71	2.102,49	2.745,92	3.126,77
Venituri bănești	Total	1699,04	1805,23	1866,44	1849,58	1911,17	2.002,84	2.429,34	3.721,18	4.485,52
	Salariați	2441,52	2660,35	2748,07	2649,83	2793,69	2.990,69	3.554,86	5.623,93	6.707,43
	Agricultori	942,12	1215,27	1093,12	1142,78	1113,93	1.205,68	1.520,5	1.955,33	3.017,81
	Pensionari	1378,26	1427,66	1496,59	1542,98	1519,06	1.552,74	1.863,13	2.470,42	2.774,15
Venituri din agricultură	Total	46,15	50,3	63,1	67,44	56,19	58,31	66,92	70,07	91,76
	Salariați	9,36	16,74	24,42	20,42	21,16	24,52	18,27	8,07	26,57
	Agricultori	338,74	349,27	348,18	444,45	363,35	388,83	556,02	966,75	1.230,77
	Pensionari	29,43	27,72	47,27	34,01	36,43	36,39	41,64	38,22	63,41
Venituri din comerț	Total	10,99	9,85	5,37	7,08	12,19	8,12	5,52	13,72	12,75
	Salariați	4,06	2,37	2,24	0,82	1,59	0,63	0,83	6,85	2,84
	Agricultori	4,05	2,51	1,31	:	2,86	:	3,4	10,33	:
	Pensionari	3,21	2,27	1	:	3,65	1,17	1,82	0,78	2,36
Venituri din prestări servicii	Total	13,85	16,35	19,99	13,18	26,08	17,61	20,07	25,71	21,69
	Salariați	7,06	7,24	2,79	4,14	7,69	3,09	1,79	7,22	5,02
	Agricultori	22,66	25,91	28,33	15,16	30,44	84,25	38,63	14,44	51,74
	Pensionari	5,09	7,71	9,38	3,75	11,62	3,41	5,58	5,29	4,62

Venituri din meserii	Total	52,16	52,27	42,53	32,86	41,61	41,06	43,62	56,42	69,16
	Salariați	13,61	14,1	8,92	6,52	8,99	9,46	8,93	7,57	10,84
	Agriculi	24,54	44,19	28,04	28,05	34,49	53,62	26,23	45,21	19,79
	Pensionari	21,69	21,31	19,85	18,18	20,71	11,43	14,46	15,86	16,47

Sursa : Direcția de statistică județeană Dâmbovița și Institutul Național de Statistică - Tempo Online

Potrivit rezultatelor anchetei bugetelor de familie (comunicat INS), în anul 2020, veniturile totale medii lunare au reprezentat, în termeni nominali, 4.908,32 lei pe gospodărie și 2.261,75 lei pe persoană.

Salariile și celelalte venituri asociate acestora au format cea mai importantă sursă de venituri (51,8% din veniturile totale ale gospodăriilor). Diferența a fost acoperită de veniturile din prestații sociale (23,4%), veniturile din agricultură (3,9%), din activități neagricole independente (2,5%) și cele din proprietate și din vânzări de active din patrimoniul gospodăriei (1,5%). O pondere importantă dețin și veniturile în natură (15,1%), în principal, contravaloarea consumului de produse agroalimentare din resurse proprii (13,6%).

Diferențe de nivel și, mai ales, de structură între veniturile gospodăriilor s-au înregistrat în funcție de mediul de rezidență. Astfel, în anul 2020 veniturile totale medii pe o gospodărie din mediul urban au fost cu 27,7% mai mari decât ale gospodăriilor din mediul rural și cu 10,6% mai mari față de ansamblul gospodăriilor.

În urban, veniturile gospodăriilor au provenit în proporție de 64,9% din salarii, de 22,8% din prestații sociale, veniturile în natură reprezentând 6,6% din total. În rural, principala sursă a veniturilor gospodăriilor a reprezentat-o producția agricolă, care a asigurat 37,4% din totalul veniturilor.

Cea mai mare parte a acestora (28% din totalul veniturilor) a fost formată de contravaloarea consumului de produse agroalimentare din resurse proprii, veniturile bănești din agricultură asigurând 9,4% din veniturile totale ale gospodăriilor din mediul rural. O contribuție importantă la formarea veniturilor gospodăriilor rurale a revenit și veniturilor salariale (30,5%) și celor din prestații sociale (24,5%).

4.10.3. Cheltuielile totale

Cheltuielile totale reprezintă ansamblul cheltuielilor bănești, indiferent de destinație (inclusiv contravaloarea mărfurilor și serviciilor obținute gratuit sau cu reducere de preț de la agenții economici și exclusiv împrumuturile și creditele restituite, sumele depuse la bănci și instituții similare) precum și contravaloarea consumului uman și furajer de produse alimentare și nealimentare din resursele proprii ale gospodăriei.

În perioada analizată, cheltuielile totale ale populației din județul Dâmbovița și regiunea Sud Muntenia au crescut constant, astfel, acestea reprezentând 89,5% din nivelul veniturilor totale.

Principalele destinații ale cheltuielilor efectuate de gospodării sunt consumul de bunuri alimentare, nealimentare, servicii și transferurile către administrația publică și privată și către bugetele asigurărilor sociale, sub forma impozitelor, contribuțiilor, cotizațiilor, precum și acoperirea unor nevoi legate de producția gospodăriei (hrana animalelor și păsărilor, plata muncii pentru producția gospodăriei, produse pentru înșămânțat, servicii veterinare).

Cheltuielile pentru investiții, destinate pentru cumpărarea sau construcția de locuințe, cumpărarea de terenuri și echipament necesar producției gospodăriei, cumpărarea de acțiuni etc. dețin o pondere foarte mică în cheltuielile totale ale gospodăriilor populației, de doar 1,1%.

Pe principalele categorii sociale, evoluția principalelor categorii de cheltuială arată astfel :

Categorii de cheltuieli	Principale categorii sociale	2008 (lei)	2009 (lei)	2010 (lei)	2011 (lei)	2012 (lei)	2014 (lei)	2016 (lei)	2018 (lei)	2020 (lei)
Total	Total	1889,46	2013,58	2120,07	2090,72	2209	2240,33	2.328,35	3.370,17	4.068,81
	Salariați	2503,47	2661,91	2718,15	2664,54	2821,29	3121,42	3.213,34	5.041,74	6.020,06
	Lucrători activități neagricole	1673,53	1725,07	1982,61	1787,61	1725,85	1829,39	1.917,41	2.399,18	2.834,52
	Agriculi	1488,57	1864,28	1802,82	1905,71	2171,93	1826,47	1.860,05	2.76,2	3.410,37
	Șomeri	1153,97	1639,36	1696,62	1677,36	1577,99	1666,89	1.749,54	1.919,7	2.725,2
	Pensionari	1563,54	1682,17	1831,81	1820,21	1880,45	1790,22	1.833,13	2.219,55	2.501,33

Cheltuieli bănești	Total	1598,24	1629,09	1666,64	1647,6	1734,13	1852,59	2.101,74	3.125,31	3.684,16
	Salariați	2272,19	2355,15	2373,73	2327,08	2490,07	2786,3	3.010,44	4.823,42	5.620,13
	Lucrători activități neagricole	1385,28	1381,53	1574,65	1366,41	1278,19	1446,58	1.641,42	2.104,15	2.482,54
	Agricultori	932,11	1059,77	1039,19	1119,1	1103,67	1134,97	1.421,97	1.690,82	2.506,39
	Șomeri	968,69	1389,48	1327,01	1239,76	1324,99	1377,51	1.569,12	1.659,76	2.397,32
	Pensionari	1260,93	1291,39	1332,08	1353,95	1365,32	1393,8	1.618,14	1.969,14	2.164,54
Cheltuieli de consum	Total	1162,18	1208,19	1227,49	1217,87	1287,87	1357,95	1.494,77	1.851,56	2.145,07
	Salariați	1511,09	1577,14	1567,83	1548,33	1669,46	1872,07	1.915,99	2.437,52	2.794,33
	Lucrători activități neagricole	1196,06	1204,87	1284,03	1205,42	1131,08	1233,52	1.352,98	1.700,12	1.995,41
	Agricultori	698,99	828,04	841,17	922,76	870,79	918,62	1.153,53	1.300,88	1.750,75
	Șomeri	829	1106,97	1103,94	1016,68	1073,84	1105,16	1.252,47	1.229,08	1.683,85
	Pensionari	968,4	1032,36	1056,67	1070,69	1113,81	1103,09	1.267,56	1.438,05	1.616,66
Cheltuieli pentru plata serviciilor	Total	299,08	319,6	335,14	337,94	345,66	386,53	441,94	533,97	559,49
	Salariați	441,32	463,83	477,49	470,58	497,82	552,32	595,08	737,43	721,74
	Lucrători activități neagricole	274,14	285,79	340,19	246,84	255,03	277,42	326,32	440,08	470,66
	Agricultori	134,35	169,7	159,42	207,05	183,83	218,41	303,43	287,77	438,19
	Șomeri	174,07	308,48	307,98	292,22	298,12	333,2	346,82	363,23	420,18
	Pensionari	234,87	252,94	265,27	284,67	275,39	313,37	368,81	397,46	433,08
Sold în numerar la sfârșitul perioadei	Total	407,67	408,49	420,32	391,99	432,48	432,75	574,02	896,97	1.097,86
	Salariați	553,84	566,37	600,56	511,15	640,5	636,6	793,92	1.179,96	1.391,15
	Lucrători activități neagricole	414,54	269,44	363,21	349,58	217,28	287,37	480,68	698,26	899,36
	Agricultori	232,6	303,58	196,45	298,09	240,09	327,94	352,08	663,41	1.071,82
	Șomeri	145,92	332,68	225,54	213,39	298,41	259,68	307,14	524,39	633,98
	Pensionari	350,63	342,96	362,51	353,93	352,6	340,78	471,77	727,42	884,23

Sursa : Direcția de statistică județeană Dâmbovița și Institutul Național de Statistică - Tempo Online

Cheltuielile totale ale populației, au fost în perioada analizată în medie de 2.285 lei lunar pe gospodărie (857 lei pe persoană) și au reprezentat 91,5% din nivelul veniturilor totale.

Unele particularități în ceea ce privește mărimea și structura cheltuielilor totale de consum sunt determinate de mediul de rezidență. Astfel, în timp ce nivelul mediu lunar pe o gospodărie al cheltuielilor totale de consum, este mai mare în urban față de rural cu 447 lei, cel pentru consumul alimentar este mai mare cu numai 40 lei.

4.10.4. Consumul mediu lunar de produse alimentare

Consumul mediu/fizic de produse alimentare pe o persoană reprezintă cantitățile medii de produse alimentare intrate în alimentația unei persoane, indiferent de proveniența produselor și de locul în care se consumă (gospodărie sau unități de alimentație publică).

Principalele produse alimentare ale consumului uman	Unități de măsură	Ani						
		2008	2010	2012	2014	2016	2018	2020
Pâine și produse de franzelărie (kg)	Kilograme	9,094	8,633	8,720	8,333	8,241	8,044	7,599
Mălai (kg)	Kilograme	0,683	0,649	0,601	0,846	0,798	0,766	0,728
Făină (kg)	Kilograme	0,572	0,602	0,574	0,817	0,801	0,775	0,789
Paste făinoase (kg)	Kilograme	0,236	0,250	0,225	0,305	0,292	0,315	0,333
Orez (kg)	Kilograme	0,437	0,433	0,414	0,425	0,427	0,428	0,422
Carne proaspătă, total (kg)	Kilograme	3,232	3,303	3,115	3,249	3,394	3,6	3,652
Carne de bovine (kg)	Kilograme	0,410	0,322	0,254	0,277	0,308	0,341	0,322
Carne de porcine (kg)	Kilograme	0,965	0,962	0,960	1,043	1,194	1,283	1,352
Carne de pasăre (kg)	Kilograme	1,538	1,684	1,602	1,58	1,561	1,612	1,629
Preparate din carne (kg)	Kilograme	1,050	1,019	0,912	1,036	1,12	1,239	1,406
Pește, produse din pește și conserve din pește (kg)	Kilograme	0,735	0,810	0,749	0,643	0,702	0,744	0,727
Lapte, total (litri)	Litri	5,738	5,690	5,018	5,794	5,813	5,632	5,33
Brânzeturi și smântână (kg)	Kilograme	1,389	1,409	1,327	1,369	1,337	1,519	1,572
Telemea și brânză proaspătă de vacă (kg)	Kilograme	0,886	0,867	0,835	0,222	0,442	0,456	0,443
Brânză de oaie (kg)	Kilograme	0,163	0,176	0,152	0,306	0,236	0,263	0,257
Smântână, frișcă, cașcaval (kg)	Kilograme	0,302	0,318	0,298	0,091	0,124	0,144	0,163
Ouă (buc)	Bucăți	12,095	12,439	11,72	1,215	13,437	13,433	13,972
Grăsimi, total (kg)	Kilograme	1,124	1,128	1,082	1,215	1,21	1,199	1,183
Ulei de porumb, floarea-soarelui, soia (kg)	Kilograme	0,857	0,854	0,810	0,898	0,881	0,883	0,879
Margarină și unt (kg)	Kilograme	0,154	0,167	0,149	0,128	0,182	0,176	0,173
Fructe, total (kg)	Kilograme	3,478	3,784	3,390	3,574	3,831	4,028	4,058
Mere și pere (kg)	Kilograme	1,360	1,568	1,383	1,518	1,517	1,444	1,395
Vișine și cireșe (kg)	Kilograme	0,057	0,078	0,064	0,101	0,098	0,119	0,117
Caise și piersici (kg)	Kilograme	0,175	0,149	0,191	0,168	0,168	0,18	0,172
Prune (kg)	Kilograme	0,088	0,123	0,110	0,131	0,163	0,157	0,129
Struguri (kg)	Kilograme	0,273	0,190	0,235	0,221	0,271	0,301	0,308
Căpșuni, zmeură (kg)	Kilograme	0,070	0,068	0,054	0,072	0,08	0,082	0,102
Nuci în coajă (kg)	Kilograme	0,034	0,050	0,040	0,08	0,087	0,09	0,093
Banane, portocale, mandarine, lămâi (kg)	Kilograme	1,054	1,194	1,014	1,05	1,227	1,376	1,468
Pepeni verzi și galbeni (kg)	Kilograme	0,819	0,824	0,772	0,683	0,808	0,77	0,728
Fasole boabe și alte leguminoase pentru boabe (kg)	Kilograme	0,311	0,301	0,307	0,336	0,344	0,347	0,316
Cartofi (kg)	Kilograme	3,368	3,187	3,193	3,315	3,062	3,018	2,873
Legume și conserve din legume total (kg)	Kilograme	7,208	7,455	7,483	7,726	7,726	8,077	8,003
Varză și conopidă (kg)	Kilograme	0,738	0,717	0,730	0,83	0,807	0,823	0,836
Tomate (pătlașe roșii) (kg)	Kilograme	1,268	1,155	1,160	1,007	1,093	1,124	1,148
Ardei și gogoșari (kg)	Kilograme	0,356	0,390	0,421	0,405	0,435	0,462	0,463
Fasole verde (kg)	Kilograme	0,107	0,135	0,115	0,149	0,116	0,125	0,078
Morcovi și alte rădăcinoase comestibile (kg)	Kilograme	0,699	0,745	0,709	0,857	0,823	0,878	0,885
Ceapă uscată (kg)	Kilograme	0,840	0,852	0,872	0,853	0,866	0,911	0,928
Bulion (kg)	Kilograme	0,271	0,302	0,296	0,337	0,342	0,36	0,349
Zahăr (kg)	Kilograme	0,727	0,713	0,681	0,759	0,746	0,713	0,673
Dulceață, gem, compot, jeleuri (kg)	Kilograme	0,165	0,179	0,185	0,318	0,344	0,351	0,351
Ciocolată, bomboane, rahat și produse zaharoase (kg)	Kilograme	0,254	0,244	0,207	0,237	0,188	0,197	0,206

Înghetată (kg)	Kilograme	0,055	0,047	0,059	0,053	0,071	0,092	0,103
Miere de albine (kg)	Kilograme	0,046	0,054	0,053	0,061	0,078	0,086	0,092
Cafea, ceai, cacao (kg)	Kg.	0,180	0,191	0,175	0,208	0,22	0,241	0,253
Apă minerală și alte băuturi nealcoolice (litri)	Litri	5,999	6,418	5,920	4,753	5,178	6,162	6,86
Băuturi alcoolice, total (litri)	Litri	2,294	2,122	2,027	2,273	2,513	2,666	2,628
Vin (litri)	Litri	0,660	0,636	0,610	0,886	0,893	0,887	0,837
Bere (litri)	Litri	1,374	1,215	1,186	1,14	1,382	1,54	1,564
Tuică și rachiuuri naturale (litri)	Litri	0,216	0,239	0,209	0,221	0,21	0,204	0,192

Sursa : Direcția de statistică județeană Dâmbovița și Institutul Național de Statistică - Tempo Online

4.11. Gradul de sărăcie

În conformitate cu datele furnizate de Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale (în documentul „Indicatori de incluziune socială calculați de Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale”), **aproximativ 14% din populația aflată în prag de sărăcie severă de la nivel național era concentrată, în anul 2012 în regiunea Sud Muntenia, ocupând astfel locul 4 în rândul celor opt regiuni de dezvoltare (nu există bază statistică pe județe).**

Dintre factorii care determină riscul de sărăcie, analizați pe baza ratelor de sărăcie absolute, cei mai importanți ar fi:

- Poziția socio-profesională, întrucât nivelul cel mai ridicat de sărăcie afectează cel mai mult lucrătorii pe cont propriu și șomerii, din prima categorie detașându-se agricultorii atât ca risc de sărăcie (peste 26 % în anul 2019), cât și ca pondere în total săraci (aproape 1 sărac din 4).

- Educația, probabil că este cel mai important factor. Absolvirea liceului reduce considerabil riscul de sărăcie. Cu fiecare nivel de educație absolvit se reduce semnificativ și riscul de sărăcie. Cei mai mulți dintre săraci pot fi identificați în gospodăriile conduse de persoane cu educație primară sau gimnazială.

- Distribuția teritorială, aproape trei sferturi din populația săracă putând fi identificată în mediul rural, riscul sărăciei fiind mult mai ridicat în acest mediu de rezidență (8,8% față de 2,2% în mediul urban). În mediul urban însă sărăcia este mai accentuată (deficitul mediu de consum este mai ridicat).

- Apartenență etnică, căci o proporție considerabilă a populației aparținând minorității romă se plasează la un nivel extrem de ridicat de sărăcie, aceștia fiind de aproximativ 3 ori mai săraci decât media. Măsurile guvernamentale de sprijin, prin aplicarea Strategiei de îmbunătățire a situației romilor, nu au avut ca rezultat o îmbunătățire semnificativă a standardului de viață a acestei etnii. Deși adoptarea acestei strategii a reprezentat un important pas înainte, punerea în practică, nefiind suficient susținută prin resurse financiare, nu a permis implementarea efectivă a măsurilor prevăzute.

- Alte dimensiuni rezultă din faptul că familiile cu mai mult de 2 copii și cele monoparentale prezintă riscul cel mai ridicat. Pe grupe de vârstă, riscul cel mai ridicat îl prezintă tinerii din grupa de vârstă de 15 - 24 de ani, urmați de copii, vârstnicii de peste 65 de ani ocupând o poziție intermediară.

- În ceea ce privește diferențierea pe sexe, s-a păstrat tendința înregistrată la nivel național, conform căreia, rata de sărăcie este ușor mai ridicată în rândul populației de sex feminin. Din punct de vedere al mediului de rezidență, mediul rural se confruntă cu o incidență mai mare a sărăciei severe, comparativ cu cel urban.

La nivelul celor șapte județe componente, se poate observa faptul că sărăcia severă este mai accentuată în județele mai puțin dezvoltate din sudul regiunii Sud Muntenia: Călărași, Giurgiu, Ialomița și Teleorman, în timp ce în județele din nord (Argeș, Dâmbovița și Prahova), mai dezvoltate economic, procentul este mult mai redus.

Evoluția pragurilor de sărăcie absolute și sărăcie severă în perioada 2003 – 2012, exprimate în lei/lună/adult echivalent, în conformitate cu datele furnizate de Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale (în documentul „Indicatori de incluziune socială calculați de Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale”, 2003-2012) prezintă următoarea evoluție :

Indicator (lei lună/adult echivalent)	Ani în care există raportări statistice									
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Pragul sărăciei absolute	167,9	191,5	208,1	218,3	232,6	247,2	258,9	279,6	288,4	302,6
Pragul sărăciei severe	116,0	132,3	143,8	150,8	160,7	170,8	178,9	193,1	199,2	209,0

Pragurile sunt exprimate în prețuri ale lunii Decembrie a anului respectiv

Pentru exemplificare, sunt menționate pragurile de sărăcie calculate în funcție de numărul de persoane care fac parte dintr-o gospodărie, la nivelul Decembrie 2013 (ultimul an în care există raportări statistice) :

Componenta familiei	Prag de sărăcie absolută	Prag de sărăcie severă
-un adult	307,3	212,2
-un adult cu un copil	442,6	305,7
-un adult și doi copii	573,4	396,0
-2 adulți	573,4	396,0
-2 adulți cu un copil	701,0	484,1
-2 adulți cu doi copii	826,0	570,4

Sursa : Compartimentul indicatori sociali și programe incluziune socială din Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale

4.11.1. Rata deprivării materiale severe

Rata deprivării materiale severe reprezintă ponderea în total populație a persoanelor în stare de deprivare materială severă, adică a persoanelor în vârstă de 18 ani și peste care, datorită lipsei resurselor financiare, nu își pot permite cel puțin patru dintre următoarele situații:

- achitarea la timp, fără restanțe, a unor utilități și a altor obligații curente;
- plata unei vacanțe de o săptămână pe an, departe de casă;
- consumul de carne, pui, pește (sau alt echivalent de proteină) cel puțin o dată la două zile;
- posibilitatea de a face față, cu resursele proprii, unor cheltuieli neprevăzute (echivalente cu 1/12 din valoarea pragului național de sărăcie):

- deținerea unui telefon fix sau mobil;
- deținerea unui televizor color;
- deținerea unei mașini de spălat;
- deținerea unui autoturism personal;

- asigurarea plății unei încălziri adecvate a locuinței.

În evoluție, datele comparative arată că, în județ, la fel ca și la nivel regional, rata de deprivare materială severă este mai mare cu cca 12,7% decât media națională :

Teritoriul analizat	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2014	2016	2018	2019
	(procente)									
Total România	36,5	32,9	32,2	31	29,4	31,1	25,9	23,8	16,8	14,5
Reg. Sud-Muntenia	42	36,6	38,1	33	33,4	35,9	28,4	27,5	23	21,7

Sursa : Direcția de statistică județeană Dâmbovița și Institutul Național de Statistică - Tempo Online

4.11.2. Rata sărăciei relative

Rata sărăciei relative reprezintă ponderea persoanelor din gospodăriile ale căror cheltuieli de consum pe adult sunt mai mici decât pragul de sărăcie severă (la nivelul populației totale) exemplificat mai sus :

Teritoriul analizat	2008 (procente)	2010 (procente)	2012 (procente)	2014 (procente)	2016 (procente)	2018 (procente)	2019 (procente)
Total România	32,7	30,5	31,1	25,9	23,8	16,8	14,5
Reg. Sud-Muntenia	36,5	32,2	35,9	28,4	27,5	23	21,7

Sursa : Direcția de statistică județeană Dâmbovița și Institutul Național de Statistică - Tempo Online

Analizând evoluția ratei sărăciei relative, se observă că în ultimii 5 ani, aceasta s-a stabilizat în jurul valorii de 22%, valoare aproape identică cu cea la nivel național.

4.11.3. Rata riscului de excluziune socială (AROE)

AROE este un indicator compozit adoptat la nivelul Uniunii Europene în cadrul Programului Europa 2020, de promovare a incluziunii sociale și reducere a sărăciei, reprezentând ponderea în total populație a persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială. Persoanele care fac obiectul indicatorului AROE sunt cele aflate în cel puțin una din următoarele situații:

- au venituri disponibile inferioare pragului de sărăcie;
- sunt în stare de deprivare materială severă;
- trăiesc într-o gospodărie cu intensitate foarte redusă a muncii.

Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială (AROPE) în evoluția sa după accesarea României în Uniunea Europeană situează județul Dâmbovița (parte a regiunii Sud Muntenia) la cote inferioare mediei naționale, pe întreaga durată a perioadei analizate :

Teritoriul analizat	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2014	2016	2018	2020
	(procente)									
Total România	45,9	44,2	43,1	41,4	40,3	41,7	40,3	38,8	32,5	31,2
Regiunea Sud-Muntenia	50,3	45,6	48,1	42,7	43,1	43,5	41,7	41,2	36,3	36,5

Sursa : Direcția de statistică județeană Dâmbovița și Institutul Național de Statistică - Tempo Online

Proiectele de regenerare integrate, intersectoriale, care realizează un echilibru între incluziunea socială și competitivitatea economică sunt cel mai bun mod de a reduce sărăcia concentrată din punct de vedere geografic în zonele urbane marginalizate, în comunitățile de romi și în anumite zone rurale îndepărtate.

Aceste intervenții trebuie să fie sprijinite de o gamă largă de actori publici și privați (agenții publice, proprietari de terenuri, rezidenți și companii) pentru a fi eficiente. Zonele „problematică” au nevoie de servicii accesibile, de calitate bună – locuințe la prețuri accesibile, educație, locuri de muncă, servicii de îngrijire a copiilor, servicii de îngrijire a sănătății, și transport public – pentru a atinge niveluri de integrare egale cu ale altor părți ale aceluiași localități sau teritoriu.

4.11.4. Marginalizarea socială

Legea prevenirii și combaterii marginalizării sociale are ca scop garantarea accesului efectiv, în mod deosebit al tinerilor, la drepturi elementare și fundamentale, cum sunt :

- dreptul la un loc de muncă,
- dreptul la o locuință,
- dreptul la asistență medicală,
- dreptul la educație,

precum și instituirea unor măsuri de prevenire și combatere a marginalizării sociale și mobilizarea instituțiilor cu atribuții în domeniu.

Marginalizarea socială se definește prin poziția socială periferică, de izolare a indivizilor sau grupurilor cu acces limitat la resursele economice, politice, educaționale și comunicaționale ale colectivității, ea manifestându-se prin absența unui minim de condiții sociale de viață.

Persoana marginalizată social este beneficiară de venit minim garantat sau face parte dintr-o familie beneficiară de venit minim garantat și se află în cel puțin două dintre ipotezele:

1. Nu are loc de muncă.
2. Nu are locuință în proprietate sau în folosință.
3. Locuiește în condiții impropii.
4. Are unul sau mai mulți copii în întreținere sau face parte dintr-o familie cu mulți copii în întreținere.
5. Este persoană vârstnică, fără susținători legali.
6. Este încadrată în categoria persoanelor cu handicap sau invaliditate.
7. Are în întreținere o persoană încadrată în categoria persoanelor cu handicap grav, accentuat sau invaliditate de gradul I sau II.
8. A executat o pedeapsă privativă de libertate.

Persoana aflată în risc de marginalizare socială este acea persoană sau familie aflată într-o situație de dificultate al cărei venit pe membru este până în venitul minim pe economie, stabilit anual, de către Guvern.

Pentru ca marginalizarea socială să fie prevenită și combătută se impune participarea instituțiilor publice, a comunităților locale, a reprezentanților și organizațiilor patronale și sindicale și a reprezentanților societății civile.

Astfel, statul trebuie să garanteze accesul la drepturi elementare și fundamentale, cum ar fi accesul la un loc de muncă, accesul la o locuință, accesul la asistență de sănătate, accesul la educație.

Situația privind categoriile de persoane care au beneficiat de acompaniament social personalizat pentru accesul la un loc de muncă cumulat 12 luni ale anului 2018 în județul Dâmbovița se prezintă astfel:

Categoria/Nivelul studiilor	Nr. contracte de solidaritate	Nr. contracte individuale de muncă (durată determinată)	Nr. contracte individuale de muncă (durată nedeterminată)
Total general județ	2.013	1.627	247
Tineri proveniți din centrele de plasament și centrele de primire a copilului din cadrul serviciilor publice specializate și al organismelor private autorizate în domeniul protecției copilului	121	94	13
Tineri singuri cu copii în întreținere	87	74	14
Tineri familiști cu copii în întreținere	388	329	48
Tineri familiști fără copii în întreținere	315	169	129
Tineri familiști cu pedepse privative de libertate executate	0	0	0
Alte categorii de tineri aflați în dificultate	1.102	961	43

Sursa: Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă

4.12. Zone cu accentuat grad de sărăcie

Singurul studiu de amploare care cuantifică și analizează, la nivel de unități administrativ-teritoriale fenomenul sărăciei din România este cel realizat în anul 2003 și reactualizat în 2008 de către Universitatea din București și Institutul Național de Statistică.

Principalele criterii de ierarhizare a celor cca 3.000 de unități administrativ-teritoriale din România au fost:

- consumul individual
- variabilele demografice
- caracteristicile membrilor gospodăriilor
- calitatea locuințelor
- caracteristicile economice ale localităților.

În conformitate cu acest studiu, rata sărăciei din Regiunea Sud-Muntenia este printre cele mai ridicate din România, cu o rată de 0,37 în mediul rural (locul IV la nivel național, după Regiunile Nord-Est, Sud-Est și Sud-Vest) și 0,24 în mediul urban (locul II la nivel național, după Regiunea Sud-Vest și la egalitate cu Regiunea Sud-Est).

După cum se poate observa, mediul rural este cel mai afectat de fenomenul sărăciei, iar acest studiu arată o corelație directă între nivelul de dezvoltare socio-economică și proximitatea față de polii metropolitani.

Pe județe, cea mai ridicată rată a sărăciei rurale se înregistrează în județele Călărași și Ialomița (0,45), iar cea mai scăzută în Prahova (0,33), Dâmbovița (0,34) și Argeș (0,34).

Pentru județul Dâmbovița, singura comună menționată de studiu în nominalizările celor mai sărace comune este Cojasca, cu un indice de sărăcie de 0,58.

4.13. Participarea socială

Participarea socială include o gamă largă de dimensiuni cum ar fi voluntariatul, votul și participarea la activități politice și electorale. Strategia se concentrează pe două forme principale de participare socială care afectează direct persoanele excluse social: activități de voluntariat prin care persoanele nevulnerabile pot ajuta grupurile vulnerabile (participare socială pentru persoane defavorizate) și (ii) alte tipuri de participare socială prin care vocile persoanelor marginalizate pot fi auzite direct și imediat.

Participarea la diferite tipuri de organizații voluntare este mult mai redusă în România decât în majoritatea țărilor din Europa. În medie, 26% din europeni participă la activități de voluntariat și caritabile (activități pe lângă munca remunerată), fie periodic, fie ocazional, în timp ce doar 15% din români prestează muncă voluntară (numai patru alte țări au mai puțin voluntari - Grecia, Bulgaria, Portugalia și Polonia).

Doar 3% din români au declarat că prestează muncă voluntară în cadrul unei organizații de protecție a drepturilor omului, de mediu sau caritabilă (acest procent include prestarea unor asemenea activități doar ocazional). Procentul este de doar 1% atunci când analizăm persoanele implicate doar în activități caritabile.

Numeroase proiecte de dezvoltare au drept scop împlinirea și creșterea participării sociale a grupurilor vulnerabile. Împreună cu capitalul social, împlinirea grupurilor marginalizate poate fi o metodă prin care sărăcia poate fi redusă considerabil în comunitățile defavorizate. Mai mult, împlinirea nu este doar o cale de reducere a sărăciei monetare, dar este și un obiectiv în sine. Din aceeași perspectivă teoretică, împlinirea persoanelor sărace poate conduce la acces sporit la servicii de bază, guvernare locală și națională îmbunătățită, reformă economică, dezvoltarea pieței în favoarea persoanelor sărace și accesul acestora la justiție.

Participarea socială pentru grupurile vulnerabile poate fi sprijinită prin :

- crearea unui climat social pozitiv, coeziv și favorabil participării sociale, în care oamenii pot fi satisfăcuți de modul în care se derulează lucrurile, cu propriile vieți, cu instituțiile publice sau cu alte părți interesate ;
- creșterea toleranței față de grupurile vulnerabile, care, în ciuda faptului că a crescut semnificativ în ultimii ani, continuă să supună aceste grupuri la existența riscului de excludere socială.
- reducerea discriminării, căci potrivit Anchetei privind valorile europene din 2008, populația adultă din România are cea mai redusă toleranță pentru trei grupuri care pot fi văzute ca amenințări posibile:
 - persoane care consumă alcool periodic (intoleranță de 63%) ;
 - dependenții de droguri (61%) ;
 - persoanele cu cazier judiciar (56%) ;

Ceea ce este îngrijorător, este faptul că aceste procente ridicate de români au fost intoleranți și față de anumite grupuri vulnerabile cum ar fi persoanele cu HIV/SIDA sau homosexuali.

- creșterea încrederii în instituții, întrucât majoritatea formelor de participare socială implică interacțiunea cu instituțiile centrale, regionale sau locale

Este la fel de importantă crearea mecanismelor instituționale prin care grupurile sărace sau marginalizate pot fi împlinite să participe mai mult în cadrul comunităților lor și prin care se poate dezvolta inovarea socială pentru sprijinirea participării.

4.14. Concluzii

Din analiza evoluției fenomenelor demografice care au avut loc în perioada 2004- 2020 (2019) la nivelul județului Dâmbovița și a regiunii Sud Muntenia se pot formula următoarele concluzii:

- În județul Dâmbovița s-a păstrat tendința manifestată la nivel național și în regiunea Sud Muntenia, conform căreia populația a scăzut constant ca urmare a scăderii natalității și al migrării populației. Declinul populației a fost mai accentuat în comunele din sudul județului, respective orașele mai mici ;
- În perioada analizată, atât județul, cât și regiunea Sud Muntenia, s-a confruntat cu fenomenul de îmbătrânire demografică, ca urmare a scăderii natalității și a creșterii populației adulte. Fenomenul de îmbătrânire demografică a fost mai accentuat în localitățile mai îndepărtate de centrele economice importante ale județului, unde este concentrată peste 26% din populația adultă ;
- Din punct de vedere al etniilor, populația județului este relativ omogenă, iar în perioada analizată aceasta a fost caracterizată de o scădere a numărului românilor și o creștere semnificativă a populației de etnie rromă. Răspândirea teritorială a etniilor este neuniformă, în unele comune (Cojasca, Mătăsaru, Vulcana Pandlea, Moroeni, Costești Vale) fiind concentrată cea mai mare parte a populației de etnie rromă ;
- În perioada analizată, evoluția mișcării naturale a populației arată că în județul Dâmbovița se înregistrează un spor natural negativ, mai sever decât cel la nivel național, dar mai mic decât cel la nivelul regiunii;
- E interesant că rata sporului natural în mediul urban a fost pozitivă până în 2002, iar actualmente este negativă, dar la valori foarte mici, spre deosebire de cea din mediul rural, în descreștere accentuată pe întreaga perioadă analizată ;
- Mortalitatea infantilă a avut o evoluție favorabilă în perioada analizată, atât în județ, cât și în întreaga regiune Sud Muntenia, fiind mai ridicată în mediul rural și mai scăzută în mediul urban. Valorile cele mai scăzute din regiune s-au înregistrat în județul Dâmbovița ;
- Soldul migratoriu a avut o evoluție oscilantă în perioada analizată. Acesta a fost negativ încă din anul 2004, a revenit în perioada 2007 - 2008 când a devenit pozitiv, apoi a scăzut continuu până în anul 2013, având tendință de ușoară creștere până în anul 2019 ;

- Partea de nord a regiunii Sud Muntenia este o zonă extrem de densă în comparație cu alte zone din țară (densitatea este ridicată în special județele Prahova și Dâmbovița). În ce privește situația județelor din jurul Capitalei, acestea prezintă zone mai dense în apropierea Bucureștiului și în jurul zonelor urbane metropolitane ;
- În anul 2019, în regiunea Sud Muntenia, serviciile medicale au fost asigurate de un număr mai mic de medici (cu 101 cadre medicale în minus), comparative cu anul 2018. Peste 55% din cadrele medicale din regiune își desfășurau activitatea în județele cele mai dezvoltate, respectiv Argeș, Dâmbovița și Prahova, în județele din sudul regiunii serviciile medicale fiind asigurate de un număr insuficient de cadre medicale ;
- Județul Dâmbovița se caracterizează printr-un nivel mediu de instruire și calificare al populației și nivel de abandon școlar în creștere;
- Populația școlară este în continuă scădere, aproape la toate nivelurile de instruire. Cea mai importantă scădere s-a înregistrat în rândul populației universitare.
- Nivelul de instruire este mai ridicat în localitățile din nordul județului, unde sunt concentrate majoritatea unităților de învățământ de rang superior (licee, colegii și universitatea).
- Județul Dâmbovița, la fel ca toate județele din regiunea Sud Muntenia se caracterizează printr-o reducere a efectivului forței de muncă, pe fondul unei migrații internaționale, în special în statele Uniunii Europene.
- În ceea ce privește rata de ocupare medie comparativ cu situația națională, la nivelul județului se constată existența unui număr ridicat de șomeri, mai mare decât nivelul național.
- Ca ramuri economice se remarcă, pe de o parte agricultura în sud și serviciile, respectiv industria, concentrate în jumătatea de nord.
- Jumătatea de nord a județului concentrează aproape jumătate din resursele de muncă, în schimb ce localitățile din sud înregistrează un proces accentuat de îmbătrânire a populației.
- Veniturile reale și puterea de cumpărare sunt în creștere, cu o atenuare provocată de criză în perioada 2008 - 2010, revenirea fiind însă lentă, dar permanent ascendentă ;
- La nivel agregat, mediul urban prezintă o evoluție mai bună decât mediul rural;
- La nivelul localităților componente, situația este similară cu cea la nivel național. În mediul urban se înregistrează cea mai mare valoare a veniturilor medii, în timp ce localitățile cu specific rural se poziționează la coada clasamentului.
- În perioada analizată, rata sărăciei au avut o dinamică strict descrescătoare, această tendință manifestându-se până în anul 2009 (când s-a atins de departe cea mai scăzută valoare din perioada 2004 - 2010), după care, sub efectul crizei economice, din 2010 ratele de sărăcie relativă și absolută au început să crească.
- În funcție de etnie, populația de etnie romă este cea mai afectată de sărăcie.
- În funcție de nivelul de educație, populația cu educație primară sau gimnazială este cea mai afectată de sărăcie, în timp ce printre persoanele cu educație universitară sau post-liceală și de maiștri se găseau cei mai puțini dintre săraci.

5. PROIECȚII DEMOGRAFICE

5.1. Proiectarea populației județului Dâmbovița, până în anul 2025

Proiectarea populației oferă informații utile asupra posibilei evoluții a numărului și structurii de vârstă a populației și pe grupe funcționale (tânără, adultă, vârstnică, feminină în vârstă fertilă, școlară și preșcolară). Din punct de vedere demografic, principalii factori care acționează asupra mărimii și structurii populației sunt fertilitatea, mortalitatea și migrația internă și externă.

Evoluția demografică recentă a constituit baza scenariilor de proiectare prin care s-a efectuat o anticipare a nivelului fertilității, speranței de viață la naștere și sporului migratoriu la nivelul județului până în anul 2025.

Evoluția viitoare a populației județului Dâmbovița în varianta medie pe sexe :

2003 (mii persoane)			2015 (mii persoane)			2025 (mii persoane)		
Total	Masculin	Feminin	Total	Masculin	Feminin	Total	Masculin	Feminin
539,3	263,8	275,5	346,26	183,8	162,46	336,48	177,65	158,83

Sursa: Proiectarea populației României în profil teritorial până în anul 2025, I.N.S., 2004

Numărul populației județului Dâmbovița este anticipat să scadă până în anul 2025 cu aproximativ 202,82 mii persoane față de anul 2003.

Scăderea populației va fi moderată până în anul 2015 (cu o medie anuală de -0,5%) și mai accentuată spre sfârșitul orizontului de proiectare (-0,8%), principalii factori ai acestei evoluții fiind scăderea naturală, dar și migrația internă către orașele mari și, mai ales, emigrația.

Diferența pe sexe se va menține aproximativ la același nivel, dar numeric va fi în continuă scădere până în 2025, când populația feminină va reprezenta 47,2% din populația județului față de 51,1% în 2003.

Evoluția populației județului Dâmbovița pe grupe mari de vârstă în anul 2003, 2015 și 2025 :

Evoluție Categorii de vârstă	2003		2015		2025	
	Numeric (mii persoane)	Pondere (%)	Numeric (mii persoane)	Pondere (%)	Numeric (mii persoane)	Pondere (%)
Total județ	539,3	100,0	507,4	100,0	467,0	100,0
0 – 14 ani	95,0	17,6	77,9	15,35	59,8	12,8
15 – 64 ani	366,2	67,9	338,9	66,79	326,8	70,0
65 ani și peste	78,1	14,5	119,10	17,86	80,4	17,2

Sursa: Proiectarea populației României în profil teritorial până în anul 2025, I.N.S., 2004

Datorită menținerii fertilității sub nivelul de înlocuire a generațiilor, populația tânără (0 - 14 ani) va cunoaște o scădere semnificativă în perioada 2003 - 2025, de la 95,0 mii persoane la 59,8 mii persoane (-37,1%). Ponderea tinerilor în totalul populației se va diminua la rândul său de la 17,6% la 12,8%.

Populația adultă din județul Dâmbovița va fi de 326,8 mii persoane în 2025 (cu 39,4 mii persoane mai puțin decât în 2003, dar în ușoară creștere față de înregistrările statistice 2014).

Pe fondul scăderii numărului de tineri, ponderea populației adulte în total populație va înregistra în prima parte a orizontului de timp proiectat o creștere ușoară (de la 67,9% în anul 2003 la 70,6% în 2015) după care va începe o ușoară scădere ajungând în anul 2025 la 70,0%.

În viitor, procesul de îmbătrânire demografică va continua, însă cu intensități diferite.

Populația de 65 ani și peste a scăzut numeric până în anul 2015 cu 2,6 mii persoane față de anul 2003, în timp ce ponderea acesteia în total a crescut de la 14,5% la 14,9%.

După anul 2015, populația vârstnică a crescut atât fizic (numeric), cât și ca pondere în total (+2,9% și respectiv +2,3%).

5.2. Principalele concluzii din analiza demografică

Imaginea furnizată de analiza demografică, se caracterizează prin următoarele aspecte:

- scăderea numărului populației s-a conturat ca o tendință de lungă durată, iar continuarea acestei tendințe pe termen lung este de natură să genereze mari probleme economico-sociale;
- densitatea va rămâne superioară mediei pe țară;
- va continua trendul de scădere a populației urbane, pe fondul dominării populației rurale;
- sporul natural va fi, în continuare, negativ;
- dominantă etnică va rămâne cea a populației de naționalitate română.
- profunzimea deteriorării structurii pe vârste a populației, în contextul declinului natalității și fertilității coroborat cu creșterea migrației (în special a celei externe) și implicațiile acestei deteriorări din perspectiva eventualelor redresări a stării demografice a țării va continua.

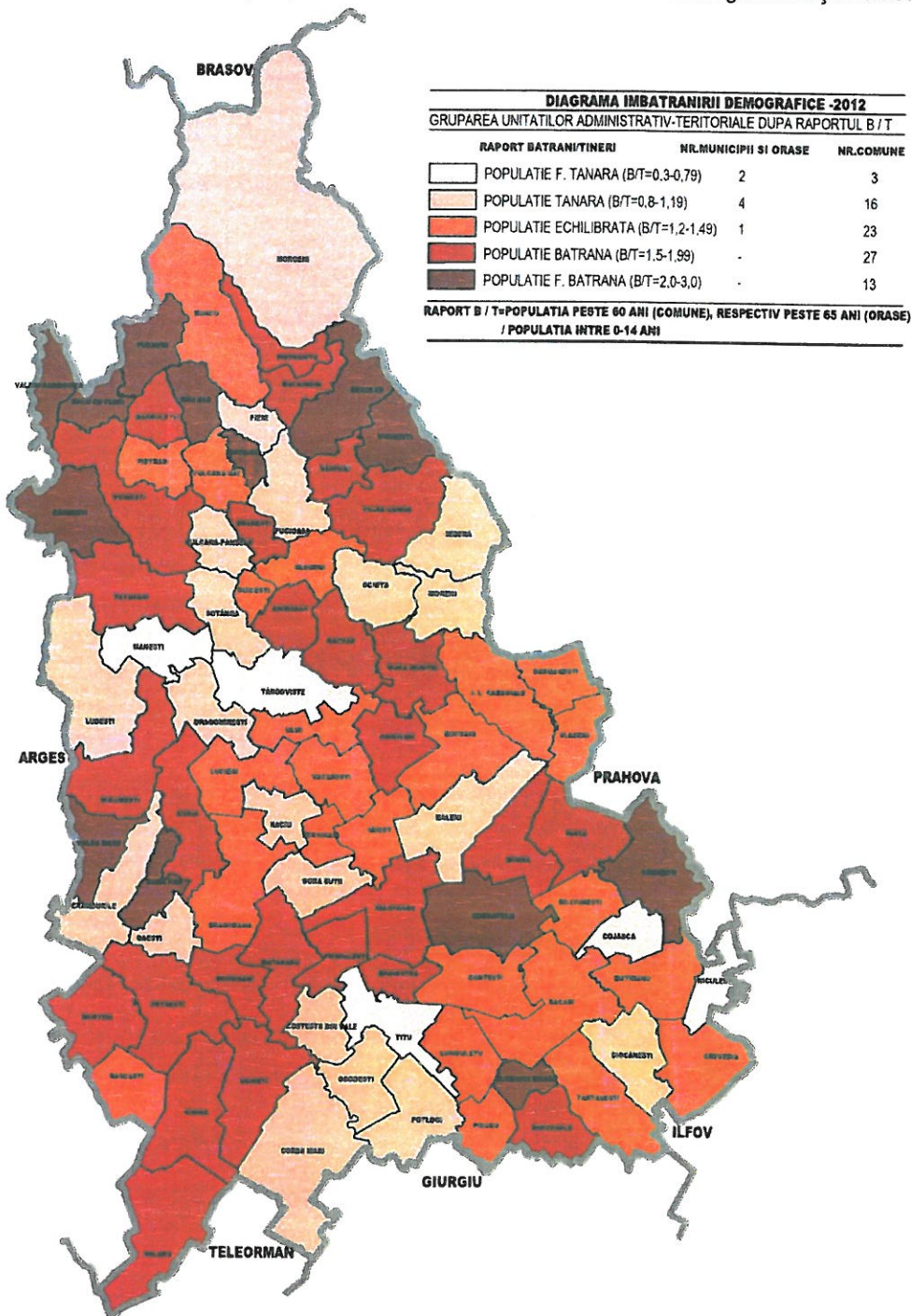
5.2.1. Tendința de îmbătrânire a populației are următoarele efecte negative:

- reducerea numărului populației active ;
- creșterea numărului de persoane dependente economic;
- deteriorarea raportului de dependență economică;
- reducerea populației de vârstă școlară cu efecte negative asupra întregului sistem educațional și asupra întregii vieți economice și sociale.

5.2. Principalele concluzii din analiza demografică

Imaginea furnizată de analiza demografică, se caracterizează prin următoarele aspecte:

- scăderea numărului populației s-a conturat ca o tendință de lungă durată, iar continuarea acestei tendințe pe termen lung este de natură să genereze mari probleme economico-sociale;
- densitatea va rămâne superioară mediei pe țară;
- va continua trendul de scădere a populației urbane, pe fondul dominării populației rurale;
- sporul natural va fi, în continuare, negativ;
- dominanta etnică va rămâne cea a populației de naționalitate română.
- profunzimea deteriorării structurii pe vârste a populației, în contextul declinului natalității și fertilității și implicațiile acestei deteriorări din perspectiva eventualelor redresări a stării demografice a țării va continua.

5.2.1. Tendința de îmbătrânire a populației

Tendința de îmbătrânire a populației are următoarele efecte negative:

- reducerea numărului populației active ;
- deteriorarea raportului de dependență economică;
- reducerea populației de vârstă școlară cu efecte negative asupra întregului sistem educațional și asupra întregii vieți economice și sociale.

Îmbătrânirea populației constatată la nivelul tuturor nivelurilor administrative (mai ales la nivelul județului) reclamă implementarea unor politici care să conducă la prelungirea vieții active pentru adulți.

5.2.2. Creșterea populației pensionate

Creșterea populației pensionate înseamnă:

- dezvoltarea și extinderea la nivel național a serviciilor adecvate nevoilor specifice ale populației vârstnice (asistența medicală comunitară, îngrijiri la domiciliu, terapia durerii, centre medicale de zi, centre comunitare de psihiatrie, unități medico-sociale);
- dezvoltarea ofertei serviciilor turistice pentru vârsta a treia (cantitativ și calitativ prin asigurarea de agenți de turism – ghizi cu experiență în a avea grijă de pensionari), dezvoltarea serviciilor de estetică și înfrumusețare. Se recomandă creșterea școlarizării pentru domeniile de calificare: turism și alimentație, estetica și igiena corpului omenesc.

Declinul tranșei de vârstă 15 – 24 de ani ridică problema dezvoltării resurselor umane prin sprijinirea unei vieți active pe piața muncii cât mai lungi și o bătrânețe activă. Aceasta presupune educația și formarea pe parcursul întregii vieți, retragerea din activitate mai târziu și progresiv.

5.3. Prezumarea populației de perspectivă

Prezumarea populației de perspectivă s-a făcut prin următoarele metode :

5.3.1. Prezumarea populației de perspectivă prin metoda tendențională

Prezumarea populației de perspectivă prin metoda tendențională se realizează prin proiectarea pentru perioada următoare a sporului mediu pentru o perioadă de 20 ani, luându-se ca bază anul 2012, respectiv populația stabilă totală a județului de 528.922 locuitori.

Considerând rata medie de creștere anuală de 0,002, se aplică formula :

$$P_p = P_o (1 + r \times n) \Rightarrow P_p = 528.922 (1 + 0,002 \times 20) = 528.922 \times 1,04 = \mathbf{550.078,9 \text{ locuitori}}, \text{ unde:}$$

P_p = populație prezumată

P_o = populație existentă

r = rata de creștere anuală

n = numărul de ani pentru prognoză

Rezultă că estimarea evoluției pentru o etapă de 20 de ani conduce la concluzia că în anul **2032, județul va avea o populație prezumată totală de 550.079 locuitori.**

Ținând cont de populația migratoare plecată temporar (sub 12 luni) în număr de cca. 22.954 și de cea plecată pe perioadă nedeterminată (peste 12 luni) în număr de 6.328 persoane, avem un total de **29.282 persoane**, care, adăugate la populația stabilă a județului Dâmbovița, dau un total de **558.204 persoane** drept populația reală a județului Dâmbovița pentru anul 2032.

5.3.2. Prezumarea populației de perspectivă prin metoda de creștere biologică

Prezumarea populației de perspectivă prin metoda de creștere biologică (la care se adaugă populația migratoare) este bazată pe creșterea naturală, la care se adaugă populația migratoare. Sporul natural al populației în ultimii 10 ani este negativ.

Presupunând că populația va crește după ce populația migratoare se întoarce, se poate lua ca bază de calcul valoarea reală a acesteia în 2012 (populația stabilă + 29.282 locuitori), ajungându-se la un efectiv de 558.204 locuitori.

Formula aplicabilă este : $P_p = P_{r2012} + (P_{o2012} - P_{o2002}) \times n$, unde :

P_p = populația prezumată

P_{o2002} = populația existentă recensământ 2002

P_{o2012} = populația existentă recensământ 2012

P_{2012} = populația reală existentă 2012

n = numărul de perioade de 10 ani (perioada dintre recensăminte) pentru care se face calculul

Calculul populației prezumate pentru anul 2032 : populația reală 2012 + (populația recensământ 2012 – populația recensământ 2002) $\times 2 = 558.204 + (528.922 - 542.414) \times 2 = \mathbf{531.220}$ locuitori.

Rezultă că estimarea evoluției pentru o etapă de 20 de ani conduce la concluzia că în anul **2032, județul Dâmbovița va avea o populație prezumată totală de 531.220 locuitori.**

Această tendință de evoluție a volumului populației trebuie susținută de orientarea politicilor locale spre populația tânără prin măsuri care să sprijine creșterea natalității:

- acordarea unor facilități de ordin economico-financiar și privind locuirea orientate spre tinerele familii,
- stimularea încadrării în muncă a tinerilor, diversificarea ofertei privind locurile de muncă prin atragerea de investiții locale,
- creșterea cantitativă și calitativă a serviciilor sociale oferite familiilor cu copii – învățământ, sănătate, consiliere familială,
- susținerea natalității prin flexibilizarea oportunităților pe care le au femeile tinere de a se dezvolta profesional, concomitent cu procesele de întemeiere a unei familii și de naștere și creștere a copiilor; dar și spre populația vârstnică prin măsuri care să conducă la creșterea speranței de viață a populației județului și la creșterea calității vieții acestora, precum:
 - asigurarea accesului la servicii de sănătate de calitate și dezvoltarea serviciilor de asistență socială,
 - încurajarea persoanelor aflate în preajma vârstei de pensionare sau care au depășit vârsta de pensionare să rămână active, în câmpul muncii sau prin practicarea unor activități individuale, suplinindu-și astfel veniturile familiale,
 - creșterea cantitativă și calitativă a serviciilor destinate persoanelor vârstnice.

6. ASIGURAREA CU FACILITĂȚI URBANE PENTRU POPULAȚIE

6.1. Locuirea

Locuința reprezintă una din nevoile de bază ale populației, iar accesul la aceasta reprezintă un factor important de menținere și îmbunătățire a calității vieții, precum și o componentă esențială a societății.

O serie de documente recente promovate de diferite organizații și organisme internaționale (UN, UNECE, UNHCR, UN-HABITAT, Consiliul Europei, etc.) subliniază faptul că dreptul la locuire este un instrument fundamental în promovarea și transpunerea în practică a accesului la locuire (ca fenomen complex), însă nu se rezumă (doar) la simpla posesie a unei locuințe (adecvată sau nu), ci cuprinde multe alte drepturi, cum ar fi dreptul de a nu fi discriminat (persoanele fără adăpost suferind o puternică discriminare și marginalizare) și, consecutiv, dreptul la tratament egal, precum și dreptul la auto-determinare și auto-realizare.

Cei excluși de la o locuire adecvată au, în fapt, aceleași nevoi de locuire de bază ca oricare alt individ: nu doar în sens de adăpost, ci, mai mult, în sens de acces la utilități și servicii de bază – apă, condiții igienico-sanitare, siguranță în fața evacuării forțate, siguranța vecinătății – care să le asigure cel puțin un minimum de securitate și demnitate ca fundamente și premise ale integrării și participării sociale normale.

Analizele primare și secundare de date, făcute de specialiști, cu privire la accesul populației la diferitele utilități publice (apă, canalizare, electricitate etc.), precum și gradul de echipare a locuințelor (baie, bucătărie, WC etc.) – pe ansamblu, pe medii rezidențiale, pe regiuni de dezvoltare, pe regiuni istorice, pe categorii de mărime a orașelor etc. au concluzia generală că, deși România se străduiește să atingă standardele moderne din punct de vedere locativ, multe locuințe urbane încă mai duc lipsa unor utilități esențiale, precum apa curentă și încălzirea constantă, în timp ce mediul rural se confruntă cu mari probleme generate de deficitul de infrastructură, lipsă de investiții și sărăcie.

6.1.1. Fondul de locuințe

Definirea locuinței (apartamentului) este: construcția formată din una sau mai multe camere de locuit, situate la același nivel al clădirii sau la niveluri diferite, prevăzută în general cu dependențe (bucătărie, baie, etc.) sau alte spații de deservire, independentă din punct de vedere funcțional, având intrare separată din casa scărilor, curte sau stradă și care a fost construită, transformată sau amenajată în scopul de a fi folosită, în principiu, de o singură gospodărie.

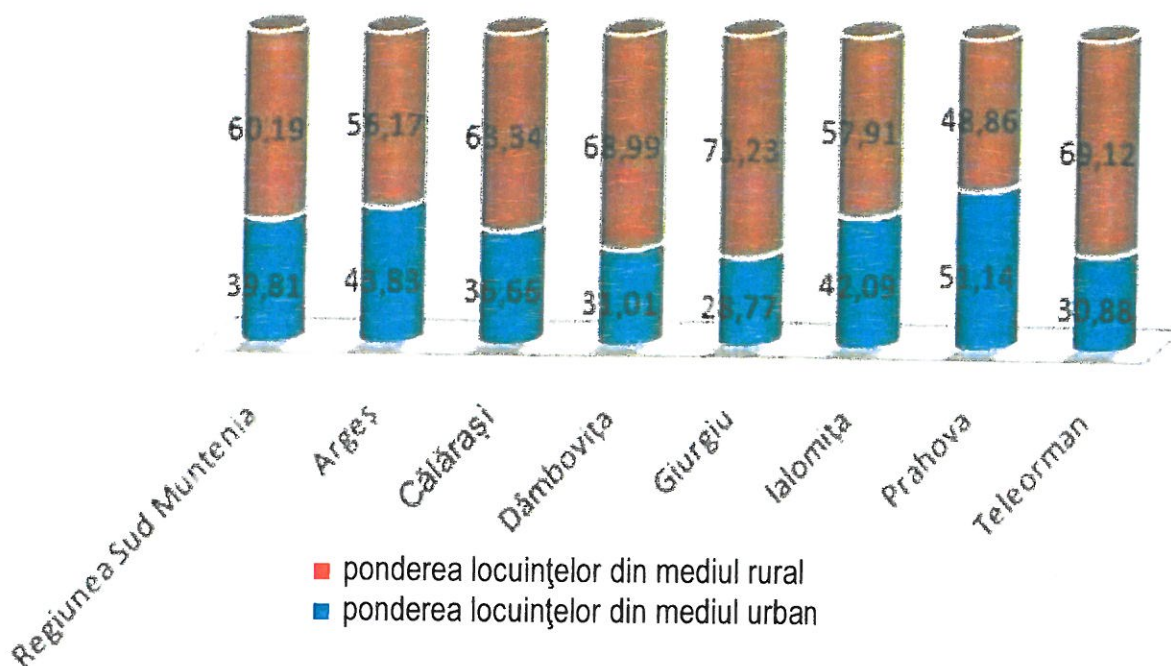
Evoluția fondului de locuințe s-a determinat pe baza datelor obținute la recensământul populației și locuințelor, ținând seama de modificările intervenite în cursul fiecărui an ulterior, respective construcțiile de locuințe noi, inclusiv cele rezultate prin schimbarea unor spații cu altă destinație în locuințe, precum și demolările, respectiv schimbarea din locuințe în spații cu altă destinație.

Medii de rezidență	România, regiuni de dezvoltare și județ	1992	1997	2002	2007	2012	2014	2016	2018	2020
		(număr locuințe)								
Total	România	7.682.359	7.836.860	8.128.914	8.270.549	8.760.923	8.840.595	8.929.167	9.031.317	9.156.311
	Regiunea Sud - Muntenia	1.189.273	1.220.497	1.259.643	1.278.071	1.339.724	1.347.948	1.355.693	1.363.969	1.372.962
	Dâmbovița	182.860	187.544	196.791	201.067	212.604	214.348	215.942	217.855	219.999
Urban	România	4.089.513	4.163.491	4.274.679	4.491.108	4.781.700	4.821.567	4.869.331	4.928.829	5.005.544
	Regiunea Sud - Muntenia	467.946	481.203	491.145	510.449	534.627	536.792	539.436	542.431	545.667
	Dâmbovița	55.649	56.822	59.246	63.042	65.481	65.792	66.059	66.462	66.871

Sursa : Direcția de statistică județeană Dâmbovița și Institutul Național de Statistică - Tempo Online

Fondul de locuințe al regiunii Sud Muntenia era estimat, la sfârșitul anului 2020, la 1.372.962 locuințe, în creștere cu 9% față de sfârșitul anului 2002, în vreme ce pe total județ Dâmbovița, creșterea (la aceeași perioadă) a fost de 3,48%, mai mic decât media creșterii la nivel național (8,25%).

Din numărul total al locuințelor, mai mult de jumătate (60,19%) se aflau în mediul rural, confirmând tipologia predominant rurală a regiunii, singura excepție fiind în județul Prahova, unde ponderea locuințelor din mediul urban era de 51,14%, în vreme ce județul Dâmbovița ocupă antepenultimul loc, cu doar 31,01% pondere a locuințelor din mediul urban, dovadă a puterii economice scăzute a locuitorilor orașelor dâmbovițene.

Ponderea locuințelor după mediul de rezidență în anul 2020

Din fondul locativ existent, locuințele aflate în proprietate majoritar privată reprezentau 98,48%, iar restul de 1,52% se aflau în proprietate majoritar de stat.

6.1.2. Suprafața locuibilă

Adâncind analiza la nivel județean, comparativ cu media regional și națională, în 2013, în ceea ce privește suprafața locuibilă existentă la sfârșitul anului pe forme de proprietate și medii, ponderea localităților cu locuințe proprietate majoritar de stat era depășită doar de județele Dâmbovița, Ialomița și Giurgiu.

Forme de proprietate	Medii de rezidență	România , regiuni de dezvoltare si județ	1992	2002	2007	2012	2013	2016	2018	2020
			(mp arie desfășurată)							
Total	Total	România	259854393	306157684	317833557	410610138	413763802	423174236	430008586	438014624
		Regiunea Sud-Muntenia	38771142	45779787	47339756	60130380	60541937	60913343	61666141	63223676
		Dâmbovița	5890298	7274155	7655357	9672678	9764817	10003953	10177481	10372673
	Urban	România	139428371	160974679	172769062	227105439	228480840	232951219	236411799	240759674
		Regiunea Sud-Muntenia	15885870	18528137	19616600	25285370	25406211	25774678	26034497	26300913
		Dâmbovița	1878152	2228643	2415888	2970505	2984786	3025652	3057640	3088915
Proprietate majoritar de stat	Total	România	22976088	6128795	5524416	3254743	3302248	3550795	3801039	3878059
		Regiunea Sud-Muntenia	2549244	618183	568628	370408	379278	391676	400634	398932
		Dâmbovița	332294	103666	126533	73579	74588	75063	79824	79824
	Urban	România	19194512	4530028	4018225	2587786	2617538	2800902	3037283	3111319
		Regiunea Sud-Muntenia	2214011	421316	402439	309730	316596	327517	336063	334396
		Dâmbovița	297057	79570	102875	61980	61980	61949	65957	65957
Proprietate majoritar privata	Total	România	235798141	300028889	312309141	407355395	410461554	419623441	426207547	434136565
		Regiunea Sud-Muntenia	36152814	45161604	46771128	59759972	60162659	61274465	61018441	62824744
		Dâmbovița	5551043	7170489	7528824	9599099	9690229	9928890	10097657	10292849
	Urban	România	119630212	156444651	168750837	224517653	225863302	230150317	233374516	237648355
		Regiunea Sud-Muntenia	13637567	18106821	19214161	24975640	25089615	25447161	25698434	25966517
		Dâmbovița	1575980	1780784	2149073	2313013	2908525	2963703	22991683	3022958

Sursa : Direcția de statistică județeană Dâmbovița și Institutul Național de Statistică - Tempo Online

Mărima locuințelor, exprimată prin suprafața medie locuibilă ce revine pe o locuință, a crescut diferențiat în cadrul fiecărei unități administrative – teritoriale, ca și a tuturor județelor din regiune.

Astfel, cele mai mari valori ale suprafețelor medii locuibile pe o locuință s-au înregistrat în județele Prahova (40,47 m²) și Dâmbovița (39,1 m²), iar pe ultimul loc s-a situat județul Teleorman (34,61 m²).

La nivelul județului, ca de altfel și la nivelul regiunii, fondul locativ existent la sfârșitul anului 2013 releva îmbunătățirea condițiilor de locuit ale populației, în toate localitățile, diferențiat însă, ca intensitate, de la o localitate la alta și, mai ales, ca nivel de echipare tehnico-edilărită a zonei.

Astfel, la sfârșitul anului 2020, pe o locuință din fondul locativ existent se înregistrau, la nivel de regiune, în medie 2,91 camere/locuință, absolut identic fiind nivelul județului Dâmbovița, ambele situându-se peste media națională de 2,71 camere locuibile/locuință (camera de locuit reprezentând o încăpăre dintr-o locuință, servind pentru locuit, cu o suprafață de cel puțin 4 mp și înălțimea de cel puțin 2m).

6.1.3.Indicatori de evoluție a fondului locativ

În timp, acest indicator (camere locuibile/locuință) a evoluat astfel :

Forme de proprietate	Medii de rezidență	România, regiune de dezvoltare și județ	1992	1997	2002	2012	2014	2016	2018	2020
			(nr. camere)							
Total	Total	România	18922758	19420583	20876121	23724481	24020784	24328729	24664313	25052820
		Reg. Sud-Muntenia	3195069	3298674	3501539	3903061	3939765	3974093	4008385	4044649
		Dâmbovița	476420	493939	539670	616313	624067	631498	639870	649051
	Urban	România	9716263	9936157	10383433	12041952	12173603	126321592	12491653	12698837
		Reg. Sud-Muntenia	1178570	1218448	1267412	1426663	1436628	1447566	1458096	1469211
		Dâmbovița	136882	140813	149062	171197	172545	173824	175296	176761
Proprietate majoritar de stat	Total	România	1702572	872308	380503	175922	186725	189589	199895	203268
		Reg. Sud-Muntenia	193927	87778	40700	20366	20821	21193	21683	21577
		Dâmbovița	29305	18181	6718	3949	4017	4035	4261	4261
	Urban	România	1446269	699238	279637	136873	144169	146402	155904	159146
		Reg. Sud-Muntenia	168640	68716	27389	16515	16827	17155	17626	17521
		Dâmbovița	26794	15845	5146	3285	3285	3283	3474	3474
Proprietate majoritar privată	Total	România	17151589	18479685	20495618	23548559	23834059	24139140	24464418	24849552
		Reg. Sud-Muntenia	2995907	3205698	3460839	3882695	3918944	3952900	3986702	4023072
		Dâmbovița	446610	475283	532952	612364	620050	627463	635609	644790
	Urban	România	8232189	9198267	10103796	11905079	12029434	12175190	12335749	12539691
		Reg. Sud-Muntenia	1007504	1147292	1240023	1410148	1419801	1430411	1440470	1451690
		Dâmbovița	109733	124643	143916	167912	169260	170541	171822	173288

Sursa : Direcția de statistică județeană Dâmbovița și Institutul Național de Statistică - Tempo Online

Ținând seama de suprafața locuibilă disponibilă pe o locuință, apar diferențe în ceea ce privește suprafața medie locuibilă ce revine pe o cameră de locuit, cele mai spațioase camere de locuit regasindu-se în județul Dâmbovița (unde în medie unei camere îi revenea în anul 2020 o suprafață locuibilă de 15,74 m²).

În anul 2020, în județul Dâmbovița au fost date în folosință 1.222 locuințe, dintre care 1.205 din fonduri private, deținând ponderea cea mai mare din total (98,61%), majoritatea fiind construite în mediul rural (83,73%).

Surse de finanțare	Medii de rezidență	România, regiunea de dezvoltare, județ	1992	1997	2002	2007	2012	2013	2016	2018	2020
			(număr)								
Total	Total	România	27538	29921	27722	47299	44016	43587	52206	59713	67816
		Sud-Muntenia	4545	5683	4984	6297	6464	5578	5348	5603	5292
		Dâmbovița	885	1184	1248	1257	1276	1222	1175	1272	1230
	Urban	România	15836	10530	11572	23799	20036	20533	27878	34896	42238
		Sud-Muntenia	1983	1592	1805	2323	2091	1613	1843	1951	1799
		Dâmbovița	414	179	425	185	230	196	198	203	263
	Rural	România	11702	19391	16150	23500	23980	23054	24328	24817	25578
		Sud-Muntenia	2562	4091	3179	3974	4373	3965	3505	3652	3493
		Dâmbovița	471	1005	823	1072	1046	1026	977	1069	967

Din fonduri publice	Total	România	13727	3494	2992	4299	3580	2040	1228	2004	1781
		Sud-Muntenia	1636	359	637	464	342	142	141	114	95
		Dâmbovița	336	66	303	36	:	17	11	12	27
	Urban	România	13255	3360	2849	3594	3358	1744	1082	1990	1706
		Sud-Muntenia	1510	359	595	428	337	114	125	102	68
		Dâmbovița	336	66	294	36	:	:	:	:	:
	Rural	România	472	134	143	705	222	296	146	14	75
		Sud-Muntenia	126	:	42	36	5	28	16	12	27
		Dâmbovița	:	:	9	:	:	17	11	12	27
Din fonduri private	Total	România	13811	26149	24398	43000	40436	41547	50978	57709	66035
		Sud-Muntenia	2909	5310	4300	5833	6122	5436	5207	5489	5197
		Dâmbovița	549	1118	945	1221	1276	1205	1164	1260	1203
	Urban	România	2581	6896	8408	20205	16678	18789	26796	32906	40532
		Sud-Muntenia	473	1219	1166	1895	1754	1499	1718	1849	1731
		Dâmbovița	78	113	131	149	230	196	198	203	263
	Rural	România	11230	19253	15990	22795	23758	22758	24182	24803	25503
		Sud-Muntenia	2436	4091	3134	3938	4368	3937	3489	3640	3466
		Dâmbovița	471	1005	814	1072	1046	1009	966	1057	940

Numărul locuințelor terminate din fonduri publice a fost de numai 27, toate în mediul rural.

Pe ansamblu, fondul de locuințe al județului a crescut cu 8,53% la sfârșitul anului 2020 față de sfârșitul anului 2002, în vreme ce din numărul total al locuințelor, mai mult de jumătate (69,26%) se aflau în mediul rural, confirmând astfel tipologia predominant rurală a regiunii. Din fondul locativ existent, locuințele aflate în proprietate majoritar privată reprezentau 98,48%, iar restul de 1,52% se aflau în proprietate majoritar de stat.

6.2. Educația

6.2.1. Nivelul de instruire al populației

În anul 2020, regiunea Sud Muntenia a ocupat ultimul loc, în ceea ce privește ponderea persoanelor cu nivel superior de educație (10,1%), situându-se mult sub media națională (13,8%), pe locul 4 în ceea ce privește ponderea persoanelor cu nivel mediu de educație (60,5%) și pe locul 3 în ceea ce privește ponderea populației cu nivel scăzut de educație (29,4%), situându-se peste media înregistrată la nivel național de 25,7%.

Niveluri de instruire	România, regiuni si județ	1992	1997	2002	2007	2012	2014	2016	2018
		(persoane)							
Total	România	664.406	595.611	693.168	784.958	526.316	557418	497632	503086
	Reg. Sud-Muntenia	93.717	77.230	95.527	93.200	67.181	67820	59113	59925
	Județ Dâmbovița	14.744	13.139	16.712	15.479	10.881	11402	9937	10037
Învățământ gimnazial (inclusiv special)-clase V-VIII	România	296.157	232.555	307.551	207.798	182.750	186788	171387	176600
	Reg. Sud-Muntenia	44.549	34.018	47.156	32.783	28.052	28235	25909	26406
	Județ Dâmbovița	7.471	5.887	8.258	5.655	4.759	4831	4328	4553
Licee si colegii teoretice	România	51.756	76.265	87.250	91.252	76.107	88720	78697	77815
	Reg. Sud-Muntenia	8.353	11.970	12.913	14.373	10.900	12755	11087	10970
	Județ Dâmbovița	844	2.026	2.223	2.464	1.834	2261	1961	1876
Licee tehnice (total)	România	76.490	53.404	46.044	79.916	:	:	:	:
	Reg. Sud-Muntenia	11.104	6.157	5.438	10.806	:	:	:	:
	Județ Dâmbovița	1.853	1.026	893	1.472	:	:	:	:
Școli de maistri	România	7.376	6.331	2.629	1.339	3.160	3531	2566	2043
	Reg. Sud-Muntenia	1.077	1.073	460	213	316	337	322	234
	Județ Dâmbovița	130	182	28	:	42	46	19	:
Învățământ superior	România	33.366	67.799	103.402	232.885	111.028	133478	121250	124759
	Reg. Sud-Muntenia	938	2.779	7.541	11.893	5.479	6442	5855	5806
	Județ Dâmbovița	:	635	1.912	2.475	1.241	1334	1261	1180

Sursa : Direcția de statistică județeană Dâmbovița și Institutul Național de Statistică - Tempo Online

Totodată, din analizarea tabelului de mai jos se poate observa faptul că, în anul 2017, în general, la nivelul întregului teritoriu național, s-a înregistrat o pondere relativ scăzută a persoanelor cu competențe în utilizarea computerului, mai ales în mediul rural.

Medii de rezidență	Frecvența folosirii computerului/Internetului	2007 (procente)	2009 (procente)	2011 (procente)	2013 (procente)	2014 (procente)	2017 (procente)
Total	Total	100	100	100	100	100	100
	Zilnic sau aproape în fiecare zi	49,1	56	59,4	64,7	60	73,4
	Cel puțin o dată pe săptămână (nu zilnic)	41	37,4	33,9	26,5	28,2	21,2
	Cel puțin o dată pe lună	9	6,2	6,2	:	:	5,4
	Mai rar de o dată pe lună	0,9	0,4	0,5	:	:	:
	Mai puțin de o dată pe săptămână	:	:	:	8,8	11,8	:
Urban	Total	100	100	100	100	100	100
	Zilnic sau aproape în fiecare zi	52,9	61,2	65,3	69,8	66,1	77,5
	Cel puțin o dată pe săptămână (nu zilnic)	39,1	34	29,6	24	24,8	18,6
	Cel puțin o dată pe lună	7,3	4,6	4,9	:	:	3,9
	Mai rar de o dată pe lună	0,7	0,2	0,2	:	:	:
	Mai puțin de o dată pe săptămână	:	:	:	6,2	9,1	:
Rural	Total	100	100	100	100	100	100
	Zilnic sau aproape în fiecare zi	26,1	36,8	41,3	52,3	46,5	65,5
	Cel puțin o dată pe săptămână (nu zilnic)	52,5	49,5	47,3	32,6	35,8	26,1
	Cel puțin o dată pe lună	19,1	12,4	10,2	:	:	8,4
	Mai rar de o dată pe lună	2,3	1,3	1,2	:	:	:
	Mai puțin de o dată pe săptămână	:	:	:	15,1	17,7	:

Sursa : Direcția de statistică județeană Dâmbovița și Institutul Național de Statistică - Tempo Online

6.2.2. Derularea procesului de învățământ

În anul școlar 2018-2019, în județul Dâmbovița, numărul total de elevi în învățământul obligatoriu (cl. I - X) a fost de 73.942, din care în mediul urban – 40.742, în mediul rural – 33.200, 35.766 fiind de sex feminin (48,37%).

Niveluri de instruire	Medii de rezidență	România, regiunea de dezvoltare și județ	1997	2002	2012	2014	2016	2018	2019
			Persoane						
Total	Total	România	4.643.351	4.496.786	3.734.326	3.735.552	3.597.280	3.547.301	3.526.189
		Regiunea Sud-Muntenia	633.036	613.282	499.990	487.097	462.368	446.027	440.023
		Județ Dâmbovița	107.892	106.066	83.703	81.123	76.484	74.621	73.942
	Urban	România	3.180.618	3.028.701	2.564.030	2.617.248	2.545.797	2.553.118	2.559.498
		Regiunea Sud-Muntenia	361.152	349.221	286.278	283.181	270.358	265.254	264.074
		Județ Dâmbovița	54.276	54.167	42.920	42.408	40.324	40.482	40.742
	Rural	România	1.462.733	1.468.085	1.170.296	1.118.304	1.051.483	994.183	966.691
		Regiunea Sud-Muntenia	271.884	264.061	213.712	203.916	192.010	180.773	175.949
		Județ Dâmbovița	53.616	51.899	40.783	38.715	36.160	34.139	33.200

Invățământ preșcolar	Total	România	623.553	629.703	581.144	559.565	521.196	525.411	526.216
		Regiunea Sud-Muntenia	86.990	86.068	80.876	77.102	71.510	70.327	70.671
		Județ Dâmbovița	13.389	13.762	13.199	12.653	11.697	11.540	11.746
	Urban	România	311.605	299.936	324.288	315.174	292.953	304.483	307.018
		Regiunea Sud-Muntenia	32.625	31.775	35.272	33.438	31.428	31.882	32.338
		Județ Dâmbovița	4.131	4.248	4.773	4.468	4.150	4.438	4.600
	Rural	România	311.948	329.767	256.856	244.391	228.243	220.928	219.198
		Regiunea Sud-Muntenia	54.365	54.293	45.604	43.664	40.082	38.445	38.333
		Județ Dâmbovița	9.258	9.514	8.426	8.185	7.547	7.102	7.146
Invățământ primar și gimnazial	Total	România	2.559.766	2.198.312	1.744.192	1.714.684	1.678.153	1.637.056	1.605.996
		Regiunea Sud-Muntenia	382.032	335.859	263.670	258.479	250.330	240.000	233.671
		Județ Dâmbovița	65.444	57.752	44.359	42.818	41.266	39.596	38.508
	Urban	România	1498620	1154156	903.261	906.522	916.015	922.172	916.085
		Regiunea Sud-Muntenia	180487	141277	107.279	107.569	106.750	105.756	104.347
		Județ Dâmbovița	24.257	18717	14.100	13.904	14.095	14.246	14.226
	Rural	România	1061146	1044156	840.931	808.162	762.138	714.884	689.911
		Regiunea Sud-Muntenia	201545	194582	156.391	150.910	143.580	134.244	129.324
		Județ Dâmbovița	41.187	39035	30.259	28.914	27.171	25.350	24.282
Invățământ liceal	Total	România	765903	740404	831.810	727.072	650.832	629.755	618.275
		Regiunea Sud-Muntenia	108155	103221	120.447	104.981	94.104	89.394	87.141
		Județ Dâmbovița	17.991	16956	18.972	16.815	14.975	14.648	14.116
	Urban	România	714034	691195	764.553	673.324	606.611	588.896	579.348
		Regiunea Sud-Muntenia	99215	95845	109.517	97.175	87.727	83.270	81.171
		Județ Dâmbovița	16.405	15526	17.041	15.473	13.872	13.396	13.030
	Rural	România	51869	49209	67.257	53.748	44.221	40.859	38.927
		Regiunea Sud-Muntenia	8940	7376	10.930	7.806	6.377	6.124	5.970
		Județ Dâmbovița	1.586	1430	1.931	1.342	1.103	1.252	1.086
Invățământ profesional	Total	România	247239	270215	19.734	50.788	84.390	90.451	100.775
		Regiunea Sud-Muntenia	32424	38730	2.647	6.244	9.836	10.881	12.535
		Județ Dâmbovița	5.559	6489	314	878	1.570	1.808	2.245

Învățământ superior	Urban	România	212120	227151	16.656	42.043	70.966	76.477	85.826
		Regiunea Sud-Muntenia	26260	31246	2.116	5.089	8.240	9.287	10.742
		Județ Dâmbovița	4.217	4722	247	675	1.289	1.456	1.759
	Rural	România	35119	43064	3.078	8.745	13.424	13.974	14.949
		Regiunea Sud-Muntenia	6164	7484	531	1.155	1.596	1.594	1.793
		Județ Dâmbovița	1.342	1767	67	203	281	352	486
	Total	România	360590	596297	464.592	411.229	405.638	402.696	407.373
		Regiunea Sud-Muntenia	12483	40282	22.361	18.862	16.812	14.988	14.845
		Județ Dâmbovița	3.501	9823	5.405	3.906	3.533	3.298	3.465
	Urban	România	360590	596205	464.397	411.070	405.467	402.515	407.197
		Regiunea Sud-Muntenia	12483	40190	22.300	18.862	16.812	14.988	14.845
		Județ Dâmbovița	3.501	9731	5.344	3.906	3.533	3.298	3.465
	Rural	România	:	92	195	159	171	181	176
		Regiunea Sud-Muntenia	:	92	61	:	:	:	:
		Județ Dâmbovița	:	92	61	:	:	:	:

Sursa : Direcția de statistică județeană Dâmbovița și Institutul Național de Statistică - Tempo Online

În perioada analizată 1997-2019, județul Dâmbovița, (ca de altfel și în regiunea Sud Muntenia) s-a încadrat în tendința de scădere a populației școlare înregistrată la nivel național. Astfel, atât la nivel național, cât și la nivel regional și județean, principalii factori care au condus la scăderea semnificativă a populației școlare au fost scăderea natalității, migrația populației, abandonul școlar și scăderea nivelului de trai cauzată de criza economică.

La nivel regional, se constată faptul că scăderea populației școlare nu se pliază pe evoluția populației județelor și localităților în sine.

Astfel, în perioada analizată, cea mai semnificativă scădere a populației școlare s-a înregistrat în mediul rural, în special în partea de sud a județului, deși aceasta nu este cea mai dens populată zonă a județului. În anul 2019, cele mai ridicate valori ale populației școlare s-au înregistrat în învățământul primar și gimnazial (38.508 elevi), urmate de cele din învățământul liceal (14.116 elevi) și preșcolar (11.746 copii). Tendința generală a fost de scădere continuă, aproape la nivelul fiecărei trepte de școlarizare, cea mai evidentă fiind în rândul studenților (de la 9.823 cursanți în anul 2002, la 3.465 studenți în 2019).

În anul școlar 2017/2018, situația abandonului școlar în județul Dâmbovița, pe forme de învățământ a fost următoarea: 1,1% în învățământul primar și 1,4% în învățământul gimnazial, (mult sub mediile naționale și regionale), 2,3% în învățământul liceal, și 6,9% în învățământul postliceal și de maștri (peste media națională).

Niveluri de instruire	România, regiunea de dezvoltare și județul	2011	2012	2014	2016	2018
		(procente - %)				
Învățământ primar și gimnazial	România	1,8	1,8	2	1,6	1,6
	Reg. Sud – Muntenia	1,6	1,8	2	1,7	1,5
	Județ Dâmbovița	1,6	1,2	1,6	1	1,1
Învățământ primar	România	1,6	1,6	1,8	1,5	1,6
	Reg. Sud – Muntenia	1,4	1,6	1,8	1,5	1,6
	Județ Dâmbovița	1,4	1,1	1,4	0,8	1,1

Învățământ gimnazial	România	2	1,9	2,1	1,8	1,7
	Reg.Sud – Muntenia	1,8	2	2,1	1,8	1,4
	Județ Dâmbovița	1,7	1,4	1,9	1,3	1,2
Învățământ secundar ciclul 2 (liceal și profesional)	România	:	4,2	3,5	2,6	2,6
	Reg. Sud – Muntenia	:	3,2	2,7	2,1	2,3
	Județ Dâmbovița	:	2,5	2,8	0,9	2,2
Învățământ liceal	România	3,2	:	:	:	:
	Reg. Sud – Muntenia	2,4	:	:	:	:
	Județ Dâmbovița	2,3	:	:	:	:
Învățământ profesional	România	19,8	:	:	:	:
	Reg. Sud – Muntenia	20,6	:	:	:	:
	Județ Dâmbovița	28,4	:	:	:	:
Învățământ postliceal	România	6,3	6,1	10,7	10	9,7
	Reg. Sud – Muntenia	5,8	6,6	8,9	9,1	5,8
	Județ Dâmbovița	4,4	6,9	13	12,6	12

Sursa : Direcția de statistică județeană Dâmbovița și Institutul Național de Statistică - Tempo Online

Universitatea „Valahia” din Târgoviște are în structura sa actuală 8 facultăți (licență - 3 sau 4 ani), 31 de specializări universitare, studii de masterat și doctorat, pregătirea și perfecționarea personalului didactic și învățământul deschis la distanță. În prezent, la toate formele de învățământ, studiază aproximativ 10.000 de studenți sub îndrumarea competentă a peste 400 de cadre didactice, organizate în departamente academice.

Forma învățământ superior	România, regiunea de dezvoltare si județul	1992	2002	2012	2017	2019
		(persoane)	(persoane)	(persoane)	(persoane)	(persoane)
Total	România	33.366	103.402	111.028	367336	365898
	Regiunea Sud – Muntenia	938	7.541	5.479	14182	13164
	Județ Dâmbovița	:	1.912	1.241	3166	3143
Învățământ de zi	România	21.565	90.042	93.223	367336	365898
	Regiunea Sud – Muntenia	409	7.139	4.885	14182	13164
	Județ Dâmbovița	:	1.817	1.173	3166	3143
Învățământ seral	România	9.099	637	123	85	123
	Regiunea Sud – Muntenia	529	82	:	18	:
	Județ Dâmbovița	:	42	:	:	:

Sursa : Direcția de statistică județeană Dâmbovița și Institutul Național de Statistică - Tempo Online

În ceea ce privește elevii cu cerințe educaționale speciale, la nivelul județului Dâmbovița au fost înregistrați ca fiind înscriși în diverse forme de învățământ un total de 796 copii și elevi, din care la grădinițe sunt 31 copii, la învățământul primar 181, iar la învățământul gimnazial un număr de 359 elevi.

Pe lângă copii și elevii încadrați în unitățile de învățământ de masă există un număr de copii și elevi care urmează forme alternative de învățământ, în general la domiciliul copiilor, care se desfășoară mai ales prin profesori specializați itineranți.

În județul Dâmbovița, numărul cadrelor didactice încadrate pe posturi sau catedre din unitățile de învățământ de stat a fost 4.927 în 2019, cu puțin mai mic față de anii precedenți, din care un procent de 49,81% în mediul urban.

Personalul didactic reprezintă persoanele fizice care sunt angajate în sistemul public sau privat de învățământ preșcolar, primar, gimnazial, liceal, postliceal, profesional sau universitar și predau în cadrul procesului educațional și de instruire (cu normă întreagă sau cu normă parțială).

În evoluție, personalul didactic pe medii de rezidență și niveluri de instruire a evoluat astfel :

Niveluri de instruire	Medii de rezidență	România, regiunea de dezvoltare și județul	1997 (persoane)	2002 (persoane)	2012 (persoane)	2014 (persoane)	2016 (persoane)	2018 (persoane)	2019 (persoane)
Total	Total	România	309.306	286.670	245.174	244.551	235.806	234.647	234.848
		Reg. Sud – Muntenia	40.448	37.562	32.319	31.599	30.258	29.335	29.123
		Județ Dâmbovița	6.931	6.787	5.613	5.621	5.333	4.933	4.927
	Urban	România	206.966	186.768	162.548	161.819	157.788	159.104	160.024
		Reg. Sud – Muntenia	22.374	19.887	17.530	16.881	16.402	16.146	16.154
		Județ Dâmbovița	3.435	3.234	2.733	2.752	2.641	2.503	2.547
	Rural	România	102.340	99.902	82.626	82.732	78.018	75.543	74.824
		Reg. Sud – Muntenia	18.074	17.675	14.789	14.718	13.856	13.189	12.969
		Județ Dâmbovița	3.496	3.553	2.880	2.869	2.692	2.430	2.380
Invățământ preșcolar	Total	România	36.648	34.307	35.071	35.094	34.322	34.590	34.897
		Reg. Sud – Muntenia	4.846	4.634	4.486	4.385	4.330	4.279	4.292
		Județ Dâmbovița	726	731	770	736	713	702	707
	Urban	România	21.685	18.682	21.114	21.682	21.412	22.011	22.356
		Reg. Sud – Muntenia	2.205	1.988	2.138	2.114	2.136	2.153	2.178
		Județ Dâmbovița	279	278	330	315	308	310	317
	Rural	România	14.963	15.625	13.957	13.412	12.910	12.579	12.541
		Reg. Sud – Muntenia	2.641	2.646	2.348	2.271	2.194	2.126	2.114
		Județ Dâmbovița	447	453	440	421	405	392	390
Invățământ primar și gimnazial (inclusiv învățământ special)	Total	România	173.517	154.197	123.640	123.144	116.713	115.440	115.761
		Reg. Sud – Muntenia	24.923	22.822	18.646	18.313	17.438	16.698	16.576
		Județ Dâmbovița	4.322	4.310	3.296	3.260	3.093	2.794	2.740
	Urban	România	91.875	75.224	59.524	58.393	56.128	56.976	57.859
		Reg. Sud – Muntenia	10.569	8.644	6.985	6.573	6.407	6.231	6.337
		Județ Dâmbovița	1.525	1.376	983	914	907	846	874
	Rural	România	81.642	78.973	64.116	64.751	60.585	58.464	57.902
		Reg. Sud – Muntenia	14.354	14.178	11.661	11.740	11.031	10.467	10.239
		Județ Dâmbovița	2.797	2.934	2.313	2.346	2.186	1.948	1.866
Invățământ liceal	Total	România	63.669	60.988	57.080	55.913	54.942	53.835	53.464
		Reg. Sud – Muntenia	8.639	8.102	7.741	7.417	7.119	6.986	6.890
		Județ Dâmbovița	1.436	1.395	1.221	1.267	1.191	1.106	1.149
	Urban	România	59.271	57.083	52.603	51.471	50.713	49.809	49.566
		Reg. Sud – Muntenia	7.934	7.419	6.965	6.725	6.523	6.427	6.317
		Județ Dâmbovița	1.296	1.252	1.094	1.165	1.090	1.016	1.025
	Rural	România	4.398	3.905	4.477	4.442	4.229	4.026	3.898
		Reg. Sud – Muntenia	705	683	776	692	596	559	573
		Județ Dâmbovița	140	143	127	102	101	90	124
Invățământ superior	Total	România	24.427	29.619	27.555	27.772	26.618	26.384	26.429
		Reg. Sud – Muntenia	841	1.154	1.094	1.056	974	921	900
		Județ Dâmbovița	330	319	301	298	283	273	269
	Urban	România	24427	29619	27538	27.752 2	26.602	26.369	26.414
		Reg. Sud – Muntenia	841	1154	1094	1056	974	921	900
		Județ Dâmbovița	330	319	301	298	283	273	269
	Rural	România	:	:	17	20	16	15	15

Sursa : Direcția de statistică județeană Dâmbovița și Institutul Național de Statistică - Tempo Online

6.2.3. Infrastructura de învățământ

La nivelul județului Dâmbovița și a regiunii Sud Muntenia, infrastructura de învățământ este bine dezvoltată, în Dâmbovița 41,03% din unitățile de învățământ fiind localizate în mediul urban și 58,97% în mediul rural.

În evoluție, numărul acestora se prezintă astfel :

Niveluri de instruire	Medii de rezidență	România, regiunea de dezvoltare și județul	Ani							
			1997	2002	2007	2012	2014	2016	2018	2019
			(număr unități de învățământ)							
Total	Total	România	29.084	23.679	8.230	7.069	7.127	7.010	7.020	7.001
		Reg. Sud Muntenia	4.419	3.874	1.273	1.023	1.040	1.034	1.016	1.013
		Județ Dâmbovița	783	713	200	160	161	157	154	156
	Urban	România	8.470	6.295	4.476	3.880	3.917	3.870	3.894	3.884
		Reg. Sud Muntenia	1.033	798	534	462	471	470	461	456
		Județ Dâmbovița	147	110	72	68	67	66	64	64
	Rural	România	20.614	17.384	3.754	3.189	3.210	3.140	3.126	3.117
		Reg. Sud Muntenia	3.386	3.076	739	561	569	564	555	557
		Județ Dâmbovița	636	603	128	92	94	91	90	92
Învățământ preșcolar	Total	România	12.368	9.547	1.731	1.222	1.205	1.138	1.171	1.175
		Reg. Sud Muntenia	1.965	1.758	224	124	127	130	125	122
		Județ Dâmbovița	338	329	20	19	18	19	18	18
	Urban	România	3.335	2.813	1.521	1.131	1.111	1.068	1.097	1.098
		Reg. Sud Muntenia	395	359	160	115	119	121	119	116
		Județ Dâmbovița	47	45	19	18	17	17	16	16
	Rural	România	9.033	6.734	210	91	94	70	74	77
		Reg. Sud Muntenia	1570	1399	64	9	8	9	6	6
		Județ Dâmbovița	291	284	1	1	1	2	2	2
Învățământ primar și gimnazial (inclusiv învățământ special)	Total	România	13.847	12.456	4.737	4.024	4.050	4.012	4.003	3.994
		Reg. Sud Muntenia	2.089	1.909	844	670	678	674	669	672
		Județ Dâmbovița	381	351	149	107	109	104	102	104
	Urban	România	2.600	2.041	1.452	1.202	1.215	1.217	1.219	1.218
		Reg. Sud Muntenia	335	267	196	161	160	161	160	160
		Județ Dâmbovița	48	40	27	21	21	20	20	20
	Rural	România	11.247	10.415	3.285	2.822	2.835	2.795	2.784	2.776
		Reg. Sud Muntenia	1.754	1.642	648	509	518	513	509	512
		Județ Dâmbovița	333	311	122	86	88	84	82	84
Învățământ liceal	Total	România	1.309	1.388	1.426	1.606	1.576	1.534	1.482	1.468
		Reg. Sud Muntenia	172	176	180	209	202	195	185	182
		Județ Dâmbovița	30	30	30	32	30	30	30	30
	Urban	România	1.121	1.180	1.257	1.335	1.313	1.289	1.266	1.258
		Reg. Sud Muntenia	143	147	154	166	163	159	153	151
		Județ Dâmbovița	24	24	25	27	25	25	24	24
	Rural	România	188	208	169	271	263	245	216	210
		Reg. Sud Muntenia	29	29	26	43	39	36	32	31
		Județ Dâmbovița	6	6	5	5	5	5	6	6

Sursa : Direcția de statistică județeană Dâmbovița și Institutul Național de Statistică - Tempo Online

În perioada 2002-2019, datorită comasării și/sau închiderii unor unități școlare, în special școli primare și generale în mediul rural, numărul unităților școlare din județ a scăzut cu 553, sporindu-se dotarea cu mijloace auto care să asigure transportul elevilor la și de la noile obiective.

Populația școlară a județului Dâmbovița, reprezentând totalitatea copiilor, elevilor și studenților cuprinși în procesul de instruire și educare, indiferent de formele de învățământ pe care le frecventează (zi, seară, frecvență redusă, deschis, la distanță) și de vârstă, a avut o evoluție permanent descendentă, corespunzător și evoluției negative a indicatorului de spor natural, dar și migrației populației către marile orașe și, mai ales, migrației externe în căutarea unui loc de muncă a părinților potențialilor copii, elevi și studenți.

Din punct de vedere a evoluției pe niveluri de instruire, se observă o ușoară scădere a efectivelor la nivelul învățământului preșcolar, primar și gimnazial (o medie în 2019 de 14,63% față de 2012), evidentă mai ales în mediul rural, dar o reducere mult mai severă la nivelul liceenilor (-34,40%) și a studenților (-5,71%) pentru aceeași perioadă.

Comparativ cu rezultatele anchetelor statistice la nivel național și ale regiunii Sud – Muntenia, indicatorii județului se situează la niveluri mai optimiste, ceea ce dă o speranță de redresare, odată cu îmbunătățirea condițiilor economice ale populației :

Niveluri de instruire	Medii de rezidență	România, regiunea de dezvoltare și județul	1997	2002	2012	2014	2016	2018	2019
			(persoane)						
Total	Total	România	4.643.351	4.496.786	3.734.326	3.735.552	3.597.280	3.547.301	3.526.189
		Reg. Sud – Muntenia	633.036	613.282	499.990	487.097	462.368	446.027	440.023
		Județ Dâmbovița	107.892	106.066	83.703	81.123	76.484	74.621	73.942
	Urban	România	3.180.618	3.028.701	2.564.030	2.617.248	2.545.797	2.553.118	2.559.498
		Reg. Sud – Muntenia	361.152	349.221	286.278	283.181	270.358	265.254	264.074
		Județ Dâmbovița	54.276	54.167	42.920	42.408	40.324	40.482	40.742
	Rural	România	1.462.733	1.468.085	1.170.296	1.118.304	1.051.483	994.183	966.691
		Reg. Sud – Muntenia	271.884	264.061	213.712	203.916	192.010	180.773	175.949
		Județ Dâmbovița	53.616	51.899	40.783	38.715	36.160	34.139	33.200
Învățământ preșcolar	Total	România	623.553	629.703	581.144	559.565	521.196	525.411	526.216
		Reg. Sud – Muntenia	86.990	86.068	80.876	77.102	71.510	70.327	70.671
		Județ Dâmbovița	13.389	13.762	13.199	12.653	11.697	11.540	11.746
	Urban	România	311.605	299.936	324.288	315.174	292.953	304.483	307.018
		Reg. Sud – Muntenia	32.625	31.775	35.272	33.438	31.428	31.882	32.338
		Județ Dâmbovița	4.131	4.248	4.773	4.468	4.150	4.438	4.600
	Rural	România	311.948	329.767	256.856	244.391	228.243	220.928	219.198
		Reg. Sud – Muntenia	54.365	54.293	45.604	43.664	40.082	38.445	38.333
		Județ Dâmbovița	9.258	9.514	8.426	8.185	7.547	7.102	7.146
Învățământ primar și gimnazial (inclusiv învățământul special)	Total	România	2.559.766	2.198.312	1.744.192	1.732.305	1.695.461	1.653.688	1.622.641
		Reg. Sud – Muntenia	382.032	335.859	263.670	260.035	251.980	241.602	235.283
		Județ Dâmbovița	65.444	57.752	44.359	43.019	41.480	39.788	38.698
	Urban	România	1.498.620	1.154.156	903.261	923.185	932.402	938.024	931.959
		Reg. Sud – Muntenia	180.487	141.277	107.279	109.011	108.279	107.260	105.847
		Județ Dâmbovița	24.257	18.717	14.100	14.105	14.309	14.438	14.416
	Rural	România	1.061.146	1.044.156	840.931	809.120	763.059	715.664	690.682
		Reg. Sud – Muntenia	201.545	194.582	156.391	151.024	143.701	134.342	129.436
		Județ Dâmbovița	41.187	39.035	30.259	28.914	27.171	25.350	24.282

Învățământ liceal	Total	România	765.903	740.404	831.810	727.072	650.832	629.755	618.275
		Reg. Sud – Muntenia	108.155	103.221	120.447	104.981	94.104	89.394	87.141
		Județ Dâmbovița	17.991	16.956	18.972	16.815	14.975	14.648	14.116
	Urban	România	714.034	691.195	764.553	673.324	606.611	588.896	579.348
		Reg. Sud – Muntenia	99.215	95.845	109.517	97.175	87.727	83.270	81.171
		Județ Dâmbovița	16.405	15.526	17.041	15.473	13.872	13.396	13.030
	Rural	România	51.869	49.209	67.257	53.748	44.221	40.859	38.927
		Reg. Sud – Muntenia	8.940	7.376	10.930	7.806	6.377	6.124	5.970
		Județ Dâmbovița	1.566	1.430	1.931	1.342	1.103	1.252	1.086
Învățământ superior	Total	România	360.590	596.297	464.592	541.653	531.586	533.749	543.299
		Reg. Sud – Muntenia	12.483	40.282	22.361	24.540	22.372	20.650	20.643
		Județ Dâmbovița	3.501	9.823	5.405	5.439	4.931	4.877	5.113
	Urban	România	360.590	596.205	464.397	541.494	531.415	533.568	543.123
		Reg. Sud – Muntenia	12.483	40.190	22.300	24.540	22.372	20.650	20.643
		Județ Dâmbovița	3.501	9.731	5.344	5.439	4.931	4.877	5.113
	Rural	România	:	92	195	159	171	181	176
		Reg. Sud – Muntenia	:	92	61	:	:	:	:
		Județ Dâmbovița	:	92	61	:	:	:	:

Sursa : Direcția de statistică județeană Dâmbovița și Institutul Național de Statistică - Tempo Online

Numărul elevilor care au promovat examenul de bacalaureat (cei care au promovat ultimul an de studiu al unui liceu și care au luat examenul de bacalaureat) a evoluat pozitiv în județul Dâmbovița, diferit față de nivelul general, atât cel național, cât și cel regional :

Sexe	România, regiunea de dezvoltare și Județul Dâmbovița	2010	2012	2014	2016	2018
		(persoane)				
Total	România	110.412	101.655	118.313	100.774	98.710
	Regiunea Sud – Muntenia	14.710	14.498	17.073	14.436	13.874
	Județ Dâmbovița	2.203	2.299	2.788	2.228	2.030
Feminin	România	64.346	59.563	68.018	57.334	56.014
	Regiunea Sud – Muntenia	8.638	8.631	9.735	8.102	7.875
	Județ Dâmbovița	1.291	1.352	1.632	1.283	1.214

Sursa : Direcția de statistică județeană Dâmbovița și Institutul Național de Statistică - Tempo Online

Rata abandonului școlar, reprezentând diferența între numărul elevilor înscriși la începutul anului școlar și cel aflat în evidență la sfârșitul aceluiași an școlar, exprimată ca raport procentual față de numărul elevilor înscriși la începutul anului școlar, arată tot o situație pozitivă a județului Dâmbovița, cu indicatori superiori față de situația la nivelul țării și al regiunii de dezvoltare :

Niveluri de instruire	România, regiunea de dezvoltare și județul Dâmbovița	2010	2012	2014	2016	2018
		(persoane)				
Învățământ primar	România	1,6	1,1	1,8	1,5	1,6
	Regiunea Sud – Muntenia	1,4	0,9	1,8	1,5	1,6
	Județ Dâmbovița	1,4	1,1	1,4	0,8	1,1
Învățământ gimnazial	România	2	1,7	2,1	1,8	1,7
	Regiunea Sud – Muntenia	1,8	1,8	2,1	1,8	1,4
	Județ Dâmbovița	1,7	2,1	1,9	1,3	1,2
Învățământ secundar (liceal și profesional)	România	:	2,9	3,5	2,6	2,6
	Regiunea Sud – Muntenia	:	2,6	2,7	2,1	2,3
	Județ Dâmbovița	:	1,7	2,8	0,9	2,2
Învățământ liceal	România	3,2	:	:	:	:
	Regiunea Sud – Muntenia	2,4	:	:	:	:
	Județ Dâmbovița	2,3	:	:	:	:
Învățământ profesional	România	19,8	:	:	:	:
	Regiunea Sud – Muntenia	20,6	:	:	:	:
	Județ Dâmbovița	28,4	:	:	:	:
Învățământ postliceal	România	6,3	8,9	10,7	10	9,7
	Regiunea Sud – Muntenia	5,8	7,9	8,9	9,1	5,8
	Județ Dâmbovița	4,4	7,9	13	12,6	12

Sursa : Direcția de statistică județeană Dâmbovița și Institutul Național de Statistică - Tempo Online

Numărul facultăților pe forme de proprietate, în evoluție la nivel național, regional și local, se prezintă astfel:

Forme de proprietate	România, regiunea de dezvoltare și județul	1992	1997	2002	2007	2012	2014	2016	2018	2019
		(număr)								
Total facultăți	România	261	516	742	631	596	583	560	545	546
	Regiunea Sud – Muntenia	11	18	46	36	38	38	31	30	30
	Județ Dâmbovița	2	7	13	10	9	9	9	10	10
Proprietate publică	România	261	342	489	432	405	403	405	406	407
	Regiunea Sud – Muntenia	11	16	39	31	28	29	24	25	25
	Județ Dâmbovița	2	7	13	10	9	9	9	10	10
Proprietate privată	România	:	174	253	199	191	180	155	139	139
	Regiunea Sud – Muntenia	:	2	7	5	10	9	7	5	5
	Județ Dâmbovița	:	:	:	:	:	:	:	:	:

Sursa : Direcția de statistică județeană Dâmbovița și Institutul Național de Statistică - Tempo Online

Pe lângă activitatea didactică și de cercetare științifică, Universitatea Valahia din Târgoviște cuprinde în structura sa și centre de formare continuă în concordanță cu cerințele mediului social-economic al zonei.

Cele zece facultăți au domenii de activitate ce cuprind atât sfera economică, de administrație, științe juridice și ingineresti, cât și teologie, științe umaniste și muzică :

- Facultatea de Științe Economice
- Facultatea de Inginerie Electrică, Electronică și Tehnologia Informației
- Facultatea de Științe și Arte
- Facultatea de Ingineria Materialelor și Mecanică

- Facultatea de Teologie Ortodoxă și Științele Educației
- Facultatea de Științe și Inginerie Alexandria
- Facultatea de Științe Umaniste
- Facultatea de Drept și Științe Administrative
- Facultatea de Științe Politice, Litere și Comunicare
- Facultatea de Ingineria Mediului și Știința Alimentelor

6.3. Sănătatea

6.3.1. Asistența medicală

Asistența medicală primară s-a realizat în anul 2020 prin intermediul a 1.077 unități de asistență sanitară, din care 62 % în mediul urban și 38 % în mediul rural, organizate în diverse forme, funcție și de evoluția regimului proprietății, a legislației în domeniu, precum și a modernizării permanente a sistemului, dar și a fiecărei componente în parte, evoluția tipologiei de unități sanitare ilustrând aceste modificări :

Categorii de unități sanitare existente în județul Dâmbovița	1992	1997	2002	2007	2012	2014	2016	2018	2020
	(număr)								
Spitale	10	8	9	7	4	4	4	4	4
Ambulatorii de specialitate	:	:	:	:	2	2	1	1	1
Ambulatorii integrate spitalului	:	:	7	6	4	4	4	4	4
Policlinici	:	9	5	12	:	:	:	:	:
Dispensare medicale	139	140	15	5	5	5	5	5	5
Centre de sănătate	:	3	2	1	:	:	:	:	:
Centre de sănătate mintală	:	:	:	:	1	1	1	1	1
Sanatorii TBC	1	1	1	1	:	:	:	:	:
Sanatorii balneare	:	:	:	1	:	:	:	:	:
Unități medico-sociale	:	:	:	2	3	3	3	3	3
Centre medicale de specialitate	:	:	:	:	16	19	20	19	22
Cabinete medicale de medicină generală	:	49	71	16	19	20	15	14	12
Cabinete medicale școlare	:	:	11	11	13	13	43	48	48
Cabinet medical studențesc	:	:	:	1	1	1	1	1	1
Cabinete medicale de familie	:	:	252	250	241	246	273	266	253
Societate medicală civilă	:	:	:	:	1	1	1	1	1
Cabinete stomatologice	:	50	167	202	209	224	226	268	297
Cabinet stomatologic școlar	:	:	:	11	11	11	12	12	12
Societate stomatologică civilă medicală	:	:	:	3	2	3	3	3	3
Cabinete medicale de specialitate	:	:	:	153	120	108	116	125	133
Societate civilă medicală de specialitate	:	:	:	7	6	5	5	5	5
Farmacii	:	123	87	120	116	161	167	168	178
Puncte farmaceutice	:	34	42	34	30	56	55	58	49
Laboratoare medicale	:	2	3	44	83	78	75	82	73
Laboratoare de tehnică dentară	:	19	25	41	48	54	52	51	58
Centre de transfuzie	:	:	:	1	1	1	1	1	1
Alte tipuri de cabinete medicale	:	:	:	10	28	22	21	23	22

Sursa : Direcția de statistică județeană Dâmbovița și Institutul Național de Statistică - Tempo Online

Asistența ambulatorie de specialitate aparținând domeniului public se realizează, în principal, prin 4 spitale, având 4 ambulatorii integrate spitalului și un ambulatoriu de specialitate, centre medicale private 22, 12 cabinete de medicină generală private, 5 dispensare medicale publice și 253 cabine de medicină de familie.

Problema majoră constatată la acest nivel o reprezintă deficitul de specialiști în mediul rural și în spitalele mici, deficit care determină scăderea utilizării ambulatoriilor din mediul rural sau ambulatoriilor spitalelor mici și suprasolicitarea cabinetelor de specialitate ale Spitalului Județean.

Asistența de urgență prespitalicească se realizează printr-un serviciu județean de Ambulanță și 7 puncte de lucru (substații), respectiv :

- Substația de Ambulanță Bilciurești ;
- Substația de Ambulanță Fieni ;
- Substația de Ambulanță Găești ;
- Substația de Ambulanță Moreni ;
- Substația de Ambulanță Răcari ;
- Substația de Ambulanță Titu ;
- Substația de Ambulanță Voinești.

La aceasta se adaugă Serviciul Mobil de Urgență Reanimare și Descarcerare (SMURD) Dâmbovița, care a fost operaționalizat începând cu data de 05.06.2009 și funcționează în cadrul ISU "Basarab I" Dâmbovița, colaborând în desfășurarea acțiunilor de intervenție cu Unitatea de Primiri Urgențe (UPU) din cadrul Spitalului Județean de Urgență Târgoviște și Serviciul de Ambulanță Județean Dâmbovița.

Dotarea centrelor de permanență este deficitară, atât ca aparatură, cât și ca medicamente și materiale sanitare, majoritatea spațiilor în care acestea funcționează necesitând reabilitare și întreținere curentă și permanentă.

Asistența stomatologică se realizează prin 297 cabinete stomatologice, comodate și private, doar un cabinet rămânând în proprietate publică, din care peste 75 % sunt amplasate în mediul urban. Dotarea cu echipamente și materiale este în general mai bună în cabinetele private.

Asistența medicală a colectivităților de preșcolari și elevi este deficitară, ca urmare a numărului mic de medici școlari. În mediul urban sunt organizate 48 cabinete medicale școlare și unul studentesc, iar în mediul rural asistența școlarului este teoretic asigurată de medicul de familie, dar practic, cu excepția vaccinărilor și, uneori, a triajului epidemiologic, nu se desfășoară nici o altă activitate.

În ceea ce privește numărul de medici la 1000 de locuitori, regiunea Sud Muntenia ocupă ultimul loc la nivel național cu 1,82 medici/1000 locuitori. La nivel județean, media regiunii este depășită doar de județele Argeș (2,11 medici la 1000 de locuitori) și Prahova (1,93 medici/1000 locuitori, județul Dâmbovița (cu o medie de 1,52 medici/1000 de locuitori), situându-se și în urma județului Teleorman (1,63 medici la 1000 de locuitori).

Situația personalului medical într-o evoluție care ilustrează procesul de trecere de la stat către privat a unei mari părți din responsabilitatea asigurării serviciilor de sănătate publică arată astfel :

Categoriile de cadre medico-sanitare	Forme de proprietate	1992	2002	2007	2012	2014	2016	2018	2019
		(persoane)							
Medici	Publică	712	638	592	347	321	306	305	318
	Privată	:	36	61	273	277	285	269	267
din care: Medici de familie	Publică	:	:	232	2	2	1	1	3
	Privată	:	:	15	241	237	236	224	220
Stomatologi	Publică	:	120	120	15	16	17	17	17
	Privată	:	48	70	180	187	200	205	215
Farmaciști	Publică	:	14	12	10	7	7	8	8
	Privată	:	96	86	159	201	201	219	239
Personal sanitar mediu	Publică	2388	2287	2207	1601	1611	1759	1749	1750
	Privată	:	179	314	1006	1005	1021	1043	1086

Sursa : Direcția de statistică județeană Dâmbovița și Institutul Național de Statistică - Tempo Online

6.3.2. Infrastructura de sănătate

6.3.2.1. Unități sanitare

Unitățile sanitare reprezintă unitățile care asigură populației asistența medicală curativă și profilactică prin următoarele unități sanitare din sectorul public și privat: spitale (cu servicii medicale preventive, curative, de recuperare și/sau paliative), dispensare medicale, policlinici, sanatorii, centre de diagnostic și tratament, ambulatorii integrate spitalelor și de specialitate, preventorii, cabinete medicale de familie, cabinete stomatologice, cabinete medicale de specialitate (de asistență umană preventivă, curativă, de recuperare și de urgență), cabinete medicale școlare/ studențești, sanatorii, laboratoare medicale, creșe, farmacii și puncte farmaceutice, centre de sanatate, centre de transfuzie, cabinete de medicină muncii, cabinete de expertiza medicală și recuperare a capacității de muncă, cabinete de întreținere, etc.

De-a lungul intervalului 2002 - 2019 se constată o creștere a numărului unităților sanitare din țară și din regiunea Sud Muntenia (cu excepția cabinetelor medicale de medicină și a policlinicilor), situație manifestă și la nivelul județului Dâmbovița.

În județul Dâmbovița, la fel ca și în celelalte județe ale regiunii se regăsesc localități cu acces dificil la asistența medicală primară (precum comunele Perșinari, Râscăești, Râu Alb, Vlădeni și Vulcana-Pandele din județul Dâmbovița), dar situarea spitalelor din București și împrejurimi exact în centrul de greutate al regiunii constituie un mare avantaj, care compensează cumva acest aspect.

Analizând situația județului cu privire la regimul proprietății unităților sanitare existente, se observă că câștigă rapid teren proprietatea privată, practic numai mari unități rămânând încă în proprietate publică.

În județul Dâmbovița, pe tipologii, există o mare diversitate de forme de organizare, atât la unitățile sanitare publice, cât și la cele private, ilustrată de statistica alăturată:

Categorii de unități sanitare în județul Dâmbovița	Forme de proprietate	1997	2002	2007	2012	2014	2016	2018	2020
		(număr)							
Total județ	Publică	187	422	443	109	113			
	Privată	270	283	486	850	964			
Spitale	Publică	8	9	7	4	4	4	4	4
Ambulatorii de specialitate	Publică	:	:	:	2	2	:	:	:
	Privată	:	:	:	:	:	1	1	1
Ambulatorii integrate spitalului	Publică	:	7	6	4	4	4	4	4
Policlinici	Publică	9	1	1	:	:	:	:	:
	Privată	:	4	11	:	:	:	:	:
Dispensare medicale	Publică	140	15	5	5	5	5	5	5
Centre de sănătate	Publică	3	2	1	:	:	:	:	:
Centre de sănătate mintală	Publică	:	:	:	1	1	1	1	1
Sanatorii TBC	Publică	1	1	1	:	:	:	:	:
Sanatorii balneare	Publică	:	:	1	:	:	:	:	:
Unități medico-sociale	Publică	:	:	2	3	3	3	3	3
Centre medicale de specialitate	Publică	:	:	:	1	1	1	1	1
	Privată	:	:	:	15	18	18	18	21
Cabinete medicină generală	Publică	:	:	1	3	3	3	3	3
	Privată	49	71	15	16	17	12	11	9
Cabinete medicale școlare	Publică	:	11	11	13	13	43	48	48
Cabinete medicale studențești	Publică	:	:	1	1	1	1	1	1
Cabinete medicale de familie	Publică	:	252	232	:				
	Privată	:	:	18	241	246	273	266	253
Cabinete medicale asociate	Publică	:	3	:	:	:	:	:	:

Societate medicală civilă	Privată	:	:	:	1	1	1	1	1
Cabinete stomatologice	Publică	:	104	107	1	1	1	1	1
	Privată	50	63	95	208	223	225	267	296
Cabinete stomatologice școlare	Publică	:	:	11	11	11	12	12	12
Societate stomatologică civilă	Privată	:	:	3	2	3	3	3	3
Cabinete medicale de specialitate	Publică	:	:	1	:	:	:	:	:
	Privată	:	:	152	120	108	116	125	133
Societate medicală specialitate	Privată	:	:	7	6	5	5	5	5
Farmacii	Publică	10	8	12	8	8	5	5	5
	Privată	113	79	108	108	153	162	163	173
Puncte farmaceutice	Publică	1	3	2	:	:	2	2	2
	Privată	33	39	32	30	56	53	56	47
Depozite farmaceutice	Privată	4	1	:	:	:	:	:	:
Creșe	Publică	15	8	5	7	:	:	:	:
Laboratoare medicale	Publică	:	:	28	33	34	26	31	30
	Privată	2	3	16	50	44	49	51	43
Laborator tehnică dentară	Privată	19	25	41	48	54	52	51	58
Centre de transfuzie	Publică	:	:	1	1	1	1	1	1
Alte tipuri de cabinete medicale	Publică	:	:	7	11	10	9	8	7
	Privată	:	:	3	17	12	12	15	15

Sursa : Direcția de statistică județeană Dâmbovița și Institutul Național de Statistică - Tempo Online

6.3.2.2. Structuri de asistență medicală spitalicească

În județul Dâmbovița numărul paturilor aflate în spitale este în scădere (nivel 2020), mai mare decât media pe regiune (cu 23,8%), în cifre absolute cu 1.359 paturi mai puține față de existentul în 1992.

Categorii de unități sanitare	Localități	1992	1997	2002	2007	2012	2014	2016	2018	2020
		(paturi)								
În spitale (inclusiv în centre de sănătate)	Total județ	3.691	3.183	3.161	2.163	2.568	2.538	2.385	2.357	2.332
	Târgoviște	1.417	1.380	1.361	1.214	1.167	1.182	1.029	1.011	1.011
	Moreni	339	263	260	190	190	190	190	180	180
	Găești	310	265	245	140	140	140	140	140	
	Pucioasa	517	410	400	310	300	270	270	270	270
	Răcari	120	45	30	:	:	:	:	:	:
	Titu	150	135	135	99	:	:	:	:	:
	Aninoasa	603	510	400	:	:	:	:	:	:
	Brănești	:	10	:	:	:	:	:	:	:
	Bucșani	65	60	60	:	:	:	:	:	:
	Gura Ocnitei	:	:	200	180	521	516	516	516	516
	Moroeni	:	:	:	:	225	215	215	215	215
	Niculești	70	45	30	:	:	:	:	:	:
	Voinești	100	60	40	30	25	25	25	25	:
În unități medico-sociale	Total județ	:	:	:	102	150	:	:	:	:
	Răcari	:	:	:	:	40	:	:	:	:
	Bucșani	:	:	:	60	60	:	:	:	:
	Niculești	:	:	:	42	50	:	:	:	:

În sanatorii TBC	Total județ	:	605	477	201	:	:	:	:	:
	Moroeni	:	605	477	201	:	:	:	:	:
În sanatorii balneare	Total județ	:	:	:	222	:	:	:	:	:
	Pucioasa	:	:	:	222	:	:	:	:	:
În creșe	Total județ	:	985	289	220	285	:	:	:	:
	Târgoviște	:	280	139	220	220	:	:	:	:
	Moreni	:	200	30	:	50	:	:	:	:
	Fieni	:	200	30	:	:	:	:	:	:
	Găești	:	120	60	:	15	:	:	:	:
	Pucioasa	:	110	30	:	:	:	:	:	:
	I. L. Caragiale	:	50	:	:	:	:	:	:	:
	Moroeni	:	25	:	:	:	:	:	:	:
În case de naștere	Total județ	:	20	:	:	:	:	:	:	:
	Răcari	:	20	:	:	:	:	:	:	:

Sursa : Direcția de statistică județeană Dâmbovița și Institutul Național de Statistică - Tempo Online

În 2020, regiunea ocupa ultimul loc la nivel național în ceea ce privește numărul de paturi în spitale la 1000 de locuitori, cu doar 4,76 paturi, la jumătatea celor existente în regiunea București – Ilfov, situându-se astfel și mult sub media națională de 6,4 paturi la 1000 de locuitori, după cum se poate vedea în tabelul alăturat :

Paturi în spitale	Regiuni de dezvoltare	2020		
		Total paturi (număr)	Total populație (mii persoane)	Paturi / 1000 locuitori
Paturi în spitale (inclusiv paturi din preventorii, centre de sănătate, unități medico- sociale, sanatorii TBC, sanatorii de nevroze sau de neuropsihiatrie, sanatorii balneare și din creșe)	Regiunea NORD-VEST	18700	2828,521	6,61
	Regiunea CENTRU	16741	2624,506	6,37
	Regiunea NORD-EST	20171	3993,221	5,05
	Regiunea SUD-EST	14187	2801,966	5,06
	Regiunea SUD-MUNTENIA	15021	3151,719	4,76
	Regiunea BUCUREȘTI - ILFOV	23869	2612,781	9,14
	Regiunea SUD-VEST OLTEA	13028	2135,804	6,10
	Regiunea VEST	12966	1993,635	6,50

Sursa : Direcția de statistică județeană Dâmbovița și Institutul Național de Statistică - Tempo Online

Prin comparație cu situația celorlalte județe din regiunea de dezvoltare, situația numărului de paturi de spital la 1000 de locuitori ne situează pe locul 4 (4,51 paturi/1000 loc.), pe primul loc situându-se județul Argeș (5,62 paturi la 1000 de locuitori).

Paturi în spitale	Județele din regiunea de dezvoltare Sud Muntenia	2013		
		Total paturi (număr)	Total populație (mii persoane)	Paturi / 1000 locuitori
Paturi în spitale (inclusiv paturi din preventorii, centre de sănătate, unități medico- sociale, sanatorii TBC, sanatorii de nevroze sau de neuropsihiatrie, sanatorii balneare și din creșe)	Argeș	3539	629,989	5,62
	Călărași	1211	305,391	3,97
	Dâmbovița	2332	516,974	4,51
	Giurgiu	831	267,712	3,10
	Ialomița	859	284,025	3,02
	Prahova	4336	784,439	5,53
	Teleorman	1913	363,189	5,26

Sursa : Direcția de statistică județeană Dâmbovița și Institutul Național de Statistică - Tempo Online

6.3.2.3. Servicii specializate cu caracter social, medical, educațional pentru copii 3 luni - 4 ani

Copiii înscrși în creșe reprezintă copiii aflați în evidența creșelor la sfârșitul anului, indiferent de numărul paturilor existente în aceste unități, iar evoluția cifrelor este prezentată în tabelul următor:

Forme de proprietate	România, regiunea de dezvoltare și județul	Ani în care există raportări statistice				
		1992	2002	2007	2012	2013
		(copii)	Numar persoane	Numar persoane	Numar persoane	Numar persoane
Total copii în creșe	România	36.524	13.195	16.914	18.388	18.551
	Regiunea Sud Muntenia	4.126	1.797	2.043	2.187	2.161
	Județ Dâmbovița	723	225	213	283	375
Proprietate publică	România	36.524	13.195	16.914	18.114	18.180
	Regiunea Sud Muntenia	4.126	1.797	2.043	2.187	2.161
	Județ Dâmbovița	723	225	213	283	375
Proprietate privată	România	:	:	:	274	371

Sursa : Direcția de statistică județeană Dâmbovița și Institutul Național de Statistică - Tempo Online

Trebuie remarcat faptul că nu există, atât în județul Dâmbovița, cât și în întreaga regiune Sud Muntenia, nici o unitate de asigurare de servicii specializate cu caracter social, medical, educațional pentru creșterea, îngrijirea și educarea timpurie a copiilor cu vârste cuprinse între 3 luni și 4 ani privată.

6.3.3. Personal medical

Personalul medico-sanitar reprezintă totalitatea personalului medical de specialitate care activează în unitățile de ocrotire a sănătății, atât în sectorul public, cât și în cel privat. Personalul sanitar este format din personal sanitar cu pregătire medicală superioară, personal sanitar mediu și personal sanitar auxiliar (fiind cuprins și personalul medical al altor ministere și instituții care au rețea sanitară proprie, cum ar fi: Ministerul Transporturilor, Ministerul Justiției, Ministerul Apărării Naționale, dar și personalul din unitățile pentru persoanele cu handicap).

În anul 2020, la nivelul regiunii Sud Muntenia, serviciile medicale erau asigurate de un număr de 4.670 de medici (din care 3.505 erau în sectorul public și 1.165 în mediul privat), dintre aceștia 1.564 erau medici de familie (993 activau în sectorul public și 571 în sectorul privat). De asemenea, activau 1.379 de medici stomatologi (152 în sectorul public și 1.227 în sectorul privat), 1.327 farmaciști și 16.024 cadre sanitare medii (11.518 în sector public).

În ceea ce privește numărul de medici la 1000 de locuitori, regiunea Sud Muntenia ocupă ultimul loc la nivel național cu 1,60 medici/1000 locuitori.

Personal sanitar	Regiuni de dezvoltare	2020		
		Total medici	Total populație	Medici / 1000 locuitori
Medici (inclusiv stomatologi)	Regiunea NORD-VEST	8.914	2.550.378	3,56
	Regiunea CENTRU	7.894	2.317.151	3,40
	Regiunea NORD-EST	8.629	3.192.001	2,70
	Regiunea SUD-EST	5.525	2.387.250	2,31
	Regiunea SUD-MUNTENIA	4.681	2.916.325	1,60
	Regiunea BUCUREȘTI - ILFOV	15.866	2.318.731	6,84
	Regiunea SUD-VEST OLTEANIA	6.160	1.919.132	3,20
	Regiunea VEST	8.071	1.774.867	4,54

Sursa : Direcția de statistică județeană Dâmbovița și Institutul Național de Statistică - Tempo Online

La nivel județean, media regiunii este depășită doar de județele Argeș (2,54 medici la 1000 de locuitori) și Prahova (1,66 medici/1000 locuitori, județul Dâmbovița (cu o medie de 1,12 medici/1000 de locuitori), situându-se pe ultimul loc din regiunea Sud Muntenia.

Personal sanitar	Județele din regiunea de dezvoltare Sud Muntenia	2020		
		Total medici	Total populație	Medici/1000 locuitori
Medici (inclusiv stomatologi)	Argeș	1.470	577.542	2,54
	Călărași	324	282.384	1,15
	Dâmbovița	552	489.280	1,12
	Giurgiu	306	264.831	1,15
	Ialomița	339	255.367	1,32
	Prahova	1.190	715.314	1,66
	Teleorman	500	331.607	1,50

Sursa : Direcția de statistică județeană Dâmbovița și Institutul Național de Statistică - Tempo Online

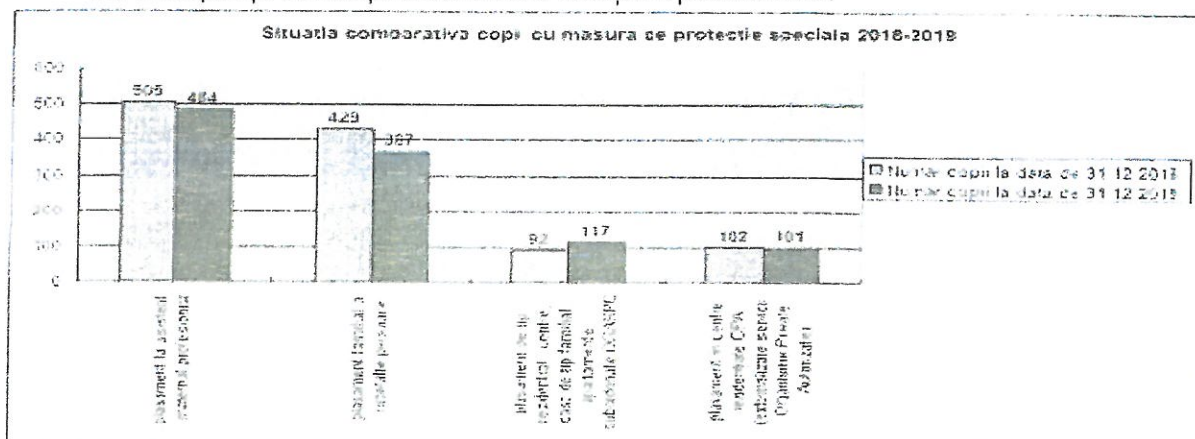
În anul 2020, la nivelul județului Dâmbovița, serviciile medicale erau asigurate de un număr de 585 medici (din care 318 erau în sectorul public și 267 în mediul privat), iar dintre aceștia 223 erau medici de familie (3 activau în sectorul public și 236 în sectorul privat). De asemenea, activau 199 de medici stomatologi (16 în sectorul public și 220 în sectorul privat), 247 de farmaciști (8 în sectorul public și 239 în mediul privat) și 2.836 de cadre sanitare medii (1.750 în sectorul public și 1.086 în cel privat).

6.4. Asistența socială

6.4.1. Protecția copilului în dificultate

Conform datelor din raportul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Dâmbovița, la finalul anului 2019, în centrele din județ beneficiau de protecție specială un număr total de 1.069 copii, din care: în plasament la asistent maternal profesionist - 484 copii, în plasament familial la rude / alte persoane - 3676 copii, în plasament de tip rezidențial (centre, case de tip familial, apartamente, subordonate DGASPC) – 117 copii, în plasament în centre rezidențiale OPA (externalizare servicii) – 101copii.

Într-o comparație cu situația anului anterior situația se prezintă astfel:

Sursa : Raport de activitate Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Dâmbovița 2019

Numărul copiilor beneficiari ai măsurii de protecție specială - plasament la familii/persoane, inclusiv rude până la gradul IV este mai scăzut comparativ cu finele anului 2018, scăderea numărului de copii aflați în plasament familial datorându-se accentului pus pe responsabilizarea familiei biologice de a-și crește proprii copii și pe implicarea familiei extinse în sprijinirea acestora.

Numarul copiilor ocrotiți la asistenți maternali profesioniști, angajați SPS și OPA, se menține oarecum la un nivel relativ constant.

Numărul relativ mare de copii protejați în rețeaua asistenților maternali profesioniști se explică prin faptul că legislația actuală interzice ocrotirea copiilor, în intervalul de vârstă 0 - 2 ani, în centre de plasament și recomandă plasarea acestora în familii substituit.

6.4.2. Protecția copilului abuzat, neglijat, exploatat

Centrul de Consiliere pentru copilul abuzat, neglijat, exploatat - Telefonul copilului a efectuat în 2019 un număr de 429 deplasări în localitățile județului Dâmbovița, ca urmare a sesizărilor scrise sau telefonice, referitoare la situații de abuz, neglijare, exploatare a copiilor. În urma a 84 dintre acestea fiind preluați în regim de urgență 155 copii (67 copii la asistenți maternali profesioniști, 56 copii la Centrul de primire în regim de urgență pentru copilul abuzat, neglijat, exploatat Târgoviște, 28 copii plasament familial și 4 copii la Centrul de primire în regim de urgență pentru copilul cu handicap sever Găești), care au fost plasați în diferitele forme de protecție.

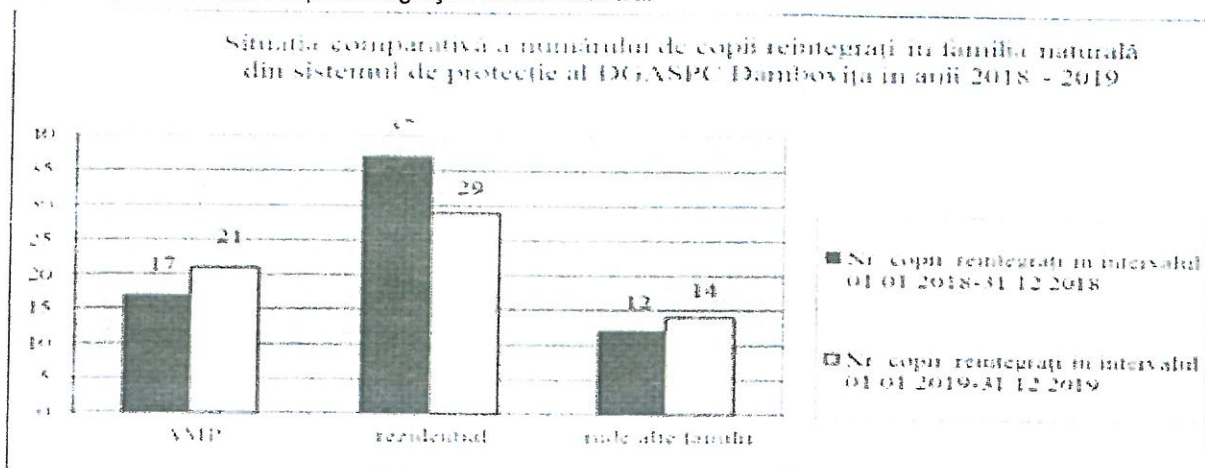
În urma a 345 deplasări nu a fost necesară stabilirea unei măsuri de protecție specială pentru copii, cazurile fiind remise pentru monitorizare Autorităților Publice Locale de domiciliu sau pentru consiliere socială și psihologică, centrului de specialitate din cadrul instituției abilitate.

Pe Telefonul copilului s-au înregistrat un număr de 649 apeluri, din care 85 au fost greșite, iar pentru 564 s-au întocmit fișe de convorbire.

Ca urmare a sesizărilor scrise din partea spitalelor, în aceeași perioadă au fost preluați în regim de urgență 18 copii părăsiți în unitățile sanitare, pentru care s-a dispus plasament în regim de urgență (14 copii plasament la asistent maternal profesionist și 4 copii la Centrul de primire în regim de urgență pentru copilul cu handicap sever Găești).

6.4.3. Copii reintegrați în familie

În anul 2019, au fost reintegrați în familia naturală/extinsă un număr de 64 copii (14 copii reintegrate din măsura de plasament familial, 21 copii reintegrați din măsura de plasament la asistent maternal profesionist și 29 copii din măsura de plasament de tip rezidențial). Numărul reintegrărilor în familia naturală a scăzut ușor față de anul 2018, de la 66 la 64 copii reintegrați în familia naturală.

Sursa : Raport de activitate Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Dâmbovița 2019

Tot în aceeași perioadă, 103 tineri au părăsit sistemul de protecție ca urmare a împlinirii vârstei de 18 - 26 ani, respectiv 50 tineri de la asistent maternal profesionist, 34 tineri din măsura de plasament de tip familial și 19 tineri din măsura de plasament de tip rezidențial.

6.4.4. Protecția persoanelor cu dizabilități

6.4.4.1. Protecția copilului cu dizabilități

În ceea ce privește evaluarea complexă a copilului cu dizabilități, au fost reevaluate și evaluate în anul 2019 un număr de 1575 cazuri (37 cazuri noi). Dintre acestea, 1175 s-au încadrat în gradul de handicap grav, 233 handicap accentuat, 167 handicap mediu și nici unul cu handicap ușor.

6.4.4.2. Servicii sociale pentru adulți cu dizabilități

S-a realizat evaluarea/reevaluarea persoanelor solicitante, în vederea încadrării în grad de handicap, consiliere și suport și au fost furnizate servicii specializate de recuperare și reabilitare pentru persoane cu handicap într-un număr de 5.214 dosare la sediul instituției și 864 persoane nedeplasabile au fost evaluate la domiciliu.

Au fost, de asemenea, consiliate 223 persoane adulte cu dizabilități pentru admiterea în centre rezidențiale sau pentru furnizare servicii în centre de zi.

6.4.4.3. Evoluția numărului persoanelor cu dizabilități

Regiunea Sud Muntenia este cea care la nivel național deține cel mai mare număr de persoane cu handicap (113050 persoane). Numărul persoanelor cu dizabilități neinstituționalizate a crescut în județul Dâmbovița față de anul 2018 de la 18.702 persoane la 19.576 persoane. În ceea ce privește repartizarea pe grade de handicap a adulților și copiilor cu dizabilități neinstituționalizați, situația este următoarea:

Adulți și copii cu dizabilități neinstituționalizați	Adulți cu dizabilități la 31.12.2018	Copii cu dizabilități la 31.12.2018	Adulți cu dizabilități la 31.12.2019	Copii cu dizabilități la 31.12.2019
Cu handicap ușor	94	0	99	0
Cu handicap mediu	919	158	914	167
Cu handicap accentuat	7.638	223	7.847	233
Cu handicap grav	8.513	1.157	9.141	1.175
Total	17.164	1.537	18.001	1.575
TOTAL copii și adulți	18.702		19.576	

Sursa : Raport de activitate Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Dâmbovița

Din punct de vedere al repartizării pe sexe, peste jumătate din persoanele cu handicap erau femei (54,84%), iar în ceea ce privește vârsta 92,5% erau adulți restul fiind copii. Referitor la instituționalizarea persoanelor cu handicap, 97,49% se regăseau în familii - neinstituționalizați și 2,51% în instituții - instituționalizați.

6.4.5. Infrastructura socială

6.4.5.1. Centre rezidențiale

În ceea ce privește infrastructura socială, în regiunea Sud Muntenia funcționează 13 cămine pentru persoane vârstnice.

Dintre acestea, 4 unități funcționează în subordinea DGASPC, 8 în subordinea consiliilor locale și doar unul a fost înființat de o organizație nonguvernamentală.

Coborând analiza la nivel județean, cele mai multe cămine se găsesc în județele Dâmbovița și Ialomița (fiecare cu câte 4 cămine) la polul opus situându-se județele Argeș și Prahova, unde nu există niciun cămin.

În structura Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Dâmbovița (D.G.A.S.P.C.) Dâmbovița, funcționează trei centre rezidențiale pentru adulți cu handicap :

- Centrul de Îngrijire și Asistență Pucioasa, care a oferit în anul 2019 servicii de găzduire și îngrijire pentru 57 de persoane adulte și vârstnice cu dizabilități ;

- Centrul de Servicii Comunitare „Floarea Speranței” Pucioasa a oferit servicii specializate pentru 44 persoane adulte cu dizabilități în cadrul a 7 locuințe protejate, precum și servicii specializate în cadrul unui centru de zi cu capacitate de 20 locuri pentru 52 de persoane cu dizabilități, pe tot parcursul anului 2019.

În cadrul Centrului de criză au fost oferite servicii specializate pentru un număr total de 11 persoane adulte în dificultate.

- Centrul de Servicii Comunitare „Sfântul Andrei” Gura Ocniței, a oferit servicii de găzduire și îngrijire pentru 33 adulți cu handicap în cadrul a 4 locuințe protejate, precum și servicii specializate în cadrul centrului de zi pentru 20 adulți cu dizabilități.

În județ funcționează și Centrul de Recuperare și Reabilitare a Persoanelor cu Handicap Țuicani (Moreni), instituție publică de asistență socială în subordinea administrativ-financiară a Consiliului Județean Dâmbovița și a Primăriei Moreni și care a asigurat servicii rezidențiale pentru 121 persoane cu vârste între 18 și 45 ani, cu handicap mintal, neuropsihic asociat și cu handicap locomotor.

Sunt, de asemenea, organizate în subordinea unor Consilii locale și funcționează mai multe cămine de bătrâni, cu o singură excepție (Târtășești – 88 locuri) acestea (Târgoviște, Răzvad, Conțești, Mătăsaru, Uliești, Runcu, Hulubești, Crevedia) fiind de capacitate mică (15 – 30 de locuri).

6.4.5.2. Cantine de ajutor social

În regiunea Sud Muntenia funcționau 9 cantine de ajutor social, cel puțin câte una în fiecare județ din regiune cu excepția județului Argeș (2) și Teleorman (3).

Evoluția numărului acestora în timp este următoarea :

România, regiunea Sud-Muntenia și județul Dâmbovița	1993	1997	2002	2007	2012	2014	2016	2017
	(număr)							
România	118	124	199	121	109	99	96	90
Regiunea Sud-Muntenia	9	9	14	10	10	9	9	8
Județ Dâmbovița	2	:	2	1	1	1	1	1

Sursa : Direcția de statistică județeană Dâmbovița și Institutul Național de Statistică - Tempo Online

În ceea ce privește capacitatea cantinelor de ajutor social, care reprezintă numărul locurilor existente la sfârșitul anului de referință, evoluția acestui indicator în județ, comparativ cu nivelul național și cel regional, a fost pozitiv, așa după cum se poate vedea în tabelul de mai jos :

România, regiunea Sud-Muntenia și județul Dâmbovița	1993	1997	2002	2007	2012	2014	2016	2017
	(locuri)							
România	21002	36585	43007	30722	28688	23771	24513	21979
Regiunea Sud-Muntenia	1550	2163	5050	3095	3500	3700	3610	2230
Județ Dâmbovița	150	:	2150	500	600	750	750	750

Sursa : Direcția de statistică județeană Dâmbovița și Institutul Național de Statistică - Tempo Online

Beneficiarii serviciilor cantinelor de ajutor social reprezentând numărul mediu zilnic al persoanelor care au servit masa la cantină gratuit a evoluat astfel :

România, regiunea Sud-Muntenia și județul Dâmbovița	1994	1997		2007	2012	2014	2016	2017
	(persoane)							
România	38611	27861	30183	21268	17300	18710	14302	11981
Regiunea Sud-Muntenia	2424	2016	2853	2541	2683	3240	2403	1626
Județ Dâmbovița	313	:	522	450	550	690	644	527

Sursa : Direcția de statistică județeană Dâmbovița și Institutul Național de Statistică - Tempo Online

6.5. Cultura

Dezvoltarea socio - culturală este văzută ca fiind un indice al calității și atractivității vieții în mediul urban și rural, cultura având un rol activ, fiind considerată un factor de dezvoltare socială și comunitară, factor al calității vieții, o forță de coeziune socială, un mod de viață al individului și al societății, expresie a identității personale și colective. Globalizarea este opusul omogenității.

Dintr-o perspectivă socială și culturală, globalizarea înseamnă crearea noilor practici și identități prin interacțiunea și fertilizarea încrucișată a practicilor și a identităților existente sub o dominantă culturală, care este, de fapt, o formă de pacificare după război sau un instrument de control economic. Noua paradigmă de globalizare transcende viziunea teritorială a culturii.

Mijloacele prin care individul își poate ameliora nivelul cultural sunt cele pe care societatea i le pune la dispoziție cu plată sau gratuit, în cadrul unor instituții finanțate sau măcar subvenționate de stat sau comunitățile locale și pe care le analizăm sumar în cele ce urmează.

6.5.1. Biblioteci

Biblioteca este instituția, compartimentul sau structura specializată, al cărei scop principal este de a constitui, a organiza, a prelucra, a dezvolta și a conserva colecții de cărți, publicații periodice, alte documente specifice și baze de date pentru a facilita utilizarea acestora de către persoane fizice (utilizatori) în scop de informare, cercetare, educație sau recreere.

Rețeaua de biblioteci a județului era formată în 2013 din 361 de instituții, cu 18 mai mult decât în anul 2012, creștere determinată în principal de revitalizarea unor biblioteci școlare, cu ceva vreme în urmă abandonate:

Categorii de biblioteci	România, regiunea Sud-Muntenia și județul Dâmbovița	1997	2002	2007	2012	2014	2016	2018	2020
		(număr)							
Total	România	13.849	13.377	12.366	11.309	10.845	9.832	9.479	8.829
	Regiunea Sud-Muntenia	2.251	2.213	2.148	1.868	1.773	1.634	1.573	1.479
	Județ Dâmbovița	338	350	369	343	331	229	281	254
Ale instituțiilor de învățământ superior	România	78	99	102	97	103	98	93	89
	Regiunea Sud-Muntenia	3	4	4	4	4	4	4	4
	Județ Dâmbovița	1	1	1	1	1	1	1	1
Specializate	România	1.265	985	715	607	564	516	454	377
	Regiunea Sud-Muntenia	173	134	99	74	77	77	66	56
	Județ Dâmbovița	13	8	1	2	3	4	3	2
Școlare	România	9.588	9.388	8.602	7.938	7.781	6.911	6.722	6.326
	Regiunea Sud-Muntenia	1.553	1.553	1.503	1.324	1.268	1.131	1.077	1.023
	Județ Dâmbovița	243	260	278	252	252	216	197	177
Publice	România	2.915	2.902	2.943	2.663	2.394	2.304	2.207	2.034
	Regiunea Sud-Muntenia	522	522	542	466	424	422	426	396
	Județ Dâmbovița	81	81	89	88	75	78	80	74
Județene	România	41	41	42	41	41	41	41	41
	Regiunea Sud-Muntenia	7	7	7	7	7	7	7	7
	Județ Dâmbovița	1	1	1	1	1	1	1	1
Municipale și orașenești	România	210	216	266	260	260	256	254	246
	Regiunea Sud-Muntenia	34	34	41	39	39	39	39	38
	Județ Dâmbovița	4	4	6	5	6	6	6	6
Comunale	România	2.664	2.645	2.635	2.362	2.093	2.007	1.912	1.747
	Regiunea Sud-Muntenia	481	481	494	420	378	376	380	351
	Județ Dâmbovița	76	76	82	82	68	71	73	67

Sursa : Direcția de statistică județeană Dâmbovița și Institutul Național de Statistică - Tempo Online

Numărul volumelor existente în biblioteci reprezintă totalitatea cărților, broșurilor, colecțiilor de ziare și reviste cu minim 5 pagini și materialele audiovizuale (casete cu benzi magnetice, discuri, diafilme și alte materiale de bibliotecă: hărți, grafice, reproduceri artistice, etc.) înscrise în registrul de inventar al bibliotecii :

Memoriu General volumul I P.A.T.J. Dâmbovița – Revizia 1 – Populația și rețeaua de localități –

Proiectant general: S.C. "AMBIENT URBAN" s.r.l. Târgoviște

87

Categorii de biblioteci	România, Sud-Muntenia și Dâmbovița	1997	2002	2012	2014	2016	2018	2020
		(volume)						
Total	Reg Sud Muntenia	16.849.940	16.999.528	18098058	17451918	17151296	17083660	16564593
	Dâmbovița	2.096.717	2.379.260	2839701	2695351	2696374	2637482	2563416
De învățământ superior	Reg Sud Muntenia	575.365	605.224	689368	692804	718163	712625	723465
	Dâmbovița	18.968	55.542	112618	122560	140813	135354	144491
Specializate	Reg Sud Muntenia	1.308.517	1.175.599	870996	801733	727177	641090	555072
	Dâmbovița	42.391	32.679	98112	44021	41023	40568	19665
Școlare	Reg Sud Muntenia	8.199.370	8.335.751	9440489	9137304	8803560	8705137	8537365
	Dâmbovița	1.061.296	1.280.773	1456306	1407226	1335480	1245629	1202787
Publice	Reg Sud Muntenia	6.766.688	6.882.954	7097205	6820077	6902396	7024808	6748691
	Dâmbovița	974.062	1.010.266	1172665	1121544	1179058	1215931	1196473
Județene	Reg Sud Muntenia	1.690.790	1.832.483	2098569	2116154	2161919	2190297	2156041
	Dâmbovița	271.308	266.220	282553	283363	287487	295760	298171
Municipale, orașenești	Reg Sud Muntenia	1.256.065	1.179.771	1313952	1298960	1300449	1297781	1268875
	Dâmbovița	145.899	144.722	183625	215895	221268	224384	232109
Comunale	Reg Sud Muntenia	3.819.833	3.870.700	3684684	3404963	3440028	3536730	3323775
	Dâmbovița	556.855	599.324	706487	622286	670303	695787	666193

Sursa : Direcția de statistică județeană Dâmbovița și Institutul Național de Statistică - Tempo Online

Cititorul (utilizatorul) este orice persoană fizică care a împrumutat pentru acasă (sau a consultat în sediul bibliotecii) cel puțin o dată într-un an calendaristic o carte, broșură sau o altă publicație aparținând unei biblioteci și tabelul de mai jos tocmai ilustrează că numărul acestora e în permanentă descreștere, locul cărții fiind luat (în opinia mai ales a tinerilor) de internet și de televizor :

Categorii de biblioteci	România, Sud-Muntenia județul Dâmbovița	1997	2002	2007	2012	2014	2016	2018	2020
		(cititori)							
Total	România	5780276	5898017	4697160	4178905	3806677	3432770	3131978	2504032
	Reg Sud Muntenia	775510	804241	647676	582871	535217	491778	469714	375916
	Dâmbovița	115291	144672	120086	109627	102281	98924	93109	75450
Instituții de învățământ superior	România	400338	640414	633736	504795	311020	291718	268841	180983
	Reg Sud Muntenia	15529	32181	13340	11001	8364	8500	4956	1620
	Dâmbovița	5238	22446	4883	3347	3428	3075	1471	756
Specializate	România	343234	254651	101614	92368	85419	67374	54439	113353
	Reg Sud Muntenia	45589	21061	9979	8336	12114	7468	7536	4703
	Dâmbovița	3723	1089	635	490	2744	622	390	101
Școlare	România	2883149	2846984	2186515	2005826	1899272	1690345	1608842	1437269
	Reg Sud Muntenia	376394	398782	321658	310994	287559	254396	240403	215195
	Dâmbovița	52887	63846	56338	53227	46755	43340	40312	36334
Publice	România	2065468	2075675	1736135	1527723	1463457	1351003	1167788	761101
	Reg Sud Muntenia	337998	352217	302699	252540	227180	221414	216819	154398
	Dâmbovița	53443	57291	58230	52563	49354	518770	50936	38259
Județene	România	675370	718834	576977	504436	518407	484005	407077	231988
	Reg Sud Muntenia	67224	100694	75746	74135	54926	51764	52439	36398
	Județ Dâmbovița	9542	13526	12983	10197	8429	9400	9995	8279
Municipale și orașenești	România	450369	464549	399492	378369	339083	309309	268670	196861
	Reg Sud Muntenia	64671	61855	67424	46656	45013	45105	46791	37816
	Dâmbovița	10805	11248	12604	10494	9236	10045	10063	8924
Comunale	România	939729	892292	759666	644918	605967	557689	492041	332252
	Reg Sud Muntenia	206103	189668	159529	131749	127241	124545	117589	80184
	Dâmbovița	33096	32517	32643	31872	31689	32432	30878	21056

Sursa : Direcția de statistică județeană Dâmbovița și Institutul Național de Statistică - Tempo Online

Memoriu General volumul I P.A.T.J. Dâmbovița – Revizia 1 – Populația și rețeaua de localități –

Proiectant general: S.C. "AMBIENT URBAN" s.r.l. Târgoviște

6.5.2. Cinematografe

Cinematograful este o unitate culturală dotată cu echipament cinematografic (stabil sau mobil) în vederea prezentării publice, prin proiecție, pe ecrane, a unui film și care a funcționat în anul de referință. Din acest punct de vedere, județul Dâmbovița se situează pe unul din ultimele locuri în țară :

Categorii de cinematografe	România, Sud-Muntenia și județul Dâmbovița	1992	1997	2007	2012	2014	2016	2018	2020
		(număr)							
Cinematografe și instalații cinematografice	România	1771	468	71	80	77	91	95	97
	Regiunea Sud-Muntenia	321	52	6	7	10	10	11	11
	Județ Dâmbovița	20	10	1	:	:	1	1	1

Sursa : Direcția de statistică județeană Dâmbovița și Institutul Național de Statistică - Tempo Online

6.5.3. Instituții de spectacol

Instituțiile de spectacole și concerte sunt: teatrele, filarmonicile, orchestrele și ansamblurile artistice care au funcționat în anul de referință statistică.

Teatrele, filarmonicile, orchestrele și ansamblurile artistice prezintă publicului spectacole dramatice, lirice, coregrafice, de divertisment, folclorice, de varietati, de circ, de păpuși sau marionete, precum și concerte, indiferent de gen, sau orice alt tip de reprezentare în care interpretările și execuțiile artistilor interpreți sau executanți sunt prezentate direct publicului.

Analiza nivelului de acces al populației la aceste servicii culturale relevă faptul că, în ansamblu, numărul de spectatori/vizitatori ai instituțiilor de cultură din județul Dâmbovița (teatru, filarmonică) a scăzut față de un nivel maxim înregistrat în anul 2009, tendința fiind influențată în principal de o reducere drastică a numărului de participanți la spectacolele oferite de către filarmonică (de la 130.000 la 12.000), dar și fluctuațiile de personal, apoierea de câteva centre de cultură extrem de atractive și de ofertante, precum București, Brașov, Ploiești, Pitești creând probleme de repertoriu și de atractivitate.

Situația instituțiilor pe categorii de spectacol din județul Dâmbovița este următoarea :

Categorii de instituții de spectacol	România, regiunea de dezvoltare și județul	Ani în care există raportări statistice							
		1992	1997	2002	2007	2012	2014	2016	2017
		(număr)							
Total	România	130	142	152	156	168	242	227	230
	Regiunea Sud-Muntenia	10	12	13	15	15	24	24	24
	Județ Dâmbovița	:	:	2	3	2	4	4	4
Dramatice (inclusiv secțiile de teatru)	România	48	51	59	62	65	71	61	63
	Regiunea Sud-Muntenia	3	3	4	4	4	4	4	4
	Județ Dâmbovița	:	:	1	1	1	1	1	1
De păpuși și marionete (inclusiv teatru)	România	24	25	26	25	22	26	27	29
	Regiunea Sud-Muntenia	2	2	2	3	2	2	2	2
	Județ Dâmbovița	:	:	:	1	:	:	:	:
Filarmonică și orchestre simfonice	România	16	17	18	17	17	23	23	24
	Regiunea Sud-Muntenia	1	1	1	1	2	3	3	3
	Județ Dâmbovița	:	:	:	:	1	1	1	1
Orchestre populare	România	6	9	8	7	6	12	10	11
	Regiunea Sud-Muntenia	1	2	2	2	1	5	4	4
	Județ Dâmbovița	:	:	:	:	:	1	1	1

Sursa : Direcția de statistică județeană Dâmbovița și Institutul Național de Statistică - Tempo Online

Spectacolul teatral sau concertul este o reprezentare artistică cu program teatral sau muzical prezentat publicului în interpretarea unui colectiv artistic profesionist. La nivelul județului Dâmbovița, nu se stă rău, dovadă că există atât producătorii, cât și consumatorii spectacolelor :

Categorii de instituții de spectacol	Macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe	Unitatea de măsură : număr spectacole								
		1992	1997	2002	2007	2012	2014	2016	2018	2020
		(număr)								
Total	Reg. Sud-Muntenia	1.292	1.010	1.195	1.637	1.162	1.268	1.199	1.360	603
	Județ Dâmbovița	:	:	190	255	205	276	298	307	130
Dramatice (incl. secțiile de teatru)	Reg. Sud-Muntenia	510	190	473	419	407	411	452	445	208
	Județ Dâmbovița	:	:	94	103	165	208	233	215	104
De păpuși și marionete	Reg. Sud-Muntenia	369	477	356	683	226	235	218	303	135
	Județ Dâmbovița	:	:	:	100	:	:	:	:	:
Filarmonică și orchestre simfonice	Reg. Sud-Muntenia	76	55	44	97	123	131	144	166	83
	Județ Dâmbovița	:	:	:	:	40	35	30	18	8
Orchestre populare	Reg. Sud-Muntenia	169	132	80	139	51	146	45	136	56
	Județ Dâmbovița	:	:	:	:	:	15	20	31	7

Sursa : Direcția de statistică județeană Dâmbovița și Institutul Național de Statistică - Tempo Online

Locurile în instituțiile și companiile de spectacole sau concerte exprimă capacitatea sălii proprii de spectacole și concerte existentă la sfârșitul anului de referință. În județul Dâmbovița, singurele săli de spectacole sunt în municipiul reședință de județ

Localități	Ani							
	2005 (locuri)	2010 (locuri)	2011 (locuri)	2012 (locuri)	2014 (locuri)	2016 (locuri)	2018 (locuri)	2020 (locuri)
Total județ Dâmbovița	214	304	285	285	294	264	312	264
Municipiul Târgoviște	214	304	285	285	294	264	312	264

Sursa : Direcția de statistică județeană Dâmbovița și Institutul Național de Statistică - Tempo Online

Spectatorul (auditorul) este persoana care asistă la un spectacol de teatru sau concert. Statistic, se înregistrează numărul spectatorilor (auditorilor) pe baza biletelor vândute :

Categorii de instituții de spectacol	România, regiunea de dezvoltare și județ	UM: Număr spectatori							
		1992	1997	2002	2012	2014	2016	2018	2020
		(număr)							
Total	România	4925887	3844716	4580929	9634453	6237216	5749193	7920508	1506244
	Regiunea Sud-Muntenia	410963	164140	172532	245118	275084	297886	403919	87112
	Județ Dâmbovița	:	:	37780	15408	21162	32768	56477	17785
Dramatice (inclusiv secțiile de teatru)	România	1580719	1058807	1212591	1622140	1449217	1680164	2762035	637349
	Regiunea Sud-Muntenia	136.280	41.504	59.914	45.712	45966	55596	82699	23991
	Județ Dâmbovița	:	:	22180	10808	16861	26888	48427	14500
De păpuși și marionete (inclusiv secțiile de teatru)	România	878167	585167	510821	489236	593709	632611	676103	155493
	Regiunea Sud-Muntenia	65.006	38.036	41.951	18.135	22506	27825	36363	10327
	Județ Dâmbovița	:	:	:	:	:	:	:	:
Filarmonică și orchestre simfonice	România	273.502	235.451	313.358	256.972	410765	477797	509028	156792
	Regiunea Sud-Muntenia	7.022	13.601	5.313	12.500	22460	31611	36218	12324
	Județ Dâmbovița	:	:	:	4.600	2000	2500	850	475
Orchestre populare	România	227251	79792	100305	600820	182759	156954	260940	25102
	Regiunea Sud-Muntenia	156.973	43.872	29.340	6.100	45940	14936	85820	11016
	Județ Dâmbovița	:	:	:	:	900	2000	2800	610

Sursa : Direcția de statistică județeană Dâmbovița și Institutul Național de Statistică - Tempo Online

6.5.4. Muzeu și colecții

Muzeul este instituția de cultură care colecționează, conservă, cercetează, restaurează, comunică și expune în scopul cunoașterii, educării și recreerii, măturii materiale și spirituale ale existenței și evoluției comunităților umane, precum și ale mediului înconjurător. Colecțiile publice sunt colecțiile accesibile publicului și specialiștilor. După bunurile culturale care alcătuiesc patrimoniul muzeal, muzeele și colecțiile publice se clasifică în : muzeu sau colecții publice de artă, arheologie și istorie, știință și istorie naturală, știință și tehnică, etnografie și antropologie, specializate, regionale, generale, mixte, distribuția lor pe localități în cadrul județului Dâmbovița fiind următoarea :

Localități	2005	2010	2011	2012	2014	2016	2017
	(număr)						
TOTAL	19	22	21	21	28	33	31
Municipiul TÂRGOVIȘTE	10	10	10	10	11	12	11
Oraș PUCIOASA	1	1	1	1	1	1	1
Comuna ANINOASA	2	2	2	2	2	2	2
Comuna BEZDEAD	:	:	:	:	1	:	:
Comuna BRĂNEȘTI	:	1	:	:	1	1	1
Comuna BUCȘANI	:	:	:	:	:	1	1
Comuna CÂDEȘTI	:	:	:	:	1	1	1
Comuna I. L. CARAGIALE	1	1	1	1	1	1	1
Comuna LUCIENI	:	:	:	:	1	1	1
Comuna MALU CU FLORI	:	1	1	1	1	1	1
Comuna MOROENI	2	2	2	2	:	1	1
Comuna MOTĂIENI	:	1	1	1	1	1	1
Comuna NUCET	:	:	:	:	1	1	1
Comuna OCNITA	:	:	:	:	1	1	1
Comuna PIETROȘIȚA	1	1	1	1	1	1	1
Comuna POTLOGI	:	1	1	1	:	1	1
Comuna RÂU ALB	:	:	:	:	1	1	:
Comuna ULMI	:	:	:	:	1	1	:
Comuna VOINEȘTI	:	:	:	:	1	1	1
Comuna VULCANA-PANDELE	1	:	1	1	:	2	2

Sursa : Direcția de statistică județeană Dâmbovița și Institutul Național de Statistică - Tempo Online

Într-o evoluție în timp, muzeele și colecțiile dâmbovițene au evoluat mult mai activ decât cele la nivel național, așa după cum rezultă din statistica următoare :

Muzeu și colecții	1992 (număr)	1997 (număr)	2002 (număr)	2007 (număr)	2012 (număr)	2014 (număr)	2016 (număr)	2017 (număr)
România	428	512	548	679	663	739	761	762
Reg. Sud-Muntenia	71	82	78	94	93	109	122	119
Județ Dâmbovița	14	17	13	18	21	28	33	31

Sursa : Direcția de statistică județeană Dâmbovița și Institutul Național de Statistică - Tempo Online

Vizitatorul este persoana care vizitează un muzeu sau colecție publică, individual sau în grup, pentru a privi bunurile muzeale expuse. Statistic se înregistrează numărul vizitatorilor pe baza biletelor vândute :

România, regiune de dezvoltare și județ	Ani								
	1992	1997	2002	2007	2012	2014	2016	2018	2020
	(persoane)								
România	7402139	9149287	11114000	12255182	10076330	10823706	14196944	17610029	7939266
Reg. Sud-Muntenia	983785	900005	1040978	1195024	1173995	1239154	1884814	2081311	1035728
Dâmbovița	257254	159998	77500	133568	166347	149214	446447	504586	298119

Sursa : Direcția de statistică județeană Dâmbovița și Institutul Național de Statistică - Tempo Online

Muzeele și colecțiile din județul Dâmbovița au cunoscut un aflus de vizitatori în anii 2012 - 2020 cu 50% mai mare decât în 2008.

7. STRATEGIE DE DEZVOLTARE SPAȚIALĂ

Lipsa unei viziuni strategice a amenajării teritoriului național, ceea ce de fapt înseamnă lipsa unei planificări de dezvoltare a rețelei de localități la nivelul județului Dâmbovița, care să fie în corelare cu trendul național, ne pune în situația să constatăm doar că există în ultimii 20 de ani un proces de evadare fizică din silozurile de beton din orașele noastre socialiste, care au adus o serie de disfuncții în domeniul locuirii și a asigurării unui nivel de viață socio-economică decent.

Printre principiile a căror valabilitate este astăzi unanim recunoscută și care scot în evidență dubla condiționare în timp și spațiu ce se impune a fi respectată în procesul remodelării cadrului material se numără :

- pe de o parte necesitatea de a corela definirea modelului de perspectivă cu realitățile prezentului, stabilind totodată treptele intermediare ce se cer a fi parcurse

- pe de alta parte, cerința de a asigura intercondiționarea oricărui organism teritorial cu întregul atotcuprinzător în care se găsește integrat un sumum de principii, a căror subestimare sau necunoaștere a contribuit, printre alte cauze, ca numeroase teze și ipoteze ale urbanismului contemporan să nu își fi putut găsi confirmarea.

Din asocierea diferită a acestor două succesiuni de stări ar rezulta patru combinații principale și deosebite, care ar putea particulariza formele cadrului material considerat la scară atât macroteritorială cât și microteritorială, respectiv:

- comasare concentrată ;
- comasare afânată ;
- dispersare concentrată și
- dispersare afânată.

În general, trei dintre aceste combinații, respectiv comasarea concentrată (București), comasarea afânată (periurbanul și noile orașe), precum și dispersarea afânată, decurg dintr-o dezvoltare precumpănitor spontană a cadrului material. Ne referim cu deosebire la uriașele formațiuni urbane ce au atins în zilele noastre o scară regională, având texturi fie supraaglomerate, fie subrelaxate, precum și la acele teritorii depopulate, pe întinderea cărora se găsesc pulverizate puncte locuite mărunte și extensiv construite (localități mici, îmbătrânite, cu accese dificile și grad de echipare redus).

Prin urmările lor dăunătoare asupra condițiilor de trai și de producție ale populației, nefiind cătuși de puțin în măsură să asigure premise favorabile și generalizate de muncă, locuire, cultură, recreere și circulație, astfel de forme ale organizării teritoriale constituie în prezent țintele celor mai aspre critici.

A patra combinație, dimpotrivă, ar fi singura care ar rezulta din acțiuni remodelatoare în care precumpănește caracterul dirijat și programat al dezvoltării, formele ei derivând din combinația dispersat-concentrat și care este considerată o structură optimă teritorială.

Urbaniștii apreciază că numai în cuprinsul unor astfel de formațiuni dispersat concentrate (teoria așezărilor cu rol central a lui Walter Christaller) pot fi asigurate condiții de înaltă eficiență socială și economică întregului șir de înzestrări și echipări ale cadrului material, având drept rezultat un nivel ridicat și generalizat de confort urban.

A devenit evident faptul că pentru a se putea crea condiții corespunzătoare/decente de trai întregii populații, la nivelul exigențelor și posibilităților crescute ale contemporaneității, precum și pentru a se putea evita extinderea la scara gigantică, (pentru România : București-Ploiești-Brașov) procesul remodelator al amenajării teritoriului trebuie să respecte două condiții principale :

Prima se referă la promovarea unui grad relativ ridicat de concentrare a forțelor de producție ca și a locuitorilor, a fondului construit și a echipărilor - condiție obligatorie pentru a se putea asigura o înzestrare complexă, diversificată și eficientă a cadrului material.

A doua privește limitarea mărimii oricărei localități la o dimensiune optimă, în măsură să asigure respectarea scării antropomorfe - premisă obligatorie pentru a modela un astfel de mediu uman, în care omul social să își poată desfășura o viață armonioasă.

Respectarea concomitentă a acestor două condiții obligă, ca singură variantă posibilă, promovarea formelor asociative (regiuni, plase) între unități administrativ-teritoriale, localități învecinate distincte și optime ca mărime și profil (NUTS 2, LAU1).

Acesta ar fi un pas decisiv, care trebuie înfăptuit în gândirea și practica organizării cadrului material al societății, prin care alcătuirea acestuia s-ar deplasa de la neordonare - consecință a evoluției spontane a fenomenului teritorial la politici de ordonare a dezvoltării componentelor și conexiunilor lui interne și externe, de la persistența considerării fiecărei localități ca o entitate singulară, în conflict sau concurență cu așezările din jur, la aprecierea acestora ca parte asociată dintr-o grupare de așezări învecinate și intercon condiționate. Aceasta ar fi, în opinia noastră, forma de alcătuire teritorială pe care o considerăm mult îmbunătățită față de cele moștenite din timpurile comuniste, deoarece permite o servire superioară cu servicii complete social-culturale a întregii rețele de așezări prin intermediul echipării prioritare a localităților cu rol central.

O cale adecvată pentru rezolvarea unei atât de ample probleme preponderent sociale și care impune, în mod obligatoriu, adoptarea unei soluții bazate pe înțelegere reciprocă a așezărilor, într-o etapă când majoritatea acestora sunt subdimensionate și când mijloacele societății sunt încă mărginite, ceea ce împiedică dotarea deplină și eficientă a fiecărei localități în parte și îndeosebi a celor al căror volum demografic este prea restrâns.

În felul acesta localitățile centrale devin distribuitoare de servicii și produse urbane în întregul context teritorial înconjurător, de care beneficiază totalitatea așezărilor periferice, acționând în același timp ca polarizatoare de energii și valori, pe care le absorb din teritoriul și localitățile care gravitează în jurul lor.

Tot în acest mod ia naștere un flux dublu de comunicații, dirijate radial în două sensuri opuse, divergent și convergent, ce leagă întregul organism teritorial al grupării de localități într-o formațiune de tip stelat-arborescent, o formațiune pe care o calificăm "presistemică", pentru a sugera faza tranzitorie de către formele de așezare, în evoluția lor spre o viitoare formă perfecționată "sistemică".

7.1. Dezvoltarea organizării teritoriale - administrativă a județului

Noțiunea de "sistem" exprimă perfecțiunea organizatorică a unui întreg echilibrat, decurgând din natura relațiilor de intercon condiționare și sprijin reciproc ce acționează între părțile componente.

Etapă post-decembristă și post-aderare a reprezentat o nouă configurare a sistemului de așezări, manifestată pe fondul tranziției și a schimbării de regim politic, actualele județe păstrându-și, totuși, structura.

Actualul teritoriu a cunoscut o creștere a numărului de localități urbane și de comune pe fondul unor decizii politice susținute de tendința de "descentralizare".

Integrarea în spațiul european a impus o nouă configurare teritorială, întrucât dezideratul politic impunea o "cvasi-regionalizare" pe fondul îndeplinirii unor condiții de eligibilitate în scopul atragerii de fonduri europene.

Procesul de regionalizare cu 8, 9 sau 10 regiuni, cu un parcurs de implementare de 0 - 20 de ani, va concretiza liniile de forță ale dezvoltării teritoriale, stipulând și dotările minimale ale centrilor regionali (Universități de stat cu toate profilele academice și cu atestare pentru doctorate, spitale regionale universitare cu înaltă calificare la standarde UE, Curți de apel, Aeroporturi calificate pentru linii internaționale, Centru de transporturi intermodal, etc).

În aceeași măsură, reînființarea plaselor, ca subdiviziuni a județelor, ar diminua distanțele față de subiectul numărul 1 al activității administrației publice, respectiv cetățeanul, scutindu-l pe acesta de a parcurge distanțe mari pentru a-și obține un document, la care este îndreptățit.

Înainte de a ne propune în cadrul studiului de fundamentare a PATJ-ului Dâmbovița a obiectivelor strategice de dezvoltare să facem o succintă **analiză SWOT** a punctelor de forță și a vulnerabilităților județului :

Puncte tari :

- Poziție geografică și condiții naturale favorabile dezvoltării economico-sociale
- Tradiție în domenii economice ce pot susține dezvoltarea sustenabilă a județului.
- Potențial agricol și zootehnic deosebit.
- Potențial piscicol
- Potențial de dezvoltare a turismului.
- Patrimoniu cultural, folcloric și istoric aparte.
- Numeroase resurse turistice naturale și culturale care pot genera diferite tipuri de turism.
- Tradiție și potențial în turismul balnear.
- Sistem urban de susținere distribuit relativ uniform în cadrul județului și ușor perfectibil.
- Accesibilitate intra-județeană bună către marea majoritate a localităților
- Conectivitate bună către centrele urbane din apropiere.

- Resurse locale diverse și valoroase (patrimoniu istoric și cultural, de peisaj, de exploatare, etc).
- Lipsa unor dezechilibre majore de dezvoltare în cadrul județului.
- Interes rezidențial crescut (în special în sudul județului, precum și în localitățile de deal și munte) ce ar putea aplatiza declinul demografic și îmbătrânirea populației.
- Organizații politice ale minorităților puternice (romă și bulgară) și cu influență la nivel național.

Puncte slabe :

- Grad scăzut de urbanizare, cu o pondere foarte mare a populației rurale.
- Infrastructura turistică insuficient dezvoltată
- Insuficiența punctelor de informare turistică în comparație cu numărul obiectivelor turistice.
- Dimensiunea mică a centrelor urbane de polarizare.
- Echiparea edilitară scăzută a multor localități, inclusiv a celor urbane.
- Mediul urban construit degradat.
- Necorelarea în profil spațial a proiectelor strategice.
- Județul nu este traversat (prin zona sa mai dezvoltată) de nici o axă importantă rutieră sau feroviară).

Oportunități :

- Reabilitarea și dezvoltarea căilor de comunicații și a infrastructurii de utilități publice vor conduce la dezvoltarea infrastructurii de afaceri și, astfel, la dezvoltare localităților cu potențial.
- Valorificarea resurselor naturale și cultural istorice va permite dezvoltarea turismului cultural și istoric.
- Valorificarea potențialului turistic al județului.
- Programe de finanțare cu sprijin financiar european semnificativ.
- Proximitatea unor poli de dezvoltare București, Brașov, Ploiești, Pitești) ca piață de desfacere a produselor și ca element de atractivitate pentru investitori și dezvoltatori.
- Disponibilitatea multor programe de finanțare pentru susținerea proiectelor de dezvoltare locală, atât în mediul urban cât și rural.
- Oportunitatea poziționării ca axă alternativă de trafic (de turism, agrement, evitare a congestiei de pe axele magistrale adiacente.
- Interesul dezvoltatorilor privați în investiții în județ datorită prețurilor mai scăzute a terenurilor.

Amenințări

- Trendul demografic negativ.
- Migrația populației (a forței de muncă) către mediul urban din afara județului, dar și în afara țării.
- Valorificarea insuficientă a potențialului județului.
- Depopulare a multora dintre comunitățile rurale.
- Fracturarea spațială între aria de polarizare a capitalei și partea centrală și de nord a județului
- Condiții ce favorizează creșterea discrepanțelor de dezvoltare din cadrul județului (acces mai redus al localităților mici la finanțări).
- Afluxul persoanelor calificate către centrele urbane mai dezvoltate din apropiere (pentru acces la oportunități de angajare și/sau calitate a vieții mai crescută).
- Canalizarea investițiilor și a dezvoltării pe axele de transport adiacente teritoriului județului (A1, A3, DN1, Centura 1 București).
- Deoarece amenințarea numărul unu este depopularea județului, primele măsuri trebuie să vizeze înlăturarea acestui fenomen. Creșterea populației județului atât prin măsuri social-ecomomice, cât și prin crearea unor condiții legislative optime atât pentru întoarcerea acasă a celor plecați la muncă în străinătate, cât și pentru atragerea de capital european pentru realizarea unor investiții majore strategice, lipsa locurilor de muncă în județ fiind cauza principală a migrației externe.

Obiective de urmărit:

- Susținerea dezvoltării de infrastructură necesară dezvoltării mediului de afaceri
- Creșterea inter-conectivității cu ariile funcționale adiacente și în cadrul județului.
- Asigurarea sprijinului administrativ pentru agenții economici și grupuri de acțiune locală (GAL) și crearea unor incubatoare de afaceri în fiecare reședință de plasă.
- Realizarea unor parcuri industriale ofensive în imediata vecinătate a orașelor Târgoviște, Găești, dar și în zona de sud (Bilciurești-Crevedia), singura plasă cu un spor demografic pozitiv.

- Situatia județului Dâmbovița pe ultimul loc din țară ca procent de populație urbană ne arată că polarizarea localităților din sudul județului către capitală a împiedicat dezvoltarea orașelor din aria de polarizare a Bucureștiului (izocrona de o oră), respectiv Răcari, Titu, Găești
- Ca măsură de contracarare a acestui fenomen, se propune creșterea gradului de urbanizare, pe de o parte prin dezvoltarea orașelor mici actuale și, pe de altă parte, prin crearea de noi centre urbane - viitoarele reședințe de plase.
- Pentru Districtul Târgoviște se propune o politică de alipire a unor localități din fostele comune suburbane care funcționează în simbioză cu orașul, pentru atingerea cifrei de populație de 100.000 (cât avea în 1992). Acest lucru va fi studiat și legiferat după întocmirea unui "Plan de mobilitate urbană" (Legea 190 /2013). Aceste sate vizate sunt Viforâta (2474 loc), Valea Volevizilor (3023 loc.), Teiș (2489 loc.), Ulmi (1239 loc.), adică un total 9225 locuitori.
- Comunele care vor constitui prin urbanizare viitoarele reședințe de plasă adună împreună 32.196 locuitori, aceasta însemnând că populația urbană crește cu 41.421 locuitori, ceea ce înseamnă că la o populație totală stagnantă procentual, populația urbană crește de la 29% la 37%. Pentru a se depăși indicele mediu de urbanizare al regiunii Muntenia Sud (care este de 44,1%) ar mai trebui să treacă de la populația rurală la populația urbană încă 37.302 locuitori din județul Dâmbovița.
- De asemenea prin comasarea unor localități aflate în imediată apropiere a orașelor, cu o populație ocupată majoritar cu activități neagricole, va crește populația urbană, prin modificarea unor limite administrative ca urmare a unor referendumuri locale (Ulmi, Valea Voievozilor).
- Valorificarea capitalului uman prin educație, prin stimularea antreprenoriatului și printr-o strategie de apropiere a deciziei administrative și politice de cetățean.
- Creerea unor sisteme de localități, ale căror principii de bază să favorizeze fluxurile de relații funcționale între sate furnizând premisele apariției unor viitori poli de dezvoltare cu caracter urban.
- Propunerile privind posibilitățile de dezvoltare a localităților în perspectivă urmăresc îmbunătățirea treptat a repartiției populației în teritoriu prin realizarea pe etape a unei rețele de centre polarizatori care să optimizeze atât relațiile de muncă, cât și relațiile de servicii pentru populație, atât pentru cea urbană, cât și rurală.
- Fiecare liceu sau grup școlar va trebui să fie un pilon pentru dezvoltarea economică.
- Fiecare plasă va trebui să-și creeze instituții de susținere pe orizontală a unui mediu antreprenorial dinamic (incubator de afaceri, cameră agricolă, cameră comercială, bancă pentru credite agricole și credite imobiliare).
- Extinderea accesului la serviciile publice de bază și la servicii de internet în mediul rural.
- Sporirea accesului la servicii publice pentru grupurile vulnerabile și a celor situate în zone critice.
- Depopularea satelor poate fi contracarată, dacă va crește performanța sectorului agroalimentar, pentru plasarea ca principal furnizor de produse perisabile pentru regiunea Sud-Muntenia. Pentru aceasta sunt mai multe obiective specifice de atins :
 - Întărirea lanțurilor valorice pentru domeniile de productivitate mare.
 - Plasa Voinești va trebui să aibă ca obiectiv comun promovarea brand-ului mărului de Voinești și trebuie să atragă investiții străine prin facilitate investiționale pentru cei interesați (Germania, China).
 - Pentru zona de nord a județului - mare producător de fructe ar trebui realizat un depozit de importanță regională la Târgoviște, care, pe o centrală termică în sistem de trigenerare, să folosească energia termică atât pentru încălzirea unor sere cât și pentru păstrarea unei temperaturi scăzute în timpul verii pentru depozitul susmenționat. Producerea în același timp a energiei electrice reprezintă plus valoarea rezultată din investiție. Motoarele de la sistemul de termoficare a municipiului Târgoviște își găsesc astfel o valorificare locală. Consiliul Județean trebuie să încurajeze dezvoltarea infrastructurii de sprijinire a sectorului agro – alimentar.
- Preluând teoria lui Walter Christaller, care cu ajutorul unei scheme hexagonale, a împărțit orașele în orașe suverane și orașe vasale, putem să împărțim Regiunea Muntenia în 6 județe distribuite în jurul Bucureștiului cu orașe reședințe de județ amplasate în interiorul izocroniei de o oră, respectiv Ploiești (Prahova), Târgoviște (Dâmbovița), Pitești (Argeș), Alexandria (Teleorman), Giurgiu (Giurgiu), Slobozia (Ialomița + Călărași).
- Față de Târgoviște se pot structura 9 plase, din care 5 (cinci) cu reședințe amplasate în interiorul izocroniei de ½ oră, astfel:
 - Plasa Valea Dâmboviței cu reședința la Voinești (28 km)

- Plasa Valea Ialomiței cu reședința la Pucioasa (21 km)
 - Plasa Valea Cricovului cu reședința la Moreni (20 km)
 - Plasa Găești cu reședința la Găești (29 km)
 - Plasa Băleni- Nucet cu reședința la Băleni (20 - 22 km)
- și 4 (patru) plase cu reședința amplasată în interiorul izocroniei de o oră :

- Plasa Vișina cu reședința la Vișina (46km)
- Plasa Titu cu reședința la Titu (50 km)
- Plasa Răcari - Tărtășești cu reședința la Răcari (42 km)
- Plasa Bîlcirești - cu reședința la Crevedia (35 - 55 km)

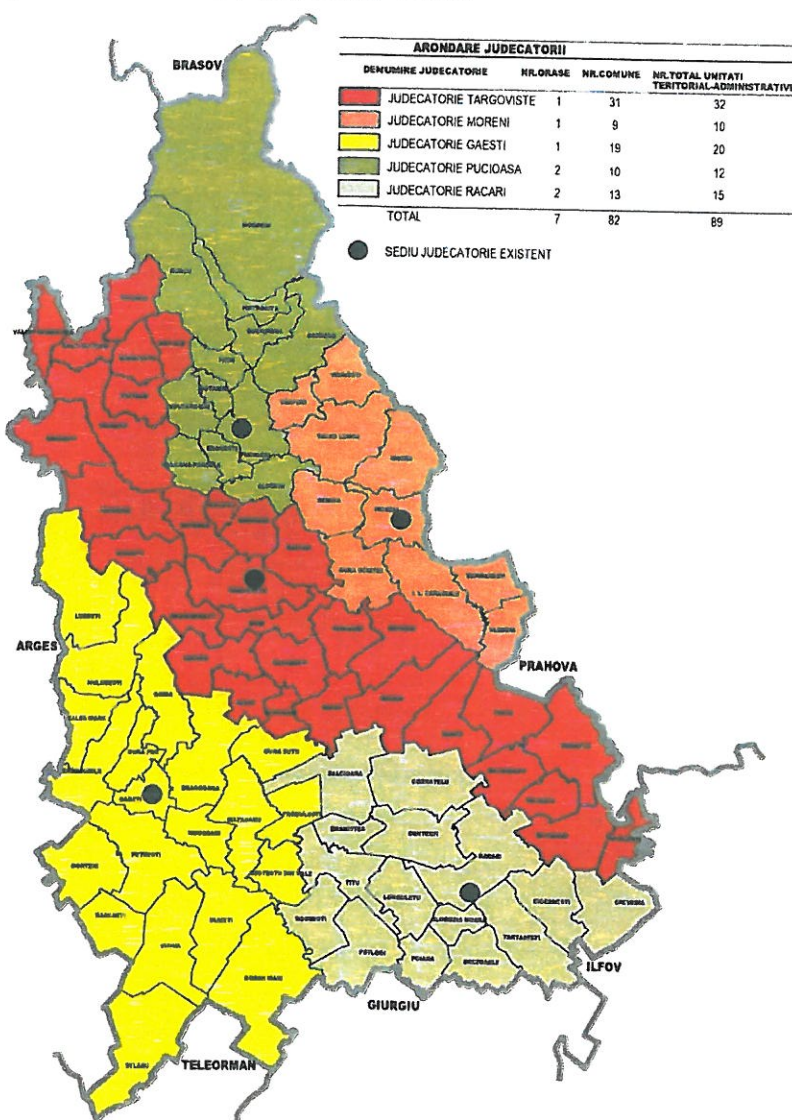
Plasa Valea Ialomiței se poate considera ca unitate teritorială ce funcționează cu doi poli urbani (Pucioasa și Fieni) cele două orașe împărțindu-și funcțiunile urbane cu rol de polarizare (Pucioasa cu spital orășenesc de categoria 3, dotări balneoclimaterice, judecătore, 2 licee, Fieni cu industrie și 1 liceu).

Pentru unele plase nou propuse, unde avem două licee în localități diferite, s-a propus realizarea unei bipolarități, în această situație aflându-se plasele Răcari -Tărtășești și Băleni -Nucet.

Pentru validarea plaselor, un loc important îl ocupă judecătorii teritoriale și arondarea la judecătoria a unităților administrativ teritoriale. În cadrul instanțelor atât părțile, cât și martorii, trebuie să se prezinte personal la procese. Acest lucru reprezintă un inconvenient pentru toate părțile implicate într-un dosar. Problema funcționării Justiției în județ ridică o seama de probleme, legat atât de celeritatea cu care se judecă, dar și de deplasările pe care cetățenii - dar și judecătorii și experții - trebuie să le facă, pentru a fi prezenți în procese sau la locul imobilelor (în dosarele civile). Arondarea unor comune din sudul județului la judecătoria Târgoviște și numărul mare de comune arondate la judecătoriile Găești și Târgoviște ridică probleme tehnice în judecarea cauzelor, dar și pentru cetățenii care trebuie să se deplaseze de la distanțe mari, chiar din două etape.

Analizând dosarele din instanțe, se constată că cele mai multe le are Judecătoria Târgoviște - 783 și cele mai puține Judecătoria Găești - 305. Judecătoria Răcari are cele mai multe dosare civile, cele care de obicei implică deplasări (565), iar cele mai puține le are Moreni și Găești (219, respectiv 266). Arondarea actuală prezintă pentru judecătoria Târgoviște

un inconvenient major, având dosare de la extremitatea nord vestică a județului (Văleni Dâmbovița), până la extremitatea sud estică a acestuia (Niculești), ceea ce înseamnă o desfășurare în linie dreaptă de 120 km.

Situația existentă

În consecință, având în vedere atât dezvoltarea orașului Titu, cât și posibilitățile de legături fluente în teritoriu, prin realizarea "Drumului Sudului", se propune înființarea unei judecătories în orașul Titu, care să preia o parte din comunele arondate judecătories Răcari - Sălcișara, Braniștea, Lungulețu, Poiana, Potlogi, Odobești, Titu, dar și trei comune arondate judecătories Găești (Corbii Mari, Costești Vale, Produlcești).

Se propune ca Judecătoria Răcari să preia comunele din sud - estul județului care până acum erau arondate la judecătoria Târgoviște (Niculești, Butimanu, Cojasca, Cornești, Bilciurești, Finta, Dobra). În felul acesta se va realiza și o echilibrare a încărcării cu dosare a judecătories.

Judecătoria Găești, care are arondate în prezent 19 comune va rămâne doar cu 15.

Judecătoria Moreni are arondate 8 comune și va rămâne în aceeași structură.

Judecătoria Pucioasa are arondate 11 comune și va rămâne în aceeași structură.

Judecătoria Răcari, care are în prezent 14 comune, va avea în viitor tot 14 comune, dar în altă structură.

Judecătoria nou înființată Titu va avea arondate 10 comune.

Judecătoria Târgoviște, care are arondate în prezent 31 de comune va avea prin noua organizare 24 de comune.

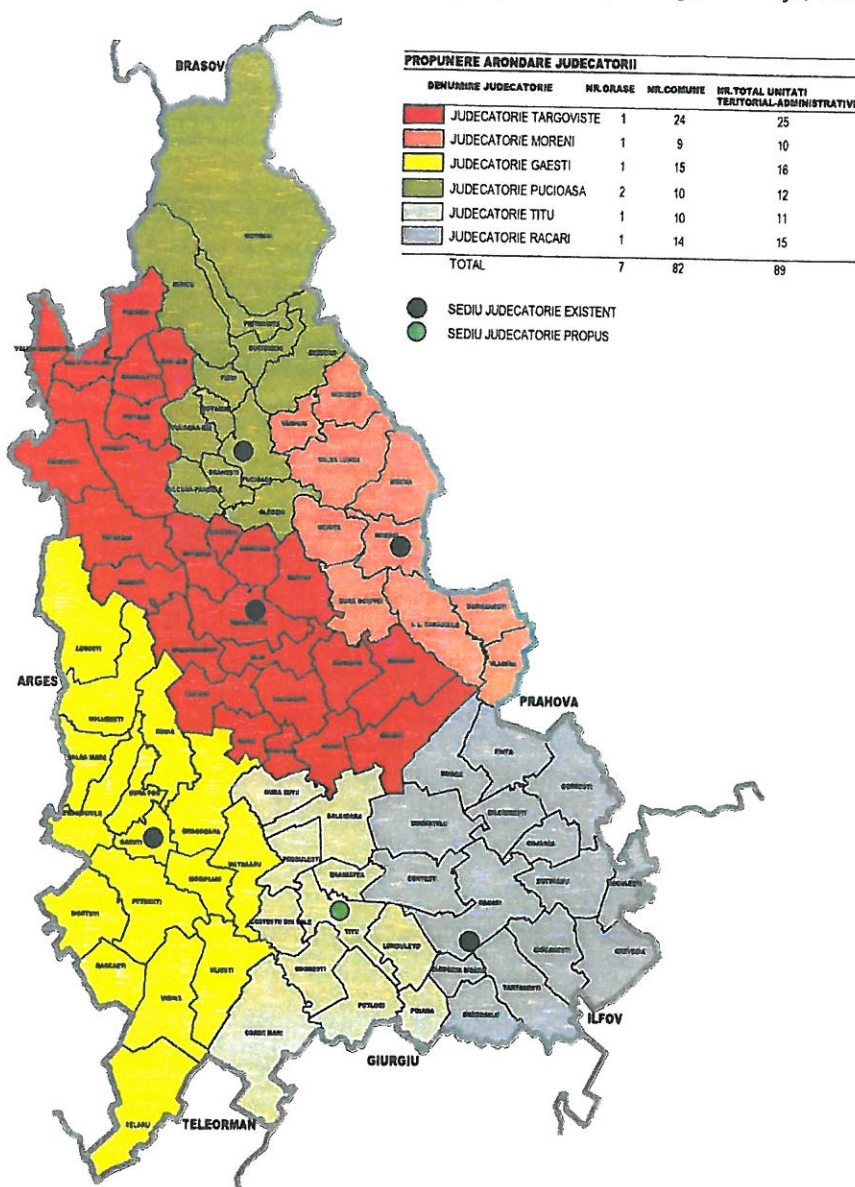
Până când Ministerul Justiției își va putea permite să aibă "Judecătoria de plasă" ca unități de primă instanță, pentru a aduce și instanțele mai aproape de cetățeni și nu numai deciziile administrative, o echilibrare a încărcării instanțelor cu dosare este de dorit.

Arondatea modificată este următoarea : Judecătoria Târgoviște - Târgoviște, Aninoasa , Băleni, Bărbulețu, Bucșani, Căndești, Comișani, Doicești, Dragomirești, Lucieni, Malu cu Flori, Mănești, Nucet, Perșinari, Pietrari, Pucheni, Răciu, Râu Alb, Răzvad, Sotânga, Tătarani, Ulmi, Văcărești, Văleni Dâmbovița, Voinești

Judecătoria Găești - Găești, Cobia, Crângurile, Dragodana, Gura Foi, Hulubești, Ludești, Mătăsaru, Mogoșani, Morteni, Petrești, Răscăieși, Selari, Uliești, Valea Mare, Vișina.

Judecătoria Răcari — Răcari, Bilciurești, Brezoaiele, Butimanu, Ciocănești, Cojasca, Conțești, Cornățelu, Cornești, Crevedia, Dobra, Finta, Niculești, Slobozia Moară, Tărtășești.

Judecătoria Titu - Titu, Braniștea, Corbii Mari, Costești Vale, Gura Șuții, Lungulețu, Odobești, Poiana, Potlogi, Produlcești, Sălcișara.

Situația propusă

Sigur că toate aceste considerente de teritorialitate au ca scop diminuarea cheltuielilor și, respectiv, reducerea timpului de deplasare a cetățenilor care se adresează instanțelor. Organizarea instanțelor este atributul Ministerului Justiției și a Tribunalului Dâmbovița în subsidiar.

Pornind de la aceste considerente, propunerea noastră este o structurare a subdiviziunilor județului - plasele pornind atât de la dotările de importanță teritorială existente, de la arondările judecătorești, cât și de la cele rutiere existente, care permit legături facile între reședințele de plasă și localitățile din aria lor de polarizare.

Prezentăm în continuare structura celor 9 plase și a districtului urban Târgoviște, cu situația comunelor componente și cu populația aferentă la cele două recesăminte (2002 și 2011). Se evidențiază sporul total între cele două recesăminte, atât în cifre absolute, cât și în procente :

Districtul urban Târgoviște :

Nr. crt.	District urban Târgoviște	Recesământ 2002	Recensământ 2011
1.	Târgoviște	89.930	79.610
2.	Aninoasa	5.982	6.344
3.	Sotânga	7.015	7.143
4.	Doicești	4.788	4.584
5.	Răzvad	8.521	8.409
6.	Mănești	4.669	5.127
7.	Ulmi	3.944	4.359
8.	Lucieni	3.095	3.131
9.	Raciu	3.297	3.464
10.	Văcărești	5.007	5.246
11.	Perșinari	2.877	2.750
12.	Comișani	5.448	5.400
13.	Dragomirești	8.273	8.867
Total locuitori		147.966	-2.420 locuitori (-1,63%) = 145.546

Plasa Valea Dâmboviței - reședința de plasă Voinești (viitor oraș) :

Nr. crt.	Plasa Valea Dâmboviței	Recesământ 2002	Recensământ 2011
1.	Voinești	6.246	6.203
2.	Malu cu Flori	2.719	2.484
3.	Pucheni	2.222	1.861
4.	Văleni Dâmbovița	2.960	2.754
5.	Pietrari	2.658	2.533
6.	Bărbulețu	2.442	2.361
7.	Râu Alb	1.748	1.564
8.	Cândești	3.148	2.886
9.	Tătărani	5.478	4.586
Total locuitori		29.621	-1.761 locuitori (-5,94%) = 27.860

Plasa Valea Ialomiței – reședința de plasă Pucioasa (oraș) :

Nr. crt.	Plasa Valea Ialomiței	Recesământ 2002	Recensământ 2011
1.	Pucioasa	15.263	11.4254
2.	Fieni	7.701	7.587
3.	Moțăieni	2.246	2.069
4.	Glodeni	4.435	4.226
5.	Brănești	4.286	4.097
6.	Vulcana Băi	3.008	3.008
7.	Vulcana Pandele	4.959	5.134
8.	Bezdead	5.123	4.595
9.	Buciumeni	4.652	4.586
Total locuitori		64.731	-2.407 locuitori (-3,71 %) = 62.324

Plasa Valea Cricovului – reședința de plasă Moreni (municipiu) :

Nr. crt.	Plasa Valea Cricovului	Recesământ 2002	Recensământ 2011
1.	Moreni	20.941	18.687
2.	Iedera	3.967	4.052
3.	Valea Lungă	5.174	4.770
4.	Vișinești	2.403	1.974
5.	Vârfuri	2.107	1.842
6.	Vișinești	2.403	1.974
7.	Gura Ocnitei	7.965	7.319
8.	Ocnita	4.412	4.325
9.	I.L.Caragiale	9.093	7.697
10.	Dărmănești	5.048	4.810
11.	Vlădeni	2.960	2.807
Total locuitori		64.070	-5.787 locuitori (-9,03%) = 58.283

Plasa Găești – reședința de plasă Găești (oraș) :

Nr. crt.	Plasa Găești	Recesământ 2002	Recensământ 2011
1.	Găești	15.585	13.317
2.	Petrești	6.087	5.791
3.	Morteni	3.117	3.042
4.	Mogoșani	4.611	4.444
5.	Mătășaru	5.751	5.462
6.	Dragodana	6.972	6.775
7.	Gura Foi	2.372	2.140
8.	Cobia	3.467	3.180
9.	Crângurile	3.451	3.394
10.	Valea Mare	2.565	2.400
11.	Hulubești	3.465	3.111
12.	Ludești	5.078	5.137
Total locuitori		62.541	-4.358 locuitori (-6,96%) = 58.183

Plasa Nucet - Băleni – reședința de plasă Băleni (viitor oraș) :

Nr. crt.	Plasa Nucet – Băleni	Recesământ 2002	Recensământ 2011
1.	Băleni	8324	8368
2.	Nucet	4404	4057
3.	Bucșani	6882	6864
4.	Gura Șutii	5400	5462
5.	Salcioara	4178	4081
6.	Cornățel	1767	1675
7.	Dobra	3853	3657
Total locuitori		34.808	-644 locuitori (-1,85%) = 34.164

Plasa Titu - reședința de plasă Titu (oraș) :

Nr. crt.	Plasa Titu	Recesământ 2002	Recensământ 2011
1.	Titu	10.183	9.658
2.	Produlești	3.576	3.427
3.	Costești Vale	3.454	3.485
4.	Odobesti	5.273	5.183
5.	Potlogi	8.388	8.981
6.	Lungulețu	5.782	5.586
7.	Braniștea	4.476	4.398
Total locuitori		41.132	-414 locuitori (-1,00%) = 40.718

Plasa Răcari - reședința de plasă Răcari (oraș) :

Nr. crt.	Plasa Răcari	Recesământ 2002	Recensământ 2011
1.	Răcari	8.892	8.930
2.	Conțești	5.563	5.123
3.	Slobozia Moară	2.366	2.165
4.	Brezoaiele	4.146	4.012
5.	Tărtășești	5.121	5.874
6.	Ciocănești	5.419	5.571
7.	Poiana	3.060	3.739
Total locuitori		35.467	-53 locuitori (-0,01%) = 35.414

Plasa Bilciurești - Crevedia - reședința de plasă Crevedia (viitor oraș) :

Nr. crt.	Plasa Cojasca - Bilciurești	Recesământ 2002	Recensământ 2011
1.	Crevedia	6.749	7.750
2.	Bilciurești	1.842	1.889
3.	Finta	4.668	4.225
4.	Cornești	7.710	7.142
5.	Butimanu	2.359	2.435
6.	Niculești	4.547	4.964
7.	Cojasca	7.288	8.276
Total locuitori		35.163	+818 locuitori (+2,32%) = 35.981

Plasa Vișina - reședința de plasă la Vișina (viitor oraș) :

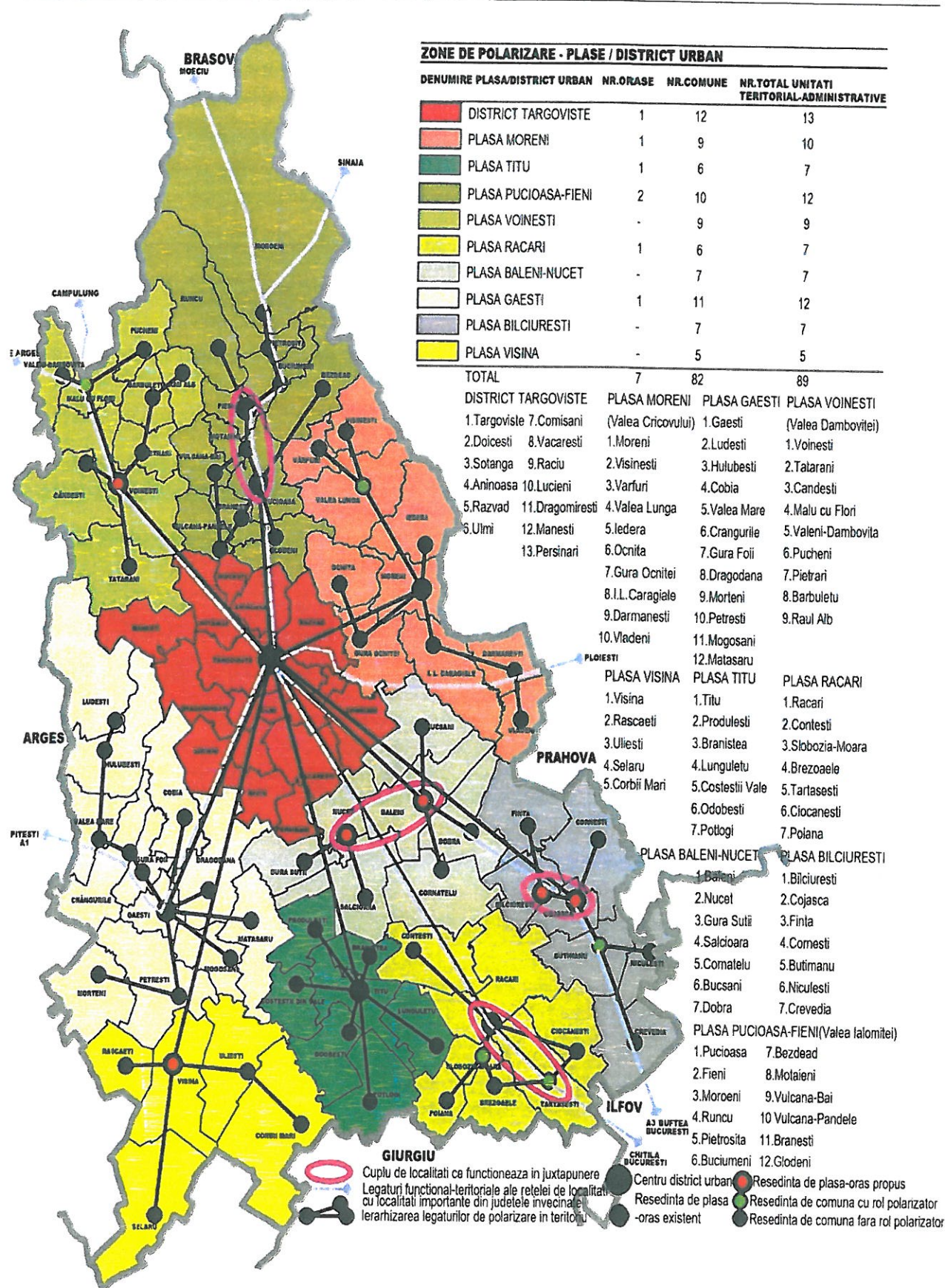
Nr. crt.	Plasa Vișina	Recesământ 2002	Recensământ 2011
1.	Vișina	4.334	4.103
2.	Șelaru	3.952	3.494
3.	Răscăeți	2.367	2.241
4.	Uliești	4.522	4.407
5.	Corbii Mari	8.358	8.316
Total locuitori		25.533	-972 locuitori (-3,80%) = 22.561

Analizând indicii de centralitate al reședinței de plasă exprimat în procente (populația reședinței / populația plasei x 100) constatăm următoarea ierarhizare :

- 36 % - Băleni- Nucet
- 32 % - Valea Cricovului - Moreni
- 28 % - Crevedia - Bilciurești
- 25 % - Răcari
- 23 % - Găești
- 23 % - Titu
- 22 % - Valea Ialomiței - Pucioasa
- 22 % - Valea Dâmboviței – Voinești
- 18 % - Vișina

Raportul de centralitate este dublu între extremele Băleni și Vișina. La majoritatea plaselor, de la Răcari la Vișina, indicii de centralitate este sub 25 %, condiție pentru finanțarea actuală a GAL-urilor.

Toate aceste propuneri, care ar introduce o nouă treaptă administrativă în structura județului, se constituie - pe de o parte – ca un răspuns integrator la structura administrativă a Uniunii Europene și - pe de altă parte - o întoarcere în același timp la tradițiile administrative interbelice, dar și o necesitate firească pentru corelarea și concentrarea investițiilor județene în punctele nodale ale rețelei de localități.

7.2. Structura sistemului de așezări în regiunea Sud-Muntenia și județul Dâmbovița

Prin localizarea lor în teritoriu, așezările umane contribuie la organizarea spațiului geografic și la orientarea acestuia prin crearea unor vectori de forță. Caracterizate de legăturile care există între elementele sale (populație, fluxuri de resurse și informații), așezările umane au rolul de a stabili relații de atracție sau respingere.

În momentul actual, în România sunt 320 de localități urbane - 103 municipii și 217 orașe. Acestea sunt repartizate într-un mod echilibrat în teritoriu, inclusiv marile centre urbane, fiecare regiune de dezvoltare dispunând de câte un oraș de aproximativ 250.000 locuitori, excepție făcând regiunea de dezvoltare Sud - Est (orașele Galați și Constanța au peste 250.000 locuitori) și regiunea de dezvoltare Sud - orașul Ploiești are o populație de doar 225.138 locuitori în anul 2020. Restul rețelei urbane din România este compusă din orașe mici și mijlocii (aprox. 90% din totalul orașelor).

La nivelul rețelei de localități urbane se distinge o mare diferență între București și celelalte orașe, orașele din regiunea Sud Muntenia fiind puternic polarizate economic și social de către capitală.

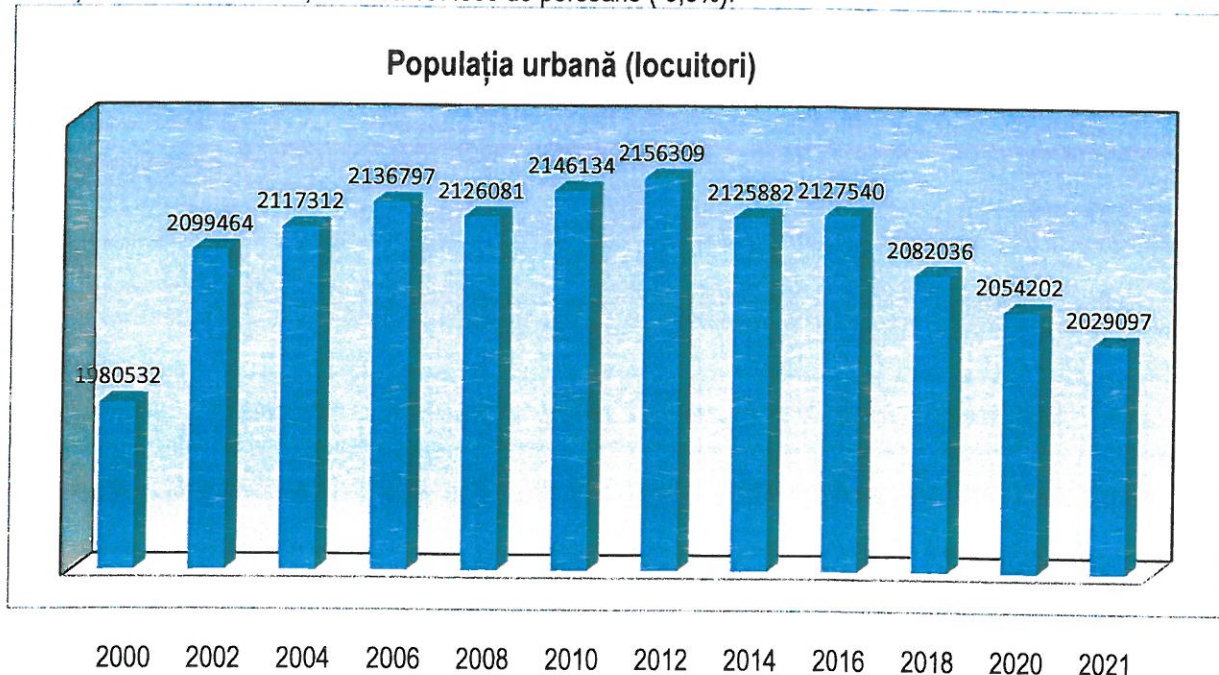
De altfel, România se află pe locul 2 în UE, după Ungaria, în ceea ce privește indicii de hipertrofie a Capitalei - diferența dintre capitala țării și orașul imediat următor în ierarhia urbană.

Bucureștiul, care cuprinde aproape 10% din populația țării, a atras mai mult de 50% din investițiile străine directe din România. Această polarizare puternică a Bucureștiului a cauzat o slabă dezvoltare a orașelor adiacente, pe o rază de 100 de km ne-existând un oraș cu o populație mai mare de 100.000 de locuitori (cu excepția Ploieștiului), deci incapabile să contrabalanseze sau să fructifice influența Capitalei.

Considerate jucători cheie într-o economie competitivă bazată pe cunoaștere și crearea de prosperitate, orașele, prin funcțiile lor, sunt considerate ca fiind centre de polarizare pentru localitățile rurale din vecinătate.

Analizând evoluția sistemului de așezări în perioada 1999 - 2020 s-a constatat că numărul de localități cu statut urban din județul Dâmbovița a crescut de la 6, la nivelul anului 1999, la 7 în 2020, pe fondul unui proces amplu de reurbanizare care a avut loc la începutul anilor 2000, la nivel național. Astfel, un număr de 5 comune din regiune, printre care și Răcări, au primit statut urban în perioada 2003 - 2004, crescând de asemenea și numărul de municipii de la 1 la 2, prin trecerea în categoria municipiilor a orașului Moreni.

În pofida creșterii numărului de localități cu statut urban, populația urbană a Regiunii Sud - Muntenia a înregistrat o scădere de peste 550.210 de persoane, de la 1.450.917, la 900.707 locuitori din 1999 până în 2020, continuată până în zilele noastre. Dacă ținem cont de faptul că cele 5 localități rurale care au devenit orașe în 2003 - 2004 însumau, la 1 iulie 2010, 36.925 de locuitori, scăderea, în condiții comparabile, a populației din mediul urban a fost, în intervalul analizat, de circa 137.000 de persoane (-9,5%).

Sursa: „Studiu privind stadiul actual de dezvoltare al Infrastructurii în Regiunea Sud-Muntenia și perspective de dezvoltare”

La nivelul județului, evoluția fiind și în continuare asemănătoare, numărul populației urbane având aceleași tendințe de involuție remarcate de „Studiul privind stadiul actual de dezvoltare al infrastructurii în Regiunea Sud-Muntenia și perspectivele de dezvoltare”:

Populație urbană	2011	2012	2013	2014	2016	2018	2020	2021
(persoane)								
România	12.735.043	12.700.145	12.653.860	12.622.558	8.642.965	8.432.670	8.373.673	8.263.501
Regiunea Sud-Muntenia	1.442.366	1.434.399	1.424.690	1.415.758	962.227	925.401	900.707	881.750
Județul Dâmbovița	175.115	174.263	173.145	171.819	118.404	113.760	111.358	109.179

Scăderea populației din mediul urban a fost mai accentuată decât în mediul rural, astfel încât gradul de urbanizare înregistrat la nivelul regiunii Sud-Muntenia a scăzut de la 41,8% în 1999, la 41,4% în 2020, chiar și în condițiile creșterii numărului de orașe cu 5. Prin urmare, putem vorbi despre un proces lent de dezurbanizare înregistrat la nivel regional.

Analizând gradul de urbanizare la nivelul județelor s-a concluzionat că acesta este distribuit neuniform. Astfel, județele Dâmbovița, Giurgiu, Teleorman și Călărași se remarcă printr-un grad de urbanizare redus (sub 40%), în timp ce doar în județul Prahova cele două medii de rezidență sunt reprezentate relativ uniform, așa precum rezultă din tabelul de mai jos :

Județul	Numărul de municipii și orașe	Gradul de urbanizare (% din populația totală)
Argeș	7	47,6
Călărași	5	38,6
Dâmbovița	7	30,8
Giurgiu	3	31,2
Ialomița	7	46,1
Prahova	14	50,3
Teleorman	5	33,7
Total regiunea Sud-Muntenia	48	41,4

Județele cu o rată scăzută a urbanizării (Dâmbovița, Giurgiu, Teleorman, Călărași, Ialomița) se remarcă printr-o rețea de așezări urbane de dimensiuni mici și medii (sub 100.000 de locuitori), care nu au putut să funcționeze ca și centre polarizatoare pentru spațiile rurale extinse, în plus aceste zone aflându-se permanent în zona de dominație absolută a municipiului București.

La polul opus, județele Argeș și Prahova dispun de doi poli urbani de dezvoltare bine reprezentați (Pitești și Ploiești), care au asigurat o dezvoltare mai echilibrată în raport cu capitala.

7.3. Întărirea rolului de polarizare a localităților urbane

Încă de la început se impune precizarea că nu există la nivel mondial o definiție și o înțelegere unanim acceptate asupra a ceea ce se înțelege prin noțiunea de „oraș”. Fiecare țară își definește ceea ce înseamnă oraș, bazându-se pe considerente de ordin geografic, istoric sau administrativ. La fel de importantă și controversată, pe lângă înțelegerea noțiunii de „oraș” este și modalitatea de stabilire a granițelor acestora, din ce în ce mai vagă în timp și spațiu ca urmare proceselor succesive de extindere a zonelor urbane, suburbanizare și rurbanizare.

Există o serie de organizații recunoscute la nivel mondial care folosesc anumite metodologii și criterii pentru identificarea orașelor. Este de amintit Organizația Națiunilor Unite, care recomandă un prag minim de 2.000 de locuitori, ca limită de separare între localitățile urbane și cele rurale. În aceeași notă se înscrie și metodologia utilizată de Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică bazată pe densitatea populației, localitățile (nivelul NUTS V) cu o densitate a populației mai mare 150 locuitori/km² fiind considerate urbane.

S-au conturat trei metode principale de identificare și delimitare a orașului (ESPON, 2006), fiecare cu avantajele și dezavantajele sale:

- metoda administrativă: orașul fiind clasificat din rațiuni administrative;
- metoda morfologică: bazată pe densitatea clădirilor, a populației sau a altor indicatori;
- metoda funcțională: bazată pe comportamentul populației și agenților economici.

1. Metoda administrativă. Țările care folosesc această modalitate de definire a orașului îi conferă anumite drepturi, competențe și îndatoriri, definiția orașului regăsindu-se și în sistemul legislativ al țării respective. În aceste țări (ex. Anglia, Țara Gallor, Germania etc.) sistemul legislativ face deosebire de ordin administrativ între teritoriile urbane și cele non-urbane.

În anumite țări, acordarea statutului de oraș unor localități se bazează pe criterii diverse, dar cel mai uzitat rămâne criteriul numărului populației. Municipality/comunei îi este acordat statutul de oraș atunci când populația sa atinge o anumită valoare de referință, în acest caz limitele orașului corespunzând cu limitele administrative ale municipality/comunei inițiale. Valoarea acestui prag la nivel mondial variază de la o țară la alta, fiind cuprins între 200 și 50.000 locuitori.

2. Metoda morfologică. Această metodă de definire consideră „orașul” un obiect fizic sau arhitectural, principala caracteristică fiind aglomerarea clădirilor. Limitele sale sunt date de extinderea fizică a spațiului construit, de continuitate a zonei construite (ESPON, 2006), considerându-se că folosirea acestui indicator are o importanță deosebită și este necesară pentru explicarea dezvoltării geografice și spațiale a așezărilor de tip urban.

Metoda morfologică privind definirea a orașului este legată de analiza extinderii clădirilor în teritoriu și formarea de „zone construite continue” (*continuously built-up areas*), luând în considerare anumite caracteristici considerate urbane și măsurându-se gruparea acestora sub forma continuității spațiului construit.

Trei elemente sunt importante atunci când avem în vedere identificarea și stabilirea „zonelor urbane construite continue”: caracteristicile care sunt considerate urbane (clădiri industriale, clădiri publice, clădiri comerciale etc.), distanța minimă dintre aceste caracteristici pentru a forma o zonă construită continuă și o anumită limită de populație pe care trebuie să o îndeplinească aceste zone construite pentru a fi considerate urbane.

Concluzionând, putem spune că cel mai important criteriu luat în calcul prin această metodă de definire și delimitare a orașelor este densitatea clădirilor, continuitatea lor, principiul „aglomerării” fiind esențial în determinarea urbanului.

3. Metoda funcțională. Cu scopul identificării mai în profunzime a fenomenului urban, o serie de țări își completează definițiile orașelor folosind metoda funcțională, în acest caz orașul fiind asimilat unei entități economice și sociale. Elementul fundamental în considerarea urbanului îl constituie importanța relațiilor funcționale.

Definirea orașelor după metoda funcțională permite împărțirea teritoriului urban în două părți principale: nucleul urban (*urban core*) și hinterlandul urban (*urban hinterlands*), care împreună alcătuiesc ceea ce se numește regiune urbană (*urban region*). Limitele orașului sunt date de limitele zonei sale de influență urbană, reprezentând arealul polarizat de centrul urban (*urban core*) în jurul căruia gravitează zonele înconjurătoare.

Principalul impediment care, probabil, limitează aplicarea acestei definiții în identificarea urbanului îl constituie complexitatea ei și necesarul de date statistice utilizate pentru identificare. Pe de altă parte, această metodă de definire a orașului are un mare avantaj prin aceea că surprinde legătura dintre procesul urbanizării și dezvoltarea economică.

Mai trebuie spus că noțiunea de regiune urbană este cu precădere relevantă atunci când vorbim de zone metropolitane, în general, dar devine inaplicabilă atunci când se iau în calcul și se aplică unităților urbane mici.

Cea mai mare provocare a acestei metode de delimitare și definire a orașului o constituie cooperarea între diferitele unități administrative în scopul promovării unor politici urbane coerente, din moment ce „orașul” se suprapune peste mai multe unități administrativ-teritoriale.

Există, așa după cum am văzut, mai multe tipuri de definiții aplicate orașului/urbanului, fiecare având dezavantaje atât din punct de vedere conceptual cât și din punct de vedere practic. Se poate spune astfel că nu există definiții corecte sau incorecte, definițiile și criteriile de delimitare a orașelor folosindu-se în funcție de scopul urmărit: statistic, administrativ sau de cercetare. Prin urmare, delimitarea urbanului și definirea orașului trebuie să aibă în vedere scopul urmărit (statistic, politic, economic).

Metoda de definire administrativă este folosită foarte bine atunci când se elaborează politici urbane ale unor autorități teritoriale, pe când metoda funcțională se pliază mai bine elaborării de politici regionale care marșează pe ideea rolului orașului în teritoriu, ceea ce o apropie foarte bine de subiectul studiului nostru.

Nominalizând, prin prezenta documentație, centrii de dezvoltare a rețelei de localități și ariile lor de polarizare, promovăm o viziune strategică pentru perioada 1920 - 1930.

Orice modificare de structură administrativă la nivel teritorial național a avut nevoie (în vestul continentului) de 15 - 20 de ani pentru a deveni funcțională, deoarece a trebuit înfrântă inerția instituțiilor birocratice.

Considerăm că o descentralizare a deciziilor administrative și apropierea instituțiilor de cetățean necesită o perioadă de cel puțin 10-20 de ani în România pentru că legislația să învingă inerția instituțiilor. Pentru aceasta cetățenii, societatea civilă în ansamblul ei, trebuie activată, pentru a deveni un factor activ în implementarea reformelor administrative de descentralizare.

7.4. Rolul strategic al orașelor

Componenta strategică a Cadrelor Naționale Strategice de Referință 2007-2013 (CNSR), document de referință al României pentru programarea fondurilor structurale și de coeziune, a avut ca principal scop susținerea priorității strategice dedicate promovării dezvoltării teritoriale echilibrate.

În cadrul acestei priorități, orașele sunt considerate elemente cheie pentru atingerea obiectivului privind asigurarea coeziunii sociale, economice și teritoriale la nivel național, regional sau județean (după caz) menționându-se că zonele urbane „acționează ca motoare ale dezvoltării economice pentru regiuni și sub-regiuni și, cu precădere, pentru zonele rurale din vecinătate”.

În acest context, se afirmă că strategia s-a concentrat pentru a crea condiții astfel încât să se pună în valoare potențialul urban, precum și pentru ajutarea orașelor la creșterea economică, crearea de locuri de muncă și promovarea coeziunii sociale în regiuni.

Obiectivele strategice ale acestei priorități de dezvoltare cu referire la orașe au fost și rămân în actualitate:

- dezvoltarea polilor urbani existenți sau în formare/coridoare. Acest obiectiv vizează concentrarea dezvoltării economice și sociale în jurul acestor poli, îmbunătățirea accesibilității, a condițiilor propice expansiunii mediului de afaceri, a calificării și folosirii eficiente a resurselor umane, întărirea capacității administrative, utilizând în mod optim potențialul regional și local de dezvoltare.

- dezvoltarea orașelor mici și mijlocii. Se vizează sprijinirea pentru ca acestea să-și poată realiza funcțiile urbane de bază, creându-se astfel condițiile unei dezvoltări policentrice și echilibrate a țării și, totodată, afirmării principiului solidarității, ca principiu esențial al politicii de coeziune a UE. Principiul este mai ales aplicabil la specificul județului Dâmbovița, având în vedere că atât orașele, cât și viitoarele centre urbane sunt de dimensiuni medii și mici

POR a stabilit dezvoltarea urbană ca o direcție strategică de dezvoltare la nivel regional și a identificat – pe baza analizelor economice și sociale în regiuni, precum și a rețelei de localități – dezvoltarea urbană ca o prioritate de dezvoltare a regiunilor României intitulată „**Sprijinirea dezvoltării durabile a orașelor–poli urbani de creștere**”

Concluzionând, putem afirma că orașele mici sunt luate în considerare în politica regională a României în perioada analizată, rolul lor în atingerea unei dezvoltări echilibrate la nivel național și regional fiind recunoscut în documentele strategice și în prioritățile de dezvoltare pentru perioada de programare a fondurilor structurale și de coeziune 2014-2020. Fără a beneficia de alocări orientative predeterminate, așa cum se întâmplă în cazul orașelor mari din România (polii de creștere și polii de dezvoltare urbană), orașele mici, cu o populație de peste 10.000 de locuitori, sunt eligibile pentru finanțări de proiecte în cadrul Programului Operațional Regional.

Deși fără o exprimare specifică în ceea ce privește dimensiunea urbană, celelalte programe operaționale pot contribui, prin proiectele implementate în mediul urban, în mod semnificativ, la dezvoltarea urbană durabilă.

Indiferent dacă se va accepta sau nu propunerea de subdivizare administrativă a teritoriului județului (variante cu 9 plăși propuse), analiza făcută prezintă avantajul că realizează o distribuție echilibrată a **localităților urbane cu rol polarizator și de posibile centre administrative** (reședințe de plăși), cu precizarea totodată a ierarhizării funcționale a localităților urbane și rurale, potrivit prevederilor Legii nr. 351/2001 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a IV-a - Rețeaua de localități :

- Târgoviște – municipiu, reședință de județ - localitate urbană de rang II/a ;
- Moreni - municipiu cu o populație în raza de influență de 58.000 locuitori - localitate urbană de rangul II/b ;
- Pucioasa - oraș cu funcție balneo turistică - localitate urbană de rang III/a, cu funcțiune de importanță regională și cu o populație în raza de influență de 62.000 locuitori ;
- Găești - oraș cu o populație în raza de influență de 58.000 locuitori - localitate urbană de rangul III/b ;
- Titu - oraș cu o populație în raza de influență de 41.000 locuitori - localitate urbană de rangul III/b ;
- Râcari - oraș cu o populație în raza de influență de 35.000 locuitori - localitate urbană de rang III/b ;
- Fieni - oraș (fără populație în raza de influență) - localitate urbană de rang III/c ;

- Voinești - viitor centru urban, cu o populație în raza de influență de 28.000 locuitori - localitate rurală de rang IV/a ;
 - Crevedia - Bîlcirești - viitor centru urban cu o populație în raza de influență de 36.000 locuitori - localități rurale de rang IV/a ;
 - Băleni - Nucet - viitor centru urban cu o populație în raza de influență de 31.000 locuitori - localități rurale de rang IV/a ;
 - Vișina - viitor centru urban, populație în raza de influență 23.000 locuitori - localitate rurală de rang IV/a ;
- Acolo unde s-a considerat (din diverse motive) că viitorul centru urban - viitorul oraș - viitoarea reședință de plasă trebuie să aibă în componență două localități, două comune pornind de la termenul "conurbație", asocierea liber consimțită a două orașe ce s-au dezvoltat prin juxtapunere, similar, vom defini cele două entități propuse Crevedia - Bîlcirești și Băleni - Nucet .

Chiar dacă la nivel internațional, termenul de conurbație este folosit cu precădere pentru concentrări importante urbane, gen Saint Paul și Mineapoliss (SUA), Mannheim și Ludwigshafen (Germania), Leeds și Bradford (UK), la scara României se apreciază că există o conurbație (Galați-Brăila), iar la scara județului Dâmbovița putem considera că localitățile Pucioasa, Moțăieni, Fieni formează o conurbație.

Pentru viitoarele centre urbane propuse, în conformitate cu legea 350 /2001 completată și adăugită, se va întocmi în afara de reactualizarea PUG-ului ca viitor oraș, se va întocmi și un plan de amenajare a teritoriului intercomunal pentru plasa a cărui centru de reședință va fi.

Celelalte **localități rurale reședință de comună** se împart în două categorii :

- Localități rurale de importanță intercomunală - rang IV/b, respectiv sate reședință de comună care au rol de polarizare limitată în teritoriu, acestea fiind următoarele : Malu cu Flori pe valea Dâmboviței, Valea Lungă pe valea Cricovului, Tărtășești și Slobozia Moară în plasa Răcari, Butimanu în plasa Crevedia.

Toate aceste comune sunt amplasate pe o intersecție de drumuri, fiind o legătură între comunele polarizate și centrul urban polarizator. Pentru aceste comune documentația de urbanism Planul Urbanistic General va fi completată cu un "Plan de mobilitate urbană" în conformitate cu articolul 461 litera e) din Legea 190/2013, planul de mobilitate urbană fiind un instrument de planificare teritorială prin care sunt corelate dezvoltarea teritorială a localităților din zona polarizată cu nevoile de mobilitate și transport al persoanelor, bunurilor și mărfurilor.

- Localități rurale reședință de comună de importanță locală - rang IV/c ;

Satele aparținătoare comunelor se împart la rândul lor în 3 mari categorii:

- sate dezvoltate - rang V/a, respectiv sate cu populația mai mare de 2000 locuitori, ceea ce înseamnă că satul poate asigura funcționarea unei școli gimnaziale cu câte o clasă pentru fiecare an de învățământ ;
- Sate cu condiții de dezvoltare - rang V/b, respectiv sate cu populație cuprinsă între 400 și 2000 locuitori, ceea ce înseamnă că pot asigura funcționarea unei școli primare cu o clasă per fiecare an de învățământ.
- Sate fără condiții de dezvoltare - rang V/c, care sunt satele care au o populație sub 400 locuitori, ceea ce înseamnă că nu pot asigura o normă pentru un învățător. În consecință aceste sate nu vor primi investiții publice decât pentru realizarea unor accese rutiere în situații de necesitate incendii, alunecări de teren, inundații, urgente medicale.

Pentru realizarea unor investiții publice, satele fără condiții de dezvoltare trebuie să se asocieze pentru a solicita fonduri de la bugetul comunei.

Dimensionarea normativă a numărului de populație pe categorii de sate s-a făcut pornind de la procentul mediu al grupelor de vârstă, la nivel de județ, și de la dimensionarea unei clase școlare de 25 de elevi.

7.5. Recomandări privind rolul centrelor urbane în dezvoltarea județeană și intraregională

Succesul dezvoltării orașelor, mai ales al celor mici și a viitoarelor centre urbane este influențat, atât de factori endogeni, cât și de cei exogeni.

Factorii și forțele responsabile pentru creșterea economică a orașelor sunt numeroși și menționăm:

- localizare,
- zonă de influență/hinterland,
- dotarea infrastructurală
- calitatea resurselor umane, etc.

În afara acestor factori care țin de orașul propriu-zis, municipiile și orașele sunt afectate într-o măsură destul de mare de evoluția economiei la nivel național, regional sau județean, de trendurile de dezvoltare la nivel macroteritorial, declin regional, sistemele urbane din apropiere, atractivitatea regională sau zonală, etc.

Rețeaua municipiilor și orașelor din județul Dâmbovița este rezultatul unor procese și factori diferiți de-a lungul istoriei, caracterizându-se prin eterogenitate din punct de vedere al etapelor de apariție. În același timp, constituie o rețea stabilă în timp și spațiu, unele cu o existență îndelungată.

Momentele de apariție ale municipiilor și orașelor, dar mai ales factorii care au determinat apariția lor, au o influență asupra evoluției lor, orașele apărute în perioada comunistă sau în cea postcomunistă neconsolidată, ca urmare a deciziilor politice și mai puțin din rațiuni firești, în marea lor majoritate monoindustriale, înregistrând cele mai mari scăderi demo-economice, fiind afectate de reducerea numărului populației, scăderea activităților economice și creșterea șomajului.

Problemele specifice ale orașelor nu pot fi rezolvate în afara sistemului unitar de așezări, în primul rând luând în considerare situarea în context local, dar și evoluția lor ca fiind strâns legată de cea a sistemelor urbane naționale și regionale din care fac parte.

Totodată, există o relație invers proporțională între creșterea economică regională/națională și creșterea populației orașelor medii și mici: acestea înregistrează o dinamică pozitivă atunci când creșterea economică este negativă și invers, populația orașelor medii și mici scade atunci când există o creștere economică pozitivă regională/națională. Mai mult, există și o corelație destul de puternică între nivelul național urban (și, implicit și la cel regional) al dinamicii populației și cel al municipiilor și orașelor din județ, cele două componente evoluând în aceleași coordonate, orașele practic neavând soluții de contracarare a acestui fenomen.

Distanța față de centrul coordonator județean și importanța economică a acestuia își pune amprenta asupra dinamicii demografice a orașelor mai mici. Analiza accesibilității rutiere corelată cu dinamica populației, considerată un indicator destul de relevant pentru creșterea sau descreșterea orașelor, indică faptul că cu cât orașul este situat la o distanță mai mare față de municipiul reședință de județ, cu atât oportunitățile de dezvoltare sunt mai scăzute, iar orașul este condamnat la declin sau stagnare. În același timp, accesibilitatea și calitatea căilor de comunicație au o influență majoră în dinamica demografică a orașelor, orașele cu dinamică pozitivă fiind localizate în apropierea căilor de comunicație majore.

În ceea ce privește gradul de echipare al orașelor și capacitatea acestora de a asigura servicii urbane pentru zona rurală înconjurătoare, putem spune că orașelor din județul Dâmbovița le lipsesc în primul rând funcția turistică și de agrement (excepția fiind municipiul Târgoviște și, oarecum, Pucioasa).

Este asigurată în schimb funcția de educație, toate orașele dispunând de liceu sau altă formă de învățământ secundar, precum și biblioteci publice.

În această perioadă de criză economică, cele mai multe dintre orașele mai mici și-au menținut un grad scăzut de dezvoltare și un grad ridicat de ruralitate. Fără nicio excepție, **numărul mediu de salariați a scăzut în toate centrele urbane** din județul Dâmbovița, ceea ce demonstrează o reducere a activității economice în toate orașele. Prin urmare, putem afirma, corelat și cu dinamica populației, că niciun centru urban nu a atras populație pentru că a înregistrat o dinamică economică, ci mai degrabă creșterea populației s-a datorat unei dinamici pozitive a creșterii naturale.

Funcțional, centrele urbane din județul Dâmbovița prezintă o oarecare diversificare.

Este de menționat că, prezența apelor minerale tămăduitoare într-un important areal din județ conferă orașului Pucioasa un statut aparte, acela de stațiune balneară.

O altă activitate destul de frecventă ce caracterizează centrele urbane ale județului o constituie cea industrială, așa precum menționam, în general, monoindustrială (Fieni – ciment, Pucioasa – textile, Moreni – industrie militară, Titu – aparatură electrocasnică, Găești – frigidere).

Datorită prezenței unei mari diversități de forme de relief, o serie de localități (în general, viitoare centre urbane) au funcții agricole, cu specializare fie în legumicultură (Băleni), piscicultură (Nucet), zootehnie (Crevedia), pomicultură (Voinești), funcționând, de regulă, în arii profund rurale, ele devenind oraș tocmai datorită funcției de loc central pe care îl îndeplinesc pentru aceste spații.

Există un **trend de modernizare a funcțiilor urbane** înregistrat la majoritatea centrelor urbane din județul Dâmbovița, cele mai multe dintre ele schimbându-și profilul agricol, mai degrabă specific așezărilor rurale, cu funcția de servicii specifică așezărilor urbane, sau aflându-se încă într-un proces de transformare (Răcari).

Suprafața U.A.T.	Suprafața agricolă	Suprafața agricolă pe :			Intravilan
		Arabil	Pășuni	Fânețe	
Urban – total Dâmbovița	28.264	16.065	11.780	2.563	7.691
Târgoviște	4.681	2.013	1.836	154	2.116
Moreni	3.514	957	148	389	610
Fieni	1.831	1.062	71	461	538
Găești	2.297	1.778	1.621	150	779
Pucioasa	4.009	2.147	460	954	942
Răcari	7.894	5.530	5.248	278	1.099
Titu	4.038	2.578	2.396	177	1.607

De cele mai multe ori, orașele mai mici dispun de o calitate a vieții superioară orașelor mari și metropolelor, combinând avantajele mediului natural cu un mod de viață urban, care le fac atractive pentru populație, aceasta cu condiția să-și păstreze mărimea optimă, asigurând un echilibru între externalitățile negative (poluare, congestie etc.) și cele pozitive ale urbanizării (costuri de tranzacționare imobiliară mai scăzute, etc.), și din această cauză ele sunt preferate, îndeosebi, de către gospodăriile cu niveluri ridicate ale veniturilor. Atunci când sunt situate în apropierea marilor metropole (București pentru Titu și Răcari, Ploiești pentru Moreni, Pitești pentru Găești) de cele mai multe ori ele îndeplinesc funcția de localități-dormitor, în care este cazată populația care are un loc de muncă în metropolele menționate. Dinamica numărului de locuințe, corelată cu dinamica populației și a numărului mediu de salariați ne arată faptul că pentru anumite orașe mici din județ, pentru care creșterea numărului de locuințe se corelează cu dinamica pozitivă a populației, susținută în principal de migrație, în contextul scăderii numărului mediu de salariați, se transformă din ce în ce mai mult în localități-dormitor.

Funcțiile culturală și de turism capătă din ce în ce mai mare importanță în centrele urbane din județ, întărirea și promovarea turismului reprezentând o soluție pentru dezvoltarea comunității.

Se poate spune că, în general, centrele urbane din județ dispun de un patrimoniu natural și cultural relativ diversificat, nefolosit încă, cu anumite excepții, drept vector pentru dezvoltarea orașelor și bază solidă pentru elaborarea unei strategii pentru dezvoltare turistică.

Majoritatea centrele urbane din județ dispun de anumite resurse turistice antropice și naturale și acestea pot constitui elemente dintr-o strategie mai largă a dezvoltării lor.

Poate cel mai îndreptățit oraș din acest punct de vedere este orașul Pucioasa, care dispune de resurse turistice antropice și naturale cu potențial ridicat, alt centru urban cu pronunțate resurse turistice fiind municipiul Târgoviște, oraș universitar, cultural și turistic prin definiție, pentru care provocarea cea mai mare este, pe de-o parte, creșterea calității serviciilor turistice, iar pe de altă parte, dezvoltarea turismului și în sezonul rece.

Vulnerabilitatea orașelor declarate ca atare, fără o bază justificată și care nu au istorie îndelungată, se manifestă și în imposibilitatea elaborării unei strategii alternative de dezvoltare, în lipsa unei baze economice solide a orașului care să susțină dezvoltarea sa. Totuși, ele reprezintă, însă, elementul care face legătura dintre rețeaua rurală și cea urbană dintr-un sistem de așezări, orașul mai mic aflându-se, de cele mai multe ori, plasat la partea inferioară a sistemelor urbane și la cea superioară a sistemelor rurale.

Poziția centrelor urbane în cadrul rețelei județene de așezări indică tipul de strategie și funcțiile și rolurile principale pe care orașele ar trebui să le îndeplinească în teritoriu: deconcentrarea orașelor mai mari, centru coordonator pentru spațiile rurale întinse din împrejurimi, etc. În același timp, poziția lor spațială în cadrul județului și a rețelei de așezări și, coroborat cu actualul stadiu de dezvoltare urbană, poate constitui un indiciu asupra viabilității acestor centre urbane în viitor.

Viitorul unui oraș este totdeauna greu de prezis pe termen mediu sau lung. Situația unui oraș în raport cu celelalte cu care formează un sistem constituie un element important în analiza evoluției orașului respectiv. Evaluate în termenii poziției geografice, dimensiunii relative și specializării, se poate trage o concluzie cu privire la dependența istorică, la adaptarea anterioară a orașului, la traiectoria sa evolutivă, iar pe de altă parte asupra efectelor concurenței exercitate asupra sa de către celelalte orașe.

Locul și poziția pe care fiecare centru urban îl deține în cadrul rețelei de așezări este deosebit de important prin prisma evidențierii funcțiunilor pe care acesta le îndeplinește pentru județ. În funcție de poziția pe care centrele urbane le dețin în cadrul structurii de așezări, se poate stabili strategia de dezvoltare la nivel județean pentru fiecare

oraș în funcție de poziția sa în rețeaua de așezări: altele sunt obiectivele și funcțiunile pe care le îndeplinește un oraș mai mic, aflat în zona de influență a marilor aglomerări urbane, după cum alta este strategia de urmat pentru un oraș mic care polarizează o întinsă suprafață rurală.

În acest context, o dezvoltare specifică poate fi anticipată pentru centrele urbane și viitoarele centre urbane situate în zona de influență a orașelor mari (Titu, Crevedia, Băleni). Ținând cont de amploarea fenomenului de suburbanizare care se va accentua în următoarea perioadă, orașele mici pot asigura locuințe de bună calitate pentru populația care va lucra în orașele mari sau se pot oferi pentru dislocarea unor activități productive sau non-productive, cel mai mare risc constând în faptul că ele sunt pasibile de pierderea identității.

Totodată, una dintre provocările cu care se vor confrunta orașele mici situate în arile de influență a marilor orașe va fi cuplarea dezvoltării economice cu problemele de mediu, de regulă activitățile dislocate fiind cele energofage sau poluante.

Orașele mici cu un insuficient hinterland sau cu funcții urbane insuficient conturate (ex. Fieni, Răcari), generate și de declararea arbitrară a lor ca orașe, sunt așteptate a se deruraliza gradual. Cu siguranță că, pentru viitorul îndepărtat, ținând cont și de evoluția economică, aceste orașe își vor consolida funcțiilor urbane pentru spațiile rurale pe care le polarizează. Ținând cont de lipsa competiției din partea orașelor mari, preservarea funcțiilor lor urbane ca centre ale arealelor rurale va deveni necesară și fără dubiu.

Este recunoscut faptul că punctul de plecare al oricărei politici publice eficiente este acela de a avea la dispoziție și a dispune de o bază de date statistice care să surprindă elementele vitale ale dezvoltării socio-economice a societății. Prin urmare îmbunătățirea sistemului de date statistice pentru relevarea fenomenelor și proceselor socio-economice la un moment dat și în timp istoric este esențială pentru elaborarea unei politici sau planificări la nivel județean și intraregional. Exemplificăm aici lipsa din catalogul datelor statistice și a anchetelor statistice a informațiilor, deosebite de importante pentru identificarea fenomenelor socio-economice la nivel județean și intraregional, a fenomenului navetismului ce implică deopotrivă cunoașterea locului de rezidență și a locului de muncă al populației, date care, la această oră, lipsesc.

Se impune, cel puțin pentru elaborarea politicilor teritoriale, o metodă de definire și delimitare a orașelor, inclusiv a orașelor mici. În elaborarea unor politici eficiente la nivel macroteritorial este foarte important pentru a clarifica și a pune de acord orașul, ca entitate administrativă, cu orașul ca expresie a funcțiilor sale socio-economice, a cărui influență se extinde dincolo de granițele administrative.

O mare provocare o constituie gândirea limitată la granițele administrative. Fiecare oraș este concentrat cu propria-i situație în interiorul granițelor sale. Nu există gândire multilaterală la un nivel politic dincolo de limitele administrative și prea puțin se gândește când vorbim de planificare spațială la zone funcționale și nu la limite administrative.

Din analiza făcută se evidențiază caracterul eterogen al centrelor urbane din județ, atât din punct de vedere funcțional (bază economică, performanțele economice, specializarea socio-economică, resursele naturale existente, distribuirea veniturilor și a puterii de cumpărare etc.), cât și din punct de vedere al poziției geografice (poziția în cadrul județului și a regiunii și de accesul la principalele căi de comunicații, accesibilitate la piețe, etc) și atrage atenția asupra importanței acestor aspecte în formularea unei politici publice care să acorde o importanță rolului orașelor mai mici și a viitoarelor centre urbane în dezvoltarea socio-economică. Prin urmare, considerăm că este dificil de elaborat o politică dedicată exclusiv orașelor mici, întrucât așa cum am menționat, fiecare oraș trebuie analizat în funcție de specificul județului și regiunii în care se află și în funcție de poziționarea în spațiu.

O atenție deosebită trebuie acordată politicilor care conduc la creșterea competitivității economice și îmbunătățirea gradului de atractivitate a acestora. Strategiile privind creșterea competitivității economice a centrelor urbane din județ nu trebuie să negligeze legăturile cu mediul economic local, dar în același timp ele trebuie să țină cont și să promoveze specificul local județean și regional. Politicile publice, atunci când au în vedere dezvoltarea orașelor mici, ar trebui concentrate, pentru a schimba calitatea unei locații, asupra investițiilor în infrastructura fizică, rutieră, de telecomunicații, etc.

Alte politici care ar trebui să includă o componentă pentru centrele urbane din județ :

- politica de dezvoltare rurală (diversificare economică, furnizarea de servicii publice etc),
- politica socială (coeziune socială, forță de muncă, etc),
- politica în domeniul mediului (contrabalansând extinderea necontrolată a orașelor sau concentrarea creșterii în câteva orașe mari),

- politica în domeniul transportului (orașele, ca noduri de transport între zonele metropolitane și rurale).

Concluzionând putem afirma că succesul dezvoltării centrelor urbane din județ poate fi asigurat numai printr-o tratare într-o manieră integrată și prin cooperarea politicilor publice, atât sectoriale, cât și teritoriale.

Fără îndoială că datele statistice limitate și complexitatea rolului pe care centrele urbane din județ îl pot juca în dezvoltarea intraregională necesită aplecarea mai aprofundată asupra fiecărui din aspectele identificate în lucrare

7.6. Aria metropolitană Târgoviște

7.6.1. Context teritorial privind structura relațiilor funcționale

Poziția orașelor în cadrul rețelei județene și regionale de așezări indică, de multe ori, tipul de strategie și funcțiile și rolurile principale pe care orașele ar trebui să le îndeplinească în teritoriu : deconcentrarea marilor orașe, centru coordonator și integrator pentru spațiile rurale întinse, etc.

În același timp, poziția lor spațială în cadrul județului, regiunii și a rețelei naționale de așezări, coroborat cu actualul stadiu de dezvoltare urbană, poate constitui un indiciu asupra viabilității acestor orașe în viitor.

Viitorul unui oraș este întotdeauna greu de prezis pe termen mediu sau lung. Situatărea unui oraș în raport cu celelalte orașe și cu rețeaua rurală constituie un element important în analiza evoluției orașului respectiv. Evaluate în termenii poziției geografice, dimensiunii relative și specializării, se poate trage o concluzie cu privire la dependența istorică, la adaptarea anterioară a orașului, la traiectoria sa evolutivă, iar pe de altă parte asupra efectelor concurenței exercitate asupra sa de către celelalte orașe.

Datorită faptului că, din punct de vedere geografic, regiunea Sud Muntenia înconjoară întreaga regiune București-Ilfov, structura relațiilor funcționale în teritoriul celor două regiuni trebuie analizată în ansamblu.

O privire asupra hărții care include axele majore de circulație, poziționarea capitalei, precum și a orașelor principale, confirmă faptul că Piteștiul și Ploieștiul pot fi considerate centre de propagare a dezvoltării economice, fiind amplasate chiar pe o axă majoră de circulație.

Pentru județul Dâmbovița, apare în plus vecinătatea cu Brașov (cca. 120 km) care adaugă la gradul de polarizare al celorlalți poli și aportul său.

Zona Metropolitană București, deși a făcut obiectul unui proiect de lege, nu este încă funcțională sub o formă juridică, asemenea celorlalte zone metropolitane din țară (Constanța, Iași, Cluj-Napoca, Oradea, etc.), organizate ca și Asociații de Dezvoltare Intercomunitară. Singurul demers în direcția înființării zonei metropolitane a fost adoptarea O.G.21/2011 privind înființarea Autorității Metropolitane de Transport, a cărei arie geografică cuprinde teritoriul administrativ al Regiunii de Dezvoltare București-Ilfov.

Conform proiectelor de lege (PL 233/2009 și PL 122/2010) depuse la Camera Deputaților și Senat, Zona Metropolitană București ar urma să cuprindă, într-o primă fază, 62 de unități administrativ-teritoriale din proximitatea municipiului București, localizate în județele Ilfov, Călărași, Giurgiu, Dâmbovița și Ialomița, ultimele patru din Regiunea Sud-Muntenia.

Mai exact, următoarele 25 de comune și orașe din Regiunea Sud-Muntenia ar urma să facă parte din Zona Metropolitană București:

- Județul Ialomița: Sinești;
- Județul Dâmbovița: Crevedia, Butimanu, Niculești, Slobozia Moară, Tărtășești;
- Județul Călărași: Frumușani, Plătărești, Fundeni, Fundulea, Belciugatele;
- Județul Giurgiu: Joița, Săbăreni, Coșoba, Bolintin-Deal, Bolintin-Vale, Ogreneni, Grădinari, Buturugeni, Mihăilești, Bulbucata, Iepurești, Adunații-Copăcenii, Călugăreni, Comana, Colibași, Vărăști;

Zona Metropolitană Ploiești a fost înființată în anul 2008, sub forma unei Asociații de Dezvoltare Intercomunitară (A.D.I. „Polul de creștere Ploiești-Prahova”), prin asocierea voluntară a 15 unități administrativ-teritoriale din proximitatea municipiului Ploiești (de rang I, conform P.A.T.N.), fiind în prezent singura zona metropolitană funcțională din regiunea Sud-Muntenia.

În regiunea Sud Muntenia a mai fost inițiat un singur proiect de dezvoltare a Zonei Metropolitane Pitești (de către Primăria Municipiului Pitești) pentru a coopera, ținând seama de tendințele actuale ale dezvoltării zonelor limitrofe municipiului, pe de o parte, precum și pentru a anticipa tendințele dezvoltării viitoare ale unei asemenea zone metropolitane, valorificând avantajul unei accesibilități ușoare la rețeaua de autostrăzi (A1), drumuri naționale (DN1A, DN7, DN73, DN65, DN67B) și europene (E81, E574).

7.6.2. Premizele dezvoltării metropolitane a municipiului Târgoviște

În condițiile prezentate, misiunea dezvoltării urbane a municipiului Târgoviște, oarecum la „la răscruce de vânturi” (la Sud – București, la Nord – Brașov, La Est – Ploiești, la Vest – Pitești) pare una imposibilă, mai ales pentru că cifrele statistice arată că numărul populației este într-o continuă scădere, iar migrația târgoviștenilor către Capitală sau în străinătate este în creștere.

Înaintașii noștri nu au gândit așa, desigur la nivelul dezvoltării economice și sociale din acea vreme și au desemnat Târgoviște drept capitală a Țării Românești.

În contextul globalizării, principalii poli urbani menționați și-au consolidat pozițiile lor, în timp ce orașele mici și, deopotrivă cele mijlocii, sunt condamnate la stagnare sau sunt afectate în mare măsură de fenomenul de declin urban, dacă nu abordează politici urbane menite să le permit dezvoltarea și afirmarea.

Pentru unele dintre ele, pe viitor, cel mai mare risc îl poate constitui pierderea identității, în măsura în care dezvoltarea ulterioară a orașelor mari și a unor conurbații va îngloba aceste așezări.

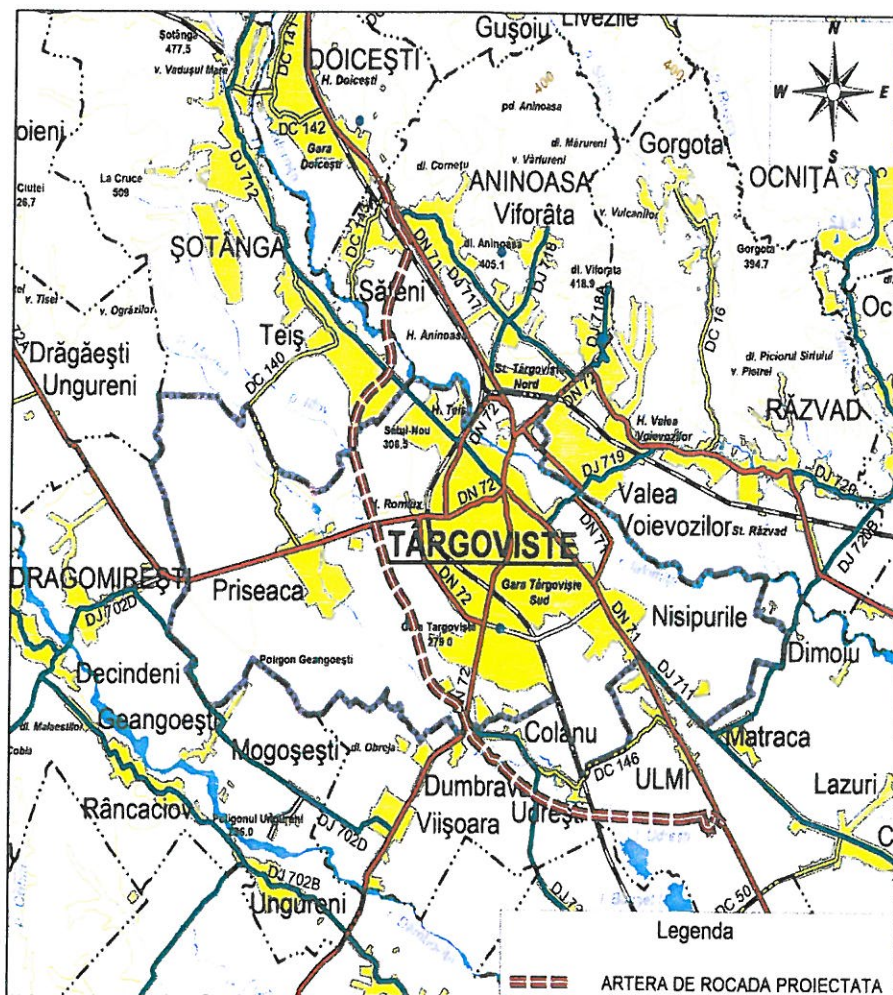
În cazul municipiului Târgoviște, schimbarea la față a municipiului reședință de județ și absorbirea localităților învecinate ar fi de bun augur, nu numai pentru infrastructură, dar mai ales pentru investitori, care acum ocolesc Târgoviștea îndrumați de ideea greșită că municipiul este unul fără perspectivă economică și cu populație în scădere.

Politica de dezvoltare de succes ar fi aceea în momentul în care se reușește organizarea și consolidarea a mai multe teritorii administrative într-o zonă metropolitană, după ce se va face un studiu bine fundamentat, când se va putea începe a se discuta în fața investitorilor de un pol de dezvoltare urbană cu o populație care s-ar putea duce spre 120.000 - 150.000 de locuitori, din dorința de a convinge investitorii să vină în municipiu cu investiții serioase.

Ca baza de pornire, se poate porni de la proiectul de arteră ocolitoare a municipiului Târgoviște, care ar înfășura viitoarea aglomerare urbană.

Există deja mai multe variante de traseu, au fost făcute și unele studii pregătitoare și s-a constituit o Asociație de Dezvoltare Intercomunitară (denumită simbolic „Civitas”) care are ca principal obiectiv realizarea sa.

Ca date definitorii se poate preciza că alternativa agreată are o lungime de 16+999 km, se desfășoară pe la sudul municipiului Târgoviște, desprinzându-se din DN 71 (km 40+355) înainte de intrarea în localitatea Ulmi și revenind în DN 71 (km 55+117), după localitatea Aninoasa.

7.7. Dezvoltarea rurală

Deși regenerarea rurală intră mai degrabă în jurisdicția proprie a Consiliilor locale, o politică de creștere a atractivității județului aparține și Consiliului Județean, care poate interveni pentru a sprijini eforturile locale și poate contribui la dezvoltarea zonelor rurale în acord cu abordarea strategică județeană.

Astfel, autoritățile județene își pot oferi concursul pentru cofinanțarea proiectelor autorităților comunale pentru modernizarea spațiilor publice, pentru extinderea spațiilor verzi, pentru extinderea accesului la servicii de bază și pentru reabilitarea zonelor agricole, precum și a fostelor unități de producție industrială bazată pe materie primă agricolă, care pot fi integrate activ într-un nou peisaj rural, inclusiv prin conversie către structuri cu alte funcții.

O strategie bazată pe oferte integrate de servicii pentru locuitorii spațiilor rurale are șanse sporite de succes față de inițiative dispartate. Completarea serviciilor de bază cu accesul la servicii medicale moderne, accesul la educație preșcolară în cele mai bune condiții și sporirea mobilității urbane prin soluții prietenoase cu mediul înconjurător va crește atractivitatea satelor pentru tinere familii.

Ținta ar fi ca să se transforme gradual comunele dâmbovițene în spații care concurează pentru atragerea și păstrarea tinerilor, a profesioniștilor, a investițiilor creatoare de locuri de muncă, printr-o ofertă care îmbină puternica identitate locală cu servicii publice adecvate.

În anul 2019, 75 de localități, din care 68 de comune dispuneau de o rețea de distribuție a apei, cu o lungime de 2.037,4 km, din care 368,2 km în municipii și orașe, în vreme ce doar 26 de localități, din care 20 de comune aveau o rețea publică de canalizare, cu o lungime totală de 628,3 km, iar rețeaua de distribuție a gazelor naturale acoperea 50 de localități, din care 68 de comune, având o lungime de 1.599,9 km.

Accesul la servicii medico-sanitare este de asemenea destul de redus, dar un avantaj este reprezentat de distribuția echilibrată a așezărilor urbane în cadrul județului, acestea putând compensa într-o anumită măsură lipsa unităților medicale din mediul rural.

În anul 2020 existau în mediul rural doar 6 unități medico-sociale, 104 farmacii și 7 laboratoare medicale cu proprietate majoritar de stat.

Pe ansamblul județului, în ceea ce privește unitățile cu proprietate majoritar privată, existau 253 de cabinete medicale de medicină generală, 9 cabinete medicale de specialitate, 296 de cabinete stomatologice, 43 laboratoare medicale, 58 laboratoare de tehnică dentară și 70 de farmacii, cu mențiunea că în patru comune (Perșinari, Râscăești, Râul Alb și Vulcana-Pandele) nu exista niciun cabinet medical de medicină generală. În mediul rural activau 186 de medici, 58 de stomatologi, 52 de farmaciști și 541 de persoane formau personalul mediu sanitar.

În ceea ce privește educația, în anul școlar 2018-2019 existau în comunele dâmbovițene 92 de unități de învățământ, dintre care 2 grădinițe, 84 de școli primare și gimnaziale și 6 licee, la o populație școlară totală de 33.200 de persoane, personalul didactic din mediul rural fiind format din 2.380 de persoane.

Îmbunătățirea calității vieții în mediul rural nu se poate realiza în absența unei acoperiri adecvate a serviciilor publice de bază, în special a rețelelor de alimentare cu apă și a celor de apă uzată. Deși peste 2/3 din comunele din județ au sisteme de alimentare cu apă, investiții considerabile trebuie realizate pentru a crește atractivitatea tuturor localităților. Efortul va fi și mai intens pentru a echipa marea parte a localităților rurale cu sisteme de canalizare. Extinderea accesului la internet în mediul rural este un obiectiv crucial în direcția transformării societății românești într-o societate informațională.

Accesul localnicilor din mediul rural la sistemul de canalizare este încă extrem de redus, (doar una din 4 comune), în timp ce obiectivul asigurării unei acoperiri de 100% pentru rețeaua publică de alimentare cu apă nu a fost încă atins.

Consiliul Județean Dâmbovița are potențialul de a acționa drept catalizator în cadrul Asociațiilor de Dezvoltare Intercomunitară, un rol pe care administrația județului l-a îndeplinit deja cu succes în două proiecte de mare anvergură (ADI apă și ADI deșeuri).

7.8. Formele asociative și rolul lor polarizator

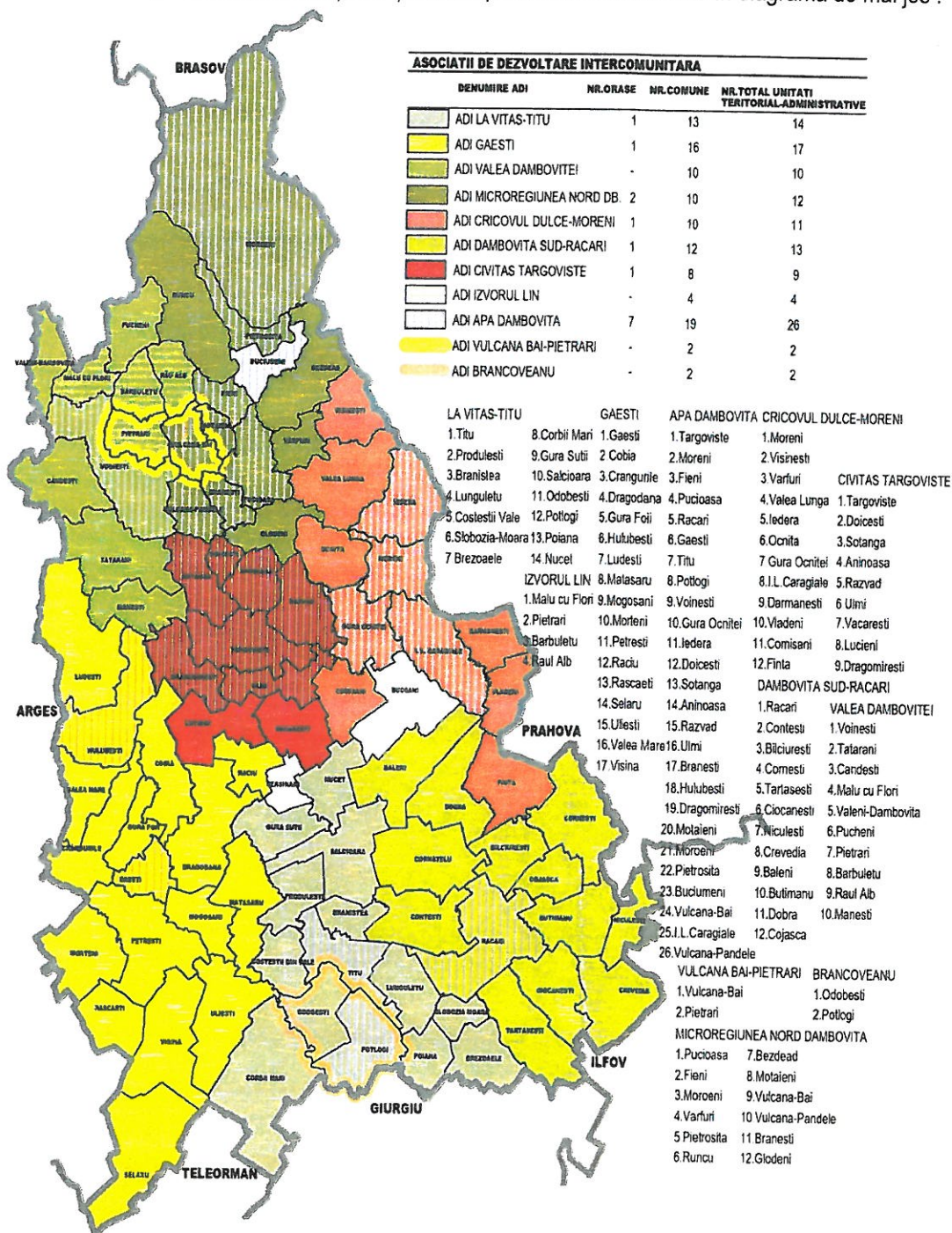
7.8.1. Asociații de Dezvoltare Intercomunitară (A.D.I.)

Asociațiile de Dezvoltare Intercomunitară sunt definite, conform Legii nr. 215/2001 a administrației publice locale, cu modificările ulterioare la art.1 alin 2. Lit. c., ca fiind „structurile de cooperare cu personalitate juridică, de drept privat, înființate în condițiile legii, de unitățile administrativ-teritoriale pentru realizarea în comun a unor proiecte de dezvoltare de interes zonal sau regional ori furnizarea în comun a unor servicii publice”.

În regiunea Sud Muntenia există, în prezent, un număr total de 59 de Asociații de Dezvoltare Intercomunitară create pentru a sprijini procesul de dezvoltare comunitară, intercomunitară și, mai ales, de dezvoltare rurală.

Trebuie evidențiat faptul că anumite unități administrativ-teritoriale sunt implicate în mai mult de o Asociație de Dezvoltare Intercomunitară.

Obiectivele specifice ale fiecărei Asociații de Dezvoltare Intercomunitară "Apa Dâmbovița" urmăresc creșterea gradului de conștientizare și informare a autorităților administrației publice locale privind beneficiile conferite de asocierea unităților administrativ teritoriale, stimularea asocierii unităților administrativ teritoriale pentru creșterea calității și eficienței serviciilor publice locale furnizate în comun, și a realizării unor proiecte de dezvoltare viabile, de interes zonal și regional. Distribuția lor și aria de polarizare sunt ilustrate în diagrama de mai jos :

În momentul analizei scopului pentru care au fost înființate asociațiile de dezvoltare intercomunitară din cadrul județului Dâmbovița, s-au remarcat două tipuri principale de structuri partenariale :

- Cu scop unic (înființarea rețelelor de apă sau canalizare, crearea infrastructurii rutiere, managementul deșeurilor, dezvoltarea infrastructurii sportive și de turism, etc.);

- Cu scop multiplu (diversificarea acțiunilor de dezvoltare rurală și comunitară, revitalizare urbană prin renovarea și conservarea centrelor / monumentelor istorice, etc.).

În județul Dâmbovița există 13 Asociații de Dezvoltare Intercomunitară (A.D.I.), pe podiumul regiunii de dezvoltare Sud Muntenia, cea mai cuprinzătoare fiind și prima asociație înființată (09.01.2001), beneficiară a proiectului ISPA „Reabilitarea colectării, transportului, depozitării, prelucrării deșeurilor solide în județul Dâmbovița” (90 de membri, adică întregul județ).

O descriere succintă a acestora arată astfel :

Nr. crt.	Denumirea Asociației de Dezvoltare Intercomunitare	Data constituirii	Sediul social	U.A.T. – uri membre		
				Total	Orașe	Comune
1.	A.D.I. „Reabilitarea colectării, transportului, depozitării, prelucrării deșeurilor solide în județul Dâmbovița”	09.01.2001	Târgoviște	89 + 1*	7 + 1*	82
2.	A.D.I. „Lavitas” Titu	12.06.2008	Titu	14 + 1*	1 + 1*	13
3.	A.D.I. „Găești”	19.02.2013	Găești	17	1	16
4.	A.D.I. „Valea Dâmboviței”	12.06.2008	Voinești	10	-	10
5.	A.D.I. „Microregiunea Nord Dâmbovița”	07.10.2008	Pucioasa	12 + 1*	2 + 1*	10
6.	A.D.I. „Cricovul Dulce”	07.10.2008	Moreni	11 + 1*	1 + 1*	10
7.	A.D.I. „Dâmbovița Sud Răcari”	29.09.2008	Răcari	13 + 1*	1 + 1*	12
8.	A.D.I. „Civitas” Târgoviște	01.04.2004	Târgoviște	9 + 1*	1 + 1*	8
9.	A.D.I. „Izvorul Iin”	29.09.2008	Pietrari	4	-	4
10.	A.D.I. „Apa Dâmbovița”	31.10.2012	Târgoviște	47 + 1*	7 + 1*	40
11.	A.D.I. „Vulcana Băi – Pietrari”	19.05.2009	Pietrari	2	-	2
12.	A.D.I. „Brâncoveanu”	08.10.2008	Potlogi	2	-	2
13.	A.D.I. „Zona montană dâmbovițeană”	04.11.2009	Lunca	2 + 1*	1*	2

Notă. 1* = Județul Dâmbovița prin Consiliul Județean Dâmbovița

7.8.2. Grupuri de Acțiune Locală (G.A.L.)

Grupurile de Acțiune Locală (GAL) au fost create prin Programul Național de Dezvoltare Rurală, Axa LEADER, al cărui obiectiv a fost „demararea și funcționarea inițiativelor de dezvoltare locală”.

A luat naștere astfel o politică de dezvoltare rurală finanțată parțial din bugetul central al UE și parțial din bugetele naționale și regionale ale statelor membre.

Pentru perioada 2007-2013 politica de dezvoltare rurală s-a concentrat pe trei axe tematice: ameliorarea competitivității sectorului agricol și forestier; ameliorarea mediului și a zonelor rurale; ameliorarea calității vieții în zonele rurale și încurajarea diversificării economiei rurale.

În județul Dâmbovița există douăsprezece Grupuri de Acțiune Locală, șase constituite în anul 2011 (Asociația „Grupul de Acțiune Locală Cornățelu – Conțești – Sălcioara”, Asociația „Grupul de Acțiune Locală Dobra-Băleni”, Asociația „Grupul de Acțiune Locală Răscăeți – Vișina – Șelaru”, Asociația „Grupul de Acțiune Locală Dărmănești – I.L.Caragiale – Vlădeni”, Asociația „Grupul de Acțiune Locală Dealurile Sultanului”, Asociația „Grupul de Acțiune Locală Bucegi – Leaota”) și alte șase constituite în anul 2012 (Asociația „Grupul de Acțiune Locală Arcul Târgoviștei”, Asociația „Microregiunea Dâmbovița Sud-Vest”, Asociația „Grupul de Acțiune Locală Titu”, Asociația „Grupul de Acțiune Locală Drumul Cricovului”, Asociația „Grupul de Acțiune Locală Urmașii Basarabilor”, Asociația „Grupul de Acțiune Locală Valea Ialomiței”), care au următoarele efective de membri recunoscuți :

Nr. crt.	Grupuri de Acțiune Locală (GAL)	Număr membri (U.A.T. sau alte entități)
1.	Asociația „Grupul de Acțiune Locală Urmașii Basarabilor”	16
2.	Asociația „Grupul de Acțiune Locală Cornățelu - Conțești - Sălcioara”	19
3.	Asociația „Grupul de Acțiune Locală Răscăeți - Vișina - Șelaru”	19
4.	Asociația „Grupul de Acțiune Locală Dărmănești -I.L. Caragiale – Vlădeni”	21
5.	Asociația „Grupul de Acțiune Locală Titu”	23
6.	Asociația „Grupul de Acțiune Locală Dobra-Băleni”	24
7.	Asociația „Grupul de Acțiune Locală Drumul Cricovului”	24
8.	Asociația „Grupul de Acțiune Locală Dealurile Sultanului”	28
9.	Asociația „Grupul de Acțiune Locală Arcul Târgoviștei”	32
10.	Asociația „Grupul de Acțiune Locală Microregiunea Dâmbovița Sud-Vest”	42
11.	Asociația „Grupul de Acțiune Locală Bucegi - Leaota”	44
12.	Asociația „Grupul de Acțiune Locală Valea Ialomiței”	48

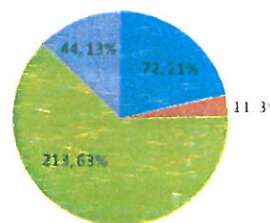
În total, cele 12 GAL-uri au 340 de membri: 71 de unități administrativ-teritoriale, dintre care cinci din județele Argeș, Prahova și Teleorman, 11 instituții publice, 213 organizații private și 44 de membri ai societății civile, cu o reprezentativitate dominată de U.A.T. – uri.

GAL-urile cu cei mai mulți membri sunt GAL Valea Ialomiței (48 membri), GAL Bucegi-Leaota (44 membri) și GAL Microregiunea Dâmbovița Sud-Vest (42 membri), în timp ce GAL-urile cu cei mai puțini membri sunt Urmașii Basarabilor (16 membri), GAL Cornățelu-Conțești-Sălcioara și Răscăeți-Vișina-Șelaru - 19 membri).

În total, acestea acoperă o suprafață de 3263,34 km² și deservesc o populație de 348.768 locuitori, distribuită pe zone de polaritate astfel :

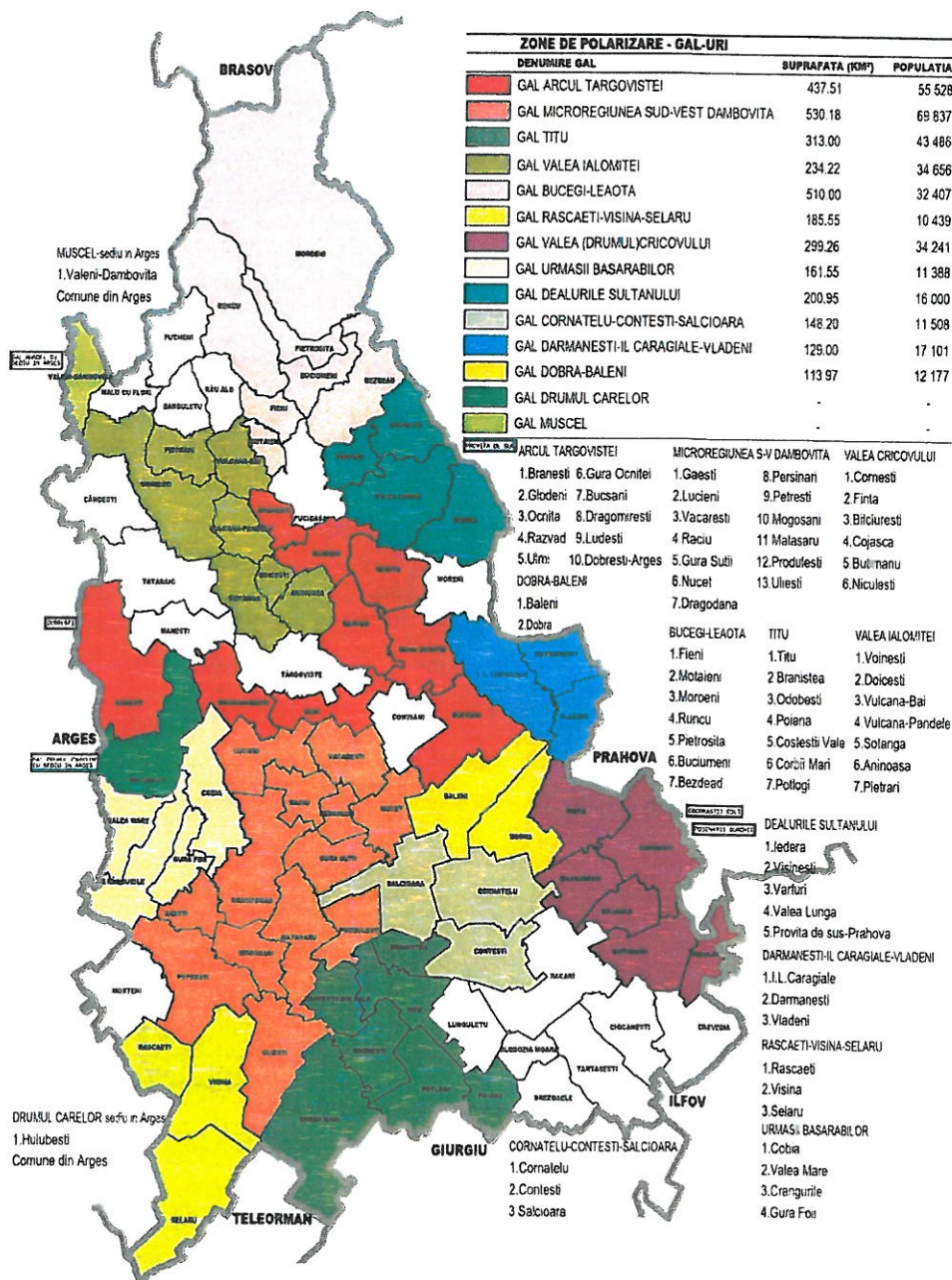
Membrii GAL-urilor din județul Dâmbovița

■ UAT-uri ■ instituții publice ■ sectorul privat ■ societatea civilă

Grupul de Acțiune Locală	Componenta	Suprafață	Populație	Sediul social
Asociația „G.A.L. Conțești-Cornățelu-Sălcioara”	Comune: Cornățelu, Conțești, Sălcioara	148,20	11.508	Adresa: Str. Primăriei, nr. 37, Com. Cornățelu, C.P. 137145
Asociația „G.A.L. Dobra-Băleni”	Comune: Dobra, Băleni	113,97	12.177	Adresa: Str.Principală, nr.538, Com. Dobra, Jud. Dâmbovița
Asociația „G.A.L. Răscăeți-Vișina-șelaru”	Comune: Răscăeți, Vișina, Șelaru	185,55	10.439	Adresa: Com. Rascaeti, str. Mr. I. Vochin, nr.102, CP. 137518
Asociația „G.A.L. Vlădeni-Dărmănești -I.L.Caragiale”	Comune: Dărmănești, Vlădeni I.L.Caragiale	129	17.101	Adresa: Comuna Dărmănești, Str. Principală, 887B, CP 137185
Asociația „G.A.L. Dealurile Sultanului”	Comune: Vișinești, Iedera, Vârfuri, V. Lungă, Provița de Sus	200,95	16.000	Adresa: Localitatea Visinesti, Sat Vișinești, nr. 249, jud. Dâmbovița
Asociația „G.A.L. Bucegi - Leaota”	Comune: Moroeni, Pietroșița, Buciumeni, Runcu, Moțăeni, Bezdead ; Orașe: Fieni	510	32.407	Adresa: Str. Principală, nr. 200, Com. Buciumeni, Sat Buciumeni, Județul Dâmbovița, CP 137065
Asociația G.A.L. Arcul Târgoviștei	Comune:Brănești, Bucșani, Dragomirești, Glodeni, Râzvad G.Ocniței, Ludești, Ocnița, Ulmi,	437,51	55.528	Adresa : com. Râzvad, str. Principală, nr. 350, parter, camera 2, jud. Dâmbovița
Asociația „G.A.L. Urmașii Basarabilor”	Comune:Gura Foii, Valea Mare, Cobia, Crângurile	161,5	11.388	Adresa: Com. Gura Foii, sat Gura Foii, jud. Dâmbovița

Asociația "G.A.L. Microregiunea Dâmbovița Sud- Vest"	Comune: Dragodana, Gura Șuții, Lucieni, Mătăsaru, Mogoșani, Nucet, Uliești, Sârbeni, Produlești Văcărești, Petrești, Pârșinari ; Orașe: Găești	530,18	69.837	Adresa: Str. Vladimir Streinu, nr.88 oraș Găești, jud. Dâmbovița,
Asociația " G.A.L. Titu"	Comune: Braniștea, Corbii Mari, Costeștii din Vale, Odobesti, Potlogi, Poiana ; Orașe: Titu	313	43.486	Adresa: Str. Gării, nr.21, oraș Titu, jud. Dâmbovița
Asociația " G.A.L. Drumul Cricovului"	Comune: Bîlcuiești, Butimanu, Cojasca, Comești, Niculești, Poienarii Burchii, Cocorăști, Finta	299,26	34.241	Adresa : sat Cornești, comuna Cornești, C.P. 137150
Asociația " G.A.L. Valea Ialomitei"	Comune: Vulcana-Băi, Pietrari, Vulcana-Pandele, Șotânga, Voinești, Aninoasa, Doicești	234,22	34.656	Adresa: comuna Șotânga, str. Preot Abramescu, nr.4, jud. Dâmbovița, C.P. 137403

7.9. Zone defavorizate

În județul Dâmbovița, ca dealtfel și în întreaga regiune Sud Muntenia se pot identifica și anumite zone defavorizate datorită caracteristicilor geografice, dar și a celor economice și sociale.

7.9.1. Zonele montane

Zonele montane - sunt caracterizate printr-o limitare semnificativă a posibilităților de utilizare a terenurilor și printr-o creștere apreciabilă a costurilor de exploatare a terenurilor agricole, ca urmare a unor constrângeri (condiții climatice dificile și existența unor pante abrupte, care conduc, împreună, la reducerea sezonului de cultivare, la necesitatea folosirii unor echipamente agricole costisitoare, etc.).

La nivelul Regiunii Sud-Muntenia, acestea ocupă o suprafață relativ redusă (sub 10% din suprafața totală a regiunii), respectiv nordul județelor Argeș, Dâmbovița și Prahova.

Județe	Comune/Orașe
ARGEȘ	Albeștii de Muscel, Aninoasa, Arefu, Berevoești, Boteni, Brăduleț, Bughea de Jos, Bughea de Sus, Câmpulung, Cetățeni, Cicănești, Corbi, Dâmbovicioara, Dragoslavele, Lerești, Mioarele, Nucșoara, Poienarii de Muscel, Rucăr, Sălătrucu, Stoenesti, Șuici, Valea Mare Pravăț
DÂMBOVIȚA	Bărbulețu, Bezdead, Buciumeni, Iedera, Moroeni, Pietroșița, Pucheni, Râu Alb, Runcu, Valea Lungă, Vârfuri, Văleni Dâmbovița, Vișinești
PRAHOVA	Adunați, Ariceștii Zeletin, Azuga, Bătrâni, Berteș, Brebu, Bușteni, Cărbunești, Comarnic, Cosminele, Izvoarele, Măneciu, Posești, Predeal-Sărari, Provița de Jos, Provița de Sus, Salcia, Secăria, Sinaia, Slănic, Starchiojd, Șotriș, Ștefești, Talea, Tâtaru, Telega, Valea Doftanei

Sursa: www.madr.ro

În localitățile din aceste zone, densitatea populației este mult sub media județeană și regională, din cauza condițiilor mai grele de viață (accesibilitate redusă, numeroase calamități naturale, etc.), practicarea agriculturii se face în condiții puțin prielnice, predominantă fiind creșterea animalelor în mici exploatați individuale.

În ultimii ani, aceste zone au cunoscut un oarecare reviriment prin dezvoltarea turismului, însă prezintă în continuare decalaje mari de dezvoltare față de zona sub-montană.

7.9.2. Zone defavorizate de condițiile naturale specifice

Aceste zone (cele defavorizate de condițiile naturale specifice) prezintă vaste suprafețe nisipoase, conducând astfel rapid la apariția secetei edafice și afectând astfel recoltele. Ariditatea edafică se manifestă prin uscarea excesiv de prelungită a profilului de sol, prăfuirea și distrugerea structurii stratului arat. Aceste zone semiaride pot susține dezvoltarea culturilor agricole, însă cu un nivel mai scăzut al producțiilor agricole. Așadar, acestea sunt zone în care activitatea agricolă ar trebui sprijinită și continuată, prin conservarea mediului înconjurător, nominalizarea lor fiind făcută în doar 4 județe din regiune :

Județe	Comune/Orașe
ARGEȘ	Beleți-Negrești, Bogați, Dobrești, Priboieni
DÂMBOVIȚA	Aninoasa, Doicești, Glodeni, Ocnița
IALOMIȚA	Făcăeni, Giurgeni, Mihail Kogălniceanu, Stelnică, Vlădeni
PRAHOVA	Apostolache, Călugăreni, Chiojdeanca, Drajna, Gornet, Gornet-Cricov, Jugureni, Lăpoș, Păcureți, Sângeru, Surani, Șoimari, Teișani, Vâlcănești, Vălenii de Munte, Vărbilău

Sursa: www.madr.ro

7.9.3. Zone monoindustriale

În ceea ce privește zonele monoindustriale, acestea au fost specifice mai ales perioadei comuniste, când unele dintre localitățile din Regiunea Sud Muntenia erau dependente de un singur agent economic. Exemple în acest sens ar fi următoarele localități: Valea Călugărească (combinatul de îngrășăminte chimice), Câmpulung (Uzina de Automobile "Aro"), Plopieni, Mija (uzine de armament), Mioveni (Uzina de Automobile "Dacia"), Schitu-Golești, Filipești de Pădure, Ceptura, Șotânga (minerit), Valea Mare Pravăț (Combinatul de Lianți), Fieni (Fabrica de Cement), Brazi (Combinatul Petrochimic), Florești (Uzina de anvelope), etc.

După 1989, pe fondul restrângerii activității sau chiar închiderii acestor agenți economici, aceste localități au fost cele mai afectate de procesul de restructurare economică, unele fiind chiar declarate zone defavorizate.

În prezent, cele mai multe dintre aceste localități și-au diversificat economia locală, existând totuși o serie de centre vulnerabile, în care un singur angajator asigură peste jumătate din locurile de muncă din localitate, printre acestea fiind (pentru județul Dâmbovița) orașul Găești – unde cei 2.319 angajați ai S.C. „Arctic” S.A. reprezintă 51,8% din totalul de 4.474 angajați ai localității – aceeași situație fiind și la Răcari (S.c. „Nedaliment” s.r.l. cu cei 315 angajați reprezintă 53,2% din 592 – totalul pe localitate.

La aceste localități se adaugă cele în care există sonde de extracție a petrolului și gazelor naturale, unde principalul angajator este OMV PETROM: Aninoasa, Vișina, Hulubești, Corbii Mari, Cobia, Bilciurești, Aninoasa.

Întocmit,
arh. urb. Dan NIȚESCU

8. ANEXE

Anexa nr. 1 – Lista localităților atestate între 1520 - 1740

Sunt înșiruite numai satele menționate cu termenul de "ot sud (suelsvo) Dâmbovița ", adică cele din județul Dâmbovița, fiind menționată prima atestare, iar în paranteză este înscrisă comuna căreia îi aparține în prezent :

1. Săteni 1656 (c. Aninoasa)
2. Băleni 1655 (c. Băleni)
3. Bărbulețu 1647 (c. Bărbulețu)
4. Pietrari 1645 (c. Pietrari)
5. Brezoele 1652 (c. Brezoele)
6. Bucșani 1680 (c. Bucșani)
7. Racovița 1736 (c. Bucșani)
8. Vizurești 1630 (c. Ciocănești)
9. Boteni 1690 (c. Conțești)
10. Cătunu 1649 (c. Cornești)
11. Crivățu 1654 (c. Cornești)
12. Tomșani 1639 (c. Costești din Vale)
13. Mărcești 1638 (c. Dobra)
14. Dragomirești 1678 (c. Dragomirești)
15. Fieni 1631 (oraș Fieni)
16. Finta 1651 (c. Finta)
17. Glodeni 1704 (c. Glodeni)
18. Drăgănești 1520 (c. Gura Ocniței)
19. Adâncă 1601 (c. Gura Ocniței)
20. Șuța 1740 (c. Gura Șutii)
21. Hulubești 1698 (c. Hulubești)
22. Lucieni 1669 (c. Lucieni)
23. Ludești (c. Ludești)
24. Telești 1698 (c. Ludești)
25. Lungulețu 1673 (c. Lungulețu)
26. Copăcenii 1671 (c. Malu cu Flori)
27. Drăgăești - Pământeni 1673 (c. Mănești)
28. Moțăieni 1639 (c. Moțăieni)
29. Nucet 1524 (c. Nucet)
30. Gălășești 1695 (c. Nucet)
31. Pietroșița 1668 (c. Pietroșița)
32. Poiana 1663 (c. Poiana)
33. Secătura 1740 (c. Poiana)
34. Potlogi 1580 (c. Potlogi)
35. Vlăsceni 1733 (c. Potlogi)
36. Românești 1701 (c. Potlogi)
37. Tătulești 1663 (c. Produlești)
38. Pucheni 1673 (c. Pucheni)
39. Ghergani 1712 (oraș Răcari)
40. Ghimpați 1690 (oraș Răcari)
41. Săbiești 1711 (oraș Răcari)
42. Stănești 1698 (oraș Răcari)
43. Răzvadui de Sus 1639 (c. Răz vad)
44. Răzvadui de Jos 1640 (c. Răzvad)
45. Bădeni 1656 (c. Runcu)
46. Șotânga 1639 (c. Șotânga)

47. Tătărani 1640 (c. Tătărani)
48. Căpriorii 1710 (c. Tătărani)
49. Ruși 1642 (c. Ulmi)
50. Băsești 1702 (c. Valea Mare)
51. Coborâșu 1696 (c. Văcărești)
52. Voinești 1669 (c. Voinești)
53. Suduleni 1713 (c. Voinești)
54. Bogați 1693 (c. Bogați, jud. Argeș)
55. Bogații de Sus 1629 (c. Bogați, jud. Argeș)
56. Poenari 1713 (c. Tătărei, jud. Prahova)
57. Drugănești 1713 (c. Stoieniști, jud. Ilfov)
58. Floresti 1687 (c. Stoieniști, jud. Ilfov)

Anexa nr. 2 - Așezările ce alcătuiau județul Dâmbovița, conform Catagrafiei de la 1810

În alcătuirea de atunci a județului erau cuprinse opt plase:

- 1. Plasa Plaiurilor**, avea în componență 25 de sate, se întindea pe cursul superior al râului Ialomița și avea reședința la Șerbănești. Totaliza o populație de 4629 de locuitori rezidenți în 1276 de gospodării (o medie de 3,62 loc./ gosp.). Majoritatea satelor erau sate mari, cu peste 100 de locuitori, iar 5 dintre ele erau chiar foarte mari, cu peste 250 locuitori: Bezdead, Măgura, Pietroșița, Șerbănești și Brănești. 10 din aceste sate aveau biserici de zid, iar celelalte 15 biserici de lemn. Au fost așezări cu mare rezistență în timp, doar trei dintre ele dispărând (prin roire către așezări învecinate au prin înglobarea de către așezări în extindere). Restul de 22 se păstrează și astăzi, două având denumirea schimbată: Puturosu = Sultanu și Țața = Dealu Frumos.
- 2. Plasa Dâmboviței**, avea în componență 20 de sate, se întindea pe cursul superior al râului Dâmbovița și avea reședința la Dragomirești. Totaliza o populație de 3635 de locuitori rezidenți în 1059 de gospodării (o medie de 3,43 loc./ gosp.). Și aici, majoritatea satelor erau sate mari, cu peste 100 de locuitori, iar 5 dintre ele erau chiar foarte mari, cu peste 200 locuitori: Bărbuleț, Căndești, Tătărani, Drăgoești Ungureni și Dragomirești. Doar 4 din aceste sate aveau biserici de zid, iar celelalte 16 având biserici de lemn. Au fost așezări cu mare rezistență în timp, doar două dintre ele dispărând (prin roire către așezări învecinate au prin înglobarea de către așezări în extindere): Sturzeni și Pârvulești.
- 3. Plasa Dealului**, avea în componență 16 localități, se întindea pe cursul superior al râului Ialomița, la sud de Doicești și avea reședința la Târgoviște. Totaliza o populație de 5079 de locuitori rezidenți în 1401 de gospodării (o medie de 3,62 loc./ gosp.). Fiind grupate în zona înconjurătoare a capitalei de județ (și până nu de mult capitală a țării) toate satele erau sate mari, cu peste 100 de locuitori, iar 2 dintre ele erau chiar foarte mari, cu peste 400 locuitori: Bucșanii și Răzvadul de Jos. Cu excepția a cinci biserici de lemn, restul lăcașurilor de cult erau din zid, Târgoviștea cumulând 20 de biserici după care erau împărțite cele 20 de „mahalale”. Toate așezările acestei plase se păstrează și astăzi.
- 4. Plasa Cărcinovilor**, avea în componență 18 de sate, se întindea pe cursul superior al râului Potop și până la valea Dâmboviței și avea reședința la Bogați (azi în județul Argeș). Totaliza o populație de 2183 de locuitori rezidenți în 687 de gospodării (o medie de 3,17 loc./ gosp.). jumătate din sate erau sate mari, cu peste 100 de locuitori, iar 4 dintre ele depășeau 150 locuitori: Hulubești (cu 338 loc.), Valea Mare, Bogați și Schei. Marea majoritate aveau biserici de lemn - 16, doar două având biserici de zid (mănăstirea Butoiu și ctitoria boierilor Ludești). Patru din așezări au dispărut (prin roire către așezări învecinate au prin înglobarea de către așezări în extindere). Restul de 15 se păstrează și astăzi, una având denumirea schimbată: Strâmbu = Măgura.
- 5. Plasa Văcăreștilor**, avea în componență 15 de sate, se întindea pe cursul râului Dâmbovița, la est și sud de Târgoviște și avea reședința la Văcărești. Totaliza o populație de 3090 de locuitori rezidenți în 986 de gospodării (o medie de 3,13 loc./ gosp.). doar patru din sate aveau sub 100 de locuitori, iar 6 dintre ele erau chiar foarte mari, cu peste 200 locuitori: Pierșinari (762 ??), Șuța, Coborâșu, Gura Șuții, Cazaci și Văcăreștii din Vale. 6 din aceste sate aveau biserici de zid, iar celelalte 9 biserici de lemn. Au fost așezări cu mare rezistență în timp, doar trei dintre ele dispărând (prin roire către așezări învecinate au prin înglobarea de către așezări în extindere).
- 6. Plasa Ialomiței**, avea în componență 23 de sate, se întindea pe cursul mijlociu al râului Ialomița și avea reședința la Cornești. Totaliza o populație de 5248 de locuitori rezidenți în 1491 de gospodării (o medie de 3,52 loc./ gosp.). După 1831, 9 din satele plasei au trecut la județul Prahova, situație ce se păstrează până astăzi. Majoritatea satelor erau sate mari, cu peste 100 de locuitori, iar 5 dintre ele erau chiar foarte mari, cu peste 230 locuitori: Finta, Brebina, Cristeasca, Cornești (cu 687 locuitori) și Pârlita. 9 din aceste sate aveau biserici de zid, iar celelalte biserici de lemn.
- 7. Plasa Cornățel**, avea în componență 28 de sate, se întindea în zona de câmpie între văile Ilfovului și Colentinei și avea reședința la Cornățel. Totaliza o populație de 4394 de locuitori rezidenți în 1351 de gospodării (o medie de 3,25 loc./ gosp.). majoritatea satelor erau sate mari, cu peste 100 de locuitori, iar 7 dintre ele aveau peste 200 locuitori: Boanca, Bilciurești, Băleni, Slobozia, Produlești, Braniștea și Boteni. Doar 9 din aceste sate aveau biserici de zid, iar celelalte 19 aveau biserici de lemn.
- 8. Plasa Bolintinul**, avea în componență 30 de sate, dintre care 10 au trecut în județele Ilfov și Giurgiu, se întindea între Sabar și Dâmbovița, la sud de Titu și avea reședința la Potlogi. Cele 20 de sate ce au rămas ale județului Dâmbovița totalizau o populație de 3743 de locuitori rezidenți în 1108 de gospodării (o medie de 3,37 loc./ gosp.). Majoritatea satelor erau sate cu peste 100 de locuitori, iar 6 dintre ele erau aveau peste 200 locuitori:

Potlogi, Poiana Lungă, Puroinica, Crovu, Lunguleț și Ungureni. 8 din aceste sate aveau biserici de zid, iar celelalte 12 biserici de lemn.

Pe lângă acestea, mai existau două plase ce aparțineau județului Vlașca, ale căror așezări sunt astăzi parte a județului Dâmbovița.

9. **Plasa Cobia**, avea în componență 32 de sate, se întindea în vestul județului până la apa Argeșului și avea reședința la Găești. Totaliza o populație de 5699 de locuitori rezidenți în 1357 de gospodării (o medie de 4,2 loc./ gosp.). Majoritatea satelor erau sate mari, cu peste 100 de locuitori, iar 7 dintre ele erau chiar foarte mari, având între 250 - 700 locuitori: Catanele, Frasenul, Pătroaia, Dragodana, Mogoșani, Crețulești, Găești. 15 din aceste sate aveau biserici de zid, iar celelalte 17 biserici de lemn. Au fost așezări cu mare rezistență în timp, doar trei dintre ele dispărând (prin roire către așezări învecinate au prin înglobarea de către așezări în extindere). Orașul Găești s-a format prin comasarea a trei așezări ce purtau acest nume (2 Găești sat și 1 Găești târg).

10. **Plasa Greci**, avea în componență 16 de sate, se întindea la limita de vest a județului și la sud de râul Argeș și avea reședința la Greci. Totaliza o populație de 2672 de locuitori rezidenți în 649 de gospodării (o medie de 4,11 loc./ gosp.). majoritatea satelor erau sate mari, cu peste 100 de locuitori, iar 5 dintre ele aveau peste 220 locuitori: Ionești, Morteni, Vișina, Greci și Jugureanu. Toate cele 16 așezări aveau biserici de lemn. Au fost așezări cu mare rezistență în timp și se păstrează până astăzi.

Anexa nr. 3 - Așezările ce alcătuiau județul, conform Marelui Dicționar Geografic al României (1890)
1. Plaiurile Ialomița –Dâmbovița, cu 23 de comune, 35.836 locuitori

Nr.	Comuna	Reședința	Sate componente	Locuitori
1.	Bărbulețu	Bărbulețu	Ghemeleu, Valea Tisei	112
2.	Bezdead	Bezdead	Râmata- Costișata, Valea Leurzii	3000
3.	Bela	Bela	Nistorești, Broștenii Noi	1100
4.	Brănești	Brănești		1400
5.	Colibașii	Colibașii	Tisa, Ciocoiiești	630
6.	Cucutenii	Cucuteni	Vulcana de sus, Vulcana de jos	1500
7.	Gemenea	Gemenea	Bratu-Oncescu, Capu Coastei	1249
8.	Glodeni	Glodeni	Lăculețe	2000
9.	Izvoare	Izvoarele	Suduleni	1063
10.	Moroieni	Moroeni	Lunca, Muscel	1132
11.	Moțăieni	Moțăieni	Berivoiești, Fieni și Ialomicioara	2000
12.	Pietrari	Pietrari	Manga, Cornățelu, Mlăcile, Gura Bărbulețului, Dealu, Stâmbu	2287
13.	Pietroșița	Pietroșița	Valea Țâții	1900
14.	Șerbănești-Podurile	Podurile de Jos	Șerbănești + Diaconești + Miculești, Podurile de Sus, Pucioasa, Malurile	4300
15.	Râu Alb	Râu Alb		1098
16.	Runcu	Runcu	Costești, Bănești, Piatra Epiei	1734
17.	Țâța	Țâța	Buciumeni, Pâslari	1700
18.	Urseiu	Urseiu	Puturosu	745
19.	Valea Lungă	Valea Lungă	Ogrea, Gorgota, Vatra Satului, Strâmbu, Frasinu, Știubeile, Tisa	1559
20.	Vulcana Pandele	Vulcana Pandele	Gura Vulcaniei, Făgețelu	1500
21.	Vârfurile	Vârfurile	Valea Rea, Cojoiu, Cărlănești, Strâmbu, Șuvița	1300
22.	Vișinești	Vișinești	Puturosu	646
23.	Voinești	Voinești	Burlănești	900

2. Plasa Dealu - Dâmbovița, cu 29 de comune, peste 42.145 locuitori

Nr.	Comuna	Reședința	Sate componente	Locuitori
1.	Adâncă	Adâncă		911
2.	Aninoasa	Aninoasa		700
3.	Boțești	Boțești	Cândești Deal, Greci	1515
4.	Bucșani	Bucșani		1046
5.	Butoiu	Butoiu de Sus	Butoiu de Jos, Valea Dadii	995
6.	Cândești	Cândești	Aninoșani, Dragodănești	1700
7.	Cazaci	Cazaci	Movila, Nucetu, Olari, Brătești de Jos, Brătești de Sus, Heleșteul Domnesc	3572
8.	Colanu	Colanu	Priseaca, Dumbrava, Udrești, Ulmi, Matraca, Dimoiu și Nisipurile	1305
9.	Comișani	Comișani		1246
10.	Doicești	Doicești	Dolani, Săteni, Gușoiu	1628
11.	Dragomirești	Dragomirești		980
12.	Glâmbocata	Glâmbocata	Călugărița	1023
13.	Hăbeni	Hăbeni	Racovița, Rățoaia	1027
14.	Hulubești	Hulubești	Gămești, Strâmbu	1276

15.	Lazuri			740
16.	Lucienii	Lucienii Pământeni	Lucienii Ungureni, Mislea, Râncăcirov, Geangoiești, Mogoșești, Cotul Morii	2222
17.	Ludești	Ludești	Scheiu, Telești	2370
18.	Mănești	Mănești	Drăgăești Pământeni, Drăgăești Ungureni, Gheboieni	2500
19.	Mircea Vodă			
20.	Ocnita	Ocnita	Gorgota	3946
21.	Gura Ocniței	Gura Ocniței		840
22.	Raciu	Raciu	Coborâșu, Siliștea	665
23.	Răzvad	Răzvadul de Sus	Răzvadul de Jos, Gorgoteni	2457
24.	Săcuieni	Săcuieni		716
25.	Tătărani	Tătărani	Căprioru	1335
26.	Șotânga	Șotânga	Goleasca, Teiș	2200
27.	Văcărești	Văcărești	Băjești, Bungetu, Ciurari	1730
28.	Viforâta	Viforâta	Mahalaua	1500
29.	Valea Caselor	Valea Caselor	Valea Lupului, Gârlenii, Șaru	

3. Plasa lalomița, cu 16 de comune, 23.214 locuitori

Nr.	Comuna	Reședința	Sate componente	Locuitori
1.	Băleni Români			1625
2.	Bălenii Sârbi			1563
3.	Bilciurești	Bilciurești	Socet, Frecăței	2000
4.	Bolovanii	Bolovanii	Adunați, Crângași, Podul lui Petrache, Beșteloaia, Brănești	1484
5.	Cătunu	Cătunu	Bujoreanca, Hodărăști, Ochiul Boului, Butimanu	1876
6.	Cojasca	Cojasca	Fântânele	2500
7.	Conțești	Conțești de Jos	Călugăreni, Heleșteu	1092
8.	Cornățelu	Cornățelu	Corni, Cocoșu, Slobozia	1448
9.	Cornești	Cornești	Cristeasca	1500
10.	Dobra	Dobra		860
11.	Finta	Finta	Bechinești, Finta Veche, Ibrianu	1209
12.	Ghergani	Ghergani	Mavrodin, Colac, Săbiești	1750
13.	Gheboiaia	Gheboiaia		750
14.	Mărcești	Mărcești	Pâslari	1231
15.	Tătărăi	Tătărăi	Ologeni, Poenari	1029
16.	Vizurești	Vizurești	Ghimpați, Priseaca	1297

4. Plasa Cobia, cu 24 de comune, 30.606 locuitori

Nr.	Comuna	Reședința	Sate componente	Locuitori
1.	Bădulești	Bădulești		854
2.	Brosceni (Broșteni)	Broștenii de Sus	Broștenii de Jos	586
3.	Cobia	Cobia	Frasin Deal, Frasin Vale, Căpșuna, Gura Porcului, Călugăreni, Bumbuia, Crăciunești, Gherghițești, Mânăstioara, Făgetu, Arsurile	3256
4.	Cojocaru	Cojocaru	Meri, Chirca	756
5.	Crângurile	Crângurile de Sus	Crângurile de Jos, Rătești	1696
6.	Cuparu	Cuparu	Burduca	598

7.	Dragodana	Dragodana	Cățunu Păunei, Meri, Moara Popii	886
8.	Găești -com. urbană	Găeștii de Sus	Găeștii de Jos, Cătanele	2470
9.	Greci	Greci	Petrești, Zăvoiu Orbului, Izvoru	1629
10.	Gura Foi	Gura Foi		850
11.	Mătăsaru	Mătăsaru	Odaia Turcului, Crețulești, Pănești	1425
12.	Mogoșanii	Mogoșani	Frăsinei, Puroinica, Tețcoiu	1400
13.	Morteni	Morteni	Cacova, Vultureanca, Balomireasca	1842
14.	Perșinari	Perșinari		1053
15.	Petrești	Petrești	Ragu	854
16.	Pătroaia	Pătroaia Vale	Pătroaia Deal, Baloteasca, Ciupa Mănciulescu, Ciupa Mavrodolu, Potlogeni Vale și Potlogeni Deal	2114
17.	Picior de munte	Picior de munte		980
18.	Puntea de Greci	Puntea de Greci		686
19.	Speriețeni	Speriețeni		597
20.	Șuța (Gura Șuții)	Gura Șuții		2450
21.	Șuța Seacă	Șuța	Olteni, Boboci, Pădureni	800
22.	Uliești	Uliești	Coadă Izvorului, Stavropoleos, Jugureni, Olteni, Fundurile, Mânăstioara, Zinca, Dogarii, Bărăcenii	1979
23.	Valea Mare	Valea Mare	Băsești, Primejdești	845

5. Plasa Bolintinu, cu 18 comune, 26.933 locuitori

Nr.	Comuna	Reședința	Sate componente	Locuitori
1.	Bâldana	Bâldana		850
2.	Braniștea	Braniștea	Săvești, Podu Rizii	2584
3.	Cornetu	Cornetu	Sălcuța, Boteni	1854
4.	Costești	Costești	Puțul cu Salcia, Bucuroaia	810
5.	Crovu	Crovu	Zidu, Voinești, Miulești	3000
6.	Găisenii	Găisenii	Cărpeneșu	2000
7.	Ghinești	Ghinești	Cârciuma lui Vișanu	500
8.	Lungulețu	Lungulețu		2760
9.	Mărunțișu	Mărunțișu	Tomșani, Poșta, Matraca	900
10.	Odobești	Odobești		1500
11.	Poiana lungă de Jos	Poiana de Sus	Buroianu, Secăturile	1208
12.	Potlogii Rurali	Potlogii Rurali	Vlăsceni	2482
13.	Potlogii Urbani - com. urbană			309
14.	Produlești	Produlești	Broșteni, Costești Deal	1700
15.	Serdanu	Serdanu	Raiculești	900
16.	Slobozia Moară	Slobozia Moară		1170
17.	Titu	Titu	Plopu, Mărunțișu, Fusea, Codreanu, Hagioasa, Dâmbovicioara, Atârnați	1606
18.	Văcăreștii de Răstoacă	Pitaru	Strâmbeanu, Moara Crovului	800

Anexa nr. 4 - Localitățile și populația județului Dâmbovița la anul 1925

COMUNE URBANE

Târgoviște: capitala județului - 12765 locuitori
Găești - 4003 locuitori

COMUNE RURALE

- I. Comuna Aninoasa (pl. Târgoviște) - 1368 locuitori
 - 1.s. Aninoasa
 - 2.c. Subdeldei
- II. Comuna Bădulești (pl. Bogați) - 1183 locuitori
 - 3.s. Bădulești
- III. Comuna Bâldana (pl. Ghergani) - 1950
 - 4.s. Bâldana
 - 5.s. Fundata
 - 6.s. Priseaca
- IV. Comuna Băleni (pl. Bilciurești) - 3950 locuitori
 - 7.s. Băleni Români
 - 8.s. Băleni Sârbi
- V. Comuna Bălteni (pl. Ghergani) - 1580 locuitori
 - 9.s. Bălteni
 - 10.s. Călugăreni Mereni
 - 11.s. Stănești
 - 12.c. Heleșteu
- VI. Comuna Bărbuleț (pl. Voinești) - 1754 locuitori
 - 13.s. Bărbuleț
- VII. Comuna Bella (pl. Pucioasa) - 1342 locuitori
 - 14.s. Bella
 - 15.s. Broșteni
 - 16.s. Nistorești
 - 17.s. Tunari
- VIII. Comuna Bezdead (pl. Pucioasa) - 3560 locuitori
 - 18.s. Bezdeadul
 - 19.s. Râmata
 - 20.s. Costisata
- IX. Bilciurești (pl. Bilciurești) - 2600 locuitori
 - 21.s. Bilciurești
 - 22.s. Chiriac
 - 23.s. Suseni
- X. Comuna Bogați (pl. Bogați) - 4600 locuitori
 - 24.s. Bogați
 - 26.s. Suseni
 - 27.s. Chițești
- XI. Comuna Bolovani (pl. Titu) - 2976 locuitori
 - 28.s. Adunați
 - 29.s. Bănești
 - 30.s. Beșteleaia
 - 31.s. Bolovani
 - 32.s. Crângasi
 - 33.s. Cuza - Vodă
 - 34.c. Moara Nouă

- XII. Comuna Boțești (pl. Voinești) - 2231 locuitori
 - 35.s. Boțești
 - 36.s. Căndeștii din Deal
 - 37.s. Greci
 - 38.s. Valea - Mare
- XIII. Comuna Braniștea (pl. Titu) - 4615 locuitori
 - 39.s. Braniștea
 - 40.s. Podu - Rizii
 - 41.s. Săvești
- XIV. Comuna Brănești (pl. Târgoviște) - 2070 locuitori
 - 42. s. Brănești
 - 43.s. Scârleța
 - 44.c. Lăculețe - Brănești
- XV. Comuna Brezoaie (pl. Ghergani) - 1867 locuitori
 - 45.s. Brezoaia – Brăiloiu
 - 46.s. Brezoaia - Cluceru
- XVI. Comuna Broșteni (pl. Găești) - 1077 locuitori
 - 47.s. Broștenii din Deal
 - 48.s. Isvorul
 - 49.c. Broștenii de Jos
- XVII. Comuna Bucșani (pl. Bilciurești) - 2015 locuitori
 - 50.s. Bucșani
 - 51.s. Ratoaia
- XVIII. Comuna Butoiul (pl. Bogați) - 1287 locuitori
 - 52.s. Butoiul de Sus
 - 53.s. Butoiul de Jos
 - 54.s. Valea Dadei
- XIX. Comuna Căndești (pl. Voinești) - 2300 locuitori
 - 55.s. Aninoșani
 - 56.s. Căndești
 - 57.s. Dragodănești
- XX. Comuna Cătunu (pl. Bilciurești) - 2692 locuitori
 - 58.s. Bujoreanca
 - 59.s. Butimanu
 - 60.s. Cătunu
 - 61.s. Hodărești
 - 62.s. Ochiul Boului
- XXI. Comuna Cazaci (pl. Titu) - 3318 locuitori
 - 63.s. Brăteștii de Sus
 - 64.s. Brateștii de Jos
 - 65.s. Cazaci
 - 66.s. Movilă
 - 67.s. Nucet
- XXII. Comuna Ciupele (pl. Bogați) - 1261 locuitori
 - 68.s. Ciupa - Mavrodolu
 - 69.s. Ciupa - Mănciulescu
 - 70.s. Patroaia - Deal
 - 71.s. Potlogenii - Deal
 - 72.c. Silvestreanca
- XXIII. Comuna Cobia (pl. Găești) - 4005 locuitori
 - 73.s. Arsurile

- 74.s. Blidari
- 75.s. Călugăreni
- 76.s. Căpșuna
- 77.s. Crăciunești
- 78.s. Făgetelu
- 79.s. Frasinu din Deal
- 80.s. Frasinu din Vale
- 81.s. Gheorghiești
- 82.s. Gura Porcului
- 83.s. Mănăstirea
- 84.c. Burdușani
- 85.c. Cobia
- XXIV. Comuna Cojasca (pl. Bilciurești) - 3320 locuitori
 - 86.s. Cojasca
 - 87.s. Fântânele
- XXV. Comuna Cojocaru (pl. Găești) - 1083 locuitori
 - 88.s. Cojocaru
 - 89.s. Kirca
 - 90.s. Meri
- XXVI. Comuna Colanu (pl. Târgoviște) - 1725 locuitori
 - 91.s. Colanu
 - 92.s. Dumbrava
 - 93.s. Priseaca
 - 94.s. Udrești
 - 95.s. Ulmi
- XXVII. Comuna Colibași (pl. Pucioasa) - 1035 locuitori
 - 96.s. Ciocoești
 - 97.s. Colibași
 - 98.s. Tisău
- XXVIII. Comuna Comișani (pl. Târgoviște) - 3542 locuitori
 - 99. Comișani
 - 100.s. Lazurile
 - 101.s. Matracaua
 - 102.c. Dimoiu
 - 103.c. Nisipurile
- XXIX. Comuna Conțești (pl. Ghergani) - 1653 locuitori
 - 104.s. Conțeștii de Jos
 - 105.s. Conțeștii de Sus
 - 106.s. Călugăreni
- XXX. Comuna Cornățelu (pl. Bilciurești) - 2060 locuitori
 - 107.s. Cornățelu
 - 108.s. Corni
 - 109.s. Slobozia
 - 110.s. Cocos
 - 111.s. Văleni
- XXXI. Comuna Cornești (pl. Bilciurești) - 2440 locuitori
 - 112.s. Cornești
 - 113.s. Ungureni
 - 114.s. Cristeanca
- XXXII. Comuna Costești (pl. Titu) - 1886 locuitori
 - 115.s. Bucuroaia

- 116.s. Costeștii din Deal
- 117.s. Costeștii Vatră
- 118.s. Meriși
- 119.s. Puțul cu Salcia
- XXXIII. Comuna Crângurile (pl. Bogați) - 2005 locuitori
- 120.s. Crângurile de Jos
- 121.s. Crângurile de Sus
- 122.s. Rățești
- XXXIV. Comuna Crovu (pl. Titu) - 2662 locuitori
- 123.s. Crovu
- 124.s. Voinești
- 125.s. Zidu
- 126.c. Miulești
- XXXV. Comuna Dobra (pl. Bilciurești) - 1871 locuitori
- 127.s. Dobra
- 128.s. Pâslari
- XXXVI. Comuna Doicești (pl. Târgoviște) - 2130 locuitori
- 129.s. Doicești
- 130.s. Dolani
- 131.s. Săteni
- XXXVII. Comuna Dragodana (pl. Găești) - 2440 locuitori
- 132.s. Dragodana
- 133.s. Străoști
- 134.s. Păunei
- 135.s. Meri
- 136.s. Burduca
- 137.s. Cuparu
- XXXVIII. Comuna Dragomirești (pl. Voinești) - 1307 locuitori
- 138.s. Dragomirești
- 139.s. Decindeni
- XXXIX. Comuna Finta (pl. Bilciurești) - 1984 locuitori
- 140.s. Finta Mare
- 141.s. Finta Veche
- XL. Comuna Frasin (pl. Bilciurești) - 2628 locuitori
- 142.s. Frasin
- 143.s. Postârnicu
- 144.s. Ibrianu
- 145.s. Bălțița
- XLI. Comuna Găiseni (pl. Ghergani) - 1860 locuitori
- 146.s. Găiseni
- 147.s. Cârpenișu
- XLII. Comuna Gemenea (pl. Voinești) - 1571 locuitori
- 148.s. Gemenea - Brătulești
- 149.s. Capul Coastei
- 150.s. Oncești
- XLIII. Comuna Gheboia (pl. Bilciurești) - 1546 locuitori
- 151.s. Gheboia
- XLIV. Comuna Ghergani (pl. Ghergani) - 3150 locuitori
- 152.s. Bălănești
- 153.s. Colacu
- 154.s. Gămănești

- 155.s. Ghergani
- 156.s. Mavrodin
- 157.s. Săbiești
- XLV. Comuna Ghinești (pl. Titu) - 797 locuitori
 - 158.s. Ghinești
 - 159.s. Cărciuma lui Vișan
- XLVI. Comuna Glâmbocata (pl. Bogați) - 1678 locuitori
 - 160.s. Bântăul
 - 161.s. Călugărița
 - 162.s. Glâmbocata
 - 163.c. Cotu - Malului
- XLVII. Comuna Glodeni (pl. Târgoviște) - 3372 locuitori
 - 164.s. Glodeni
 - 165.s. Gușoiu
 - 166.s. Lăculețe
- XLVIII. Comuna Greci (pl. Găești) - 2248 locuitori
 - 167.s. Greci
 - 168.s. Petrești
 - 169.s. Puntea de Greci
- XLIX. Comuna Gura Fcii (pl. Găești) - 1165 locuitori
 - 170.s. Cătunele
 - 171.s. Bumbuia
 - 172.s. Gura Fcii
- L. Comuna Gura Ocniței (pl. Târgoviște) - 1296 locuitori
 - 173.s. Gărgoteni
 - 174.s. Gura Ocniței
- LI. Comuna Gura Șuței (pl. Titu) - 1893 locuitori
 - 175.s. Gura - Șuței
- LII. Comuna Hăbeni (pl. Bilciurești) - 1400 locuitori
 - 176.s. Hăbeni
 - 177.s. Racovița
- LIII. Comuna Hulubești (pl. Bogați) - 2675 locuitori
 - 178.s. Găinești
 - 179.s. Hulubești
 - 180.s. Strâmbu
- LIV. Comuna Ionești (pl. Găești) - 1365 locuitorii
 - 181.s. Gherghești
 - 182.s. Ionești
 - 183.s. Palade
- LV. Comuna Isvoarele (pl. Voinești) - 1450 locuitori
 - 184.s. Isvoarele
 - 185.s. Mânjina
 - 186.s. Suduleni
 - 187.s. Lunca
- LVI. Comuna Jugureni (pl. Găești) - 3080 locuitori
 - 188.s. Coadă Isvorului
 - 189.s. Dogari
 - 190.s. Prundărie
 - 191.s. Jugureni
 - 192.s. Mânăstioara
 - 193.s. Olteni

- 194.s. Stavropolia
- 195.s. Gușăț
- LVII. Comuna Lucieni (pl. Târgoviște) - 4315 locuitori
 - 196.s. Ciurari
 - 197.s. Viișoara
 - 198.s. Geangoești
 - 199.s. Lucieni
 - 200.s. Mislea
 - 201.s. Moara
 - 202.s. Mogoșești
 - 203.s. Râncaciov
 - 204.s. Ungureni
- LVIII. Comuna Ludești (pl. Bogați) - 1660 locuitori
 - 205.s. Ludești
 - 206.s. Telești
- LIX. Comuna Lungulețu (pl. Ghergani) - 2805 locuitori
 - 207.s. Lungulețu
- LX. Comuna Mănești (pl. Voinești) - 3123 locuitori
 - 208.s. Mănești
 - 209.s. Drăgăești
 - 210.s. Ungureni
- LXI. Comuna Mărcești (pl. Bilciurești) - 1486 locuitori
 - 211.s. Mărcești
- LXII. Comuna Mărunțișu (pl. Titu) - 1253 locuitori
 - 212.s. Mărunțișu
 - 213.s. Mărunțișu – Titu
 - 214.s. Tomșani
 - 215.c. Matracaua
 - 216.c. Poșta
- LXIII. Comuna Mătășaru (pl. Găești) - 2190 locuitori
 - 217.s. Crețulești
 - 218.s. Mătășaru
 - 219.s. Odaia Turcului
 - 220.s. Pănești
- LXIV. Comuna Mircea Vodă (pl. Titu) - 738 locuitori
 - 221.s. Mircea Vodă
- LXV. Comuna Mogoșani (pl. Găești) - 2850 locuitori
 - 222.s. Frăsinei
 - 223.s. Mogoșani
 - 224.s. Poroinica
 - 225.s. Tețcoiu
 - 226.s. Zăvoiu Orbului
- LXVI. Comuna Moroieni (pl. Pucioasa) - 2177 locuitori
 - 227.s. Lunca
 - 228.s. Moroleni
 - 229.s. Muscel
- LXVII. Comuna Morteni (pl. Găești) - 3125 locuitori
 - 230.s. Cacova
 - 231.s. Vultureanca
 - 232.s. Morteni
 - 233.s. Drăghiești

- LXVIII. Comuna Moțăeni (pl. Pucioasa) - 2100 locuitori
 234.s. Moțăeni
 235.s. Fieni
 236.s. Berevoiești
- LXIX. Comuna Ocnîța (pl. Târgoviște) - 2127 locuitori
 237.s. Ocnîța
- LXX. Comuna Odobești (pl. Titu) - 1835 locuitori
 238.s. Odobești
- LXXI. Comuna Pătroaia (pl. Bogați) - 1350 locuitori
 239.s. Baloteasca
 240.s. Pătroaia din Vale
 241.s. Potlogeni din Vale
- LXXII. Comuna Pietroșița (pl. Pucioasa) - 2420 locuitori
 242.s. Adunați
 243.s. Pietroșița
 244.s. Valea Tâții
- LXXIII. Comuna Picior de Munte (pl. Găești) - 1242 locuitori
 245.s. Picior de Munte
- LXXIV. Comuna Piersinari (pl. Titu) - 1521 locuitori
 246.s. Piersinari
- LXXV. Comuna Pietrari (pl. Voinești) - 2587 locuitori
 247.s. După Deal
 248.s. Gura Bărbulețului
 249.s. Manga
 250.s. Mlăcile
 251.s. Pietrari
 252.s. Strâmbu
 253.s. Șipotu
 254.s. Valea Glodului
 255.s. Aluniș
- LXXVI. Comuna Poienile (pl. Ghergani) - 3547 locuitori
 256.s. Buzoianu
 257.s. Poiana de Sus
 258.s. Poiana de Jos
 259.c. Secăturile
- LXXVII. Comuna Potlogi (pl. Ghergani) - 5200 locuitori
 260.s. Potlogi
- LXXVIII. Comuna Produlești (pl. Titu) - 1700 locuitori
 261.s. Broșteni
 262.s. Produlești
- LXXIX. Comuna Priboiu - Sturzeni (pl. Voinești) - 1235 locuitori
 263.s. Priboiu
 264.s. Sturzeni
- LXXX. Comuna Pucioasa (pl. Pucioasa) - 5201 locuitori
 265.s. Bella
 266.s. Diaconești
 267.s. Glodeni
 268.s. Malurile
 269.s. Podurile de Jos
 270.s. Podurile de Sus
 271.s. Pucioasa

- 272.s. Serbănești
- 273.s. Miculești
- LXXXI. Comuna Răcari (pl. Ghergani) - 1712 locuitori
- 274.s. Răcari
- LXXXII. Comuna Răciu (pl. Găești) - 1120 locuitori
- 275.s. Răciu
- 276.s. Coborâșu
- 277.s. Siliștea
- LXXXIII. Comuna Râșvadu (pl. Târgoviște) - 5020 locuitori
- 278.s. Gorgota.
- 279.s. Râșvadu de Sus
- 280.s. Râșvadu de Jos
- LXXXIV. Comuna Râu - Alb (pl. Voinești) - 1898 locuitori
- 281.s. Râul-Alb
- 282.s. Runcu
- LXXXV. Comuna Rumânești (pl. Ghergani) - 2318 locuitori
- 283.s. Rumânești
- LXXXVI. Comuna Runcu (pl. Pucioasa) - 2813 locuitori
- 284.s. Runcu
- 285.s. Costești
- 286.s. Bădeni
- 287.s. Piatra - Epei
- 288.s. Ferestrael.
- 289.s. Brebu
- LXXXVII. Comuna Sălcuța (pl. Titu) - 2112 locuitori
- 290.s. Boteni
- 291.s. Cornetu - Sălcuța
- LXXXVIII. Comuna Scheiul (pl. Bogați) - 1530 locuitori
- 292.s. Scheiul
- LXXXVIX. Comuna Secueni (pl. Târgoviște) - 2564 locuitori
- 293.s. Adâncata
- 294.s. Secueni
- 295.c. Malurile
- XC. Comuna Serdanu (pl. Ghergani) - 1835 locuitori
- 296.s. Răiculești
- 297.s. Serdanu
- 298.c. Oreasca
- XCI. Comuna Slobozia Moară (pl. Ghergani) - 2218 locuitori
- 299.s. Slobozia Moara
- XCII. Comuna Sotânga (pl. Târgoviște) - 3124 locuitori
- 300.s. Goleasca
- 301.s. Șotânga
- 302.s. Teișu
- XCIII. Comuna Speriețeni (pl. Titu) - 873 locuitori
- 303.s. Speriețeni
- XCIV. Comuna Suța - Seacă (pl. Găești) - 1487 locuitori
- 304.s. Boboci
- 305.s. Pădureni
- 306.s. Olteni
- 307.s. Șuța - Seacă
- XCV. Comuna Țâța (pl. Pucioasa) - 3216 locuitori

- 308.s. Buciumeni
- 309.S. Tata
- 310.S. Valea Leurzii
- XCVI. Comuna Tătărei (pl. Bilciurești) - 2790 locuitori
 - 311.s. Ologeni
 - 312.s. Poenari
 - 313.s. Satu-Nou
 - 314.s. Tătărei
- XCVII. Comuna Tătărani (pl. Voinești) - 2050 locuitori
 - 315.s. Tatarani
- XCVIII. Comuna Titu (pl. Titu) - 3008 locuitori
 - 316.s. Atârnați
 - 317.s. Codreanu
 - 318.s. Dâmbovicioara
 - 319.s. Dobreasca
 - 320.s. Fusea
 - 321.s. Hagioaca
 - 322.s. Plopu
 - 323.s. Titu
- XCIX. Comuna Uliești (pl. Găești) - 2724 locuitori
 - 324.s. Ragu
 - 325.s. Uliești
 - 326.s. Zinca
- C. Comuna Văcărești (pl. Târgoviște) - 2575 locuitori
 - 327.s. Băjești
 - 328.s. Bungetu
 - 329.s. Văcărești
- CI. Comuna Văcărești de Răstoacă (pl. Titu) - 1256 locuitori
 - 330.s. Strâmbeamu
 - 331.s. Văcăreștii de Răstoacă
 - 332.s. Moara Clorolu
- CII. Comuna Văile - Unite (pl. Bogați) - 2500 locuitori
 - 333.s. Băsești
 - 334.s. Fețeni
 - 335.s. Gârleni
 - 336.s. Saru
 - 337.s. Stratonești
 - 338.s. Valea - Caselor
 - 339.s. Valea Mare
- CIIL. Comuna Valea Lungă (pl. Pucioasa) - 3187 locuitori
 - 340.s. Gorgota
 - 341.s. Ogria
 - 342.s. Strâmbu
 - 343.s. Tisa Ștubei
- CIV. Comuna Vârfurile (pl. Pucioasa) - 2531 locuitori
 - 344.s. Cărlănești
 - 345.s. Cojoiu
 - 346.s. Stătești
 - 347.s. Strâmbu
 - 348.s. Șuvița
 - 349.s. Valea - Rea

- 350.s. Vârfurile
- CV. Comuna Vîforâta (pl. Târgoviște) - 2169 locuitori
 - 351.s. Mahalaua
 - 352.s. Vîforâta
- CVI. Comuna Vișinești (pl. Pucioasa) - 2305 locuitori
 - 353.s. Puturosu
 - 354.s. Urseiu
 - 355.s. Vișinești
- CVII. Comuna Vizurești (pl. Ghergani) - 1300 locuitori
 - 356.s. Ghimpați
 - 357.s. Vizurești
- CVIII. Comuna Voinești (pl. Voinești) - 1236 locuitori
 - 358.s. Burlănești
 - 359.s. Voinești
- CIX. Comuna Vulcana (pl. Pucioasa) - 2947 locuitori
 - 360.s. Băile Vulcana
 - 361.s. Cucuteni
 - 362.s. Niculăești
 - 363.s. Vulcana de Sus
- CX. Comuna Vulcana Pandeli (pl. Pucioasa) - 2173 locuitori
 - 364.s. Făgețelu
 - 365.s. Gura — Vulcanii
 - 366.s. Vulcana Pandeli

Anexa nr. 5 - Localitățile din județul Dâmbovița la 1 iulie 1936
1. Plasa Târgoviște, 14 comune rurale și una urbană – reședința de județ Târgoviște, 50.344 locuitori

Nr.	Comuna	Reședința	Sate componente	Locuitori
1.	Aninoasa	Aninoasa	Suduleni (cătun)	1368
2.	Brănești	Brănești	Scârleantea, Lăculețe (cătun)	2070
3.	Colanu	Colanu	Dumbrava, Priseaca, Udrești, Ulmi	1725
4.	Comișani	Comișani	Lazurile (cătun), Matraca (cătun), Dimoiu și Nisipurile	3542
5.	Doicești	Doicești	Dolani, Săteni	2439
6.	Glodeni	Glodeni	Gușoiu, Lăculețe	3372
7.	Gura Ocniței	Gura Ocniței	Gorgoteni	1296
8.	Lucienii	Ungureni	Lucienii, Mislea, Râncăcirov, Geangoiești, Mogoșești, Moara, Ciurari, Vișoara	4215
9.	Ocnița	Ocnița		2127
10.	Râzvad	Râzvadul de Jos	Râzvadul de Sus, Gorgota	5020
11.	Săcuieni	Săcuieni	Adâncata, cătun Maurile	2564
12.	Șotânga	Șotânga	Goleasca, Teiș	3124
13.	Văcărești	Văcărești	Băjești, Bungetu	2575
14.	Viforâta	Viforâta	Mahalaua	2160
15.	Târgoviște			12765

2. Plasa Pucioasa, 13 comune rurale și una urbană – orașul Pucioasa, 37.007 locuitori

Nr.	Comuna	Reședința	Sate componente	Locuitori
1.	Bella	Bella	Broșteni, Nistorești, Tunari	1342
2.	Bezdead	Bezdead	Râmata, Costișata	3560
3.	Colibași	Colibași	Cicoiești	1035
4.	Moroieni	Moroieni	Lunca, Muscelu	2177
5.	Moțăeni	Moțăeni	Berevoiești, Fieni	2100
6.	Pietroșița	Pietroșița	Adunați, Valea Tâții	2420
7.	Pucioasa	Podurile de Sus	Diaconești, Glodeni, Malurile, Podurile de Jos, Șerbănești	5201
8.	Runcu	Piatra Epei	Runcu, Costești, Bădeni, Ferestraele, Brebu,	2813
9.	Tâța	Tâța	Buciumeni	3216
10.	Valea Lungă	Gorgota	Ogria, Strâmbu, Tisa, Stubei	3187
11.	Vârfurile	Vârfurile	Cârlănești, Cojoiu, Stătești, Strâmbu, Șuvița, Valea Rea	2531
12.	Vișinești	Vișinești	Puturosu, Urseiu	2305
13.	Vulcana	Băile Vulcana	Cucuteni, Niculăești, Vulcana de Sus	2947
14.	Vulcana Pandelii	Vulcana Pandelii	Făgețelu, Gura Vulcâni	2173

3. Plasa Voinești, 11 comune rurale, 21.515 locuitori

Nr.	Comuna	Reședința	Sate componente	Locuitori
1.	Bărbulețu	Bărbulețu		1754
2.	Boțești	Boțești	Cândești Deal, Greci, Valea Mare	2231
3.	Cândești	Cândești	Aninoșani	2300
4.	Dragomirești	Dragomirești	Decindeni	1307
5.	Gemenea	Gemenea Brătulești	Capul Coastei, Oncești	1571
6.	Izvoarele	Suduleni	Izvoarele, Mânjina, cătun Lunca	1450
7.	Mănești	Mănești	Drăgăești, Ungureni	3123
8.	Pietrari	Pietrari	După deal, Gura Bărbulețului, Manga, Mlăcile, Strâmbu, Șipot, Valea Glodului cătun Aluniș	2587
9.	Râul Alb	Râul Alb		1898
10.	Tătărani	Tătărani		2058
11.	Voinești	Voinești	Burlănești	1236

Memoriu General volumul I P.A.T.J. Dâmbovița – Revizia 1 – Populația și rețeaua de localități –

Proiectant general: S.C. "AMBIENT URBAN" s.r.l. Târgoviște

136

4. Plasa Ghergani, 15 comune rurale, 35.069 locuitori

Nr.	Comuna	Reședința	Sate componente	Locuitori
1.	Bâldana	Bâldana	Fundata, Prișeaca	1950
2.	Bălteni	Bălteni	Călugăreni - Mereni, Stănești, cătun Eleșteu	1580
3.	Brezoele	Brezoele	Brezoele - Cluceru	1867
4.	Conțești	Conțești de Sus	Conțești de Jos, Călugăreni	1653
5.	Ghergani	Ghergani	Bălănești, Colacu, Gămănești, Mavrodin, Săbiești	3150
6.	Finta	Finta Mare	Piața Veche	1984
7.	Găiseni	Găiseni	Cărpenișu	1860
8.	Lungulețu	Lungulețu		2805
9.	Poenile	Poiana de Sus	Buzoianu, Poiana de Jos, Secăturile	3547
10.	Potlogi	Potlogi		5200
11.	Răcari	Răcari		1712
12.	Rumânești	Rumânești		2318
13.	Serdanu	Serdanu	Răiculești, cătun Oreasca	1835
14.	Slobozia Moară	Slobozia Moară		2218
15.	Vizurești	Vizurești	Ghimpați	1390

5. Plasa Titu, 15 comune rurale, 30.416 locuitori

Nr.	Comuna	Reședința	Sate componente	Locuitori
1.	Bolovani	Bolovani	Crângași, Cuza Vodă, Moara Nouă (cătun)	2976
2.	Brașiștea	Brașiștea	Podu-Rizii, Săvești	4615
3.	Cazaci	Cazaci	Brătești de Jos, Brătești de Sus, Movila, Nucet	3318
4.	Costești	Costești Vatră	Bucuroaia, Costești din Deal, Merișu, Puțu cu Salcia	1886
5.	Crovu	Crovu	Voinești, Zidu, Cătunu, Miulești	2662
6.	Ghinești	Ghinești	Cârciuma lui Vișan	796
7.	Gura Șutei	Gura Șutei		1893
8.	Măruntîșu	Măruntîșu	Măruntîșu - Titu, Tomșani	1253
9.	Mircea Vodă	Mircea Vodă		738
10.	Odobești	Odobești		1835
11.	Produlești	Produlești	Broșteni	1700
12.	Sălcuța	Cornetu - Sălcuța	Boteni	2112
13.	Sperieteni	Sperieteni		373
14.	Titu	Titu	Atârnați, Codreanu, Dâmbovicioara, Dobreasca, Fusea, Hagioaica, Plopu	3003
15.	Văcărești Răstoacă	Văcărești Răstoacă	Strâmbeanu, Moara Cioriu	1256

6. Plasa Bogați, 11 comune rurale, 21.170 locuitori

Nr.	Comuna	Reședința	Sate componente	Locuitori
1.	Bădulești	Bădulești		893
2.	Bogați	Bogați	Chitești, Suseni	4600
3.	Boțești	Boțești	Cândești din Deal, Greci, Valea Mare	2231
4.	Butoiul	Butoiul de Jos	Butoiul de Sus, Valea Dadei	1287
5.	Ciupele	Ciupa Silvestreanca	Ciupa Mavrodolu, Ciupa Mănciulescu, Pătroaia din Deal, Potlogenii din Deal	1261
6.	Crângurile	Crângurile de Jos,	Crângurile de Sus, Rătești	2005

7.	Glâmbocata	Glâmbocata,	Bântăul, Călugărița, Cotu-Malului (cătun)	1678
8.	Hulubești	Hulubești	Găinești, Strâmbu	2675
9.	Ludești	Ludești	Telești	1660
10.	Pătroaia	Pătroaia din Vale,	Baloteasca, Potlogeni din Deal	1350
11.	Scheiul	Scheiul		1530

7. Plasa Bilciurești, 13 comune rurale, 29.482 locuitori

Nr.	Comuna	Reședința	Sate componente	Locuitori
1.	Băleni	Băleni Români	Băleni Sârbi	3980
2.	Bilciurești	Bilciurești	Chiriac, Suseni	2600
3.	Bucșani	Bucșani	Rățoaia	2015
4.	Cătunul	Bujoreanca	Butimanu, Cătanele, Hodărăști, Ochiul Boului	2692
5.	Cornățelul	Cornățelul	Corni, Slobozia, Cocoș - Văleni	2060
6.	Cornești	Cornești	Ungureni, Cristeasca	2440
7.	Dobra	Dobra	Păstori	1871
8.	Finta	Finta Mare	Finta Veche	1984
9.	Frasin	Frasin	Ibrianu, Postârnacu, Bălțița	2628
10.	Gheboiaia	Gheboiaia		1536
11.	Hăbeni	Hăbeni	Racovița	1400
12.	Mărcești	Mărcești		1486
13.	Tătărei	Tătărei	Ologeni, Poenari, Satu Nou	2798

8. Plasa Găești, 15 comune rurale și una urbană – orașul Găești, 30.686 locuitori

Nr.	Comuna	Reședința	Sate componente	Locuitori
1.	Broșteni	Broșteni din Deal	Isvorul, Broșteni de Jos	1077
2.	Cobia	Gheorghitești	Arsurile, Blidari, Călugăreni, Căpșuna, Crăciunești, Făgețelu, Frasinu din Deal, Gura Porcului, Mănăstirea, Burdușani (cătun) și Cobia (cătun)	4005
3.	Cojocaru	Meri	Cojocaru, Kirca	1083
4.	Dragodana	Dragodana	Străoști, Păunei, Meri, Burduca, Cuparu	2440
5.	Greci	Greci	Petrești, Puntea de Greci	2248
6.	Gura Foii	Gura Foii	Cătanele, Bumbuia	1650
7.	Ionești	Ionești	Gherghești, Palade	1365
8.	Jugureni	Jugureni	Coadă Izvorului, Dogari, Prundărie, Mănăstioara, Olteni, Stavropolia, Gușați	2080
9.	Mătășaru	Mătășaru	Odaia Turcului, Pănești	2190
10.	Mogoșani	Mogoșani	Frăsinei, Zăvoiu Orbului, Poroinica, Tețcoiu	2850
11.	Morteni	Morteni	Cacova, Vultureanca și Drăghiești (cătun)	3125
12.	Picior de Munte	Picior de Munte		1242
13.	Raciu	Raciu	Coborâș, Siliștea	1120
14.	Șuța Seacă	Șuța Seacă	Boboci, Pădureni, Olteni	1487
15.	Uliești	Uliești	Ragu, Zinca	2724

Anexa nr. 6 - Legea nr. 2/1968, republicată în 1981/Anexa 1 - Județul Dâmbovița

JUDEȚUL DIMBOVITA
cu reședința în municipiul Tîrgoviste

Municipii 1
Orase 5
Localități componente ale municipiilor și ale
oraselor 13
Comune 76
- din care, suburbane 11
Sate 361
- din care, aparțin oraselor 7

A. MUNICIPII

Denumirea municipiului	Localități componente ale municipiului
1. TIRGOVISTE	1. TIRGOVISTE
	2. Priseaca
Comune suburbane	Sate componente ale comunei suburbane
1. Aninoasa	1. Aninoasa
	2. Sateni
	3. Vîforita
2. Doicești	1. Doicești
3. Razvad	1. Razvad
	2. Gorgota
	3. Valea Voievozilor
4. Sotînga	1. Sotînga
	2. Teis
5. Ulmi	1. Ulmi
	2. Colanu
	3. Dimoiu
	4. Dumbrava
	5. Matraca
	6. Nisipurile
	7. Udrești
	8. Viisoara

B. ORASE

Denumirea orasului	Sate ce aparțin orasului
1. FIENI	1. Berevoești
	2. Costești
Comune suburbane	Sate componente ale comunei suburbane
1. Motaieni	1 Motaieni

2. GAESTI	1. Gura Fcii	2. Cucuteni
1. Gura Fcii
	2. Petresti	2. Bumbuia
3. Catanele
4. Fagetu
1. Petresti
2. Coada Izvorului
3. Gherghesti
4. Greci
5. Ionesti
6. Potlogeni-Deal
7. Puntea de Greci
3. MORENI	1. Iedera	1. Iedera de Jos
2. Colibasi
3. Cricovu Dulce
4. Iedera de Sus
4. PUCIOASA	Localitati
componente
ale orasului	1. PUCIOASA
2. Bela
3. Diaconesti
4. Glodeni
5. Malurile
6. Miculesti
7. Pucioasa-Sat
	1. Branesti	1. Branesti
2. Gura Vulcanei
3. Laculete-Gara
4. Priboiu
5. Toculesti
6. Vulcana-Pandele
Sate ce apartin
orasului
5. TITU		1. Fusea
2. Hagioaica
3. Mereni
4. Popu
5. Salcuta
Sate componente
ale comunei
suburbane
	1. Branistea	1. Branistea
2. Dimbovicioara
3. Savesti

C. COMUNE

Nr. crt.	Denumirea comunei	Satele componente
1.	Balenii	1. Baleni-Romani 2. Baleni-Sirbi
2.	Barbuletu	1. Gura Barbuletului 2. Alunis 3. Barbuletu 4. Cetatuia 5. Dupa Deal 6. Pietrari 7. Riu Alb de Jos 8. Riu Alb de Sus 9. Sipot 10. Valea
3.	Bezdead	1. Bezdead 2. Brosteni 3. Costisata 4. Magura 5. Tunari 6. Valea Morii
4.	Bilciuresti	1. Bilciuresti 2. Suseni-Socetu
5.	Brezoele	1. Brezoele 2. Brezoaia
6.	Buciumeni	1. Buciumeni 2. Dealu Mare 3. Valea Leurzii
7.	Bucsani	1. Bucsani 2. Habeni 3. Racovita 4. Ratoaia
8.	Butimanu	1. Butimanu 2. Barbuceanu 3. Lucianca 4. Ungureni
9.	Ciocanesti	1. Ciocanesti 2. Cretu 3. Decindea 4. Urziceanca 5. Vizuresti
10.	Cindesti	1. Cindesti-Vale 2. Aninosani 3. Cindesti-Deal 4. Dragodanesti

11. Cobia	5. Valea Mare
1. Gherghitesti

2. Blidari

3. Calugareni
4. Capsuna
5. Cobiuta
6. Craciunesti
7. Frasin-Deal
8. Frasin-Vale
9. Manastirea
10. Mislea |
| 12. Cojasca | 1. Cojasca
2. Fintinele
3. Iazu |
| 13. Comisani | 1. Comisani
2. Lazuri |
| 14. Contesti | 1. Contesti
2. Balteni
3. Boteni
4. Calugareni
5. Cringasi
6. Gamanesti
7. Helesteu
8. Mereni |
| 15. Corbii Mari | 1. Corbii Mari
2. Baraceni
3. Grozavesti
4. Moara din Groapa
5. Petresti
6. Podu Corbencii
7. Satu Nou
8. Ungureni
9. Vadu Stanchii |
| 16. Cornatelul | 1. Cornatelul
2. Alunisu
3. Bolovani
4. Corni
5. Slobozia |
| 17. Cornesti | 1. Cornesti
2. Bujoreanca
3. Catunu
4. Cristeasca
5. Crivatu
6. Frasinu
7. Hodarasti
8. Ibrianu
9. Postirnacul |

	10. Ungureni
18. Costestii din Vale	1. Costestii din Vale
	2. Maruntisu
	3. Tomsani
19. Crevedia	1. Crevedia
	2. Cocani
	3. Dirza
	4. Minastirea
	5. Samurcasi
20. Cringurile	1. Badulesti
	2. Cringurile de Jos
	3. Cringurile de Sus
	4. Patroaia-Deal
	5. Patroaia-Vale
	6. Potlogeni-Vale
	7. Ratesti
	8. Voia
21. Darmanesti	1. Darmanesti
	2. Marginenii de Sus
	3. Vladeni
22. Dobra	1. Dobra
	2. Marcesti
23. Dragodana	1. Dragodana
	2. Boboci
	3. Burduca
	4. Cuparu
	5. Padureni
	6. Picior de Munte
	7. Straosti
24. Dragomiresti	1. Dragomiresti
	2. Decindeni
	3. Geangoesti
	4. Mogosesti
	5. Rincaciiov
	6. Ungureni
25. Finta	1. Finta Mare
	2. Bechinesti
	3. Finta Veche
	4. Gheboaia
26. Glodeni	1. Glodeni
	2. Gusoiu
	3. Laculete
	4. Livezile
	5. Malu Mierii
	6. Schela
27. Gura Ocnitei	1. Gura Ocnitei
	2. Adinca
	3. Ochiuri
	4. Sacueni

28. Gura Sutii	1. Gura Sutii
	2. Sperieteni
29. Hulubesti	1. Hulubesti
	2. Butoiu de Jos
	3. Butoiu de Sus
	4. Magura
	5. Valea Dadei
30. I. L. Caragiale	1. Ghirdoveni
	2. I. L. Caragiale
	3. Mija
31. Lucieni	1. Lucieni
	2. Olteni
	3. Raci
	4. Silistea
	5. Suta Seaca
32. Ludesti	1. Ludesti
	2. Milosari
	3. Potocelu
	4. Scheiu de Jos
	5. Scheiu de Sus
	6. Telesti
33. Lunguletu	1. Lunguletu
	2. Oreasca
	3. Serdanu
34. Malu cu Flori	1. Malu cu Flori
	2. Capu Coastei
	3. Copaceni
	4. Miclosanii Mari
	5. Miclosanii Mici
35. Manesti	1. Manesti
	2. Dragaesti-Paminteni
	3. Dragaesti-Ungureni
36. Matasaru	1. Tetcoiu
	2. Cretulesti
	3. Matasaru
	4. Odaia Turcului
	5. Poroinica
	6. Putu cu Salcie
	7. Salcioara
37. Mogosani	1. Mogosani
	2. Chirca
	3. Cojocaru
	4. Merii
	5. Zavoiu
38. Moroeni	1. Moroeni
	2. Dobresti
	3. Glod
	4. Lunca
	5. Muscel

	6. Pucheni
39. Morteni	1. Morteni
	2. Neajlovu
40. Niculesti	1. Niculesti
	2. Ciocanari
	3. Movila
41. Nucet	1. Nucet
	2. Cazaci
	3. Ilfoveni
42. Ocnita	1. Ocnita
43. Odobesti	1. Odobesti
	2. Brincoveanu
	3. Crovu
	4. Miulesti
	5. Zidurile
44. Pietrosita	1. Pietrosita
	2. Dealu Frumos
45. Poiana	1. Poiana
	2. Poienita
46. Potlogi	1. Potlogi
	2. Pitaru
	3. Podu Cristinii
	4. Romanesti
	5. Vlasceni
47. Produlesti	1. Produlesti
	2. Brosteni
	3. Costestii din Deal
48. Pucheni	1. Pucheni
	2. Bradatel
	3. Meisoare
	4. Valea Larga
	5. Virfureni
49. Racari	1. Racari
	2. Balanesti
	3. Colacu
	4. Ghergani
	5. Ghimpat
	6. Mavrodin
	7. Sabiesti
	8. Stanesti
50. Runcu	1. Runcu
	2. Badeni
	3. Brebu
	4. Ferestre
	5. Piatra
	6. Silistea
51. Salcioara	1. Banesti
	2. Catunu
	3. Cuza Voda
	4. Ghinesti

- 5. Mircea Voda
- 6. Moara Noua
- 7. Movila
- 8. Podu Rizii
- 9. Salcioara
- 52. Slobozia Moara 1. Slobozia Moara
- 53. Selaru 1. Selaru
- 2. Fierbinti
- 3. Glogoveanu
- 54. Tartasesti 1. Tartasesti
- 2. Bildana
- 3. Gulia
- 55. Tatarani 1. Tatarani
- 2. Caprioru
- 3. Gheboieni
- 4. Priboiu
- 56. Uliesti 1. Uliesti
- 2. Croitori
- 3. Hanu lui Pala
- 4. Jugureni
- 5. Minastioara
- 6. Olteni
- 7. Ragu
- 8. Stavropolia
- 57 Valea Lunga 1. Valea Lunga-Cricov
- 2. Bacesti
- 3. Izvoru
- 4. Mosia Mica
- 5. Serbaneasa
- 6. Stubeie Tisa
- 7. Valea lui Dan
- 8. Valea Lunga-Gorgota
- 9. Valea Lunga-Ogrea
- 10. Valea Mare
- 58. Valea Mare 1. Valea Mare
- 2. Feten
- 3. Girleni
- 4. Livezile
- 5. Saru
- 6. Stratonesti
- 7. Valea Caselor
- 59. Vacaresti 1. Vacaresti
- 2. Bratestii de Jos
- 3. Bungetu
- 4. Persinari
- 60. Valeni-Dimbovita 1. Valeni-Dimbovita
- 2. Mesteacan
- 61. Visina 1. Visina

	2. Brosteni
	3. Izvoru
	4. Rascaeti
	5. Vultureanca
62. Visinesti	1. Visinesti
	2. Dospinesti
	3. Sultanu
	4. Urseiu
63. Virfuri	1. Virfuri
	2. Cirlanesti
	3. Cojoiu
	4. Merisoru
	5. Statesti
	6. Suvita
	7. Ulmetu
64. Voinesti	1. Voinesti
	2. Gemenea-Bratulesti
	3. Izvoarele
	4. Lunca
	5. Manga
	6. Minjina
	7. Oncesti
	8. Suduleni
65. Vulcana-Bai	1. Vulcana-Bai
	2. Nicolaesti
	3. Vulcana de Sus

Anexa nr. 7 - Principalele situații administrative din trecutul interbelic și postbelic al României

1938 - România Mare (după Legea din 1926, după Recensământul din 1930 și după Legea din 1936)

Ținuturi - 10
Județe - 71 (56 în actualul teritoriu)
Plăși - 429
Orașe - 179
Comune - 4.314
Sate - 15.981

1952 - România postbelică

Regiuni - 16 și 1 oras republican
Raioane - 198
Orașe - 171
Comune - 4.314
Sate - 15.221

1966

Regiuni - 16 și 1 oras republican cu regim de regiune
Raioane - 150
Orașe - 181
Comune - 4.259
Sate - 15.020

1968

Județe - 39 și 1 oras cu regim de județ
Orașe - 189
Comune - 2.706 (144 suburbane)
Sate - 13.149

1981

Județe - 40 și 1 oras asimilat județului
Orașe - 236 (56 municipii)
Comune - 2.705 (135 suburbane)
Sate - 13.124

2008-2009

8 regiuni de dezvoltare (fără statut administrativ)
Județe - 41 și 1 oras asimilat județului
Orașe - 320 (103 municipii)
Comune - 2.856
Sate - 12.995 (inclusiv localitățile componente și satele aparținătoare orașelor)

2010-2015 - Propuneri

8 regiuni istorico-geografice (fără organisme de conducere administrativă - ca actualele "Regiuni de Dezvoltare")
Județe - 48 (inclusiv Districtul București sau Aria Metropolitană București)
Orașe - 329 (103 municipii)
Comune - 2.894 (112 suburbane)
Sate - 13.520

Anexa nr. 8 - Principalele situații administrative actuale din țările europene

În fiecare dintre statele membre, există cel puțin unul, dar cel mai adesea două sau trei niveluri administrative sub guvernarea centrală.

În toate statele membre există guverne locale, în general sub forma municipalităților sau a comunelor. În ceea ce privește nivelurile administrative situate între nivelul central și nivelul local, poate fi făcută o distincție între:

1. un nivel regional de guvernare care exercită în anumite state competențe legislative,
2. un nivel provincial de guvernare (sau department, county)
3. o formă de guvernare municipală.

Statele membre ale UE pot fi subdivizate în state federale sau cvasifederale, în state unitare descentralizate și în state unitare.

Statele federale ale UE sunt Belgia, Germania și Austria. În Belgia și Austria legislația produsă de regiuni, comunități și de landuri nu este secundară în raport cu legislația produsă de guvernul federal, dar în Germania există noțiunea de ierarhie între legislația produsă de land și legislația federală.

Spania poate fi descrisă ca fiind un stat cvasifederal, chiar dacă ea rămâne un stat unitar conform Constituției spaniole. Aceasta recunoaște și garantează dreptul la autoguvernare al naționalităților și regiunilor care compun regatul, practic, comunitățile autonome având un mare grad de independență.

Statele unitare descentralizate ale UE sunt Franța, Țările Scandinave și Olanda.

Statele unitare ale UE sunt Grecia, Irlanda, Luxemburg și Portugalia. În aceste țări, administrația centrală este de departe nivelul de guvernare cel mai puternic.

Exemplificările sunt într-o ordine aleatorie :

-Franța - 4 nivele administrative :

1. -22 de regiuni – conduse de un Prefect numit de Guvern ;
2. -96 de departamente – conduse de un Consiliu General și un Prefect (Prefectul departamentului reședință al sediului regiunii este automat și Prefectul regiunii) ;
3. -329 de arondismente – conduse de un subprefect (divizate în 3879 de cantoane, care sunt mai mult niște decupaje corespunzând circumscripțiilor electorale, neavând aparat administrativ);
4. -36.571 de comune – compuse dintr-un sat sau un oraș ;

-Germania - 4 nivele administrative:

1. -16 landuri – fiecare având propria constituție (în plus față de Constituția Germaniei), propriul guvern și miniștri la nivel de land, propriul prim-ministru, propria reprezentare în Parlamentul de la Berlin, propria legislație în domeniile care țin de competența landurilor (cultura, învățământul, poliția, etc.) și altele. Unele landuri sunt împărțite în regiuni administrative, numite Regierungsbezirk ;

2. -Districte, conduse de un Comisar de district, desemnat de Guvernul landului și în subordinea Ministerului de Interne al landului și un Președinte al districtului, ales de Adunarea districtului, pentru perioade cuprinse între 6 și 12 ani (în funcție de land) :

- Districte rurale (Kreise, în unele landuri numite Landkreise) ;
- Districte urbane (Kreisfreie Städte) - orașe care nu țin de vreun district rural ;

3. -Unități administrative (Ämter), având conduceri specifice celor trei modele existente :

- modelul „Consiliului”, întâlnit în Germania de nord;
- modelul „Magistratului”, întâlnit în Hesse și Schleswig-Holstein;
- modelul „Primarului”, întâlnit în Germania de sud.

4. -Comune (Gemeinde), termenul de „comună” aplicându-se atât marilor orașe, cât și micilor localități rurale

-Spania - 4 nivele administrative:

1. -17 regiuni (comunități) autonome cu o largă autonomie, având organe legislative și executive proprii ;

2. -50 de provincii, create după modelul departamentelor napoleoniene, conduse de Guvernul Provincial și administrație, care formează Consiliul Provincial, șef supreme fiind Președintele acestuia ;

3. -Asociații și organizații aflate în subordinea unei autorități administrative teritoriale care furnizează sau prestează un serviciu public ;

4. -Municipalități (orașe sau comune) – conduse de Consiliul municipalității, care alege prin vot direct și universal Primarul dintre membrii săi, ca și dintre membrii principalelor birouri care au reponsabilități specifice ;

-Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord :

1. -9 regiuni, toate având același statut, deși variază foarte mult, atât în ceea ce privește populația, cât și suprafața ocupată, doar regiunea Londra Mare (divizată în City of London și 31 de Burguri ale Londrei) având un nivel substanțial de autonomie administrativă locală ;
2. -Comitate Ceremoniale, numite uneori Comitate Geografice, sau simplu comitate, fiecare având numit un Lord Locotenent, care este reprezentantul Coroanei Britanice în respectivul comitat ;
3. -Districte – niveluri de organizare administrativă sub nivelul comitatelor, existând câteva tipuri speciale de districte: burg, oraș sau burg regal ;
4. -Parohiile civile, care funcționează fără o distribuție uniformă sau care să acopere întreg teritoriul, fiind conduse de Consiliile parohiilor civile sau consiliile orașelor (există în principiu doar pentru orașe mici și în mediul rural, aproape 8700 de parohii civile sunt conduse de un consiliu, aproximativ 400 sunt conduse de consilii orășenești, dar există aproximativ 1500 de parohii civile fără consiliu ;

-Suedia - 4 nivele administrative:

1. -3 regiuni istorice (landsdelar): Götaland - Suedia de Sud, Svealand - Suedia Centrală, și Norrland - jumătatea nordică a țării, cuprinzând 59% din suprafața Suediei, dar doar 12% din populația țării ;
2. - 8 Zone Naționale (Riksområden): Stockholm, Suedia de mijloc estică, Suedia de mijloc nordică, Norrland de mijloc, Norrland Superior, Småland și insulele, Suedia de Vest și Suedia de Sud ;
3. -21 de comitate (län), conduse de un birou administrativ numit de guvern și un consiliu (landsting) ales ;
4. -290 de comune (kommuner), ;

-Polonia - 4 nivele administrative:

1. -6 voievodate (województw), puterile administrative fiind împărțite între guvernatorul desemnat de guvernul central – voievodul (wojewoda) și consiliul ales de cetățeni – sejmik (diminutivul de la Sejm) – care alege executivul (zarząd województwa) și este condus de un mareșal (marszałek), toate fiind denumiri istorice ;
2. -379 de powiate (powiatów) - inclusiv 65 de municipii – grupate în două tipuri :
 - powiatele propriu-zise, sau „rural-urbane”, adică powiatele care cuprind cel puțin trei comune;
 - orașele cu statut de powiat sau „powiatele orășenești” – formate dintr-o comună urbană, care îndeplinește atât funcțiile proprii comunei cât și funcțiile powiatului. Powiatul este condus de consiliul ales de cetățeni (rada powiatu), care allege, la rândul său, executivul (zarząd powiatu) condus de staroste (starosta).
3. -Asociații și organizații aflate în subordinea unei autorități administrative teritoriale care furnizează sau prestează un serviciu public ;
4. -2 478 de comune – conduse de Consiliul municipalității, care alege prin vot direct și universal Primarul dintre membrii săi, ca și dintre membrii principalelor birouri care au reponsabilități specifice ;

-Republica Cehă - 3 nivele administrativ-teritoriale :

1. -14 regiuni (kraje) constituie nivel întâi al diviziunilor administrative - inclusiv orașul-regiune Praga (Hlavní město Praha), având puterea legislativă asigurată de o Adunare regională, condusă de un Președinte. Suprafața regiunilor variază între 3.000 – 11.000 kmp, iar numărul populației variază între 350.000 – 1.300.000 locuitori ;
2. -76 districte (okresy) reprezintă cel de-al doilea nivel al diviziunilor administrative din țară - inclusiv orașele-districte Plzeň, Brno și Ostrava ;
3. -6.254 comune (obec, plural obci) este cel de-al treilea nivel administrativ ;

-Finlanda - 4 nivele administrative:

1. -6 supraregiuni, denumite *alue* în finlandeză și *region* în suedeză, ce au preluat o parte din atribuțiile fostelor provincii (*lääniurile*), care au fost desființate, la care se adaugă o a 7-a (Insulele Åland - în finlandeză *Ahvenanmaa* - o provincie autonomă, demilitarizată și unilinguală – suedeză - a Finlandei) ;
2. -19 regiuni, denumite *maakunta* în finlandeză și *landskap* în suedeză, guvernate de consilii regionale ce servesc ca forumuri de cooperare pentru comunele unei regiuni. Suprafața variază între 8.000–15.000 kmp, iar numărul populației variază între 30.000 – 500.000 locuitori.
3. -70 de subregiuni ;
4. -336 de comune, majoritatea cu mai puțin de 6.000 de locuitori, conduse de Consiliul municipalității, care alege prin vot direct și universal Primarul dintre membrii săi, ca și dintre membrii principalelor birouri care au reponsabilități specifice ;

-Italia - 3 nivele administrative:

1. -20 de regiuni administrative (care păstrează 20% din toate impozitele percepute), 5 (cinci) dintre aceste regiuni având un statut autonom special (care păstrează între 60%-Friuli-Venezia-Giulia și 100%-Sicilia din toate impozitele percepute);

2. -110 provincii, conduse de un consiliu ales și o Giunta Regionale (Comitet Executiv) condus de un președinte ;

3. -8.094 de comune, conduse de Consiglio Comunale (consiliul comunal), sindaco (primar) ales direct și giunta comunale (comisia comunală) desemnată de primar ;

-Grecia - 4 nivele administrative:

1. -13 regiuni (diarismata, periferii, districte) cu suprafețe variind între 3.000 – 16.000 kmp și o populație care variază între 200.000 – 1.800.000 locuitori conduse de un Consiliu regional și un Secretar general numit de către Guvern și doar asistat de Consiliul regional și care are în subordine toate serviciile regionale ;

2. -51 de prefecturi (nomoi, nomos la singular, în greacă νομοί, νομός) ;

3. -147 eparhii (greacă επαρχία) ;

4. 1.013 localități: 130 localități urbane (dimi) și 901 comunități rurale (kinotites) ;

-Austria - 4 nivele administrative:

1. -9 state federale sau land-uri (Bundesländer) cu autonomie legislativă parțială față de guvernul federal, având parlament propriu (Landtag) care este un organ legislativ independent, care alege un guvernator (executiv);

2. -regiuni (doar în unele landuri – ex. Austria Inferioară are 4 regiuni);

3. -districte (în germană Bezirke) și orașe statutare (în germană Statutarstädte) ;

4. -2.358 de autorități locale - orașe și municipalități conduse de Consiliul municipal-instituția reprezentativă aleasă de cetățeni, Senatul - ales de Consiliul municipal și primarul – ales tot de Consiliu ;

-Bulgaria - 2 nivele administrative:

1. - 28 de provincii (oblasti), fiecare condusă de un guvernator regional al cărui rol este mai mic decât cel al unui prefect;

2. -264 de comune (obchtini), gestionate de un consiliu comunal ales pentru 4 ani, al cărui delegat cu puteri executive este primarul ales prin sufragiu universal ;

-Estonia - 2 nivele administrative:

1. -15 regiuni administrative (maakonnad) ;

2. -205 comunități rurale (vold) și 42 de orașe (linn), conduse de Consiliul comunal (volikogu) ales pentru 4 ani, care desemnează un Guvern local compus din primar și membrii numiți de acesta, care nu pot face parte din consiliul comunal;

-Luxemburg - 3 nivele administrative:

1. -3 arondismente administrative (districte) ;

2. -12 cantoane administrate de câte un comisar, numit de Marele Duce, având suprafețe între 54-267 km², cu populații cuprinse între 4.264 și 146.484 locuitori ;

3. -12 orașe și 116 municipalități (comune);

-Irlanda - 3+1 nivele administrative:

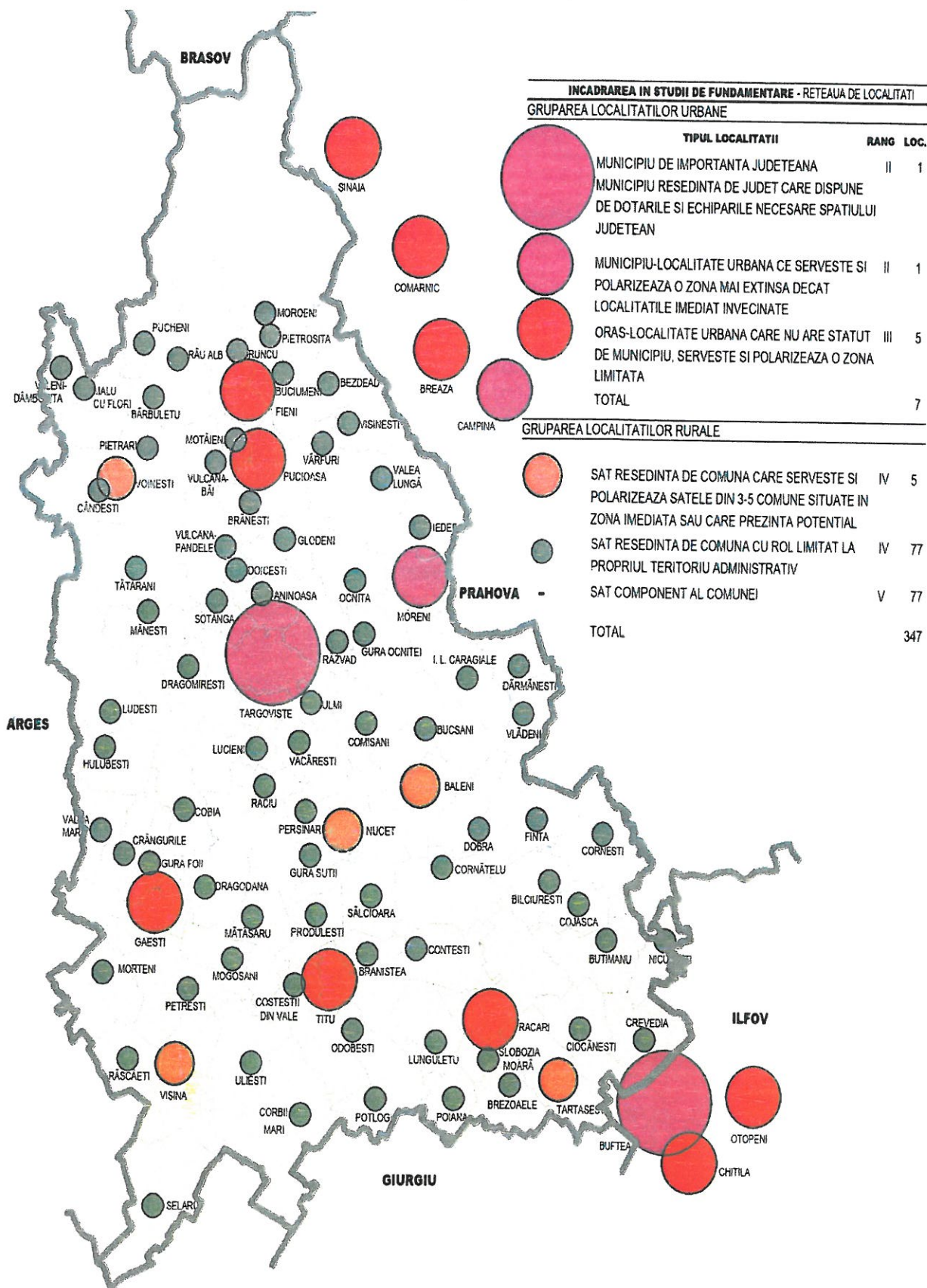
1. -4 provincii;

2. -Consiliile de Dezvoltare ale Comitatelor/Județelor (County Development Boards) – viitoare regiuni ;

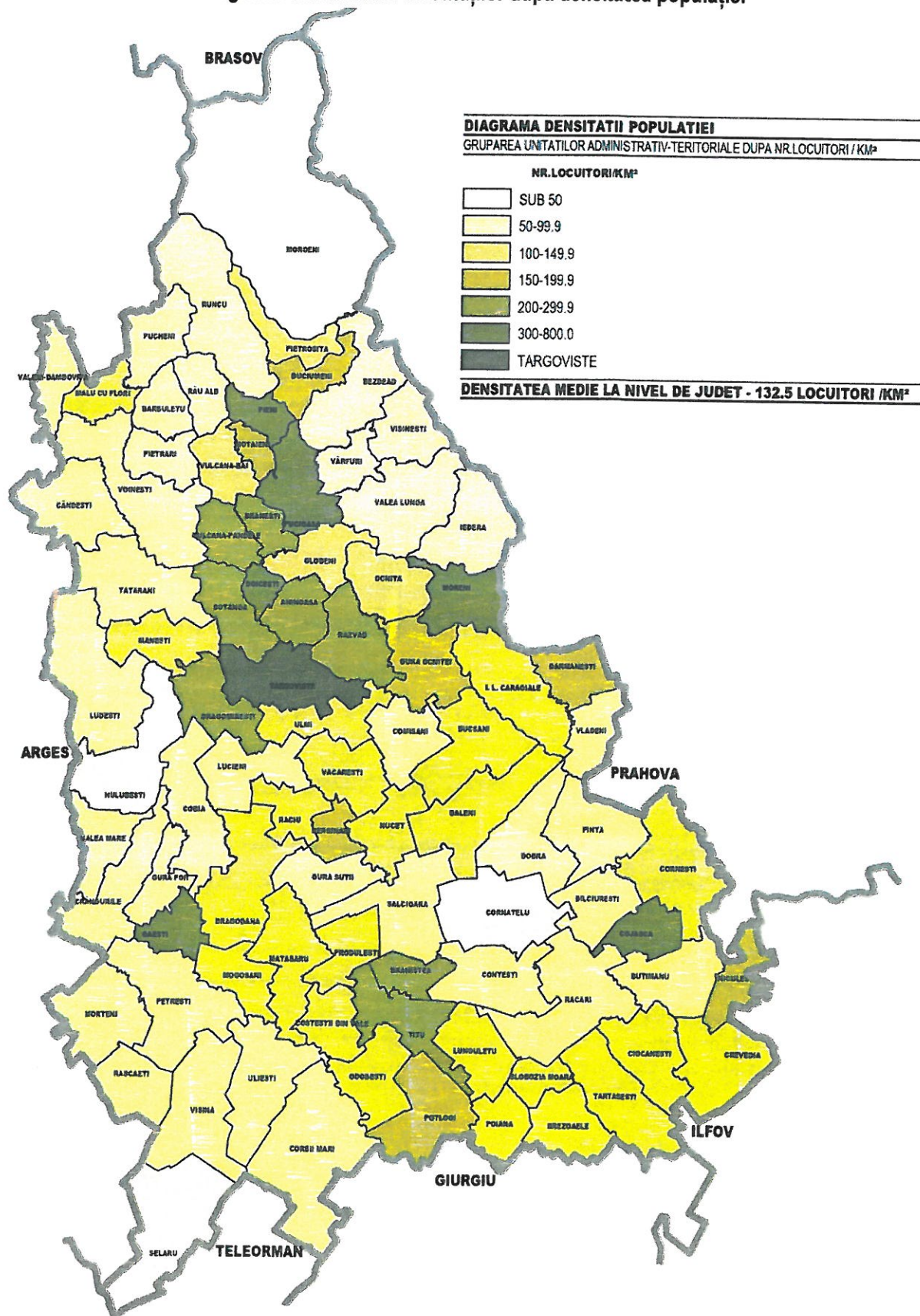
3. -26 de comitate - echivalent județ - (county) fiecare fiind condus de un consiliu local ;

4. -comune și orașe, conduse de primar ;

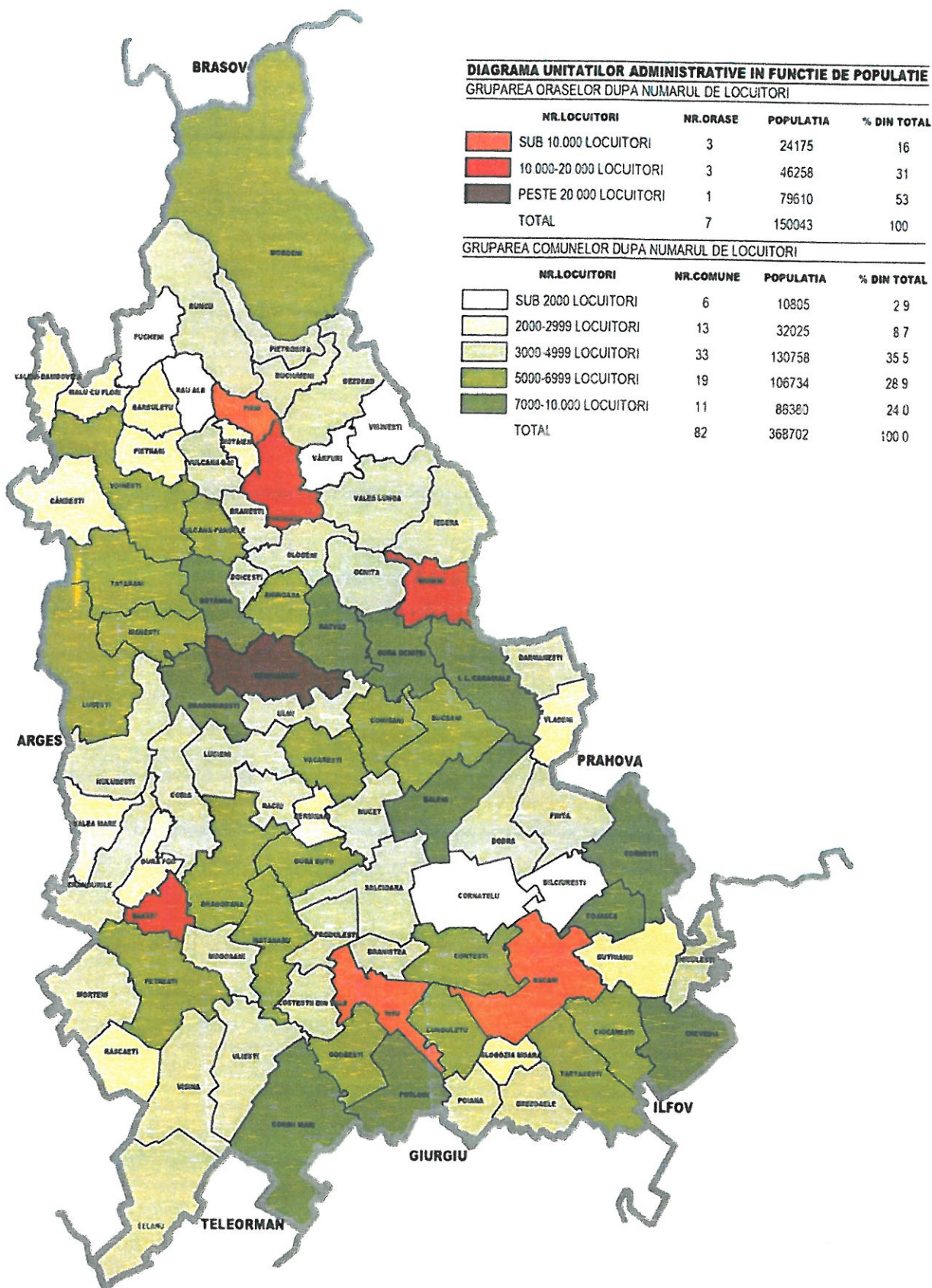
Anexa nr. 9 - Diagrama clasificărilor localităților urbane și rurale

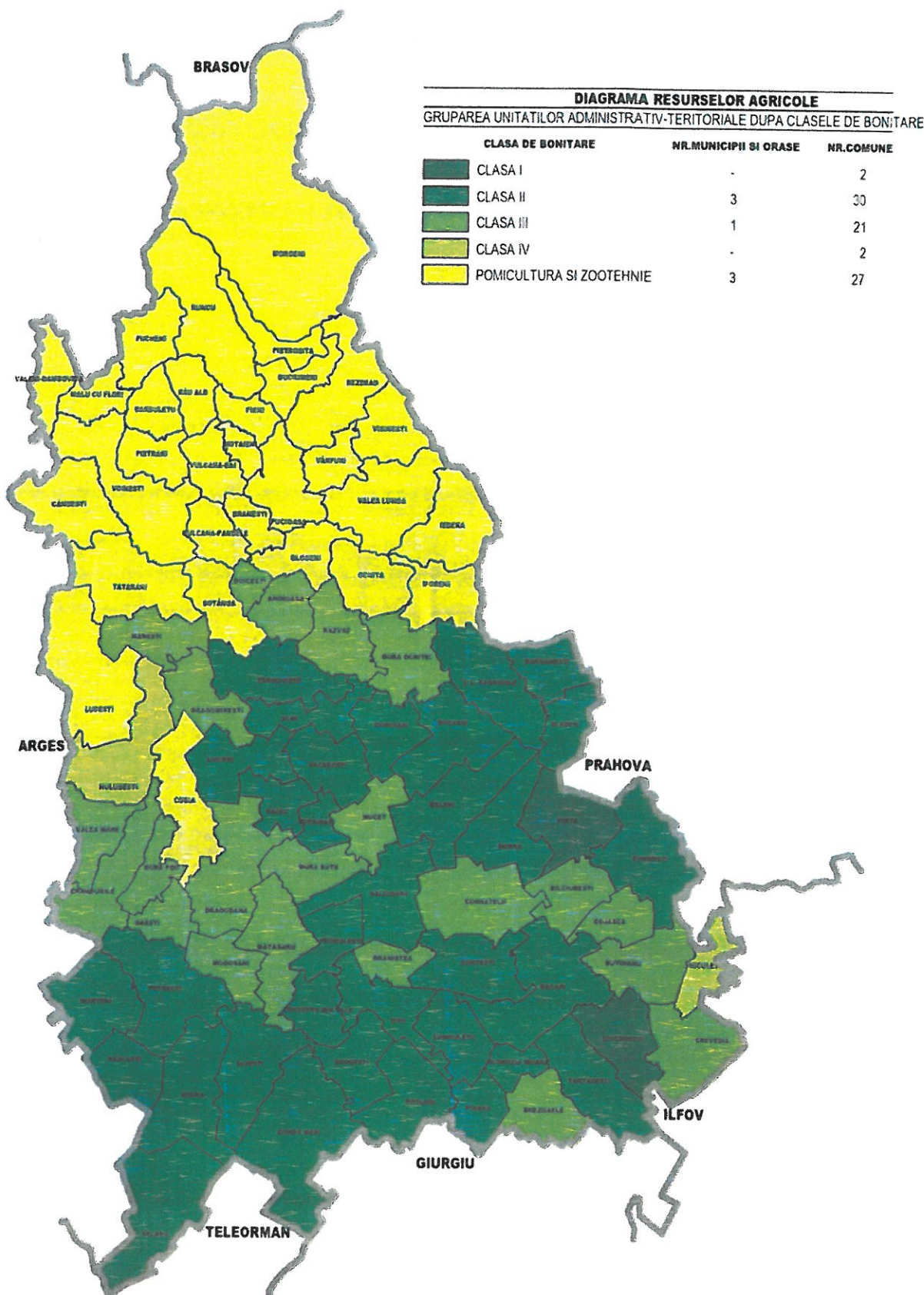
Anexa nr. 10 - Diagrama clasificărilor localităților după densitatea populației

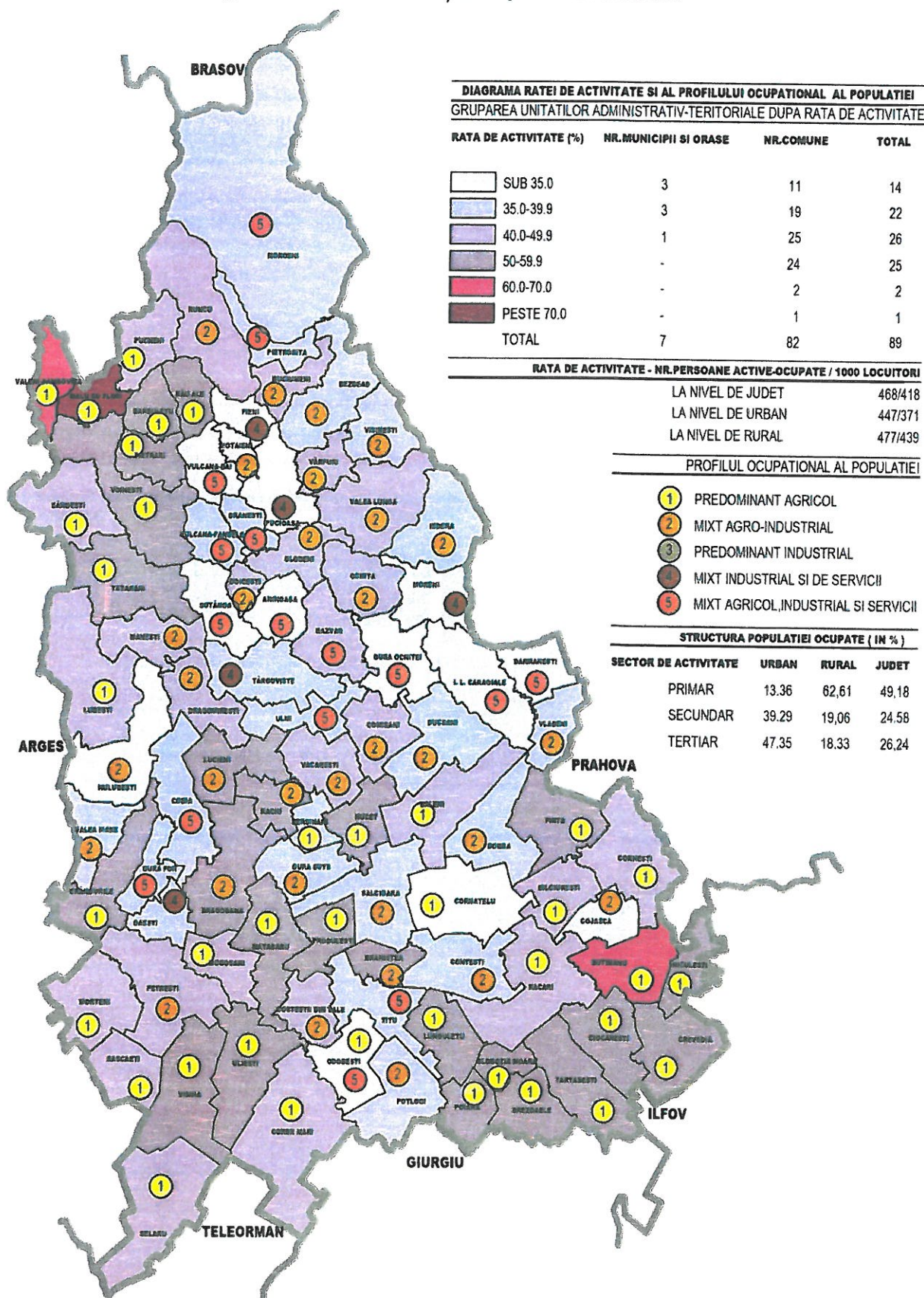
Anexa nr. 11 - Diagrama clasificării localităților după numărul de locuitori

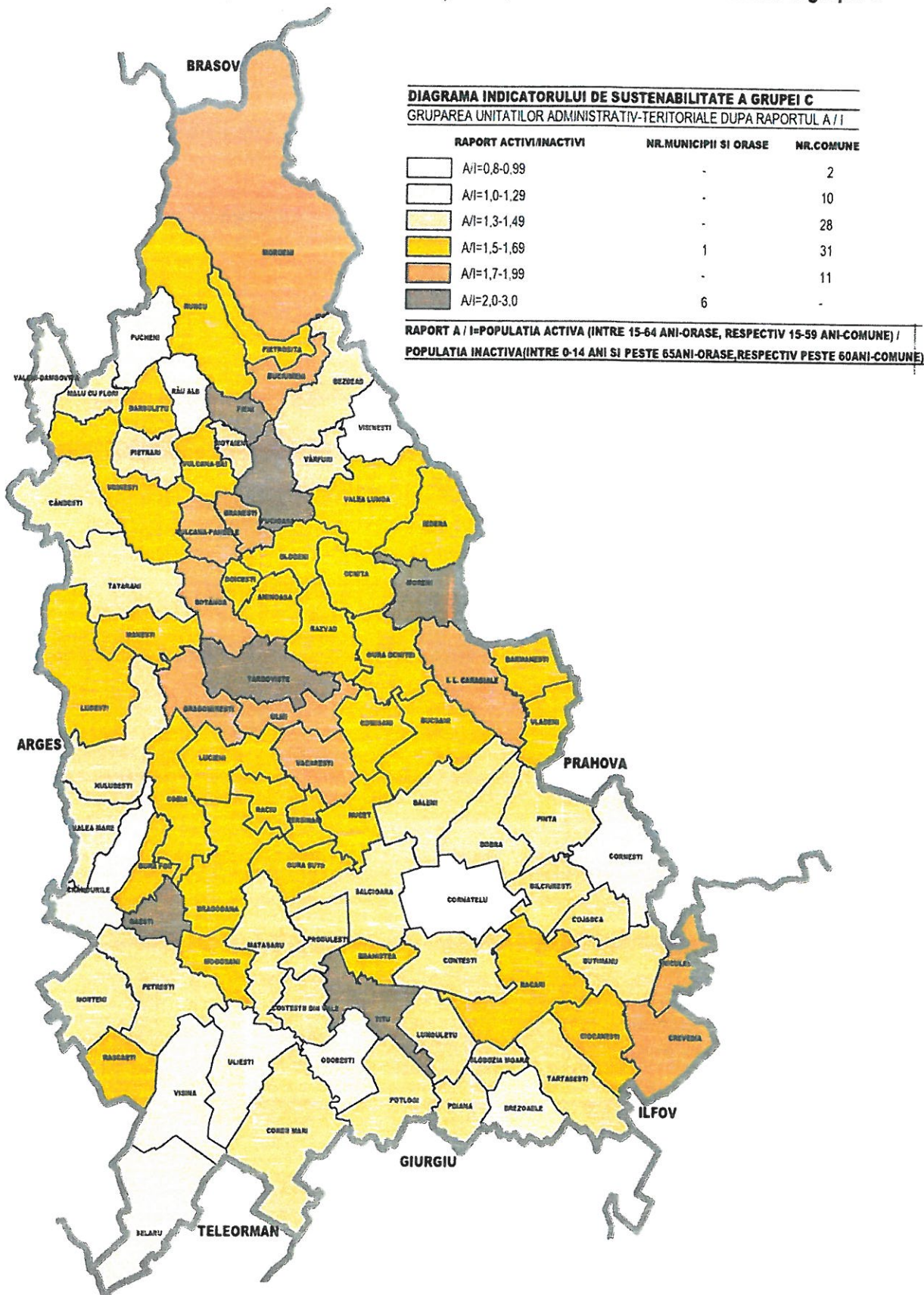
Anexa nr. 12 - Diagrama clasificării localităților după clasele de bonitate a terenurilor

Anexa nr. 13 - Diagrama clasificării localităților după rata de activitate

Anexa nr. 14 - Diagrama clasificării localităților după indicatorul de sustenabilitate a grupei C

9. BIBLIOGRAFIE

- *** - *Strategia de dezvoltare durabilă a Județului Dâmbovița 2012-2020*, 2012
- *** - *Strategia de dezvoltare a Județului Dâmbovița 2021-2027 – varianta actualizată*, iunie 2021
- *** - *Programul operațional regional 2014-2020 – Fișe detaliate pe domenii de intervenție*, București, 2016
- *** - *Orașe competitive – Remodelarea economiei geografice a României*
- *** - *Analiza socio – economică a regiunii 3 Sud Muntenia*, draft 2021
- *** - *Raport privind starea mediului în Județul Dâmbovița în 2019*
- *** - *Planul de dezvoltare regională 2021-2027 al Regiunii Sud-Muntenia*, draft 2020
- *** - *Monografia județului Dâmbovița*, 1975
- *** - *Raport privind starea mediului în Județul Dâmbovița în 2019*
- CJD, *Raportul informării și consultării publicului la prezentarea studiilor preliminare P.A.T.J.*, 2014
- CJD, *Răspunsuri U.A.T.-uri privind starea obiectivelor de interes public local*, 2014
- CJD, *Masterplan județ Dâmbovița*, 2007 reactualizat 2017
- Institutul Național de Statistică, *Anuarul statistic al Județului Dâmbovița 2018, 2019, 2020*
- Direcția județeană de statistică Dâmbovița, *Fișele localităților Județului Dâmbovița*
- Comisia Națională Strategie și Prognoză, *Proiecția principalilor indicatori macroeconomici 2019-2023*, 2019
- Comisia Prezidențială pentru Politici Publice de dezvoltare a agriculturii – Cadrul național strategic rural pentru perioada 2014-2030
 - MDRAP, *Metodologia de elaborare și cadrul conținut al documentațiilor de amenajarea teritoriului*, 2009
 - MDRAP, *Strategia de dezvoltare teritorială a României „România policentrică 2035”*
 - Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale, *Raport referitor la aplicarea prevederilor Legii 116/2002 privind prevenirea și combaterea marginalizării sociale în anul 2018*, raport 2020
 - Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale, *Strategia națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei (2014-2020)*
 - Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale, *Strategia națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei (2021-2027)*
 - Academia Română - Institutul național de cercetări economice, *Situația sărăciei în context european*, 2011
 - Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap, *Strategia națională privind protecția, integrarea și incluziunea socială a persoanelor cu handicap*, 2018
 - Autoritatea de management pentru PNDR, *Lista comunelor cu grad de sărăcie*
 - Comisia Prezidențială pentru politici publice de dezvoltare a agriculturii, *Cadrul național strategic pentru dezvoltarea durabilă a sectorului agroalimentar și a spațiului rural în perioada 2014-2020-2030*
 - Guvernul României, *Raportul național strategic privind protecția socială și incluziunea socială*, 2019
 - SC „Eladpro” s.r.l. Târgoviște, *Studiu preliminar – Populația și rețeaua de localități în județul Dâmbovița*, 2013
- VERT Constantin, *Geografia populației – Teorie și metodologie*, Universitatea de Vest Timișoara, 2001
- TRINCĂ Ionuț, *Rolul orașelor mici în dezvoltarea intraregională*, Teză de doctorat, 2011
- PASCARIU Gabriel, *Structura și dinamica sistemelor de așezări umane în proces de planificare teritorială*, Teză de doctorat, 2010
 - COVĂȘNIANU Adrian, *Regiunile de dezvoltare în România europeană între deziderat politic și realitate teritorială*, Teză de doctorat, 2011
 - FABIAN Niculae, *Modele de regionalizare în contextul integrării europene*, Teză de doctorat, 2009
 - ULMAN Simona Roxana, *Factorii determinanți ai sărăciei. diferențe între urban și rural în România*, Oct. 2020
 - SORICI Costin Octavian, *Relația globalizare - regionalizare în economia mondială*, Teză de doctorat, 2005
- Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale: <http://www.pndr.ro/>
- Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice: <http://www.mdr.ro/>
- Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale: <http://www.mmuncii.ro/j33/index.php/ro/>